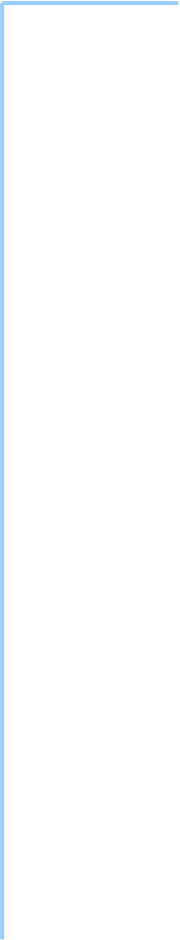


PRE-DIAGNÒSTIC SOCIOECONÒMIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI DE MANACOR

AGOST DE 2010

Agenda Local 21 de Manacor





Títol:

Pre-diagnòstic socioeconòmic i ambiental del municipi de Manacor. Agost de 2010.

Edició:

Ajuntament de Manacor, 2010

Autors:

Pedro Bergas Bassa (coordinador)
Gaspar Fuster Amer
Henedina Perelló Perelló

Fotografies:

Ajuntament de Manacor

Assessorament lingüístic:

Ajuntament de Manacor

Disseny i producció gràfica:

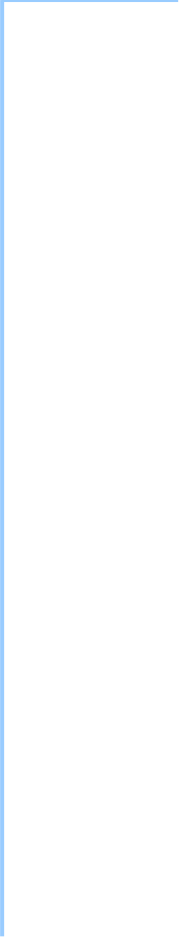
Ajuntament de Manacor

Impressió:

Ajuntament de Manacor

Agraïments:

Antònia Maria Amengual, Isabel Andreu, Antònia Cabrer, Llorenç Carreras, Maria Consolació Genovart, Tomeu Font, Joan Garcia, Zorha Laaroussi, Anneliesse Martí, Miquel Oliver, Joan Pascual, Llorenç Ramis, Margalida Ribot, Jaume Rigo, Joana Maria Rosselló, Magdalena Salas, Dolors Solis, Antoni Sureda, Magdalena Torres i Valentí Valls.



PRESENTACIÓ

Benvolguts i benvolgudes,

L'Agenda Local 21 (AL21) és un instrument de planificació estratègica local que té com a objectiu obtenir un municipi més sostenible. L'AL21 es basa en un procés de participació i presa de decisions consensuat entre els ciutadans de Manacor, agents socials, tècnics municipals i representants polítics.

L'any 2001 l'Ajuntament de Manacor inicià el procés d'implantació de l'Agenda Local 21 amb la signatura de la carta de les ciutats i municipis cap a la sostenibilitat (coneguda com a Carta d'Aalborg). Dos anys després es presentà el diagnòstic ambiental, document que fou utilitzat com a punt de partida per a l'elaboració del Pla d'Acció, que es dugué a terme gràcies a la participació activa de la ciutadania de Manacor. El Pla d'Acció fou aprovat pel Ple de l'Ajuntament de Manacor en el mes de novembre de 2004 i ratificat per la Comissió Balear de Medi Ambient en el mes d'abril de 2005. Actualment ens trobam en la fase de seguiment del procés d'implantació de l'Agenda Local 21.

El diagnòstic socioeconòmic i ambiental és una actualització del primer diagnòstic ambiental del municipi, que es presentà el mes de setembre de 2003. Aquest document és el resultat d'una anàlisi exhaustiva del terme de Manacor sobre aspectes socials, econòmics, territorials, ambientals, de mobilitat, etc.

El nostre propòsit és tenir totes les dades possibles sobre l'evolució del nostre municipi perquè entre tots els ciutadans i ciutadanes puguem decidir quins han de ser els projectes que hem de posar en marxa per aconseguir un municipi més saludable i sostenible.

Antoni Pastor Cabrer
Batle de l'Ajuntament de Manacor

Pedro Rosselló Cerdà
Delegat de Medi Ambient i Agenda Local 21



ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	09
1.1 L'Agenda Local 21 (AL21).....	09
1.2 Antecedents de l'Agenda Local 21	09
1.2.1 Esdeveniments d'àmbit internacional	09
1.2.2 Esdeveniments d'àmbit autonòmic i municipal	12
1.3 Objectius i mètode.....	15
1.4 Àmbit d'actuació.....	16
1.5 Trets històrics de Manacor.....	17
2. MEDI FÍSIC.....	19
2.1 Clima.....	19
2.2 Geologia, geomorfologia i sòls	22
2.3 Hidrologia	26
2.4 Vegetació i fauna.....	29
2.5 Medi físic: punts forts i febles	40
3. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL.....	41
3.1 Organització municipal	41
3.2 Competències de les delegacions	42
3.3 Personal municipal.....	47
3.4 Normativa.....	49
3.4.1 Ordenances reguladores.....	49
3.4.2 Ordenances fiscals	51
3.4.3 Reglaments	53
3.4.4 Estatuts	55

3.5 Pressupost municipal	56
3.6 Organització i gestió municipal: Punts forts i febles.....	63
4. SOCIETAT I QUALITAT DE VIDA	64
4.1 Societat	64
4.1.1 Evolució, estructura i dinàmica de la població.....	64
4.1.2 Origen de la població i moviment migratori	70
4.2 Qualitat de vida.....	75
4.2.1 Teixit associatiu	75
4.2.2 Educació i formació	77
4.2.3 Serveis socials	92
4.2.4 Sanitat.....	103
4.2.5 Cultura i esports	108
4.2.6 Civisme.....	120
4.3 Societat i qualitat de vida: punts forts i febles	124
5. ACTIVITAT ECONÒMICA.....	125
5.1 Conjuntura econòmica i laboral.....	125
5.2 Sector primari	129
5.3 Sector secundari.....	136
5.4 Sector terciari.....	140
5.5 Ocupació i atur.....	146
5.6 Activitat econòmica: punts forts i febles.....	160
6. TERRITORI I PATRIMONI	161
6.1 Evolució històrica.....	161
6.2 El sistema urbà de Manacor.....	163



6.3	Planejament supramunicipal	165
6.3.1	Les directrius d'ordenació territorial (DOT)	166
6.3.2	El Pla territorial de Mallorca	168
6.3.3	Els plans directors sectorials	169
6.3.4	Legislació autonòmica sobre espais naturals.....	176
6.4	Planejament municipal	178
6.4.1	Les normes subsidiàries i complementàries	178
6.4.2	El Pla General d'Ordenació Urbana	194
6.6	Equipaments	198
6.6	Patrimoni històric.....	201
6.7	Patrimoni natural.....	206
6.8	Territori i patrimoni: punts forts i febles.....	214
7.	MEDI AMBIENT.....	215
7.1	L'aigua.....	215
7.1.1	Marc normatiu	215
7.1.2	Proveïment d'aigua	217
7.1.3	Aigües residuals.....	229
7.2	Estat del litoral	234
7.2.1	Qualitat de les aigües de bany	234
7.2.2	Neteja del litoral	237
7.2.3	Banderes blaves	240
7.2.4	Ports i instal·lacions nàutiques	242
7.3	Producció i gestió de residus urbans.....	243
7.3.1	Normativa	244
7.3.2	Residus sòlids urbans de rebuig	246
7.3.3	Recollida selectiva de residus urbans	250

7.3.4 Recollida selectiva porta a porta de residus urbans a comerços, bars i restaurants.....	255
7.3.5 Vehicls abandonats dins l'àmbit urbà	256
7.3.6 Contenedors i parcs verds	257
7.3.7 Neteja viària.....	259
7.4 Estructura energètica.....	261
7.4.1 Normativa	261
7.4.2 Infraestructures energètiques	261
7.4.3 Consum d'energia	263
7.4.3 Actuacions municipals	266
7.5 Qualitat de l'aire	268
7.5.1 Contaminació atmosfèrica.....	268
7.5.2 Contaminació acústica.....	276
7.5.3 Contaminació lumínica.....	280
7.6 Educació ambiental.....	281
7.6.1 Activitats d'educació ambiental per a centres educatius.....	282
7.6.2 Dinamització ambiental fora dels centres educatius.....	286
7.7 Riscs ambientals.....	288
7.7.1 Riscs ambientals a Manacor	291
7.8 Medi Ambient: punts forts i febles.....	298
8. MOBILITAT	299
8.1 Normativa.....	300
8.2 Parc de vehicles	302
8.3 Trànsit i accessibilitat	303
8.4 Transport col·lectiu	308
8.4 Mobilitat: punts forts i febles.....	316



1. INTRODUCCIÓ

1.1 L'AGENDA LOCAL 21 (AL21)

L'Agenda Local 21 és un sistema de gestió global que pretén desenvolupar un territori treballant tres aspectes fonamentals, que són l'ambiental, el social i l'econòmic, amb l'objectiu d'obtenir un territori més sostenible.

L'Agenda Local 21 es fonamenta en 2 grans pilars: la sostenibilitat i la participació. La sostenibilitat s'obté quan un territori evoluciona socialment i econòmicament mantenint o millorant el medi ambient (residus, aigua, energia, contaminació, etc.), els recursos naturals i la qualitat de vida dels ciutadans al llarg del temps. El concepte de participació fa referència a la intervenció activa en el procés de l'AL21 de la societat formada per polítics, tècnics, agents socials, empresaris i la resta de ciutadans.

1.2 ANTECEDENTS DE L'AGENDA LOCAL 21

El desenvolupament sostenible, entès com a desenvolupament econòmic i social en harmonia amb el medi ambient i els recursos naturals dels quals depenen les activitats humanes i l'evolució d'un territori, està adquirint cada vegada més importància dins la societat.

1.2.1 ESDEVENIMENTS D'ÀMBIT INTERNACIONAL

L'Assemblea General de les Nacions Unides va resoldre, a la sessió celebrada el 22 de desembre de 1989, l'organització d'una conferència per tractar la problemàtica del medi ambient i el desenvolupament. La **Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament**, coneguda com Cimera de la Terra, es va dur a terme a **Rio de Janeiro** –Brasil– del 3 al 14 de juny de **1992**. En aquesta cimera, els estats participants elaboraren la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament (amb 27 principis) i un programa d'acció que la desenvolupa, anomenat Programa 21.

El principi número 1 de la Declaració de Rio afirma que "Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura".

Els problemes existents dins la nostra societat són afrontats mitjançant el Programa 21, que tracta de preparar el món per als desafiaments del pròxim segle. Reflecteix un consens mundial i un compromís polític al nivell més alt sobre el desenvolupament i la cooperació en l'esfera del medi ambient. El capítol 28 del Programa 21, "Iniciatives de les autoritats locals en recolzament del Programa 21", preveu que les autoritats locals constitueixin un factor determinant per a l'assoliment dels objectius del Programa ja que, com a autoritats més properes al poble, desenvolupen una funció molt important en l'educació i mobilització de la comunitat a favor del desenvolupament sostenible, s'encarreguen de la creació, el funcionament i el manteniment de la infraestructura econòmica, la social i l'ecològica, supervisen els processos de planificació, estableixen les polítiques i reglamentacions ecològiques locals i contribueixen a l'execució de les polítiques ambientals en els àmbits nacional i subnacional.

Partint d'aquesta base, es proposen una sèrie d'objectius, per a distintes dates, que consisteixen en un procés de consultes de les autoritats locals en les respectives poblacions i un consens sobre un programa 21 local, un procés de consultes de la comunitat internacional amb l'objecte d'augmentar la cooperació entre les autoritats locals, incrementar els nivells de col·laboració i cooperació, i executar i supervisar programes encaminats que les dones i els joves estiguin, també, representats en els processos de presa de decisions, planificació i execució. En concordança amb aquests objectius, s'estableixen una sèrie d'activitats a càrrec de les autoritats locals, la comunitat internacional i representants de les associacions d'autoritats locals; i s'estableixen també uns mitjans d'execució, per la via del finançament i l'avaluació dels costos, a fi de facilitar les activitats d'augment de capacitat i formació.

L'any **1994**, els participants a la **Conferència Europea sobre Ciutats i Pobles Sostenibles**, feta a **Aalborg** –Dinamarca– varen aprovar la Carta de les ciutats i municipis cap a la sostenibilitat (Carta d'Aalborg). En la Part III, relativa a la "implicació en el procés d'agendes 21 locals: plans d'acció local a favor de la sostenibilitat", les ciutats europees signatàries de la Carta d'Aalborg es comprometen, pel fet de signar-la i de participar a la campanya de ciutats europees sostenibles, a tractar d'arribar a un consens en el si de les



nostres comunitats sobre una agenda 21 d'abast local abans d'acabar l'any 1996, seguint, d'aquesta manera, el mandat establert en el capítol 28 de l'Agenda 21, tal com es va acordar a la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro el mes de juny de 1992, contribuint a l'aplicació del V Programa de la Unió Europea en matèria de medi ambient, mitjançant els plans d'acció local, que hauran de preparar-se d'acord amb el procés i etapes que preveu la pròpia Carta d'Aalborg.

A la **segona Conferència sobre Ciutats i Pobles Sostenibles** realitzada a **Lisboa** –Portugal– l'any **1996**, els participants subscripiren el document titulat "De la carta a l'Acció", que es basa en les experiències locals tal com foren exposades i discutides als tallers de discussió de la Conferència, i té en consideració els principis i recomanacions exposats a la Carta d'Aalborg, la guia "Pas a pas" de la Junta de Gestió de Govern Local del Regne Unit, l'Informe de Ciutats Sostenibles del Grup d'Experts en Medi Ambient Urbà de la Comissió Europea, i la Guia de Planificació de l'Agenda Local 21 del Consell Internacional per a Iniciatives Locals en Medi Ambient.

L'any **2000** es realitzà la **tercera Conferència sobre Ciutats i Pobles Sostenibles** a la ciutat d'**Hannover** –Alemanya– per avaluar els progressos en el camí cap a la sostenibilitat de les ciutats i pobles per arribar a un acord sobre la direcció que han de prendre les futures decisions dins l'àmbit local. També es va consensuar la necessitat de normalitzar i regular les iniciatives d'agendes locals 21, i també de dotar-les amb suport administratiu.

Johannesburg –Sud-àfrica– fou la ciutat que acollí la **Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible**, l'any **2002**, en la qual participaren estats de tot el món, representants del comerç, la indústria i l'agricultura, autoritats locals, ONG, comunitats científiques, sindicats, etc. El propòsit de la Cimera fou la resolució de complicats reptes com la millora de la qualitat de vida de la ciutadania i la conservació dels recursos naturals. Les conclusions d'aquestes conferències quedaren reflectides a l'Informe de la Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible, que conté la Declaració de Johannesburg sobre el Desenvolupament Sostenible.

L'any **2004** tingué lloc la **quarta Conferència sobre Ciutats i Pobles Sostenibles** a **Aalborg** –Dinamarca–, coneguda com a **Conferència Aalborg + 10**, en la qual els governs locals europeus ratificaren una visió comuna d'un futur sostenible per aconseguir ciutats i pobles integradors, pròspers, i que proporcionin una major qualitat de vida a tota la

ciutadania i li possibilitin la participació en tots els aspectes de la vida urbana. Els participants definiren 10 compromisos com a contribució clau als esforços d'Europa cap a la sostenibilitat.

Figura 1. Compromisos d'Aalborg + 10, any 2004

COMPROMISOS D'AALBORG + 10	
1. Formes de govern	6. Millor mobilitat i reducció del trànsit
2. Gestió municipal cap a la sostenibilitat	7. Acció local per a la salut
3. Recursos naturals comuns	8. Economia local viva i sostenible
4. Consum i formes de vida responsables	9. Igualtat i justícia social
5. Planejament i disseny urbanístic	10. Del que és local al que és global

Font: Document *Aalborg + 10 – Inspiració per al futur*

La ciutat de **Sevilla** –Espanya– acollí el mes de març de **2007** la **cinquena Conferència sobre Ciutats i Pobles Sostenibles**. Els governs locals es comprometeren a adaptar les seves polítiques i accions per complir els reptes de la sostenibilitat, mitjançant l'execució de projectes sostenibles, l'avaluació del seu progrés amb la implementació d'indicadors i la realització de revisions regulars, i es comprometeren també a fer arribar els resultats als ciutadans.

1.2.2 ESDEVENIMENTS D'ÀMBIT AUTONÒMIC I MUNICIPAL

Des de l'aprovació de la Carta d'Aalborg, s'han duit a terme a les Illes Balears diverses iniciatives per a la implementació d'agendes locals 21.

L'any 1995, l'Ajuntament de Calvià inicià el procés i aprovà l'AL21 l'any 1997. El Consell Insular de Menorca elaborà un Pla de Desenvolupament Sostenible d'àmbit insular emmarcat en la declaració de l'illa com a Reserva de la Biosfera. L'any següent, el Govern Balear (amb el programa ECOTUR) impulsà la realització de diagnòstics ambientals i plans d'acció a sis destinacions turístiques de les Illes Balears, cosa que podria considerar-se un pas previ a la definició d'agendes locals 21 a la comunitat.

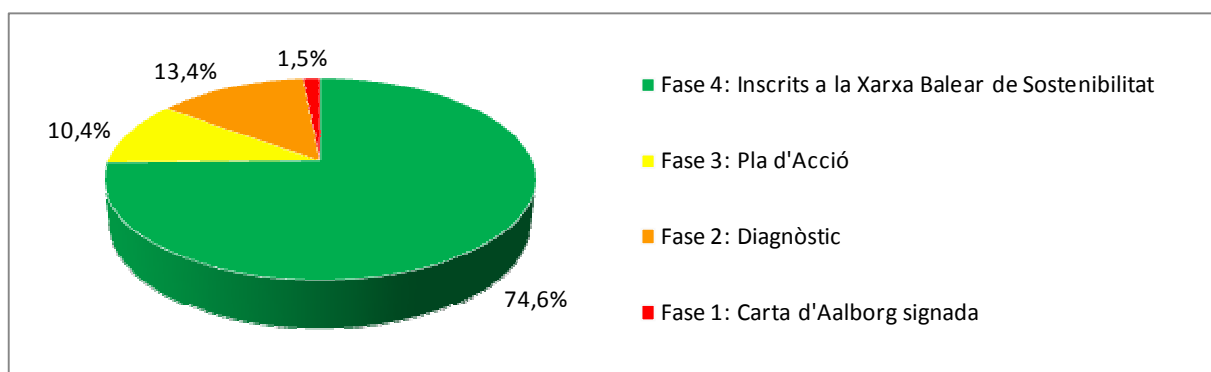
La **Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries** (BOIB núm. 48, de 17 d'abril de 1999) estableix a la

disposició addicional vuitena, punt 1: "El Govern de les Illes Balears aprovarà les mesures necessàries per afavorir: 1. L'aplicació, abans d'un any, de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio (1992)". Aquesta disposició reconeix implícitament l'important paper que té el Govern de les Illes Balears per a la implantació a Balears de les agendes locals 21, sense excloure l'impuls que pugui procedir dels consells insulars.

El **Decret 123/2002, de 4 d'octubre 2002, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears** (BOIB núm. 123, de 12 d'octubre de 2002) té per objecte, en compliment del que disposa la disposició addicional octava, punt 1, de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries (BOIB núm. 48, de 17 d'abril de 1999), aprovar les mesures necessàries per afavorir l'aplicació de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio, i també, seguint les recomanacions de la Conferència Europea de Ciutats Sostenibles d'Hannover, normalitzar i regular les iniciatives d'agendes locals 21, i dotar-les amb suport administratiu.

En els darrers anys, tant el Govern de les Illes Balears com els tres consells insulars han propiciat que els ajuntaments de totes les illes desenvolupin els processos de l'AL21. Són nombrosos els municipis de Balears inscrits a la Xarxa Balear de Sostenibilitat, ja que tenen un Pla d'Acció aprovat pels ajuntaments corresponents i ratificat per la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.

Figura 2. Evolució de les AL21 en els 67 municipis de les Illes Balears, abril 2010



Font: Oficina de l'Agenda Local 21, Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

En el cas del **municipi de Manacor**, l'Ajuntament signà **l'adhesió a la Carta d'Aalborg** el mes d'abril de **2001**. A partir d'aquest moment s'inicià el procés d'implantació de l'Agenda Local 21. L'octubre de **2003** es presentà la **diagnosi ambiental**, que el Ple de l'Ajuntament aprovà. Aquest document tècnic recopila tota la informació existent de caràcter ambiental, demogràfic, social, territorial i econòmic per poder analitzar la situació en què es troba el municipi i així diagnosticar els punts febles i els punts forts que presenta Manacor.

L'equip tècnic de l'Agenda Local 21, en el mes de setembre de 2004, va presentar al Fòrum Ciutadà el Document del Pla d'Acció, fruit del treball realitzat durant tot el procés de participació ciutadana. **L'Ajuntament aprovà el Pla d'Acció** el novembre de **2004**, i llavors es va trametre al Comitè Especialitzat de l'Agenda Local 21, que redactà un informe favorable en el mes de febrer de 2005.

Finalment, el Pla d'Acció arribà a mans de la **Comissió Balear de Medi Ambient**, que després d'haver analitzat el document tècnic **el ratificà** el mes d'abril de **2005**. Llavors, a partir d'aquell moment, Manacor ha estat inscrit a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Actualment, hi ha un 46,8% de projectes executats o en funcionament, un 14,5% que s'estan iniciant, i un 20,2% que estan pendents d'execució.

Figura 3. Evolució dels projectes de l'AL21 de Manacor

Fase del projecte	2005	2006	2007	2008	2009
Acabat	8,7 %	9,2 %	24,9 %	28,3 %	31,2 %
En execució	11,0 %	22,0 %	10,4 %	11,6 %	15,6 %
Inicial	33,5 %	9,8 %	20,8 %	17,3 %	14,5 %
Pendent d'execució	41,0 %	37,0 %	25,4 %	24,3 %	20,2 %
Eliminat	5,8 %	16,2 %	18,5 %	18,5 %	18,5 %
Total percentatge	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%
Total projectes	173	173	173	173	173

Font: Ajuntament de Manacor

1.3 OBJECTIUS I MÈTODE

Els **objectius** del diagnòstic socioeconòmic i ambiental són els següents:

- ❑ Aconseguir una informació clara sobre l'evolució i la situació actual en què es troba el terme municipal de Manacor sobre aspectes socials, econòmics i ambientals, i diferenciar en cada cas els punts forts i els punts febles.
- ❑ Obtenir un document tècnic que pugui ser utilitzat com a base per a l'elaboració dels propers plans d'acció anuals de l'Agenda Local 21.
- ❑ Detectar altres tipus de problemàtiques del municipi, no visibles amb l'anàlisi de les dades objectives recopilades, mitjançant la participació ciutadana.

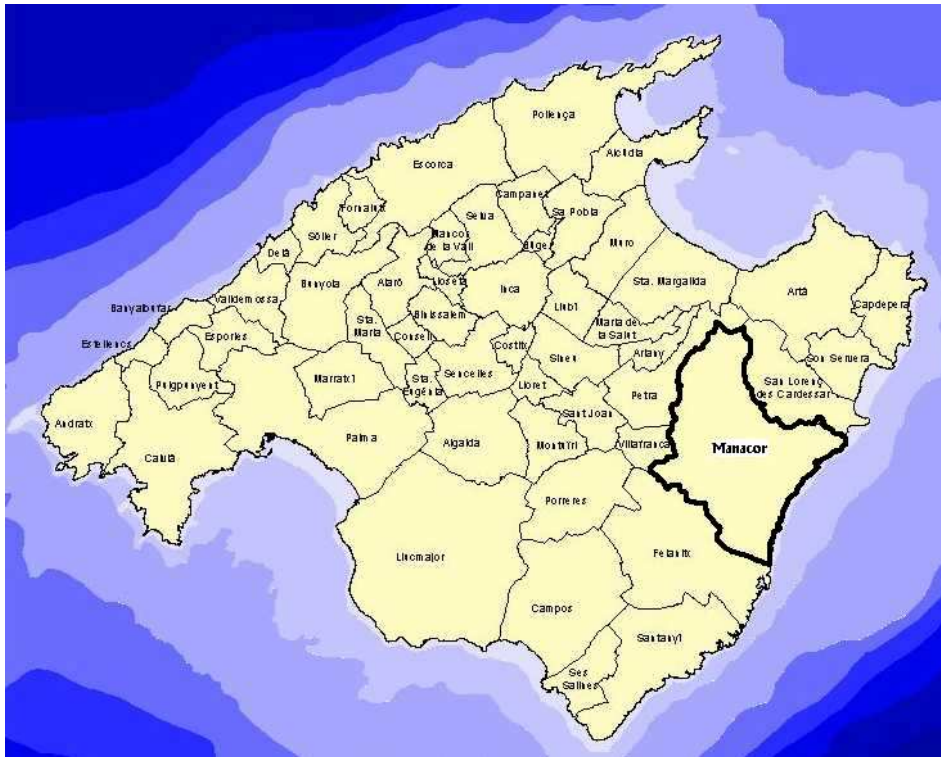
El **mètode** utilitzat per a l'elaboració del diagnòstic s'explica a continuació:

- ❑ **Primera etapa: Recollida de dades de caràcter social, econòmic i ambiental referents al municipi de Manacor.** La informació recopilada prové de fonts diverses, des de les administracions públiques (Govern de les Illes Balears, Consell de Mallorca i Ajuntament) fins a altres entitats com empreses privades, associacions, centres escolars, etc.
- ❑ **Segona etapa: Tabulació i anàlisi de la informació recopilada.** S'introdueixen les dades en suport informàtic i posteriorment s'analitzen per poder obtenir els primers resultats.
- ❑ **Tercera etapa: Elaboració del prediagnòstic.** A partir dels resultats obtinguts, es redacta un primer document incorporant els punts forts i els punts febles que presenta el municipi a cada apartat temàtic.
- ❑ **Quarta etapa: Participació ciutadana.** Es realitzen reunions amb els ciutadans mitjançant les diferents associacions de veïns del municipi i també mitjançant el Fòrum Ciutadà, per a completar el contingut del prediagnòstic i ampliar, si escau, els punts forts i els punts febles detectats. També s'analitza la percepció socioeconòmica i ambiental que tenen els ciutadans del municipi de Manacor mitjançant 400 enquestes.
- ❑ **Quinta etapa: Redacció del Diagnòstic socioeconòmic i ambiental.** Redacció del document tècnic final fruit de la informació reflectida en el prediagnòstic i de les aportacions realitzades per la ciutadania.

1.4 ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Manacor –municipi que pertany a la comunitat autònoma de les Illes Balears– es localitza a la part oriental de l'illa de Mallorca i és un dels 4 municipis de la comarca de Llevant, conformada per Capdepera, Son Servera, Sant Llorenç des Cardassar i Manacor.

Figura 4. Localització del terme municipal de Manacor



Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears

El terme municipal de Manacor limita a l'est amb la Mar Mediterrània, al nord-est amb Sant Llorenç des Cardassar, al nord-oest amb Petra, a l'est amb Vilafranca i al sud amb Felanitx. El municipi presenta una superfície de 260 km², una població resident de 39.434 habitants (INE, 2008) i una densitat de població de 152 hab/km². L'alçada mitjana és de 110 metres sobre el nivell de la mar, mentre que l'alçada màxima és de 476 metres i es localitza en el puig de Calicant.

Actualment, el municipi compta amb 8 nuclis de població: Manacor, Son Macià, s'Illot–Cala Morlanda, Porto Cristo, Cala Anguila–Cala Mendia, s'Estany d'en Mas, Cales de Mallorca i Cala Murada.



1.5 TRETES HISTÒRICS DE MANACOR

A les illes de Mallorca i Menorca els primers assentaments es produïren entorn de l'any 2000 aC. Aquells pobladors del període anomenat pretalaiòtic havien arribat en onades successives procedents de la zona d'Almeria, de tal manera que a les illes es començà a desenvolupar una cultura de tipus argàrica. Les comunitats iniciaren la construcció de navetes, monuments de pedra amb forma de nau invertida, aïllades o agrupades en poblats, que foren utilitzades com a habitatges –és el cas de sa Marineta, s'Hospitalet Vell, etc.– i la construcció de coves artificials –la cova de s'Homonet Vell, el Mitjà de ses Beies, etc.– com a lloc d'enterrament. Entre l'any 1200 i 650 aC, amb l'evolució de la població pretalaiòtica o tal vegada per influència de poblacions originàries de la Mediterrània oriental arribades a l'illa, s'esdevingué l'època talaiòtica, període que quedarà fortament definit gràcies als canvis arquitecturals que marcarà en l'entorn paisatgístic, els talaiots. S'han conservat nombrosos poblats talaiòtics en el municipi de Manacor fins a l'actualitat, els més destacats són el de s'Hospitalet Vell, el des Boc i el de Bellver, i també altres construccions com són Bendrís, Son Sureda i sa Gruta.

Devers l'any 654-653 aC, la presència occidental i la fundació d'Ebusus pels púnics marcà nous canvis per a la població talaiòtica. Posteriorment, el 123 aC Mallorca fou conquerida pels romans, en una expedició militar dirigida pel cònsol romà Quintus Caecilius Metellus, i a partir d'aquest moment estigué immersa dins un procés irreversible de romanització. A Manacor, s'han trobat en les profunditats de les aigües de Porto Cristo nombroses restes romanes. No obstant això, la major part del llegat que gaudim a Manacor correspon al Baix Imperi. Les basíliques de Son Peretó i sa Carroja posen en evidència l'existència de comunitats cristianes ben consolidades.

L'arxipèlag balear fou atacat pels vàndals l'any 426 i quedà dins el regne vàndal fins a la conquesta dels bizantins de l'any 533. Més tard, l'any 903, seria conquerit per l'Emirat de Còrdova. L'origen de la ciutat de Manacor probablement es remunta a les èpoques anteriors a la dominació islàmica, com ho demostren les restes trobades als voltants de l'actual església parroquial. Les diferents etapes islàmiques es perllongaren fins el 1229 amb la conquesta catalana de Jaume I "el Conqueridor". La conquesta suposà la desaparició de nombrosos molins i també de cultius de cotó i arròs, mentre que es potencià el cultiu de vinya. El món islàmic només deixà com a restes de materials fragments de ceràmica de les alqueries i rafals de les comunitats pageses del moment. També es conserven topònims que podrien

tenir un origen àrab o berber. Ja l'any 1300 Jaume II concedí a Manacor l'estatut de vila. De l'activitat constructiva es conserva la torre del Palau i la fortificació d'algunes cases rurals (torre de ses Puntes i torre dels Enagistes). De l'època medieval cal recordar la rellevància de Manacor en els conflictes socials, amb el protagonisme d'un personatge destacat: Simó Tort.

A nivell d'evolució urbana i social, l'any 1576 l'orde de predicadors fundà el convent de Sant Vicenç Ferrer i inicià la construcció de l'església barroca, i a principis del segle següent es començà el claustre. També es perfilà la barriada de Fartàritx, on es concentraven els molins fariners de vent, que definiren la fisonomia d'una part de la ciutat. Amb la desamortització de l'any 1835 els béns de l'orde passaren a mans de l'Estat, les dependències del claustre es destinaren a serveis municipals i al jutjat. Fins al segle XIX l'activitat econòmica existent es devia a l'agricultura de vinya i cereals i a la ramaderia, però també tenien certa importància el sector tèxtil i de l'alimentació, i les gerrerries. La caracterització de l'actual ciutat de Manacor a nivell industrial i econòmic ja es començava a perfilar al segle XIX. En aquells moments començaren a augmentar les activitats industrials, dedicades a la transformació dels productes agrícoles. A la segona meitat del segle s'iniciaren les activitats de construcció de mobles i la posterior instal·lació de fàbriques. També continuaren en marxa les gerrerries i la producció de vins i aiguardents.

L'any 1875 es creà la Compañia de Ferrocarriles de Mallorca i quatre anys després s'inaugurà la línia de ferrocarril Inca-Manacor. L'any 1902 es fundà la primera fàbrica de perles d'imitació. D'aquesta manera Manacor es convertí en el centre industrial i comercial de Llevant i des de 1912 Manacor posseeix el títol de ciutat. Amb aquest desenvolupament econòmic, juntament amb l'arribada del turisme a partir dels anys 1960, la població de Manacor sofrí un canvi en els seus costums però també en l'activitat urbanística. A finals del segle passat es construí l'església parroquial de la Nostra Senyora dels Dolors; el campanar és l'element més emblemàtic. També s'edificaren alguns dels casals dels carrers Nou, Major, Pius XII, Bosch, etc. Al mateix temps s'expandiren i consolidaren les barriades de Fartàritx i es Barracar i es crearen noves urbanitzacions al voltant de l'estació del ferrocarril i de na Camel·la. Actualment el creixement urbanístic més destacat ha estat la construcció de la urbanització de Son Talent, l'ampliació de les carreteres d'accés al nucli de Manacor pel nord-est, les rondes que delimiten aquest mateix nucli, i les carreteres que uneixen s'Illot-Porto Cristo-Cala Anguila.

2. MEDI FÍSIC

2.1 CLIMA

El clima del terme municipal de Manacor és de tipus mediterrani sec subhumit. Es caracteritza per presentar unes temperatures moderades al llarg de l'any i unes precipitacions molt irregulars, poc previsibles, que es concentren sobretot a la tardor. Els fenòmens meteorològics extrems (inundacions, sequeres, etc.) formen part d'aquest escenari climàtic. Els estius són càlids i secs mentre els hiverns són suaus amb precipitacions moderades.

□ Temperatures i precipitacions

La distribució territorial de les temperatures mitjanes està molt relacionada amb el relleu. L'illa de Mallorca té una temperatura mitjana anual compresa entre 16-17°C i, més concretament, la temperatura mitjana a Manacor en els darrers trenta anys ha oscil·lat entre 16 i 19°C.

Figura 5. Temperatures i precipitacions registrades a Manacor, any 2008

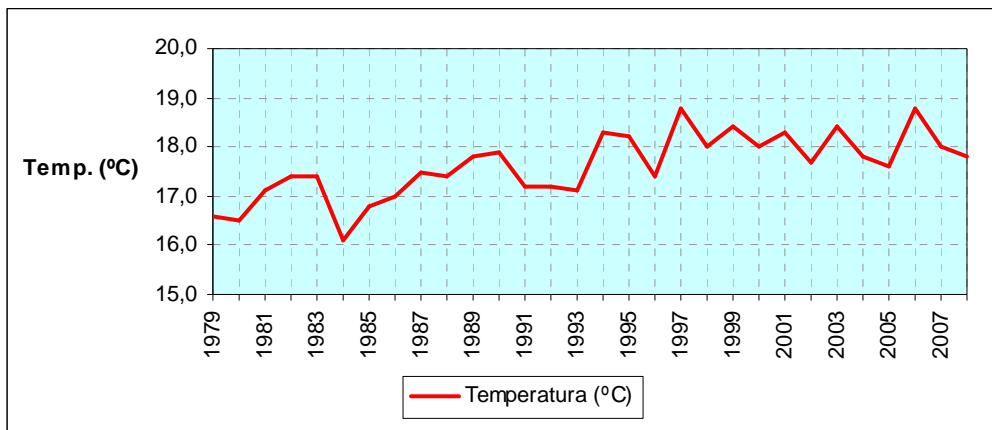
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Anual
Temp. (°C)	11,3	11,7	13,7	16,0	19,0	22,8	26,7	27,0	23,3	19,0	13,0	9,7	17,8
Precip. (mm)	29,3	13,1	48,6	11,5	150,6	54,2	0,0	0,0	27,0	62,3	132,1	148,3	677,0

Punt de mostreig: B614- Manacor (X= 518.70Km, Y= 4380.40Km, Z= 85m)

Font: Centre Meteorològic Territorial de les Illes Balears. Agència Estatal de Meteorologia

L'any 2008, la temperatura mitjana de Manacor ha estat de 17,8°C. S'ha registrat una mínima de 9,7°C el mes de febrer i una màxima de 27,0°C el mes de juliol.

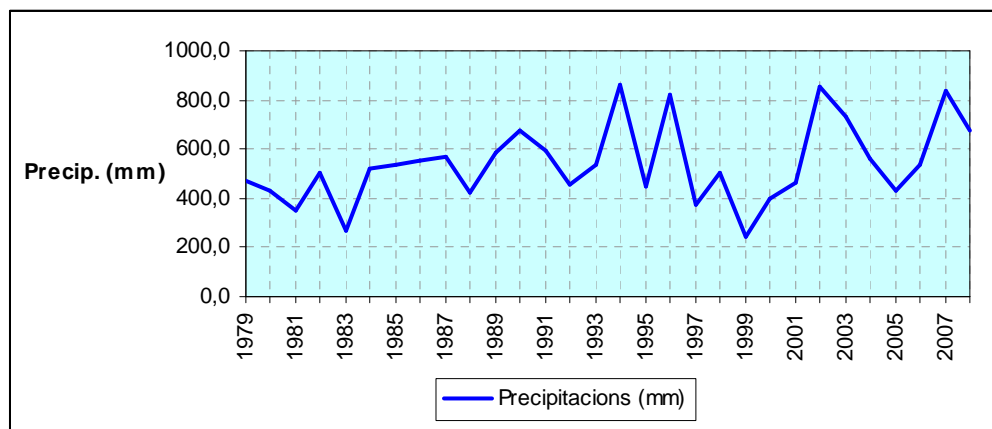
Observant l'evolució de les temperatures al llarg dels anys podem apreciar que no s'observen variacions significatives en els darrers anys. L'oscil·lació registrada en aquests darrers anys ha estat d'1,4°C.

Figura 6. Evolució de la temperatura mitjana anual (1979 – 2008)

Font: Centre Meteorològic Territorial de les Illes Balears. Agència Estatal de Meteorologia.

Punt de mostreig: B614- Manacor (X= 518.70Km, Y= 4380.40Km, Z= 85m)

Les precipitacions habituals registrades a l'illa oscil·len entre 400 i 700mm/any, tot i que a les cotes més altes de la serra de Tramuntana poden rebre pluges de fins a 1000mm/any.

Figura 7. Evolució de les precipitacions anuals (1979 – 2008)

Punt de mostreig: B614- Manacor (X= 518.70Km, Y= 4380.40Km, Z= 85m)

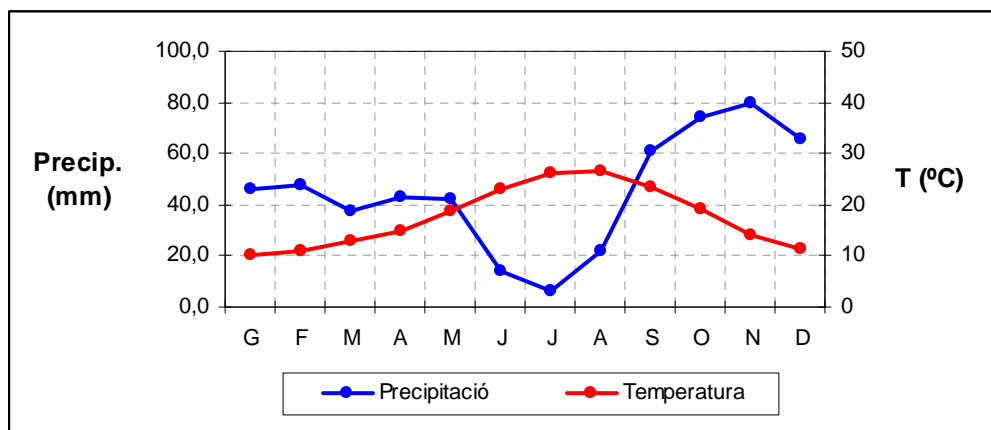
Font: Centre Meteorològic Territorial de les Illes Balears. Agència Estatal de Meteorologia

La precipitació anual al terme de Manacor és variable; així, a les parts septentrionals més humides plou més de 650mm (rodalies de Calicant i Son Sureda) i als indrets més secs de les marines litorals no s'arriba als 450mm. Les precipitacions anuals són molt irregulars, i la precipitació s'arriba a concentrar en unes poques jornades. Es tenen dades d'aiguades fortes que han arribat a superar els 200 litres per metre quadrat en 24 hores.

Com que el clima que defineix l'illa és el mediterrani, podem veure que el règim de precipitacions durant l'any és molt irregular i descompensat. Tot i que el volums de

precipitacions registrats és baix, en els mesos de setembre i novembre de 2005 es varen arribar a precipitacions de 104,6mm i 88,3mm respectivament, mentre que en els mesos de juny i juliol no va ploure gens i en el mes de maig es van recollir tan sols 3,1mm. A més de les precipitacions en forma de pluja, el municipi de Manacor s'ha vist afectat també per altres formes de precipitació. Podem destacar el calabruix com una d'aquestes altres formes més freqüents. L'agost de 1972 va fer un calabruix tan virulent que provocà la destrucció completa de la producció agrària de tot el sud de la demarcació; el gruix del calabruix va arribar a superar els 50cm. Una altra forma de precipitació diferent són les nevades, molt ocasionals a l'illa i encara més a Manacor. Cal esmentar, però, que en la darrera dècada el nombre de nevades ha augmentat de manera notable.

Figura 8. Diagrama ombrotèrmic de Manacor. Valor mitjà de les temperatures i precipitacions registrades en els darrers 30 anys (1979- 2008)



	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Temp. (°C)	10,2	10,9	12,8	14,8	18,7	23,1	26,2	26,7	23,3	19,3	14,2	11,2
Precip. (mm)	46,4	47,8	37,5	43,3	42,5	14,0	6,5	21,6	61,2	74,5	79,7	65,7

Punt de mostreig: B614 - Manacor (X= 518,70 Km, Y= 4380,40 Km, Z= 85m)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Centre Meteorològic Territorial de les Illes Balears. Agència Estatal de Meteorologia

Amb les temperatures mitjanes i els valors de pluja mensuals dels darrers trenta anys es pot elaborar el diagrama ombrotèrmic. Es representen les temperatures en °C i les precipitacions mensuals en mm fent servir una escala doble. Si en un mes la gràfica de les precipitacions supera la de la temperatura es considera un mes humit. Al contrari, si la gràfica de la temperatura supera la de les precipitacions es considera un mes sec. Així doncs, podem

veure com Manacor presenta un clima típicament mediterrani, ja que el gràfic reflecteix una zona central seca (juny, juliol, agost i setembre) que es troba entre dues zones humides.

□ **Altres meteors**

Un meteor destacable és el vent. La plana occidental del terme de Manacor es veu afectada pels vents de tramuntana, però no afecten la part oriental i litoral del terme gràcies a les serres de Llevant, que actuen de barrera protectora per aquesta àrea. Un altre tipus de vent a tenir en compte és l'embat, que és el vent diari, d'origen marítim, provocat per les diferències de temperatura entre la terra i el mar, que arriba amb una direcció perpendicular a la costa i amb un predomini de component nord-est i és present sobretot durant els mesos càlids compresos entre maig i setembre. A més, la part septentrional del terme i sa Vall també reben vents d'embat d'estiu procedents de la badia d'Alcúdia.

Per altra banda, Manacor té una elevada freqüència d'invasions de vents d'origen nord-africà i que són coneguts amb el nom de xaloc. El xaloc és un vent que desplaça bosses d'aire molt humit amb temperatures molt altes, fet que crea una elevada sensació de xafogor. En algunes ocasions també provoca importants temporals marítics.

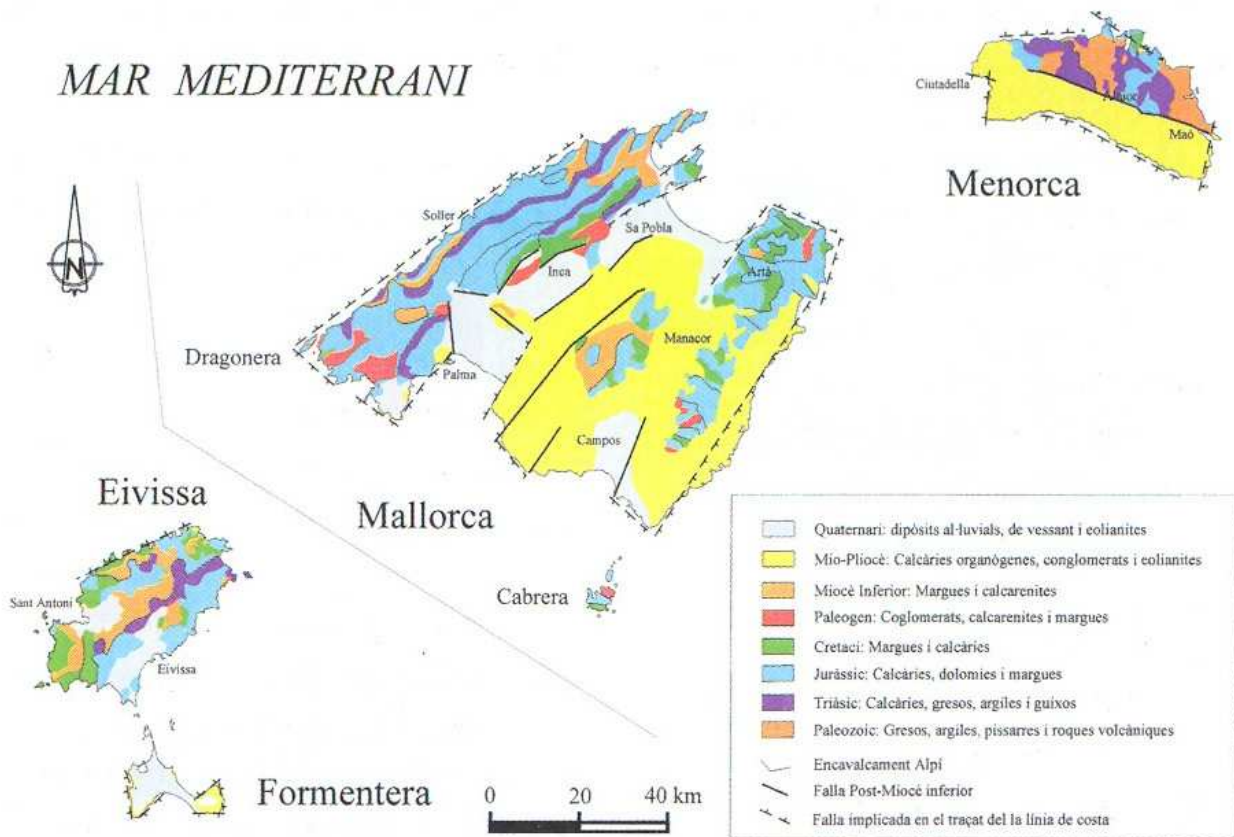
En el terme de Manacor també se succeeixen episodis de boires, sobretot a la vall ubicada entre Manacor i Vilafranca i limitada pel puig de Son Talent, el coll de Son Mas i el puig de Son Galiana. Aquestes boires són conseqüència de l'elevat grau d'humitat ambiental durant l'hivern, juntament amb l'estancament de l'aire fred, molt característic a la cubeta del Pla de Manacor i a la vall del torrent des Caparó-na Borges, durant les matinades fredes en situacions anticiclòniques.

2.2 GEOLOGIA, GEOMORFOLOGIA I SÒLS

□ **Geologia**

L'illa de Mallorca està formada per tres grans unitats estructurals anomenades serres de Tramuntana, el Pla de Mallorca i serres de Llevant. En aquesta darrera gran unitat estructural s'ubica el municipi de Manacor. De forma més detallada hi ha tres unitats de relleu (el Pla, les serres de Llevant i el Migjorn) que es desenvolupen dins el terme.

Figura 9. Esquema geològic de les Illes Balears



Font: *Geomorfologia del litoral de les Illes Balears* (Jaume Servera, 2004)

La unitat de relleu estructural del Pla afecta la part occidental i nord-occidental del municipi i pertany a la conca Manacor–Felanitx, zona clarament de subsidència amb materials sedimentaris, molts dels quals impermeables. A la part septentrional del terme destaquen els barrancs encaixats en roques calcàries a causa de la contínua erosió realitzada per l'aigua que circula de forma discontinua pels torrents (p. ex.: barranc de Son Cifre). Tota la potència de la plataforma de les marines d'aquesta zona nord es veu afectada pel llit encaixat del torrent de na Borges i en alguns punts del seu recorregut poden aparèixer fonts i ullals.

Les serres de Llevant estan orientades de nord-est a sud-oest amb una successió discontinua de muntanyes de relleu suau, totes amb una cota inferior a 500 metres (puig de Calicant, 476 metres). El paisatge aturonat caracteritza aquesta zona, on es poden observar valls amples on s'alternen fondalades conreades amb cims ocupats per conreus esglaonats o per ullastrars.

La unitat de relleu estructural del Migjorn es localitza a la zona litoral del terme, on predomina la costa alta amb nombroses cales intercalades i ubicades en la desembocadura dels torrents. La zona costanera és espadada, amb penya-segats que augmenten l'altura de nord a sud, amb una presència constant de roca calcària afectada per processos de carstificació, fet que ha provocat l'aparició de nombroses cavitats naturals.

Les roques ubicades en el municipi són predominantment sedimentàries, concretament de l'era secundària (juràssic i cretaci), terciària (miocè) i quaternària. A les zones de subsidència destaquen les calcàries organògenes, conglomerats i eolianites del miopliocè. En canvi, a les serres de Llevant hi ha roques calcàries, dolomítiques, margoses del juràssic i, en menor mesura, roques margoses i calcàries del cretaci i conglomerats, calcarenites i margues del paleogen.

□ **Geomorfologia**

Les serres de Llevant es van configurar durant l'orogènia alpina, moment en què sorgiren les Balears. La duresa de les roques de les muntanyes de Manacor a causa de la seva composició calcària i dolomítica ha provocat una forta resistència a l'erosió durant milions d'anys. En canvi, la zona costanera està formada per capes sedimentàries calcarenítiques horitzontals dures, fet que condiciona l'aparició de marines de pedra de marès. L'origen del marès es deu a antics sistemes dunars de final del terciari situades damunt formacions de llacunes o costaneres litorals (manglars, esculls coral·lins, etc.).

Durant el terciari i quaternari hi hagué diversos episodis amb pujades i baixades del nivell de la mar que afectaren les valls de l'interior del municipi, les quals quedaren sota l'aigua i acumularen gran quantitat de sediments fins.

En el litoral manacorí s'ha desenvolupat un important endocarst format per materials calcaris, fet que ha provocat la presència de galeries algunes de les quals amb llacs d'aigües salobres a les parts més baixes. La llista de cavitats naturals del municipi de Manacor és molt extensa. La cova Genovesa, la cova des Amagatalls, la cova dels Diners, la cova des Dimoni, la cova de sa Gleda, la cova des Pirata, i la cova des Pont estan catalogades com a Lloc d'Importància Comunitària (LIC) per la seva peculiaritat, l'existència d'endemismes, el bon estat de conservació, etc. Hi ha altres coves sense la catalogació LIC però també destacables



com la cova de s'Aljub, la cova des Coloms, la cova des Moro, les coves del Drach i les coves dels Hams.

□ Sòls

Els sòls de les Illes Balears es caracteritzen principalment per la litologia més que pels processos d'edafogènesi en si. Es poden distingir tres grans grups de sòls:

- Sòls recents o poc evolucionats: són sòls dipositats recentment.
- Sòls calcimagnèsics: característics de serralades amb terrenys calcaris.
- Sòls policíclics: sòls molt evolucionats. Són propis de zones planes i amb relleus poc importants.

Des del punt de vista d'edafologia, es diferencien dos tipus principals de sòls:

- Terra rossa o call vermell: sòls d'origen calcari de color rogenc i incursions de pedra o gran presència de macs o còdols.
- Terres blanques: provenen de les margues de pina, són terres fresques i tancades que afavoreixen molt el conreu del cereal.

La part occidental del terme de Manacor constitueix la major part de la conca Manacor-Felanitx. Es tracta d'un territori enclotat, constituït principalment per materials sedimentaris de l'època quaternària recoberts en molts indrets per sòls impermeables, tot i que també es poden localitzar zones on el substrat és calcari o arenós. Les característiques d'aquest terreny ha permès la utilització d'aquests sòls per al cultiu de cereals; llavors el paisatge que predomina a Manacor és un paisatge poc arbrat. A més a més, la qualitat dels sòls de la part meridional, prop del límit amb Felanitx, permet mantenir vinyes amb una notable producció. Finalment, els recursos hídrics subterranis que hi ha a la part de ponent del nucli fan que els sòls de la zona siguin ideals per a la producció activa d'hortalisses. Els usos del sòl predominants en el terme municipal de Manacor són els cultius i les pastures, amb 19.097 ha, que representen el 73,45% de la superfície municipal. Aquesta tipologia es localitza majoritàriament a la part occidental del municipi en forma de conreus de secà. De forma més dispersa i minoritària, es localitzen parcel·lacions amb conreus de regadiu. Un 20% del territori està format per àrees de forest que ocupen 5.203 ha. El paisatge forestal predominant està format per ullastrar-pinar i xiprell-pinar, i es localitza principalment entre

Son Macià, Manacor i s'Estany d'en Mas i a l'Àrea des Fangar. El paisatge de càrritx i ullastrar es localitza a la zona costanera i a la part nord del municipi (àrees de na Borges i Calicant).

2.3 HIDROLOGIA

□ Aigües superficials

Les aigües superficials del terme de Manacor es localitzen en els torrents. Aquesta circulació està lligada a la permeabilitat del subsòl, les dimensions de les conques i el règim de precipitacions. És per aquest motiu que els corrents d'aigua en el municipi són intermitents i es queden reduïts a períodes de pluges intenses.

Quan es parla d'aigües superficials a Manacor s'han de diferenciar dos grans vessants:

- Vessant d'Alcúdia, amb una conca de 327 km²: hi ha els torrents de Conilles, de sa Cabana, de Son Caules, de Son Valls, i el barranc de Son Cifre, que alimenten al torrent de na Borges i que finalitza a Son Serra de Marina, a la badia d'Alcúdia.

- Vessant litoral, presenta 3 conques:
 - Conca del torrent de Ca n'Amer (71,7 km²): es localitzen els torrents de sa Torre Nova, de ses Planes, de sa Blanquerna i el torrent de Ca n'Amer, que desemboca a cala Moreia (s'Illot).
 - Conca dels torrents de la part oriental del litoral (60,5 km²): destaca el torrent de ses Talaioles, que desemboca al Port de Manacor. En aquest torrent conflueixen les aigües del torrent de Son Crespí i el torrent de So na Moixa. Poc abans de desembocar, s'hi afegeix un altre afluent, el torrent de na Llebrona. Una mica més al sud hi ha el torrent des Morts i el torrent Roig.
 - Conca dels torrents de la part meridional del litoral (53,7 km²): hi ha els torrents de sa Mola i des Fangar, a més dels barrancs de cala Magraner, de cala Virgili, de cala Bóta, de cala Antena i des Domingos.

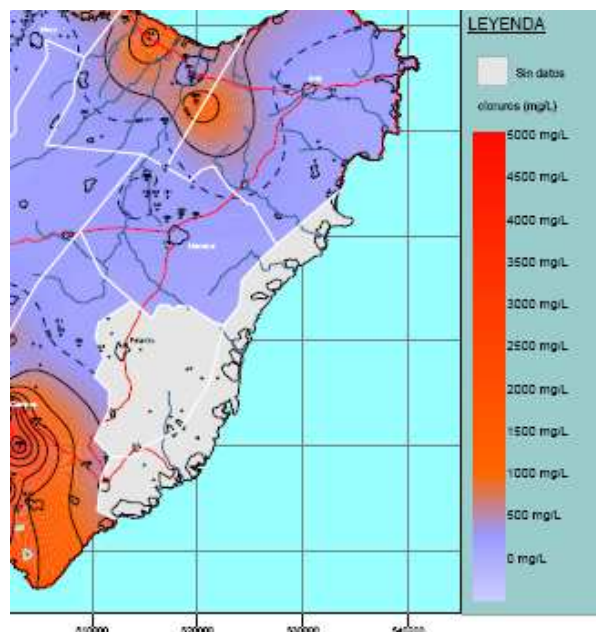
En conjunt, els torrents del vessant litoral tenen un cabal reduït, conseqüència de pluges intenses i produïdes en pocs dies al cap de l'any. Els pocs torrents amb una certa permanència d'aigua són el curs alt del torrent de sa Mola (alimentat per fontetes) i unes poques sèquies de la capçalera del torrent de Son Crespí, que són la sortida d'albellons.

Per altra banda, els terrenys dels torrents del vessant d'Alcúdia són de naturalesa argilosa. Aquest fet, juntament amb els abocaments artificials de terres (albellons) i puntualment les aportacions de fonts i petits ullals, fa que en anys humits es pugui mantenir el cabal durant mesos de manera continuada.

□ Aigües subterrànies

Els recursos hídrics de què disposa el terme de Manacor es deuen en part a les fissures presents a les propietats calcàries i a la porositat dels terrenys, que permeten la infiltració de les aigües al subsòl. Aquestes propietats, però, també duen associades les problemàtiques existents de contaminació d'aquestes reserves per contaminació d'adobs agrícoles i per les filtracions d'aigües fecals a les proximitats del nucli i de salinització per intrusió marina com a conseqüència de la sobreexplotació dels aquífers.

Figura 11. Mapa d'isoclorurs del terme municipal de Manacor, 2004



Font: *El Estado de la Aguas Subterráneas en el Archipiélago Balear en el año 2004.*

Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears



A Mallorca es localitzen tres grans zones de salinització: a la badia d'Alcúdia, al Pla de Palma i a Campos. El terme municipal de Manacor es veu afectat indirectament per aquesta darrera zona.

En el municipi de Manacor hi ha algunes fonts (Fonts de Llodrà, es Bessons i el conjunt de surgències de sa Vall) que, en alguns casos, ajuden a mantenir diverses àrees de regadiu.

2.4 VEGETACIÓ I FAUNA

□ **Vegetació**

El terme presenta tot un conjunt d'associacions vegetals comunes a la resta de l'illa. Entre totes aquestes destaquen els ullastrars, les garrigues de pinar i la vegetació de marina. Les comunitats vegetals del terme estan condicionades per tres factors: el clima, el tipus de sòl i l'impacte humà. Es difícil fer una predicció de quina seria la vegetació que predominaria sense la presència del factor humà.

A Manacor, la superfície forestal representa un 20% del territori, i les garrigues n'ocupen una part molt significativa. N'hi ha quasi una franja contínua que recorre de nord a sud i paral·lela al litoral. Les marines litorals contenen un nombre considerable d'exemplars arbustius de savina.

En les àrees amb relleus abruptes els ullastrars són la vegetació predominant, tot i que sovint acaben presentant una coberta de pi blanc, com s'aprecia al Fangar, el Cor de Jesús o el puig de s'Heretge. Les pràctiques ramaderes han propiciat repetits incendis que han reduït la vegetació de determinats cims a una varietat de garriga definida per estepes i càrritx. També dominen les garrigues de xiprer i romaní en zones amb roques toves.

La vegetació que apareix als punts més elevats del terme mostra algunes espècies endèmiques d'interès, en particular l'estepa joana (*Hypericum balearicum*). A les penyes del rocallós litoral s'assenyala la presència d'espècies adaptades a les condicions hostils d'aquest medi com el fonoll marí (*Crithmum maritimum*), les saladines (*Limmonium* spp.) i els gatovells (*Launaea cervicornis*).

Les albuferes i estanyols litorals han perdut gran part de la vegetació pròpia, però es pot observar una gran abundància de canyet (*Phragmites communis*) i de tamarell (*Tamarix* spp.) a la zona humida de s'Estany d'en Mas.

També és destacable l'arbrat de la ribera dels torrents més funcionals (na Borges-sa Vall, Son Caules, Conies i sa Mola), amb polls (*Populus sp.*). Les espècies endèmiques són aquelles que viuen exclusivament en una àrea geogràfica determinada. Tenen un interès especial, ja que el fet que siguin exclusives de determinats ambients les fa més susceptibles a alteracions del medi. A les Illes Balears hi ha aproximadament 150 espècies endèmiques, la meitat de les quals són exclusives de l'illa de Mallorca i la resta ho són de les altres illes o bé són compartides amb altres illes mediterrànies.

Al terme de Manacor s'han identificat 15 espècies endèmiques, (vegeu figura 14). Una gran part es troba dins l'ullastrar i garriga a les diferents àrees naturals (ANEI).

Figura 12. Espècies endèmiques de Manacor

FAMÍLIA	NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ
Apiaceae	<i>Daucus carota</i>	Fonollassa
Araceae	<i>Arum italicum</i>	Rapa
	<i>Arum pictum</i>	Rapa blava
Asteraceae	<i>Aetheorhiza bulbosa</i>	Calabruix
	<i>Bellis annua</i>	Margalideta
	<i>Crepis triasili</i>	Panconia de penyal
	<i>Pallenis spinosa</i>	Ull de bou
Guttiferae	<i>Hypericum balearicum</i>	Estepa joana
Liliaceae	<i>Smilax aspera</i>	Aritja
Lamiaceae	<i>Rosmarinus officinalis</i>	Romaní
Papilionaceae	<i>Lotus tetraphyllus</i>	Trèbol de quatre fulles
Poaceae	<i>Dactylis glomerata</i>	Fenàs mascle
Primúlacae	<i>Cyclamen balearicum</i>	Pa porcí
Ranunculaceae	<i>Clematis cirrhosa</i>	Vidalba
Rubiaceae	<i>Rubia peregrina</i>	Rotgeta

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

En el *Catàleg balear d'espècies vegetals amenaçades* apareix publicat el llistat d'espècies amb categoria "d'interès especial" i que estan protegides pel Decret 24/1992. A Manacor, n'hi ha 7 d'aquestes, i la majoria pertanyen a la família de les orchidaceae (vegeu figura 15). La majoria d'espècies protegides o d'especial interès es troben repartides pels ANEI de na Borges, Calicant, sa Punta i s'Algar, es Fangar i Cales Verges de Manacor.

D'acord amb aquest decret no està permès la destrucció, recol·lecció, venda o naturalització (dissecació) de cap espècie d'orquídia autòctona sense l'autorització específica de la Direcció General de Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.

Figura 13. Espècies d'interès especial observades a Manacor

FAMÍLIA	NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ
Orchidaceae	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	Caputxina
	<i>Barlia robertiana</i>	Mosca grossa
	<i>Himantoglossum robertianum</i>	Orquídea gigant
	<i>Ophrys tenthedinifera</i>	Mosca vermella
	<i>Ophrys lutea</i>	Mosques grogues
	<i>Orphys vermixia</i>	Sabatetes del Bon Jesús
	<i>Serapias lingua</i>	Galls
Pinaceae	<i>Pinus halepensis</i>	Pi
Rhamnaceae	<i>Rhamnus alaternus</i>	Llampúdol

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Aquestes espècies mostren una distribució desigual al llarg del terme municipal però són bastant abundants en els pinars i ullastrars, i també en voreres de camins. Pel que fa al llampúdol, el grau de protecció que rep és inferior, encara que es requereix l'autorització de la Direcció General de Biodiversitat per a la recol·lecció amb finalitats comercials o industrials. La seva distribució és més àmplia, en particular dins garrigues i pinars. Finalment, el pi també està inclòs dins les espècies protegides i té una presència important i notable a tot el terme municipal de Manacor.

Una altra classificació d'espècies que podem trobar en el terme és la d'espècies singulars. Aquesta classificació respon a espècies que tenen un especial interès botànic, bé sigui per la seva raresa dins el terme municipal o bé per estar lligades a unes condicions ecològiques molt particulars (vegeu taula 16).

Entre les plantes singulars s'han de destacar les espècies d'ambients humits (basses i torrents). Són plantes adaptades a unes condicions d'humitat molt particulars i poc freqüents en una zona tan seca com és Manacor. Aquestes espècies apareixen en els torrents de Son Caules, na Borges, na Llebrona, etc. Cal destacar, entre altres, els ranuncles, les mentes, les

alismatàcies o els equisets. Moltes d'aquestes espècies tenen un interès especial com a plantes útils per a l'home, ja sigui com a aliment (els créixens), per a l'agricultura (la canya), per a fabricar utensilis (el jonc) o per a cordar cadires (la bova). Pel que fa a la singularitat deguda a la baixa distribució que presenta, és interessant puntualitzar que la ginesta borda (*Ephedra fragilis*) és present a Manacor i és l'únic representant a les Balears del seu ordre (Gnetates) i família (Ephedraceae).

Figura 14. Espècies singulars de Manacor

FAMÍLIA	NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ
Ephedraceae	<i>Ephedra fragilis</i>	Ginesta borda
Ericaceae	<i>Arbutus unedo</i>	Arbocera
Fagaceae	<i>Quercus coccifera</i>	Coscoll
Polypodiaceae	<i>Polypodium cambricum</i>	Polipodi
Rutaceae	<i>Ruta angustifolia</i>	Ruda
Thymelaeaceae	<i>Daphne gnidium</i>	Matapoll

Font: Direcció General de Biodiversitat, Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

□ Fauna

L'acció que exerceix l'home sobre l'ambient provoca alteracions en les comunitats vegetals. Aquest fet repercuteix directament sobre les espècies animals que l'habiten. S'ha elaborat un conjunt de taules per tal de reflectir la fauna invertebrada i també vertebrada que hi ha al terme de Manacor.

- Organismes invertebrats

A les taules A i B presentades a continuació (figures 17 i 18) s'indiquen algunes de les espècies d'invertebrats que es troben a Manacor i que pertanyen als grups dels coleòpters i gastròpodes.

Figura 15. Espècies d'invertebrats localitzades a Manacor (taula A)

HÀBITAT	GRUP	NOM CIENTÍFIC
Comunitats del medi agrícola	Coleòpters	<i>Copris hispanus</i>
		<i>Aphodinus</i>
		<i>Bubas bison</i>
		<i>Euoniticellus fulvus</i>
		<i>Ontophagus taurus</i>
		<i>Capnodis tenebrionis</i>
		<i>Timarcha balearica</i>
		<i>Trichodes umbellatarum</i>
	Gastròpodes	<i>Helix aspersa</i>
		<i>Eobania vermiculata</i>
		<i>Otala lactea</i>
		<i>Otala punctata</i>

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Figura 16. Espècies d'invertebrats localitzades a Manacor (taula B)

HÀBITAT	GRUP	NOM CIENTÍFIC
Espècies associades a la presència humana	Coleòpters	<i>Blaps gigas</i>
		<i>Blaps lethifera</i>
		<i>Blaps lusitanica</i>
		<i>Elenophorus collaris</i>
		<i>Crypticus gibbulus</i>
		<i>Scaurus striatus</i>
		<i>Scaurus punctatulus</i>
		<i>Gonocephalum</i>
	Gastròpodes	<i>Glabrasia depressa</i>
		<i>Cochlicella acuta</i>
		<i>Theba pisana</i>
		<i>Trochoidea elegans</i>
		<i>Cernuella virgata</i>

Invertebrats de les garrigues d'ullastres	Coleòpters	<i>Caracollina lenticula</i>
		<i>Ferussacia foliculus</i>
		<i>Rumina decollata</i>
		<i>Tropinota squalida</i>
		<i>Oxythirea funesta</i>
		<i>Misolampus goudoti erichsoni</i>
		<i>Monochamus galloprovincialis</i>
		<i>Stenosis intricata</i>
		<i>Pachychila sublunata</i>
		<i>Asida planipenis</i>
Gastròpodes	<i>Phylan semicostatus</i>	
	<i>Trochoidea frater</i>	
	<i>Trochoidea nyeli</i>	
	<i>Iberellus companyonni</i>	
Torrents	Gastròpodes	<i>Lauria cylindraceae</i>
		<i>Oxychilus lentiformis</i>
		Aràcnids
<i>Malthonica balearica</i>		

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

- Organismes vertebrats

En el terme de Manacor destaca la quantitat d'espècies que apareixen segons la seva ubicació geogràfica. Cal tenir present que la pressió urbanística en determinades zones d'interès i l'increment de la població té unes repercussions molt greus sobre aquesta fauna. Els principals grups de vertebrats són els amfibis, els rèptils, els ocells i els mamífers.

Els amfibis estan representats per dues espècies: el granot, i una subespècie de calàpet endèmica de les Balears (*Bufo viridis subsp. balearica*), que ocasionalment es pot observar a la garriga i vora les sèquies i safareigs. Segons el *Llibre vermell dels vertebrats de les Balears*, 2a ed., es troba dins la categoria de vulnerable.

Respecte als rèptils, l'espècie més comuna i coneguda és el dragó comú (*Tarentola mauritanica*), present a quasi tots els indrets, des de les cases i carrers dels pobles fins a

parets i marges del camp. Es creu que fou introduïda a les Balears pels cartaginesos devers l'any 400 aC., i s'han arribat a comptar més de 1.000 exemplars/km². Un altre rèptil -sovint confós amb l'anterior- és el dragonet (*Hemidactylus turcicus*), que és menys nombrós, més petit i de coloració més rosada.

De les tres serps que hi ha a les Balears, dues pertanyen a la família dels colúbrids i es localitzen a Manacor: la serp d'aigua (*Natrix maura*) i la serp de garriga (*Macroprotodon cucullatus*). La primera és habitual a prop de l'aigua, safareigs, sèquies i basses, i s'alimenta de calàpets i invertebrats. La serp de garriga és verinosa encara que inofensiva (el seu verí és poc potent i l'injecta per una dent interior); es pot observar en conreus i boscos.

També podem trobar la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*). Aquesta tortuga està protegida per la Directiva 92/43/CEE, Conveni de Berna, la Convenció sobre el comerç internacional d'espècies amenaçades de fauna i flora silvestre CITES, pel Reial Decret 439/1990, de 30 de març, pel que es regula el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, i pel Decret 75/2005, de 8 de juliol, pel qual es crea el Catàleg Balear d'espècies Amenaçades i d'Especial Protecció.

Això no obstant, el grup de vertebrats a Manacor és el dels ocells. La seva distribució ve condicionada principalment per l'hàbitat. Pel que fa a les espècies migradores, freqüentment es poden observar:

- Ocells hivernants: cega, cua-roja, rupit, tord, tord cellard , tord grívia. Etc.
- Ocells estivals: cucut, tórtora, rossinyol, etc.

Les espècies de mamífers presents actualment a les Illes Balears foren introduïdes per l'home al mateix temps que s'extingia la fauna original illenca (*Myotragus balearicus*, *Nesiotites hidalgo*, etc.). Actualment, alguns dels principals mamífers localitzats a Manacor són:

- L'eriçó (*Erinaceus europaeus*), que viu a garrigues i pinars no gaire espessos, encara que tampoc no és estrany veure'l en conreus i prop de les cases de camp. La seva introducció sembla bastant recent ja que no se n'han trobat restes a jaciments talaiòtics.
- Als boscos i camps hi ha el mamífer més abundant de l'illa, el conill (*Oryctolagus cuniculus*). Se'l pot veure tant en els terrenys boscosos com en els que no disposen de coberta vegetal. A la dècada dels noranta la seva població va disminuir bastant per la caça i la mixomatosi, però darrerament sembla haver-se recuperat, i fins i tot en alguna zona s'ha convertit quasi en una plaga. L'altre lagomorfo present, però no tan abundant, és la llebre ibèrica, distingible per les seves grans orelles tacades de negre a l'extrem.
- El grup dels rosegadors que hi ha està compost per quatre espècies: el ratolí de rostoll, el ratolí domèstic (més petit), la rata traginera negra o de camp (de mida més grossa) i la rata traginera terrosa, de ciutat o d'albufera. Ambdues rates conviuen, i segons el lloc on es troben l'una domina sobre l'altra: la primera és més abundant a fora vila, però també apareix als nuclis urbans (sobretot a sòtils i teulades de cases), i la segona, que és l'espècie d'introducció més recent (primera meitat del segle XIX), domina als nuclis urbans (clavegueres, soterranis, etc.) i als ambients més humits.
- Els mamífers carnívors estan representats per dues espècies: la geneta i el mostel. La geneta és present a tots els boscos, però és difícil d'observar a causa dels seus costums nocturns. S'alimenta sobretot de petits vertebrats i ocells encara que la ingestió de vegetals és important a la seva dieta. El mostel resulta visible sovint saltant i desplaçant-se pels marges i parets de camins i garrigues.

Figura 17. Vertebrats del terme municipal de Manacor

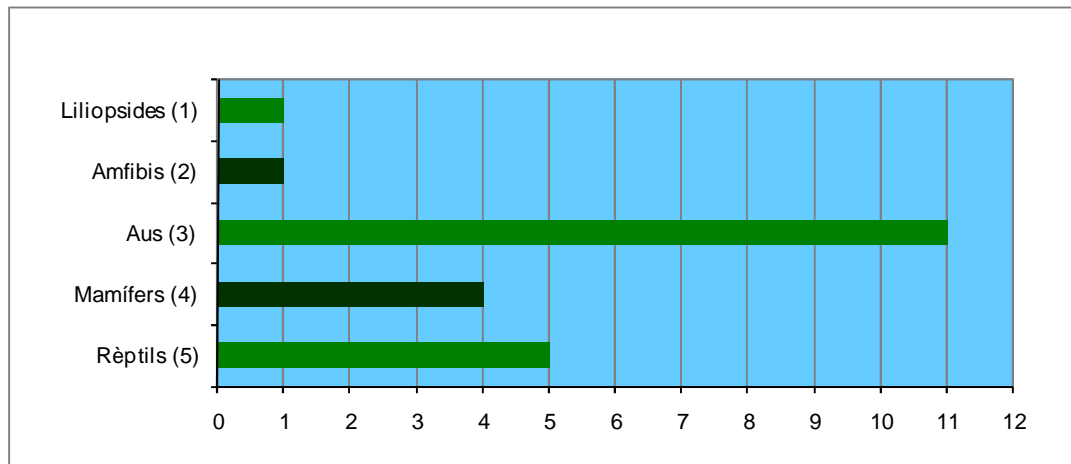
	NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ
Amfibis	<i>Bufo viridis</i>	Calàpet
	<i>Rana perezi</i>	Granot
Rèptils	<i>Hemidactylus turcicus</i>	Dragonet
	<i>Tarentola mauritanica</i>	Dragó
	<i>Natrix maura</i>	Serp d'aigua
	<i>Macroprotodon cucullatus</i>	Serp de garriga
	<i>Testudo hermanni</i>	Tortuga mediterrània
Ocells	<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer

	<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu
	<i>Coturnix coturnix</i>	Guàtlera
	<i>Columba palumbus</i>	Tudó
	<i>Apus apus</i>	Falzia
	<i>Upupa epops</i>	Puput
	<i>Hirundo rustica</i>	Oronella
	<i>Delichon urbica</i>	Cabot
	<i>Saxicolata torquata</i>	Vitrac
	<i>Turdus merula</i>	Mèrlera
	<i>Sylvia melanocephala</i>	Buscaret de cap negre
	<i>Muscicapa striata</i>	Picamosques
	<i>Parus major</i>	Ferrericó
	<i>Lanius senator</i>	Capsigrany
	<i>Passer domesticus</i>	Teulader
	<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà
	<i>Serinus serinus</i>	Garrafó
	<i>Carduelis carduelis</i>	Cadernerà
	<i>Carduelis chloris</i>	Verderol
	<i>Carduelis cannabina</i>	Passerell
	<i>Miliaria calandra</i>	Sól'lera
	<i>Emberiza cirius</i>	Hortolà
	<i>Streptotelia turtus</i>	Tórtora
	<i>Otus scops</i>	Mussol
	<i>Burhinus oedicnemus</i>	Sebel·lí
	<i>Cuculus canorus</i>	Cucut
	<i>Tyto alba</i>	Òliba
	<i>Asio otus</i>	Mussol reial
	<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer
	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol
	<i>Cisticola juncidis</i>	Butxaqueta
	<i>Loxia curvirostra</i>	Trencapinyons
Mamífers	<i>Erinaceus algirus</i>	Eriçó
	<i>Lepus capensis</i>	Llebre
	<i>Orytolagus cuniculus</i>	Conill
	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Ratolí de rostoll
	<i>Rattus rattus</i>	Rata traginera negra
	<i>Rattus norvegicus</i>	Rata traginera terrosa
	<i>Mus musculus</i>	Ratolí domèstic
	<i>Mustela nivalis</i>	Mostel
	<i>Martes martes</i>	Mart
	<i>Genetta genetta</i>	Geneta
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Rata pinyada petita de ferradura
	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Rata pinyada mitjana de ferradura
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Rata pinyada gran de ferradura
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Rata pinyada de cova	

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Quant a la vegetació i fauna de Manacor, hi ha 21 espècies catalogades localitzades al terme municipal de Manacor. Les espècies estan classificades en 5 famílies: liliopsides amb una espècie, amfibis amb una espècie, aus amb onze espècies, mamífers amb quatre espècies i els rèptils amb cinc espècies.

Figura 18. Nombre d'espècies catalogades per famílies al municipi de Manacor



Nom científic / nom comú	Font	Nom científic / nom comú	Font
(1) <i>Chamaerops humilis</i> / garballó	Decret 75/2005	(3) <i>Corvus corax</i> / Corb	UICN 1996
(2) <i>Bufo viridis ssp. Balearica</i> / Calàpet	UICN 1996 Directiva 92/43/CEE Reial Decret 439/1990	(3) <i>Loxia curvirostra</i> / Trenca-pinyons	UICN 1996
(3) <i>Phalacrocorax aristotelis</i> / Corb marí	UICN 1996 Directiva 79/409/CEE Reial Decret 439/1990	(4) <i>Rhinolophus mehelyi</i> / Rata pinyada mitjana de ferradura	Directiva 92/43/CEE
(3) <i>Merops apiaster</i> / Abellerol	Reial Decret 439/1990	(4) <i>Miniopterus schreibersii</i> / Rata pinyada de cova	Directiva 92/43/CEE Ordre MAM 2784/2004
(3) <i>Larus audouinii</i> / Gavina roja	Reial Decret 439/1990	(4) <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> / Rata pinyada gran de ferradura	Ordre MAM 2784/2004
(3) <i>Sylvia undata</i> / Busqueret roig	Reial Decret 439/1990	(4) <i>Rhinolophus hipposideros</i> / Rata pinyada petita de ferradura	UICN 1996 Directiva 92/43/CEE
(3) <i>Burhinus oedicephalus</i> / Sebel·lí	UICN 1996 Directiva 79/409/CEE	(5) <i>Testudo hermanni</i> / Tortuga mediterrànea	UICN 1996 Directiva 92/43/CEE Reial Decret 439/1990
(3) <i>Streptopelia turtur</i> / Tórtera	UICN 1996 Directiva 79/409/CEE	(5) <i>Psammotrochus alpestris</i> / Sargantana coal·larga	Reial Decret 439/1990
(3) <i>Caprimulgus europaeus</i> / <i>Enganapastors</i>	UICN 1996 Directiva 79/409/CEE	(5) <i>Dermochelys coriacea</i> / Tortuga llaüt	UICN 1996 Directiva 92/43/CEE
(3) <i>Merops apiaster</i> / Abellerol	UICN 1996	(5) <i>Caretta caretta</i> / Tortuga marina	UICN 1996 Directiva 92/43/CEE
(3) <i>Sylvia (sarda) balearica</i> / Xorrec	UICN 1996 Directiva 79/409/CEE	(5) <i>Macropododon cucullatus</i> / Serp de garriga	UICN 1996

Font: Informe de sostenibilitat del municipi de Manacor. Novembre 2009

2.5 MEDI FÍSIC: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

01.- Temperatures moderades amb una mitjana anual que oscil·la entre 16°C i 19°C.

02.- Predomini de relleus suaus amb materials sedimentaris que afavoreixen els assentaments humans.

03.- Nombroses cales arenoses situades al final dels cursos torrencials.

04.- El 73% del sòl s'utilitza per a cultius i pastures.

05.- La cova Genovesa, la cova des Amagatalls, la cova dels Diners, la cova des Dimoni, la cova de sa Gleda, la cova des Pirata, i la cova des Pont estan catalogades com a Lloc d'Importància Comunitària (LIC).

06.- Hi ha 22 espècies catalogades al municipi de Manacor i classificades en 5 famílies: Liliòpsides amb una espècie, amfibis amb una espècie, aus amb onze espècies, mamífers amb quatre espècies, i rèptils amb cinc espècies.

PUNTS FEBLES

01.- Precipitacions molt irregulars, amb episodis de pluges molt intenses, sobretot a la tardor.

02.- Els corrents d'aigua superficial són intermitents.

03.- La sobreexplotació dels aquífers provoca la seva salinització per intrusió marina.

04.- El 20% del sòl està ocupat per superfície forestal, i les garrigues n'ocupen una part molt significativa.

05.- Alguns trams dels torrents de Manacor presenten la llera obstruïda per branques d'arbres, arbusts, abocaments i altres elements d'origen antròpic.

06.- Les dimensions (altura i amplada) d'alguns trams dels torrents de Manacor són insuficients per assumir el cabal durant episodis de pluges torrencials.

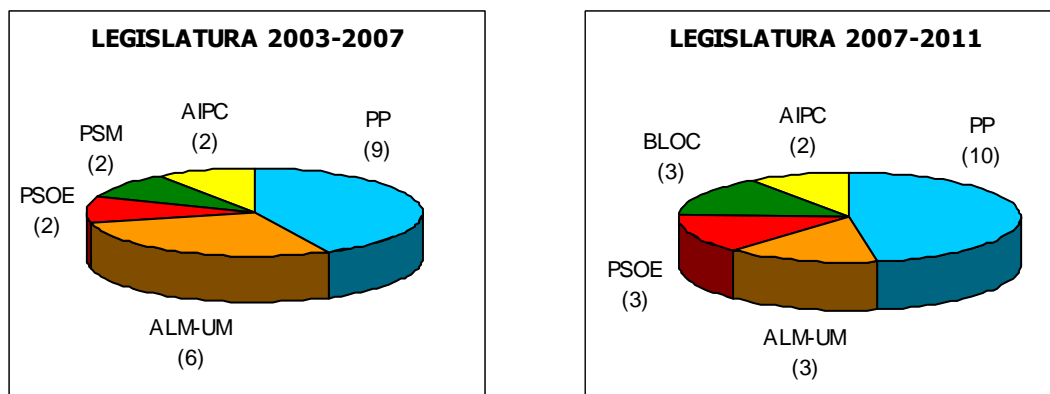
07.- No s'ha fet cap catàleg d'arbres singulars del municipi de Manacor.

3. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL

3.1 ORGANITZACIÓ MUNICIPAL

A partir dels resultats de les eleccions de 2007, 5 partits polítics obtingueren representació en el consistori. El Partit Popular (PP) obtingué 10 regidors, Alternativa Liberal de Manacor-Unió Mallorquina (ALM-UM) 3 regidors, Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) 3 regidors, es Bloc (PSM+Es Verds+Esquerra) 3 regidors, i Agrupació Independent de Porto Cristo (AIPC) 2 regidors.

Figura 19. Composició del Ple municipal de Manacor



Font: Ajuntament de Manacor

A partir del mes de juny de 2007, l'equip de govern de l'Ajuntament de Manacor quedà constituït per 31 delegacions distribuïdes entre 12 regidors (10 del PP i 2 de l'AIPC) i presidides pel batle de l'Ajuntament.

Segons el decret 1739/2007, de 22 de juny, en el mandat 2007-2011 els membres integrants de la Junta de Govern Local són els següents:

- President: - El batle, Sr. Antoni Pastor Cabrer (PP)
- Vocals:
 - Sr. Antoni Mesquida Ferrando (PP)
 - Sr. Bernat Amer Artigues (AIPC)
 - Sr. Llorenç Bosch Lliteras (PP)
 - Sra. Isabel Febrer Gelabert (PP)
 - Sr. Pedro Rosselló Cerdà (PP)
 - Sr. Joan Gomila Capó (AIPC)
 - Sr. Andrés Vecina Castillo (PP)

La designació de tinent de batle per a la legislatura 2007-2011 (decret 1738/2007, de 22 de juny) es detalla a continuació:

1r tinent de batle: Sr. Antoni Mesquida Ferrando

2n tinent de batle: Sr. Bernat Amer Artigues

3r tinent de batle: Sr. Llorenç Bosch Lliteras

4t tinent de batle: Sra. Isabel Febrer Gelabert

5è tinent de batle: Sr. Pedro Rosselló Cerdà

6è tinent de batle: Sr. Joan Gomila Capó

7è tinent de batle: Sr. Andrés Vecina Castillo

El Ple de la corporació de Manacor es reuneix com a mínim una vegada al mes, en sessió ordinària; i tantes vegades com es consideri necessari, en sessió extraordinària.

Les sessions ordinàries del Ple de l'Ajuntament es fan el primer dilluns de cada mes, i si aquest és festiu, el següent dilluns a les 21 hores, en el Saló de les Sessions de l'Ajuntament o lloc habilitat a l'efecte.

El batle està facultat per suspendre el Ple ordinari del mes d'agost com a conseqüència del període vacacional, quan això no menyscabi la gestió dels assumptes municipals.

3.2 COMPETÈNCIES DE LES DELEGACIONS

Les delegacions d'atribucions de gestió i direcció per al mandat 2007-2011 (Decret 1740/2007, de 22 de juny, modificat pel Decret 1219/2008, de 28 d'abril) quedaren definides de la següent forma:

- **Sr. Antoni Mesquida Ferrando:**
 - DELEGACIÓ DE SANITAT I CONSUM, amb competències sobre defensa del consumidor; salut pública; relacions amb veterinaris, metges i farmacèutics titulars; relacions amb l'IBSALUT; i qualitat de l'aigua de consum.



- **Sr. Bernat Amer Artigues:**
 - DELEGACIÓ D'URBANISME I OBRES: Urbanisme amb competències sobre planificació, disseny urbanístic i estètica ciutadana: publicitat estàtica; redacció i gestió del PGOU; depuradores; urbanitzacions; gabinet de projectes; manteniment i conservació d'edificis municipals no adscrits a altres comissions; obres municipals; patrimoni municipal i, en especial, patrimoni historicoartístic; inventari municipal, inventari de camins i catàleg de béns històrics. Obres amb competències sobre llicències d'obres; disciplina urbanística; ordres de fer.

- **Sr. Llorenç Bosch Lliteras:**
 - DELEGACIÓ D'ECONOMIA, amb competències sobre gestió de l'activitat econòmica i financera municipal: ingressos i despeses; informàtica.
 - DELEGACIÓ DE RECURSOS HUMANS, amb competències sobre estudi dels assumptes relatius o que afectin el personal, no atribuïts als òrgans de representació del personal segons el conveni vigent.
 - DELEGACIÓ DE RELACIONS INSTITUCIONALS, amb competències sobre relacions amb el Govern de les Illes Balears, Administració de l'Estat, Consell insular, corporacions locals i altres institucions.
 - DELEGACIÓ DE COMUNICACIONS, amb competències sobre gestió i relacions amb els mitjans de comunicació i serveis telefònics.

- **Sra. Isabel Febrer Gelabert:**
 - DELEGACIÓ D'ESPORTS, amb competències sobre foment i promoció de l'esport; instal·lacions esportives; relació i cooperació en qualsevol organisme o entitat en ordre a la pràctica i foment de l'activitat esportiva;
 - DELEGACIÓ DE CULTURA, amb competència sobre biblioteques; museu d'història; teatre municipal; manteniment dels edificis adscrits a l'àrea i altres edificis d'interès historicoartístic, inclosos els jaciments; toponímia; promocions culturals; banda de música; sales d'exposicions; torre de ses Puntes; arts plàstiques.

- **Sr. Pedro Rosselló Cerdà:**
 - DELEGACIÓ DE MEDI AMBIENT I AGENDA LOCAL 21. Referent al Medi Ambient les competències són la gestió de residus i neteja viària; el manteniment del verd urbà; la qualitat de les aigües; l'educació i informació ambiental; la protecció i recuperació del medi natural; les energies renovables i optimització energètica. Pel que fa a l'Agenda

Local 21, les competències són l'impuls del Pla d'Acció i elaboració de plans anuals; l'execució de projectes de prioritat màxima; la dinamització de la participació ciutadana i coordinació del fòrum ciutadà; el diagnòstic socioeconòmic i ambiental i els informes de sostenibilitat; la tramitació de subvencions; i la difusió del procés d'Agenda Local 21.

- **Sr. Joan Gomila Capó:**

- DELEGACIÓ DE PORTO CRISTO, amb competències (referides a l'àmbit territorial de la Delegació) sobre organització del personal adscrit a la delegació de Porto Cristo, poliesportiu Joan Gomis, camp municipal d'esports ses Comes, foment de l'esport, instal·lacions esportives; ordenació del trànsit i zona d'aparcament regulat; Biblioteca Municipal de Porto Cristo; organització i funcionament del Centre de Dia de Porto Cristo; relacions amb la tercera edat i les seves associacions, ajudes i assistència, orientació familiar, amb coordinació amb els Serveis Socials municipals; desratització, desinsectació i control sanitari de platges; toponímia; festes i promocions culturals; actuacions i cursos de l'Escola de Música de Porto Cristo i de l'Escola Municipal de Mallorca amb coordinació amb la direcció del Patronat; sales d'exposicions i arts plàstiques; educació i joventut; organització i funcionament de l'equip de reserva de la Policia Local; transports públics; relacions amb les associacions ciutadanes, culturals, esportives, benèfiques, empresarials, sindicals, etc.; turisme, comerç, indústria, agricultura i pesca; informe previ preceptiu de les propostes de les diferents delegacions i comissions informatives quan aquestes afectin el nucli de Porto Cristo, sempre que no siguin en matèria de caràcter reglat; vigilància, control i seguiment dels serveis i concessions administratives municipals; brigada municipal adscrita a la delegació de Porto Cristo; vials públics, manteniment de places i jardins públics, xarxa d'abastiment d'aigua potable i sanejament, enllumenat públic, recollida de fems, neteja viària, manteniment i neteja dels edificis municipals; control de depuradores, salut pública i informes previs en els expedients d'activitat; proposta, impuls i gestió de les obres públiques municipals, impuls i gestió de la recepció de les urbanitzacions.
- DELEGACIÓ DE CALA ANGUILA I CALA MAGRANA, amb competències sobre atenció i seguiment dels interessos del nucli delegat en relació a l'Ajuntament.
- DELEGACIÓ DE TURISME, amb competències sobre gestió de la construcció de noves oficines d'informació turística; gestió, coordinació i impuls, d'acord amb els responsables de la matèria, de la recepció de les urbanitzacions de les zones turístiques; gestió i coordinació per a la millora dels serveis públics a les zones turístiques: neteja viària, enllumenat públic, vigilància policial. Seguiment de les llicències municipals relacionades



amb el turisme; atenció i promoció dels interessos turístics de tots els nuclis del municipi; promoció del turisme d'interior (agroturisme i turisme rural); explotació dels serveis de les platges i la seva seguretat.

- **Sr. Andrés Vecina Castillo:**

- DELEGACIÓ DE COMERÇ I INDÚSTRIA, amb competències sobre comerç i indústria: foment, disseny i promoció del comerç i la indústria; coordinació amb altres institucions corresponents a la matèria; mostra de Comerç i Indústria; mercats i fires.
- DELEGACIÓ D'ACTIVITATS INTEGRADES, amb competències sobre llicències d'activitats integrades i la seva tramitació, control i seguiment.
- DELEGACIÓ DE S'ESTANY D'EN MAS, amb competències sobre atenció i seguiment dels interessos del nucli delegat en relació a l'Ajuntament.
- DELEGACIÓ DE CALA MENDIA, amb competències sobre atenció i seguiment dels interessos del nucli delegat en relació a l'Ajuntament.

- **Sra. Catalina Riera Mascaró:**

- DELEGACIÓ DE SERVEIS SOCIALS amb competències sobre residència municipal; ajudes i assistència; centre Joan Mesquida, orientació familiar; gabinet d'assistència social; relacions amb les institucions afins a Serveis Socials; cooperació internacional.
- DELEGACIÓ D'EDUCACIÓ, amb competències sobre educació en general, manteniment de les escoles, relacions amb els consells escolars i amb la Universitat, guarderies infantils; Escola Municipal de Música; Escola Municipal de Mallorquí; competències assenyalades en el Reglament de normalització lingüística municipal.

- **Sra. Maria Bover Sansó:**

- DELEGACIÓ DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA, amb competències sobre relació amb associacions i entitats, edificis i escoles rurals.
- DELEGACIÓ DE FESTES.
- DELEGACIÓ DE JOVENTUT, amb competències sobre promoció i dinamització de l'activitat juvenil.
- DELEGACIÓ DE S'ILLOT I CALA MORLANDA, amb competències sobre atenció i seguiment dels interessos dels nuclis delegats en relació a l'Ajuntament.

- **Sr. Antoni Sureda Fons:**

- DELEGACIÓ D'INTERIOR, amb competències sobre organització i funcionament de la Policia Local; coordinació amb altres cossos i forces de seguretat de l'Estat; coordinació amb la Brigada Municipal; parc mòbil de la Policia Local; ordenació del trànsit rodat, ordre públic i la resta de competències atribuïdes a l'Ajuntament per la legislació sectorial en la matèria, Protecció Civil; zona d'aparcament regulat; publicitat dinàmica i estàtica (autoritzacions i infraccions); tramitació, inspecció i control de l'ocupació de la via pública.
- DELEGACIÓ D'AGRICULTURA, amb competències sobre manteniment de camins rurals; coordinació amb altres institucions corresponents a la matèria; accions contra incendis forestals; animals de companyia; plaça de ses Verdures.
- DELEGACIÓ DE L'ESCORXADOR.
- DELEGACIÓ DE SERVEIS, amb competències sobre manteniment de vies públiques, places i jardins, enllumenat públic i torrents; coordinació dels treballs de la Brigada Municipal; control i coordinació del servei de neteja i manteniment d'edificis municipals; atenció al ciutadà sobre queixes i informació necessària dels serveis públics; control ordinari de deficiències o irregularitats a les xarxes de subministrament d'aigua potable i de la neteja viària i recollida de fems; desratització i desinsectació; tramitació de sol·licituds i coordinació d'actes públics als espais públics municipals, relacions amb els bombers.
- DELEGACIÓ DE SON MACIÀ, S'ESPINAGAR, CALES DE MALLORCA I CALA MURADA, amb competències sobre atenció i seguiment dels interessos dels nuclis delegats en relació a l'Ajuntament.

- **Sr. Rafel Nicolau Girart:**

- DELEGACIÓ DE TRANSPORTS, amb competències sobre servei de transport urbà, relacions amb el servei regular interurbà de transport de viatgers; minitrens; servei municipal de vehicles de servei públic: taxis.
- DELEGACIÓ DE FOMENT DE L'OCUPACIÓ, amb competències sobre polítiques actives d'ocupació.
- DELEGACIÓ DE GENT GRAN amb competències sobre relacions amb la gent gran.
- DELEGACIÓ DEL CEMENTERI.
- DELEGACIÓ D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ AL CIUTADÀ.

3.3 PERSONAL MUNICIPAL

L'any 2008 l'Ajuntament de Manacor ha comptat amb 467 treballadors. L'àrea de Batlia – Administració general és la que disposa del major nombre de treballadors, que representen el 33,2% del personal de l'Ajuntament. A continuació, amb un 32,%, hi ha els treballadors de Serveis de Serveis Generals, Agricultura, Escorxador i Interior, mentre que els de Serveis Socials i Educació representen el 13,3%.

Figura 20. Distribució dels treballadors de l'Ajuntament de Manacor per àrees, any 2008

TREBALLADORS PER ÀREA (31 de desembre de 2008)			
Batlia – Administració general	155	Economia, Recursos Humans i Relacions Institucionals	28
Transports i Medi Ambient	7	Serveis Generals, Agricultura, Escorxador i Interior	150
Serveis Socials i Educació	62	Turisme	7
Comerç, Indústria i Activitats	1	Joventut i Participació Ciutadana	1
Esports, Joventut i Cultura	29	Transports, Gent Gran, Cementiri	4
Urbanisme i Obres	23	Total	467

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 21. Categoria dels treballadors de l'Ajuntament de Manacor, any 2008

PERSONAL FUNCIONARI (31 de desembre de 2008)		PERSONAL FUNCIONARI (31 de desembre de 2008)	
Cos nacional	2	Admó. esp. serveis especials	106
Admó. gral. tècnica	6	Policia Local	
Admó. gral. administrativa	8	Administració específica.	12
Admó. gral. auxiliar	46	Personal oficial	
Admó. gral. subaltern	5	PERSONAL LABORAL (31 de desembre de 2008)	
Admó. esp. tècnic superior	14	Laboral fix	93
Admó. esp. tècnic mitjà	21	Laboral indefinit	3
Admó. esp. auxiliar	17	Eventual funcionari d'ocupació	2
		Laboral eventual	132
		TOTAL	467

Font: Ajuntament de Manacor

Pel que fa a la categoria dels treballadors de la corporació local, el personal funcionari representa el 50,7% mentre que el 49,3% és personal laboral. Del grup de funcionaris, quasi la meitat són policies locals, la resta de places del funcionariat disminueix de forma progressiva a mesura que augmenta la categoria analitzada. Pel que fa al personal laboral, el 40,4% són laborals fixos, el 57,4% són laborals eventuais i hi ha una minoria de treballadors laborals indefinits i eventuais funcionaris d'ocupació.

El número de policies locals ha augmentat progressivament en els darrers 10 anys, ja que ha passat de 62 a 106 policies, amb la qual cosa s'ha incrementat la plantilla un 76,7%.

Figura 22. Evolució de la plantilla policial 1999-2008

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Comissari 2a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Inspector en cap	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Inspectors	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Sergents	2	6	6	6	6	6	6	6	4	4
Oficials	9	5	9	11	13	13	13	13	14	13
Policies	47	61	62	65	62	62	75	75	70	66
Policies turístics	0	0	0	0	0	6	5	5	14	20
Total	60	74	79	84	83	89	102	101	105	106

Font: Ajuntament de Manacor



3.4 NORMATIVA

3.4.1 ORDENANCES REGULADORES

Activitats:

- ❑ Ordenança reguladora dels sistemes d'alarmes, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 1 d'abril de 1996 (BOCAIB núm. 55, de 04-05-1996).
- ❑ Ordenança municipal de publicitat, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 1 d'abril de 1996 (BOCAIB núm. 55, de 04-05-1996).
- ❑ Ordenança municipal de publicitat dinàmica, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 13 de juny de 1996 (BOCAIB núm. 110, de 03-09-1996).
- ❑ Ordenança municipal de venda ambulant, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 3 de juny de 1996 (BOCAIB núm. 110, de 03-09-1996).

Ordenació del territori:

- ❑ Normes subsidiàries i complementàries de Manacor, aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 14 de maig de 1980.

Urbanisme i obres:

- ❑ Ordenança municipal reguladora de la construcció en el terme municipal de Manacor durant l'alta temporada estiuenca, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 24 d'octubre de 1988 (BOCAIB núm. 142, de 26-11-1988).
- ❑ Ordenança municipal sobre protecció contra renous i vibracions, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 7 de febrer de 1992 (BOCAIB núm. 49, de 23-04-1992). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 7 d'abril de 1995 (BOCAIB núm. 80, de 24-06-1995).

Civisme:

- ❑ Ordenança reguladora de la tinença d'animals de companyia, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 3 de maig de 1999 (BOCAIB núm. 70, de 03-06-1999). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 20 de setembre de 1999 (BOCAIB núm. 132, de 21-10-1999).

- Ordenança de protecció dels espais, elements verds i mobiliari urbà del terme municipal de Manacor, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 2 d'octubre de 2006 (BOIB núm. 5, de 09-01-2007).

Medi ambient:

- Ordenança municipal sobre l'ús de la xarxa de clavegueram sanitari, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 24 de maig de 1991 (BOCAIB núm. 72, de 06-06-1991).
- Ordenança de regulació de la contaminació ambiental pel trànsit rodat, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de juny de 2000 (BOIB núm. 120, de 30-09-2000).
- Ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds del terme municipal de Manacor, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 13 de novembre de 2006 (BOIB núm. 25, de 15-02-2007).
- Text refós de l'ordenança municipal per a la gestió dels residus de la construcció-demolició, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de febrer de 2007 (BOIB núm. 66, de 03-05-2007).

Mobilitat:

- Ordenança de circulació, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 11 de febrer de 2002 (BOIB núm. 68, de 06-06-2002). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 3 d'abril de 2006 (BOIB núm. 102, de 22-07-2006).
- Ordenança municipal reguladora d'aparcament i trànsit de vehicles en vies urbanes del terme de Manacor, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de juliol de 2004 (BOIB núm. 171, de 02-12-2004). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament els dies 6 de juny de 2005 (BOIB núm. 94, de 21-06-2005), 10 de juny de 2005, 3 de juliol de 2006, i 3 de març de 2008 (BOIB núm. 79, de 05-06-2008).

Subvencions:

- Ordenança general reguladora de la concessió de subvencions, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de novembre de 2007 (BOIB núm. 175, de 24-11-2007).

3.4.2 ORDENANCES FISCALS

Figura 23. Ordenances fiscals aprovades per l'Ajuntament de Manacor, any 2010

ORDENANCES FISCALS, ANY 2009	UBICACIÓ
ORDENANÇA FISCAL 01I.OD: IMPOST SOBRE CONSTRUCCIONS, INSTAL·LACIONS I OBRES	Pàg. 03
ORDENANÇA FISCAL 02I.OD: IMPOST SOBRE L'INCREMENT DE VALOR DELS TERRENYS DE NATURALESA URBANA	Pàg. 08
ORDENANÇA FISCAL 03I.OD: IMPOST SOBRE VEHICLES DE TRACCIÓ MECÀNICA	Pàg. 14
ORDENANÇA FISCAL 04I.OD: IMPOST SOBRE BÉNS IMMOBLES AL MUNICIPI DE MANACOR	Pàg. 19
ORDENANÇA FISCAL 05I.OD: IMPOST SOBRE DESPESES SUMPTUÀRIES	Pàg. 21
ORDENANÇA FISCAL 06I.OD: IMPOST MUNICIPAL SOBRE ACTIVITATS ECONÒMIQUES	Pàg. 23
ORDENANÇA FISCAL 01T.OD: TAXA PER A ATORGAMENT DE LLICÈNCIES I AUTORITZACIONS ADMINISTRATIVES D'AUTOTAXI I ALTRES VEHICLES DE LLOGUER	Pàg. 24
ORDENANÇA FISCAL 02T.OD: TAXA PER A PRESTACIÓ DEL SERVEI DE VIGILÀNCIA DEL CLAVEGUERAM DEL NUCLI URBÀ DE MANACOR	Pàg. 27
ORDENANÇA FISCAL 03T.OD: TAXA DE CEMENTIRI MUNICIPAL I SERVEIS FUNERARIS	Pàg. 29
ORDENANÇA FISCAL 04T.OD: TAXA PER A LLICÈNCIA D'OBERTURA D'ESTABLIMENTS	Pàg. 33
ORDENANÇA FISCAL 05T.OD: TAXA PER ALS DOCUMENTS QUE EXPEDESQUIN O QUE ESTENGUIN L'ADMINISTRACIÓ O LES AUTORITATS MUNICIPALS	Pàg. 36
ORDENANÇA FISCAL 06T.OD: TAXA PER A SERVEIS ESPECIALS PRESTATS PER LA GRUA MUNICIPAL I CUSTÒDIA DELS VEHICLES O ALTRES OBJECTES PESATS O VOLUMINOSOS SITUATS AL DIPÒSIT MUNICIPAL	Pàg. 39
ORDENANÇA FISCAL 07T.OD: TAXA PER A PRESTACIÓ DEL SERVEI DE COL·LOCACIÓ DE CEPES PER A LA IMMOBILITZACIÓ DE VEHICLES A LA VIA PÚBLICA	Pàg. 42
ORDENANÇA FISCAL 08T.OD: TAXA PER A L'ATORGAMENT DE LLICÈNCIES URBANÍSTIQUES	Pàg. 44
ORDENANÇA 09T.OD: TAXA PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI DE RECOLLIDA I ELIMINACIÓ D'ESCOMBRARIES	Pàg. 46
ORDENANÇA FISCAL 10T.OD: TAXA PER A PARADES DE VENDA A LA PLAÇA D'ABASTIMENTS I A DETERMINATS LLOCS DE LA VIA PÚBLICA	Pàg. 50

Font: Ajuntament de Manacor.

Figura 24. Ordenances fiscals aprovades per l'Ajuntament de Manacor, any 2009.

ORDENANCES FISCALLS, ANY 2009	UBICACIÓ
ORDENANÇA FISCAL 11T.OD: TAXA PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI D'ESCORXADOR I TRANSPORT DE CARNES	Pàg. 52
ORDENANÇA FISCAL 12T.OD	Suprimida
ORDENANÇA FISCAL 13T.OD: TAXA PER A PRESTACIÓ DE SERVEIS I REALITZACIÓ D'ACTIVITATS A INSTAL·LACIONS MUNICIPALS I ÚS D'ESCOLES PÚBLIQUES	Pàg. 54
ORDENANÇA FISCAL 14T.OD: TAXA PER A OBERTURA DE CALES O SÍQUIES A TERRENYS D'ÚS PÚBLIC I QUALSEVOL REMOCIÓ DEL PAVIMENT O VORAVIES A LA VIA PÚBLICA	Pàg. 56
ORDENANÇA FISCAL 15T.OD: TAXA PER A L'OCUPACIÓ DEL SÒL, VOL O SUBSÒL D'ÚS PÚBLIC A TERRENYS D'ÚS PÚBLIC	Pàg. 58
ORDENANÇA FISCAL 16T.OD: TAXA PER A LA INSTAL·LACIÓ DE QUIOSCOS A LA VIA PÚBLICA PER A LA VENDA DE GELATS I LLEPOLIES I ALTRES	Pàg. 61
ORDENANÇA FISCAL 17T.OD: TAXA PER A LA INSTAL·LACIÓ DE LLOCS, BARRAQUES, CASETES DE VENDA, ESPECTACLES O ATRACCIONS SITUATS A TERRENYS D'ÚS PÚBLIC	Pàg. 63
ORDENANÇA FISCAL 18.T.OD: TAXA SOBRE OCUPACIÓ DE TERRENYS D'ÚS PÚBLIC AMB TAULES I CADIRES AMB FINALITAT LUCRATIVA	Pàg. 65
ORDENANÇA FISCAL 19.T.OD: TAXA PER A L' OCUPACIÓ DE TERRENYS D'ÚS PÚBLIC AMB MERCADERIES, ENDERROCS, MATERIAL DE CONSTRUCCIÓ, BASTIMENTS I D'ALTRES MATERIALS ANÀLEGS	Pàg. 67
ORDENANÇA FISCAL 20.T.OD: TAXA PER A ENTRADA DE VEHICLES A TRAVÉS DE LES VORAVIES I RESERVES DE VIA PÚBLICA PER A APARCAMENT EXCLUSIU O ALTRES AUTORITZADES	Pàg. 69
ORDENANÇA FISCAL 21.T.OD: TAXA PER A L'ESTACIONAMENT DE VEHICLES DE TRACCIÓ MECÀNICA A LES VIES PÚBLIQUES MUNICIPALS	Pàg. 72
ORDENANÇA FISCAL 22.T.OD: TAXA PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI D'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA	Pàg. 77
ORDENANÇA FISCAL 23.T.OD: TAXA PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI D'ASSISTÈNCIA ALS CENTRES D'ESTADES DIÛRNES	Pàg. 80
ORDENANÇA FISCAL 24T.OD: TAXA PER OPTAR A PROVES DE SELECCIÓ DE PERSONAL	Pàg. 82
ORDENANÇA FISCAL CE.OD: CONTRIBUCIONS ESPECIALS	Pàg. 84
PREU PÚBLIC 01.P.OD: REGULACIÓ DEL PREU PÚBLIC PER A LA PRESTACIÓ DE SERVEIS I REALITZACIÓ D'ACTIVITATS A LA PISCINA MUNICIPAL	Pàg. 91
PREU PÚBLIC 02.P.OD: PER A LA PRESTACIÓ DELS SERVEIS DE SUPORT AL DOMICILI	Pàg. 93
ORDENANÇA GENERAL DE GESTIÓ, RECAPTACIÓ I INSPECCIÓ DELS TRIBUTS I ALTRES INGRESSOS DE DRET PÚBLIC LOCALS	Pàg. 95

Font: Ajuntament de Manacor.



3.4.3 REGLAMENTS

Batlia:

- ❑ Reglament de concessió d'honors i distincions, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 3 de maig de 1999 (BOCAIB núm. 70, de 03-06-1999).

Participació ciutadana:

- ❑ Reglament de participació ciutadana, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 7 d'abril de 1997 (BOCAIB núm. 81, de 28-06-1997).

Activitats i serveis:

- ❑ Reglament regulador de la venda a mercats municipals ocasionals i periòdics de l'Ajuntament de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de març de 2001 (BOIB núm. 34, de 20-03-2001).
- ❑ Reglament intern del Centre d'estades diürnes municipal de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 12 de gener de 2004 (BOIB núm. 48, de 06-04-2004). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 3 d'octubre de 2005 (BOIB núm. 21, de 11-02-2006) i dia 8 d'octubre de 2007 (BOIB núm. 194, de 27-12-2007).

Educació i cultura:

- ❑ Reglament de normalització lingüística, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 4 d'agost de 1987 (BOCAIB núm. 109, de 29-08-1987).
- ❑ Reglament del servei d'arxiu municipal de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 10 de juny de 2005 (BOIB núm. 140, de 22-09-2005).
- ❑ Reglament del Consell Municipal Escolar de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 6 de març de 2006 (BOIB núm. 78, de 01-06-2006).
- ❑ Reglament del Consell d'Infants de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 6 de març de 2006 (BOIB núm. 78, de 01-06-2006).

Medi ambient:

- ❑ Reglament del servei municipal d'abastament i sanejament d'aigua de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 8 de juliol de 2002 (BOIB núm. 118, de 01-10-2002).
- ❑ Reglament del cos de voluntaris per a la promoció i suport ambiental, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 3 de desembre de 2007 (BOIB núm. 70, de 22-05-2008).

Mobilitat:

- ❑ Reglament municipal del servei públic de transport de viatgers amb autotaxis, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 2 d'abril de 2007 (BOIB núm. 118, de 04-08-2007).

Serveis Socials:

- ❑ Consell Municipal d'Acció Social, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 4 de desembre de 1995 (BOCAIB núm. 4, de 09-01-1996).
- ❑ Reglament municipal del servei d'ajuda a domicili, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de maig de 1992 (BOCAIB núm. 88, de 23-07-1992). Modificació aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 23 d'octubre de 2000 (BOIB núm. 159, ext. de 30-12-2000).

Esports:

- ❑ Reglament d'ús del servei de la piscina municipal, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 2 de desembre de 1996 (BOCAIB núm. 26, de 01-03-1997).

Porto Cristo:

- ❑ Reglament regulador del funcionament de la Junta Municipal de Districte de Porto Cristo, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 7 de maig de 2007 (BOIB núm. 85, de 07-06-2007).

Cementiri:

- ❑ Reglament de règim interior del Cementiri Municipal de Manacor, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 2 d'octubre de 2006 (BOIB núm. 153, de 31-10-2006).



3.4.4 ESTATUTS

Organismes autònoms

- ❑ Escola Municipal de Mallorca, reglament aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de novembre de 1991 (BOIB núm. 32, de 14-03-1992).
- ❑ Patronat Municipal d'Esports, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 7 d'octubre de 1996 (BOCAIB núm. 3, de 07-01-1997). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de juny de 2000 (BOIB núm. 120, de 30-09-2000) i dia 1 de desembre de 2003 (BOIB núm. 29, de 28-02-2004).
- ❑ Institut Públic del Teatre Municipal de Manacor, aprovat pel ple de l'Ajuntament dia 7 de juliol de 1992 (BOCAIB núm 119, de 01-10-1992). Modificació aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 7 d'abril de 2008 (BOIB núm. 79, de 05-06-2008).
- ❑ Institució Pública Antoni Maria Alcover, estatuts aprovats pel Ple de l'Ajuntament dia 20 de setembre de 1999 (BOCAIB núm. 130, de 16-10-1999). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 11 de febrer e 2002 (BOIB núm. 59, de 16-05-2002) i dia 7 d'abril de 2008 (BOIB núm. 79, de 05-06-2008).

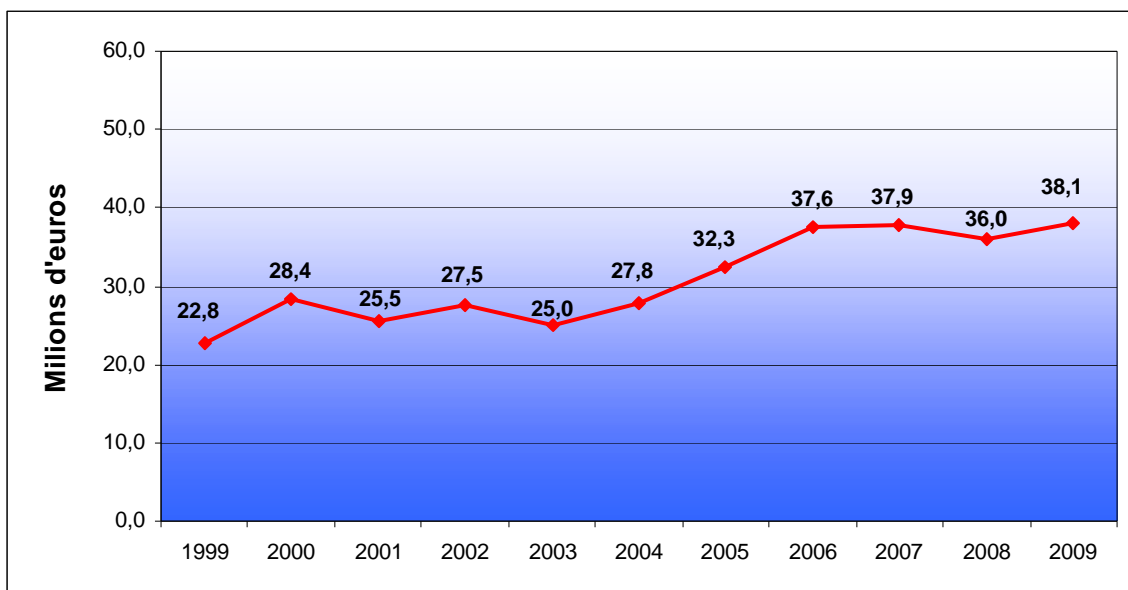
Societats anònimes

- ❑ Societat Anònima de Serveis del Municipi de Manacor, SA (SAM), aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 8 de maig de 2000 (BOIB núm. 68, de 01-06-2000). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de febrer de 2001 (BOIB núm. 62, de 24-05-2001), dia 5 de juliol de 2004 (BOIB núm. 141, de 12-10-2004) i dia 16 de febrer de 2005 (BOIB núm. 63, de 23-04-2005).

3.5 PRESSUPOST MUNICIPAL

El pressupost anual de l'Ajuntament de Manacor ha augmentat progressivament en els darrers 10 anys; ha passat de 22,8 milions d'euros l'any 1999 a 38,1 milions d'euros l'any 2008, cosa que suposa un increment del 67,1%. Durant el període 1999-2003 el pressupost oscil·lava entorn dels 25 milions d'euros, en canvi en el període 2003-2007 el pressupost s'incrementà any rere any fins a 37 milions d'euros. En aquest darrer període (2007-2009) les dades s'han estabilitzat entorn dels 38 milions d'euros.

Figura 25. Pressupost de l'Ajuntament de Manacor, 1999-2009.



Font: Ajuntament de Manacor.

El codi de la classificació econòmica dels ingressos del pressupost de l'Ajuntament és el següent:

Capítol 1. Imposts directes

Inclou els impostos sobre el capital i, sobre activitats econòmiques, els recàrrecs sobre els impostos directes i els impostos directes extingits, és a dir, el rendiment dels impostos locals directes suprimits per la Llei 39/1988, de 28 de desembre.

Capítol 2. Imposts indirectes

Inclou els impostos de construccions, instal·lacions i obres; els recàrrecs sobre impostos indirectes, i els impostos indirectes extingits (suprimits per la Llei 39/1988, de 28 de desembre).



Capítol 3. Taxes i altres ingressos

Formen part d'aquest capítol: vendes, taxes, preus públics per a la prestació de serveis o per a la realització d'activitats de competència local, preus públics per a la utilització privativa o per a l'aprofitament especial del domini públic local, contribucions especials, reintegraments, altres ingressos que són propis d'aquest capítol i no s'han inclòs en els altres capítols, multes, recàrrecs de constrenyiment, interessos de demora, prestacions personals, prestacions de transport.

Capítol 4. Transferències corrents

Són els ingressos de naturalesa no tributària, percebuts per les entitats locals sense contraprestació directa per a l'entitat, destinats a finançar operacions corrents.

Capítol 5. Ingressos patrimonials

Són els ingressos procedents de rendes del patrimoni de les entitats locals i els seus organismes autònoms.

Capítol 6. Alienació d'inversions reals

Ingressos provinents de transaccions amb sortida o lliurament de béns de capital propietat de l'entitat local o dels seus organismes autònoms.

Capítol 7. Transferències de capital

Són els ingressos de naturalesa no tributària, percebuts per les entitats locals sense contraprestació directa per a l'entitat, destinats a finançar operacions de capital.

Capítol 8. Actius financers

Inclou els ingressos procedents d'alienació de deute, d'accions i d'obligacions, així com els ingressos procedents de reintegraments de préstecs concedits i els reintegraments de dipòsits i fiances constituïts.

Capítol 9. Passius financers

Inclou el finançament de les entitats locals i dels seus organismes autònoms procedent de l'emissió de deute públic i dels préstecs rebuts, sigui quina en sigui la naturalesa i independentment del termini de reembossament.

La situació d'ingressos (drets nets) de la corporació local els darrers anys mostra que els capítols d'imposts directes, taxes i altres ingressos i transferències corrents són els més significatius; l'any 2009 representaven el 88,29% del pressupost d'ingressos. Això no obstant, és destacable la davallada d'un 84,22% de la quantia del capítol de transferències de capital l'any 2008 en comparació amb l'any 2007.

Figura 26. Pressupost d'ingressos de l'Ajuntament de Manacor, 2006-2009.

CAPÍTOLS	2006	2007	2008	2009
1. Imposts directes	11.775.494,34 €	12.476.015,77 €	13.716.647,72 €	14.633.704,84 €
2. Imposts indirectes	1.589.341,48 €	2.004.639,87 €	1.684.444,34 €	1.204.455,70 €
3. Taxes i altres ingressos	10.214.671,38 €	8.097.682,38 €	8.760.612,24 €	9.435.428,75 €
4. Transferències corrents	7.457.351,78 €	7.985.401,10 €	8.666.481,71 €	9.558.774,80 €
5. Ingressos patrimonials	357.006,00 €	380.006,00 €	470.006,00 €	520.006,00 €
6. Alienació d'inversions reals	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
7. Transferències de capital	4.259.005,82 €	4.924.683,11 €	777.322,24 €	765.490,26 €
8. Actius financers	60.001,00 €	60.001,00 €	60.001,00 €	60.000,00 €
9. Passius financers	1.897.545,00 €	1.944.393,90 €	1.874.752,02 €	1.913.099,86 €
TOTAL	37.610.416,80 €	37.872.823,13 €	36.010.267,27 €	38.090.960,21 €

Font: Ajuntament de Manacor.

El codi de la classificació econòmica de les despeses del pressupost de l'Ajuntament és el següent:

Capítol 1. Despeses de personal

S'aplica aquest capítol a les despeses següents: tot tipus de retribucions i indemnitzacions, en doblers i en espècie, que ha de satisfer l'Ajuntament al personal per raó del treball realitzat; cotitzacions obligatòries de les entitats locals i dels seus organismes autònoms a la Mutualitat Nacional de Previsió de l'Administració Local i a la Seguretat Social; prestacions socials, que comprenen tota classe de pensions i les remuneracions segons les càrregues familiars; despeses de naturalesa social que han fet, en compliment d'acords i de disposicions vigents, les entitats locals i els seus organismes autònoms per al seu personal.



Capítol 2. Despeses en béns corrents i serveis

Comprèn les despeses en béns i serveis necessaris per exercir les activitats de les entitats locals i dels seus organismes autònoms que no produeixin un augment de capital o del patrimoni públic. Són imputables als crèdits d'aquest capítol les despeses originades per a l'adquisició de béns que tenguin alguna de les característiques següents: que siguin béns fungibles; que tenguin una durabilitat previsiblement inferior a l'exercici pressupostari; que no siguin susceptibles de ser inclosos en un inventari; que siguin despeses previsiblement reiteratives. A més, s'apliquen a aquest capítol les despeses de caràcter immaterial que puguin tenir un caràcter reiteratiu, que no siguin susceptibles d'amortització i que no estiguin directament relacionades amb la realització de les inversions.

Capítol 3. Despeses financeres

Inclou els interessos i altres despeses derivades de tot tipus d'operacions financeres concretes per l'Ajuntament, i també les despeses d'emissió o de formalització, de modificació i de cancel·lació d'aquestes operacions.

Capítol 4. Transferències corrents

Comprèn els crèdits per a aportacions per part de l'Ajuntament, sense contrapartida directa dels agents perceptors, i amb la finalitat de finançar operacions corrents.

Capítol 6. Inversions reals

Són les despeses que ha de fer directament l'Ajuntament destinades a crear infraestructures i a crear o adquirir béns de naturalesa inventariable necessaris per al funcionament dels serveis, i també les altres despeses que tenguin caràcter amortitzable.

Capítol 7. Transferències de capital

Inclou els crèdits per aportacions de l'Ajuntament, sense contrapartida directa dels agents perceptors i amb la finalitat de finançar operacions de capital.

Capítol 8. Actius financers

Inclou les despeses que fa l'Ajuntament en l'adquisició d'actius financers, tant de l'interior com de l'exterior, sigui quina sigui la forma d'instrumentació, amb venciments a curt, mig i llarg termini. També s'inclou en aquest capítol la constitució de dipòsits i de fiances que s'exigeixin a l'Ajuntament.

Capítol 9. Passius financers

Són les despeses que fa l'Ajuntament destinades a amortitzar passius financers, tant de l'interior com de l'exterior, sigui quina sigui la forma d'instrumentació, i amb independència que el venciment sigui a curt, a mig o a llarg termini. Així mateix, inclou les previsions per a la devolució dels dipòsits i de les fiances que s'hagin constituït a favor de l'Ajuntament.

Les despeses (obligacions reconegudes netes) realitzades indiquen que el capítol de béns corrents i serveis i el capítol de personal són els més destacats. L'any 2008, aquests dos capítols acumularen un 40,30% i un 38,62%, respectivament, de la despesa municipal.

Per altra banda, la despesa del capítol d'inversions reals ha caigut en picat, ja que ha passat de 7,8 milions d'euros l'any 2006 a 1,5 milions d'euros l'any 2009.

Figura 27. Pressupost de despeses de l'Ajuntament de Manacor, 2006-2009.

CAPÍTOLS	2006	2007	2008	2009
1. Personal	11.793.712,32 €	12.877.365,97 €	13.525.364,56 €	14.714.186,44 €
2. Béns corrents i serveis	12.176.968,83 €	12.707.069,24 €	14.371.926,04 €	15.346.922,68 €
3. Despeses financeres	320.567,90 €	494.517,94 €	595.821,11 €	570.362,48 €
4. Transferències corrents	2.034.936,96 €	2.159.729,69 €	2.372.766,16 €	2.481.026,13 €
5. (No existeix)
6. Inversions reals	7.817.051,79 €	4.198.283,69 €	1.695.030,71 €	1.477.575,83 €
7. Transferències de capital	1.509.616,00 €	3.431.462,70 €	1.514.606,67 €	1.527.786,79 €
8. Actius financers	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €
9. Passius financers	1.897.545,00 €	1.944.393,90 €	1.874.752,02 €	1.913.099,86 €
TOTAL	37.610.398,80 €	37.872.823,13 €	36.010.267,27 €	38.090.960,21 €

Font: Ajuntament de Manacor.

Pel que fa al pressupost de despeses segons la classificació orgànica, les àrees amb una major dotació pressupostària són Interior, Transports i Medi Ambient, i Economia, Recursos Humans, Relacions Institucionals i Comunicacions, amb un 32,17% i un 21,03% del pressupost de 2008, respectivament.

L'Àrea d'Agricultura, Escorxador, Cementiri i Serveis ha experimentat un creixement pressupostari i ha arribat a 3,7 milions d'euros l'any 2008, el que suposa un 10,37% del pressupost.

Figura 28. Pressupost de despeses de l'Ajuntament de Manacor segons la classificació orgànica, 2008-2009.

CLASSIFICACIÓ ORGÀNICA	2008	CLASSIFICACIÓ ORGÀNICA	2009
Batlia	2.604.061,89 €	Batlia	3.156.952,67 €
Interior, Transports i Medi Ambient	11.584.262,70 €	Medi Ambient i Agenda Local 21	7.660.408,70 €
Serveis Socials	2.274.876,84 €	Serveis Socials i Educació	4.086.214,03 €
Comerç, Indústria i Activitats Integrades	123.588,24 €	Comerç, indústria i Activitats Integrades	131.898,56 €
Esports, Joventut i Cultura	2.013.476,61 €	Esports i Cultura	2.026.626,41 €
Urbanisme i Obres	1.626.148,58 €	Urbanisme i Obres	3.499.976,88 €
Economia, Recursos Humans, Relacions Institucionals i Comunicacions	7.572.775,36 €	Economia, Recursos Humans i Relacions Institucionals i Comunicacions	7.845.812,59 €
Agricultura, Escorxador, Cementiri i Serveis	3.732.783,04 €	Interior, Agricultura, Escorxador i Serveis	8.056.434,12 €
Turisme	847.074,79 €	Turisme	712.421,66 €
Participació Ciutadana, Festes i Gent Gran	384.076,00 €	Participació Ciutadana, Festes i Joventut	490.400,61 €
**Cod=90	Transports, Foment de l'Ocupació, Gent Gran i Cementiri	423.813,98 €
TOTAL	36.010.267,27 €	TOTAL	38.090.960,21 €

Font: Ajuntament de Manacor.

Pel que fa a l'àrea d'Urbanisme i Obres, s'observa una davallada en picat del pressupost en els darreres tres anys, ja que ha passat de 10,8 milions d'euros l'any 2006 (28,82% del pressupost) a 1,6 milions d'euros l'any 2008 (9,02% del pressupost).

En el cas concret de les despeses destinades a aspectes ambientals, l'Ajuntament de Manacor ha pressupostat 8,3 milions d'euros per a l'any 2008, el que significa un 23,02% del pressupost total.

S'observa que l'any 2008 la recollida de fems, la neteja i la gestió de residus ha significat un cost de 6,3 milions d'euros, mentre que la despesa en energia i il·luminació es manté al voltant d'1,1 milió d'euros, el que suposa en termes percentuals un 75,77% i un 12,83% del pressupost de Medi Ambient, respectivament.

Figura 29. Pressupost de despeses corrents de Medi Ambient, 2006-2009.

DESCRIPCIÓ	2006	2007	2008	2009
Manteniment del verd urbà	730.325,00 €	731.016,00 €	745.624,00 €	852.796,00 €
Parcs municipals i jocs infantils	36.700,00 €	36.700,00 €	24.700,00 €	5.700,00 €
Recollida de fems, neteja i gestió de residus	4.950.267,18 €	5.265.235,06 €	6.283.813,17 €	6.530.572,45 €
Millora del medi natural	127.397,45 €	132.519,61 €	175.077,65 €	185.140,25 €
Energia i il·luminació vial	870.300,00 €	1.064.000,00 €	1.064.000,00 €	1.114.000,00 €
TOTAL	6.714.989,63 €	7.229.470,67 €	8.293.214,82 €	8.688.208,70 €

Font: Ajuntament de Manacor.

La despesa sobre el manteniment del verd urbà és de 0,7 milions d'euros, mentre que la destinada a la millora del medi natural no arriba a 0,2 milions d'euros, el que suposa un 8,99% i un 2,11% del pressupost de Medi Ambient, respectivament.

Crida l'atenció la baixa dotació pressupostària en parcs municipals i jocs infantils, que a més el darrer any ha disminuït fins a 24.700 euros, és a dir, un 0,30% del pressupost de Medi Ambient.



3.6 ORG. I GEST. MUNICIPAL: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

07.- Creació de la Delegació d'Informació i Atenció al Ciutadà. El ciutadà té un espai on poder manifestar les seves queixes o recomanacions sobre qualsevol aspecte del municipi.

08.- El nombre de treballadors de l'Ajuntament ha augmentat un 26,9% entre l'any 2003 i l'any 2008, i s'ha arribat a la xifra de 467 treballadors.

09.- El número de policies locals ha augmentat un 76,7% entre l'any 1999 i l'any 2008, i s'ha arribat aquest darrer any a 106 municipals en plantilla.

10.- Increment de la normativa reguladora amb l'aprovació de noves ordenances i reglaments municipals.

11.- Aprovació de les ordenances de "protecció dels espais, elements verds i mobiliari urbà", de "la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds" i de "la gestió dels residus de la construcció-demolició".

PUNTS FEBLES

08.- La baixa coordinació entre diferents delegacions de l'Ajuntament de Manacor dificulta el desenvolupament d'iniciatives de forma transversal.

09.- Dels 467 treballadors de l'Ajuntament (any 2008), el 28,3% és personal laboral eventual.

10.- Estancament del pressupost municipal per sota dels 39 milions d'euros a causa de la crisi econòmica.

11.- Tot i que la despesa municipal en medi ambient l'any 2009 és de 8,7 milions d'euros (el 22,8% del pressupost municipal), una quantitat molt elevada va destinada a la recollida de fems, neteja i gestió de residus; a energia i il·luminació vial; i al manteniment del verd urbà. Per tant, la partida destinada a la millora del medi natural és poc elevada.

12.- No existeix cap tipus d'instrument fiscal que bonifiqui directament alguna acció ambiental sostenible realitzada pels ciutadans.

4. SOCIETAT I QUALITAT DE VIDA

4.1 SOCIETAT

4.1.1 EVOLUCIÓ, ESTRUCTURA I DINÀMICA DE LA POBLACIÓ

El terme de Manacor presenta a gener de 2009 una població de 40.548 habitants (20.494 homes i 20.054 dones) en una superfície de 260,2 km², el que suposa el 3,7 % del total de la població de les Illes Balears. La densitat de població és de 155,8 hab/km². Per altra banda, Manacor és el quart municipi de les Illes amb més població per darrere de Palma amb 401.270 habitants, Calvià amb 51.774 habitants i Eivissa amb 48.684 habitants.

Figura 30. Evolució de la població del municipi de Manacor, de 2000 a 2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Total	30.923	31.575	33.326	34.335	35.512	35.908	37.165	37.963	39.434	40.548
Homes	15.386	15.805	16.787	17.310	17.903	18.080	18.737	19.108	19.929	20.494
Dones	15.537	15.770	16.539	17.025	17.609	17.828	18.428	18.855	19.505	20.054

Font: Institut Nacional d'Estadística

Manacor ha augmentat el nombre d'habitants de manera progressiva en els darrers anys, i s'ha convertit en un dels municipis més poblats de les Illes. Aquest increment demogràfic es deu, majoritàriament, a l'onada migratòria provocada per l'expansió econòmica.

Entre els segles XVI i XVIII Manacor va experimentar un fort creixement de població; va passar de 4.300 habitants a 7.164. L'any 1887 ja es comptabilitzaven 19.639 habitants. Cal dir, però, que el 1892 es va produir la segregació de Sant Llorenç des Cardassar, i això, juntament amb l'emigració que es va produir per la crisi general de l'agricultura, l'efecte de la fil·loxera i l'enfonsament del mercat colonial, va provocar una greu crisi demogràfica en el municipi, que l'any 1910 comptava només amb 12.436 habitants.

La recuperació de la població va ser lenta i no va ser fins a la dècada dels anys 60 que es va arribar als valors aconseguits al final del segle XIX. Aquesta recuperació va ser impulsada, sobretot, per la indústria de la perla, la reactivació de l'agricultura, el manteniment de les feines relacionades amb la fusta, el progressiu augment del nombre de naixements i l'arribada d'un important nombre d'immigrants.

Actualment els habitants del municipi de Manacor es concentren als diferents nuclis urbans del municipi, encara que hi ha un 7,70 % de la població disseminada.

El nucli urbà de Manacor és el que concentra un major nombre d'habitants, amb 25.884 el gener de 2009, amb un increment del 8,1 % respecte de l'any 2005. Després es troba Porto Cristo, àrea urbana situada a la costa, que té 6.823 habitants, amb un ritme de creixement més elevat, que arriba al 14,4 % entre els anys 2005 i 2009.

Figura 31. Evolució de les unitats poblacionals del municipi de Manacor, 2005 – 2009

	2005	2006	2007	2008	2009	Increment 05-09
Manacor	23.940	24.474	24.545	25.165	25.884	8,1 %
Porto Cristo	5.962	6.194	6.338	6.713	6.823	14,4 %
S'Illot – Cala Morlanda	1.426	1.539	1.589	1.723	1.748	22,6 %
Cales de Mallorca	650	723	781	836	938	44,3 %
Cala Murada	624	709	768	819	853	36,7 %
C. Anguila – C. Mendia	296	370	429	523	552	86,5 %
Son Macià	323	335	339	340	330	2,2 %
S'Estany d'en Mas	139	146	177	207	230	65,5 %
Son Talent	26	25	25	30	40	53,8 %
Son Mas	47	46	38	37	38	-19,1 %
Sa Marineta	1	3	3	5	5	400,0 %
Disseminat	2.474	2.601	2.931	3.036	3.107	25,6 %
TOTAL	35.908	37.165	37.963	39.434	40.548	12,9%

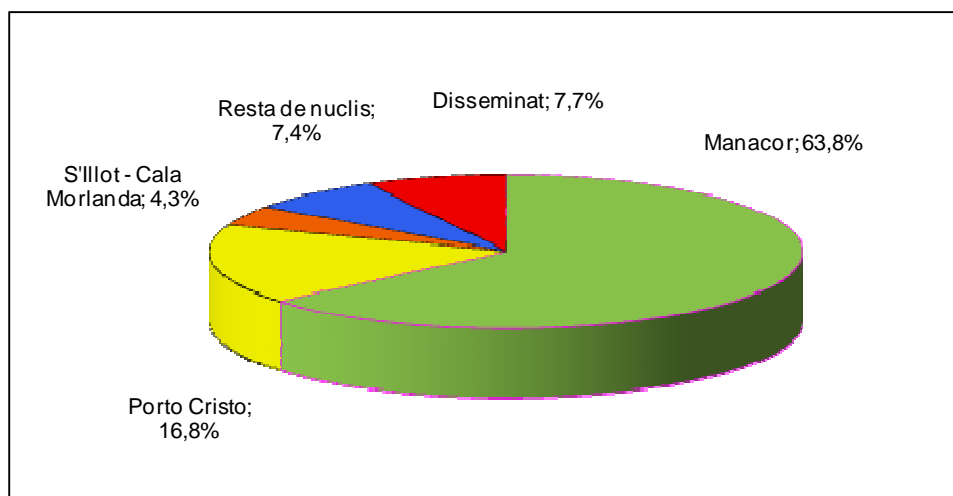
Font: Institut Nacional d'Estadística

La resta de nuclis poblacionals del municipi presenten un pes més baix, encara que cal destacar el fort increment poblacional que han sofert en els darrers anys els nuclis costaners

de Cala Anguila-Cala Mèndia, s'Estany d'en Mas i Cales de Mallorca, que han tengut uns increments entre els anys 2004 i 2008 de 86,5 %, 65,5 % i 44,3 %, respectivament.

També cal comentar el fort increment que s'ha produït de població disseminada, que ha passat de 2.474 habitants l'any 2005 a 3.107 l'any 2009, el que suposa un increment del 25,6 %.

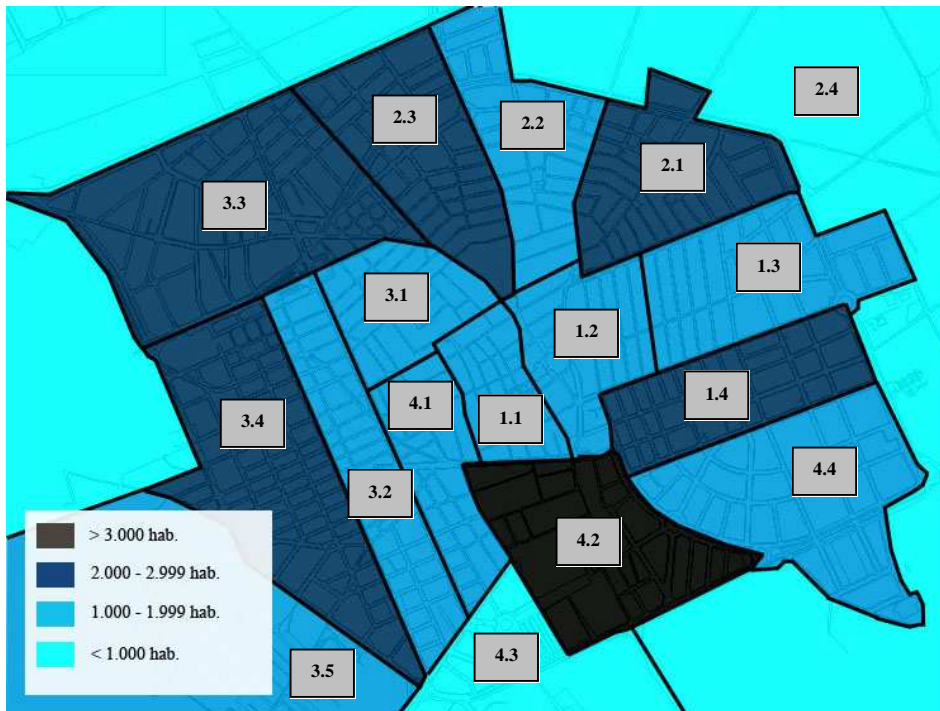
Figura 32. Percentatge de població a les unitats poblacionals del municipi de Manacor, any 2009



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística

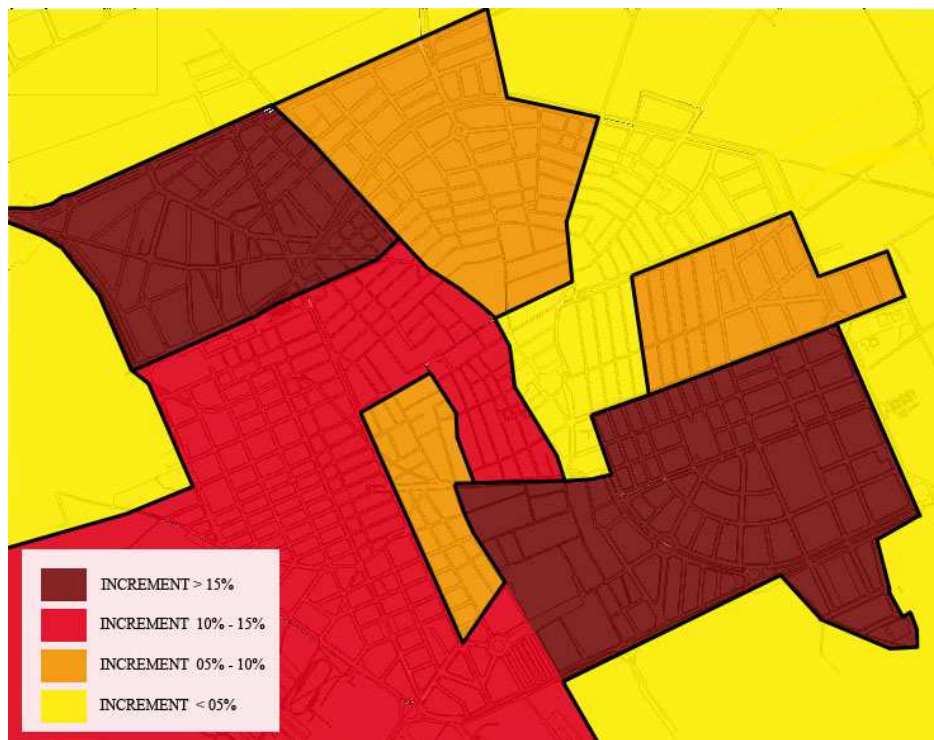
Si es té en compte la població del nucli de Manacor per seccions, es comprova que on hi ha més habitants és en la secció corresponent entre els carrers de na Comtessa i el Serralt i la rambla del Rei En Jaume, amb un total de 3.477 habitants. Després ens trobam amb la secció compresa entre l'avinguda de Baix des Cós i la via de Portugal, amb 2.376 habitants. La secció menys poblada és la que es troba en la secció compresa entre l'avinguda d'en Joan Miró i el carrer dels Molins i la zona disseminada anant cap a la torre dels Enagistes.

Figura 33. Població del nucli de Manacor per seccions, any 2008



Font: elaboració pròpia

Figura 34. Increment de la població en el nucli de Manacor, 2004 – 2008

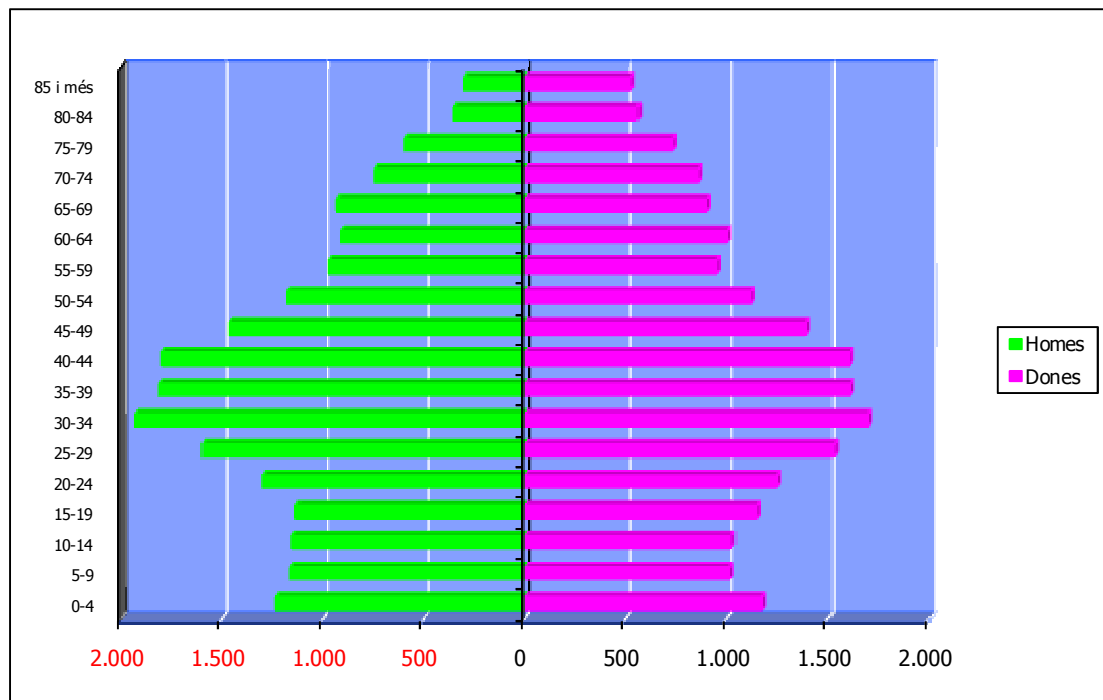


Font: elaboració pròpia

Quant a l'increment de la població dels barris de Manacor, veim que on més ha augmentat entre els anys 2004 i 2008 ha estat en una part del barri de Llevant comprès entre l'avinguda de Baix des Cós i el passeig d'Antoni Maura i el barri de Santa Catalina i es Creuers, amb un increment del 36,87 % i del 26,91 %, respectivament. Altres barris amb un creixement significatiu són els de ses Tapereres, Son Fangos i una part del Centre compresa entre els carrers des Convent i l'avinguda des Torrent.

Referent a l'estructura de la població, Manacor presenta un fort equilibri entre els dos sexes, ja que el gener de 2009 el nombre d'homes era de 20.494 i el de dones 20.054, cosa que representa uns percentatges del 50,5 % i del 49,5 %, respectivament. La piràmide d'edats de data 1 de gener de 2009 presenta una base estreta però molt igualada entre els 0 i els 19 anys, amb el sector central més ample. La població majoritària es localitza dins la franja dels 25 als 44 anys, a causa de l'arribada de població immigrant al municipi per treballar. La base més estreta demostra la baixa natalitat, encara que en els darrers anys ha augmentat, especialment pel nombre de naixements de fills d'immigrants. Un altre aspecte destacable és el fort equilibri entre els dos sexes; només a partir dels 70 anys es presenta un lleuger augment del sexe femení.

Figura 35. Piràmide d'edats del municipi de Manacor, any 2009



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística

Si aquestes dades es comparen amb les del conjunt de les Illes Balears, s'observa que el percentatge de persones majors de 64 anys és lleugerament superior a Manacor, com també el nombre de menors de 24 anys. En canvi, el percentatge de persones entre els 25 i 64 anys és superior en el conjunt de les Illes Balears.

Figura 36. Estructura de la població de Manacor i les Illes Balears, any 2009

	MANACOR		BALEARS	
	Habitants	%	%	Habitants
> 64 anys	6.477	16,0 %	13,7 %	150.177
25 – 64 anys	22.507	55,5 %	60,1 %	657.872
15 – 24 anys	4.824	11,9 %	11,2 %	122.305
< 15 anys	6.740	16,6 %	15,1 %	165.072
TOTAL	40.548	100,0 %	100,0 %	1.095.426

Font: Institut Nacional d'Estadística

Pel que fa a l'estudi del creixement vegetatiu (diferència entre naixements i defuncions) del municipi de Manacor ha estat un creixement positiu. L'any 2008 hi hagué 515 nascuts vius i 312 defuncions i el creixement vegetatiu fou de 203 persones. Encara que el creixement vegetatiu ha anat en augment al llarg dels darrers anys no és suficient per explicar el fort augment demogràfic de la població que, com ja hem dit, es deu sobretot a l'arribada de població de fora del municipi, tant de l'estranger com d'altres comunitats autònomes.

Figura 37. Creixement vegetatiu de la població de Manacor, de 1999 a 2008

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nascuts vius	332	406	387	439	417	401	440	487	512	515
Defuncions	308	308	279	290	311	277	279	284	277	312
Creixement vegetatiu	24	92	108	149	106	124	161	203	235	203

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears

L'any 2009, L'índex d'envelliment de Manacor se situa en el 71,8 %, percentatge superior al de la mitjana de les Illes Balears (68,5 %), però inferior a alguns municipis veïns, com Sant Llorenç des Cardassar (104,4 %) o Felanitx (84,3 %).

4.1.2 ORIGEN DE LA POBLACIÓ I MOVIMENT MIGRATORI

Al llarg dels anys Manacor ha passat de ser un municipi d'emigrants a convertir-se en un municipi receptor d'immigrants. Durant la primera meitat del segle XX els habitants de les Illes Balears es desplaçaven entre les Illes a la recerca de pobles on hi hagués més possibilitats de treballar i un petit nombre sortia a fora, ja fos a un altre territori d'Espanya o a l'estranger. Aquesta emigració afectava majoritàriament el grup d'homes joves.

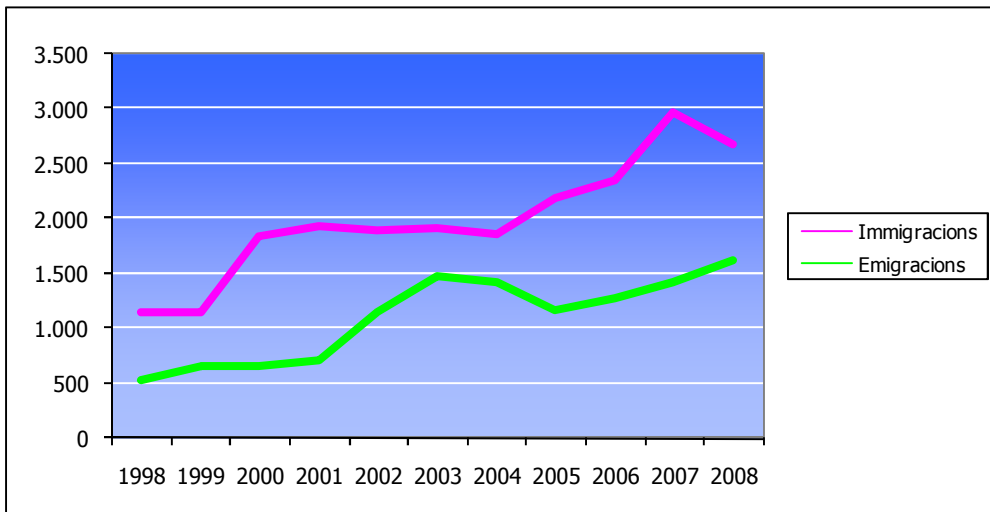
Però, durant la segona meitat del segle XX, l'arribada del turisme de masses i la reactivació dels sectors de la indústria i la construcció al municipi provocà que molta d'aquesta població natural de Manacor no tingués la necessitat d'emigrar per poder treballar. En canvi, s'ha canviat la balança i hi ha un nombre important de treballadors que vénen a Manacor a cercar feina. Aquest fet, és una de les principals causes de l'augment demogràfic del municipi de Manacor en els darrers anys.

Les persones immigrants que elegeixen el nostre municipi per venir a residir-hi es divideixen en dos grans grups:

- ❑ Immigrants jubilats europeus que trien el nostre municipi com a lloc de residència, de descans i oci. Es tracta de persones majoritàriament de la tercera edat i d'un nivell socioeconòmic i cultural mig-alt, que solen ser dels països del nord d'Europa.
- ❑ Immigrants que vénen al nostre municipi a la recerca de feina, procedents dels països de Llatinoamèrica i de l'Àfrica. Solen ser persones joves, preferentment homes, i d'un nivell cultural i socioeconòmic baix.

El nombre d'immigracions (persones que vénen a viure al municipi) i emigracions (persones que surten del municipi per anar a viure a un altre lloc) al començament de la dècada de 1990 estava bastant equilibrat. Però a partir de l'any 1999 hi ha un fort increment del nombre. En els anys posteriors s'ha estabilitzat l'arribada d'immigrants lleugerament just per sota de 2.000 fins l'any 2004. A partir d'aquesta dada hi ha hagut un augment estable al llarg dels anys fins arribar a quasi 3.000 l'any 2007. En canvi el flux de població emigrant experimentà un fort augment entre els anys 2001 i 2004 en què es passà de 800 a quasi 1.500 emigrants. A partir d'aquest any el nombre de persones que surten del municipi de Manacor per anar a viure a un altre lloc s'ha estabilitzat.

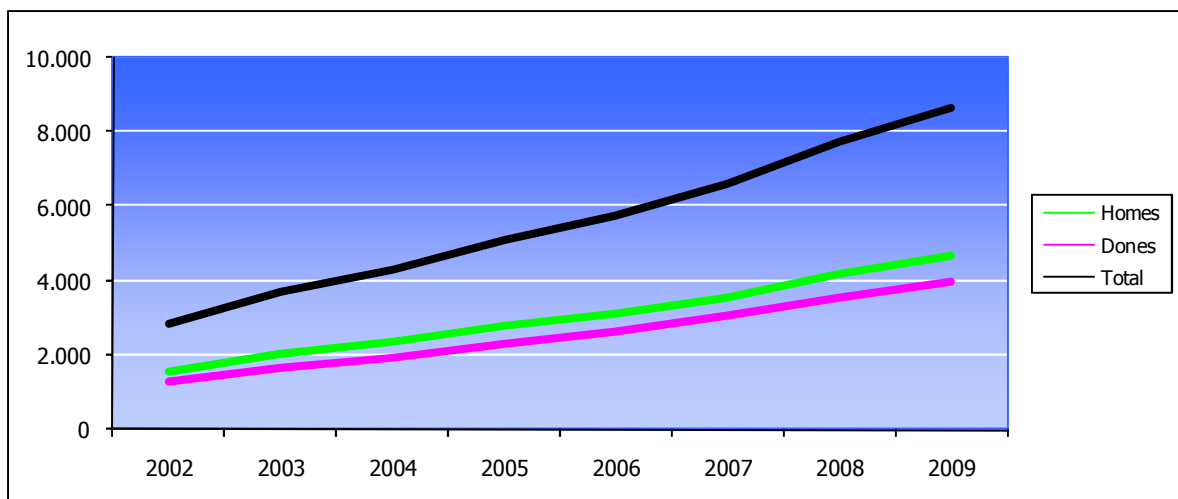
Figura 38. Evolució de la migració del municipi de Manacor, de 1998 a 2008



Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears

Si es té en compte el sexe de la població estrangera resident en el terme de Manacor dels darrers anys hi ha una certa diferència entre homes i dones que es deu, possiblement, al fet que els homes vénen a Manacor a la recerca de feina i quan s'han establitzat duen la resta de la família.

Figura 39. Evolució de la població estrangera resident al terme de Manacor per sexes, de 2002 a 2009



Font: Institut Nacional d'Estadística

Pel que fa a l'edat dels immigrants, la gran majoria es concentra entre els 16 i 64 anys ja que molts vénen a Manacor a la recerca de feina.

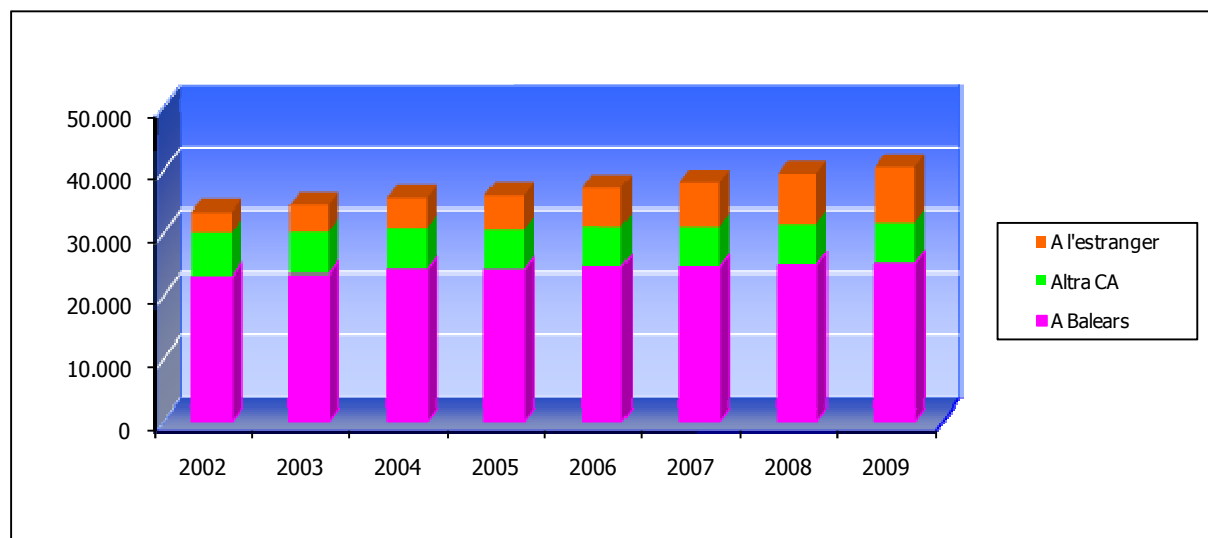
Figura 40. Percentatge de població estrangera resident al municipi de Manacor per edats , de 2002 a 2009

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
< 16 anys	15,0 %	16,1 %	17,2 %	18,0 %	18,0 %	17,6 %	17,9 %	18,3 %
16 – 64 anys	74,5 %	74,0 %	72,9 %	72,1 %	71,3 %	71,8 %	71,5 %	71,3 %
> 64 anys	10,6 %	9,9 %	9,9 %	9,9 %	10,7 %	10,6 %	10,6 %	10,4 %
Total estrangers	2.859	3.732	4.337	5.108	5.762	6.643	7.747	8.682

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística

Si tenim en compte el lloc de naixement de la població del territori de Manacor la gran majoria ha nascut a les Illes Balears i una petita part ho ha fet a altres comunitats autònomes o a l'estranger. Cal remarcar el fet que en els darrers anys la població nascuda a l'estranger ha anat augmentant mentre que la que ho ha fet a una altra comunitat autònoma de l'Estat espanyol es manté més estable al llarg dels anys.

Figura 41. Població del municipi de Manacor segons el lloc de naixement, de 2002 a 2009



Font. Institut Nacional d'Estadística

Si aquestes dades es comparen amb les del total de les Illes Balears es veu que a Manacor el percentatge de nascuts a les Illes Balears (61,7 %) encara té un pes bastant més significatiu que els nascuts a una altra comunitat autònoma (16,5 %) o a l'estranger (21,8 %). En canvi, al conjunt de les Illes Balears, els nascuts en aquesta comunitat autònoma són el 53,5 % i l'altra meitat són nascuts a una altra comunitat o a l'estranger.

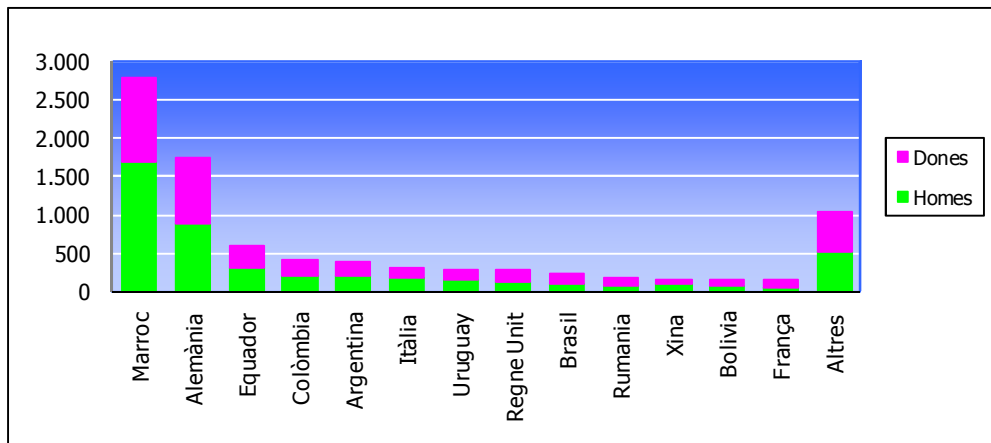
Figura 42. Estructura de la població de Manacor i les Balears segons el lloc de naixement, any 2009

	MANACOR		ILLES BALEARS	
	Habitants	%	%	Habitants
A Balears	25.007	61,7 %	53,5 %	586.339
Altra CA	6.709	16,5 %	22,6 %	247.962
A l'estranger	8.832	21,8 %	23,8 %	261.125
TOTAL	40.548	100,00 %	100,00 %	1.095.426

Font: Institut Nacional d'Estadística

Si es tenen en compte els moviments migratoris de nacionalitat estrangera hi ha dues nacionalitats que destaquen per sobre de les altres i que són la marroquina i l'alemanya. Les causes per les quals la població d'aquestes dues nacionalitats ha decidit establir-se a Manacor és ben diferent. La població marroquina arriba al municipi amb l'objectiu de trobar feina, mentre que la població provinent d'Alemanya ho fa per gaudir d'una millor qualitat de vida.

Si es comparen aquestes dades amb les del conjunt de les Illes Balears es comprova que mentre que a Manacor els països d'origen predominants de la població estrangera són el Marroc amb un 32,1 %, Alemanya amb un 20,1 %, l'Argentina amb un 9,48 % i l'Equador amb un 6,7 %, a nivell balear no es dóna el mateix ordre, sinó que els països predominants, en aquest cas, són Alemanya amb un 14,7 %, Marroc amb un 9,8 %, i Regne Unit amb un 9,7 %.

Figura 43. Població estrangera de Manacor per nacionalitats, any 2009

Font: Institut Nacional d'Estadística

Figura 44. població estrangera de Manacor i de les Illes Balears per nacionalitats, any 2009

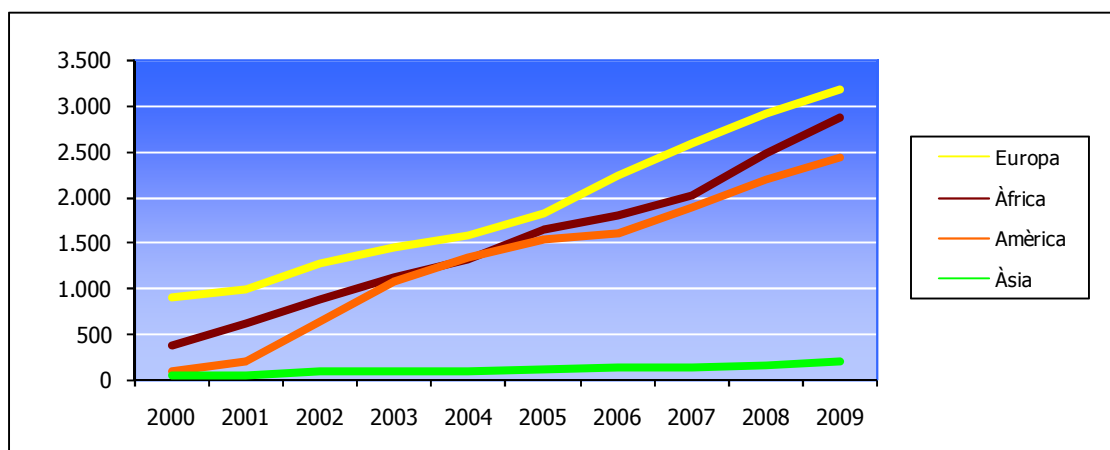
	MANACOR		BALEARS	
	Habitants	%	%	Habitants
Marroc	2.791	32,1 %	9,8 %	23.192
Alemanya	1.746	20,1 %	14,7 %	34.972
Equador	581	6,7 %	5,6 %	13.358
Colòmbia	407	4,7 %	4,4 %	10.380
Argentina	385	4,4 %	4,9 %	11.717
Itàlia	314	3,6 %	6,6 %	15.715
Uruguai	291	3,4 %	2,1 %	4.937
Regne Unit	277	3,2 %	9,7 %	23.116
Brasil	234	2,7 %	1,9 %	4.441
Rumania	164	1,9 %	5,0 %	11.858
Xina	154	1,8 %	1,7 %	4.029
Bolívia	153	1,8 %	3,3 %	7.762
França	140	1,6 %	3,5 %	8.250
Altres països	1.045	12,0 %	26,9 %	63.835
TOTAL	8.682	100,0 %	100,0 %	237.562

Font: Institut Nacional d'Estadística

Si aquestes dades s'analitzen per continents, es pot observar que en els darrers anys s'ha produït un augment molt significatiu de la població resident a Manacor que prové dels països de la Unió Europea, del continent africà i de l'americà. L'any 2000 la població provinent d'europa ascendia a 901 i l'any 2009 ha augmentat fins als 3.173. Per una altra banda, l'any 2000 la població africana resident a Manacor arribava a 369, mentre que a l'any 2009 ja hi havia 2.875 habitants. Els que han sofert un fort augment també ha estat la població americana, que ha passat de 90 l'any 2000 a 2.433 l'any 2009.

Els habitants asiàtics també han anat en augment en els darrers anys però no de manera tan acusada com en els casos anteriors.

Figura 45. Evolució de la població estrangera resident en el terme de Manacor per nacionalitats, de 1998 a 2009



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística

4.2 QUALITAT DE VIDA

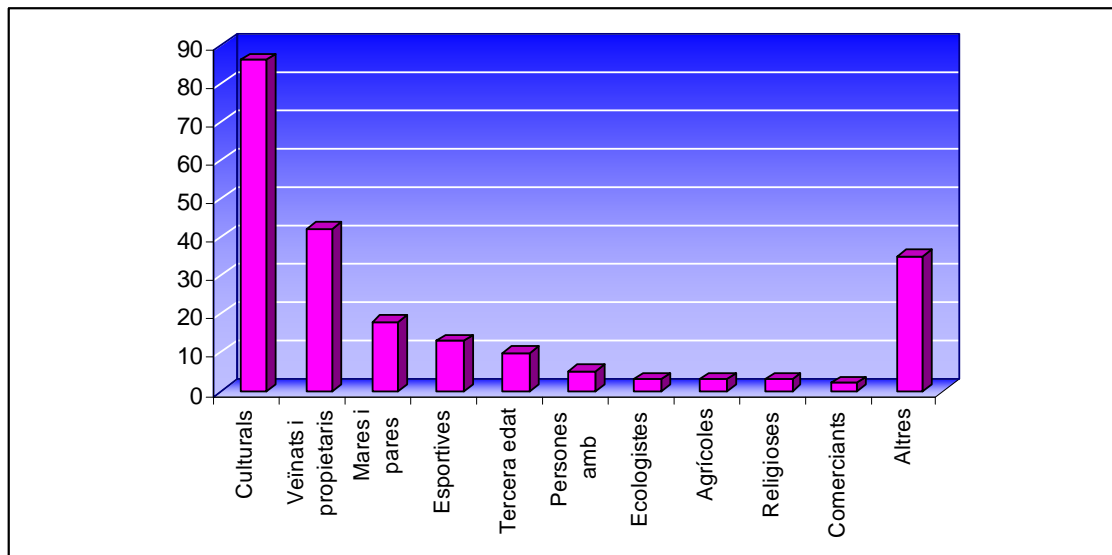
4.2.1 TEIXIT ASSOCIATIU

L'associacionisme a Manacor és relativament modern ja que la primera informació que es té de l'existència d'una associació a Manacor data de 1892 (Agrupación Socialista de Manacor) i fins al començament del s. XX només se'n troben tres de documentades.

Actualment, i segons la Direcció General de Relacions Institucionals, a Manacor hi ha 220 associacions. S'entén per associació l'acord entre tres o més persones físiques o jurídiques,

legalment constituïdes, que es comprometen a posar en comú coneixements, mitjans i activitats per aconseguir unes finalitats lícites, comuns, d'interès general o particular, i que es doten dels estatuts que regeixen el funcionament de l'associació.

Figura 46. Associacions del terme municipal de Manacor per tipologia, any 2008



Font: Direcció General de Relacions Institucionals

D'aquestes 220 associacions 86 fan referència a associacions culturals, la majoria relacionades amb el folklore, el teatre i la música. A continuació, destaquen les associacions de veïnats i propietaris, 42, i les de mares i pares d'alumnes, 18.

Hi ha una sèrie d'associacions que la Direcció General no contempla perquè no estan inscrites en el seu registre, però sí que ho estan en el registre municipal d'associacions veïnals si les seves finalitats guarden relació directa amb l'objecte, com són les associacions de comerciants i empresaris dels diferents barris de Manacor. Segons la Direcció General n'hi ha 2, però si es té en compte el registre de l'Ajuntament n'hi ha 7.

Per una altra banda, a Manacor, i també segons la Direcció General de Relacions Institucionals, hi ha dues fundacions. Una fundació és una organització constituïda sense finalitat de lucre que, per voluntat dels creadors, té afectat de manera duradora el seu patrimoni en la realització de fins d'interès general. Una d'aquestes fundacions és la Fundació Hospital de Manacor que té com a objectiu la promoció, prestació i gestió directa o indirecta de recursos i serveis sanitaris, la docència i la investigació de les ciències de la salut

i la promoció de la salut individual i col·lectiva de la comunitat en qualsevol de les seves vessants; i l'altra, la Fundació Trobada, que té com a objectiu fomentar i dur a terme, en interès públic i sense ànim de lucre, qualsevol iniciativa encaminada a ajudar i promocionar socialment la persona, mitjançant l'estimulació del sentit de la responsabilitat, de la justícia i de la pau socials i la defensa dels drets humans.

4.2.2 EDUCACIÓ I FORMACIÓ

Educació 0-3

L'any 2009 el terme municipal de Manacor té 19 escoles o centres que eduquen entre els 0 i els 3 anys. D'aquestes, 13 es troben al municipi de Manacor, 3 a Porto Cristo, 2 a s'Illot i 1 a Cales de Mallorca. De totes elles només n'hi ha una que sigui municipal, el Centre d'Educació Infantil Nins i Nines, i les 18 restants són de titularitat privada. També cal remarcar que n'hi ha dues, la de Sant Francesc i la del CEE Joan Mesquida, que es troben ubicades dins l'escola concertada.

Figura 47. Escoles 0 – 3 de Manacor, any 2009

TIPUS DE CENTRE	NOM DEL CENTRE	NUCLI
Centres municipals d'educació infantil (0-3 anys)	Centre Municipal d'Educació Infantil Nins i Nines	Manacor
Centres privats d'educació infantil (0-3 anys)	Patufets	Manacor
	Cavall de Cartró	Manacor
	Titelles	Manacor
	Mickey Mouse	Manacor
	Ninets	Manacor
	Maig escoles	Manacor
	Colorins	Manacor
	Petits i grans	Manacor
	Joguines	Manacor
	Petits Estels	Manacor
	Sant Francesc	Manacor
	CEE Joan Mesquida	Manacor
	Petit Món	Porto Cristo
	Coloma	Porto Cristo
	Pipos	Porto Cristo
	Minyonets	S'Illot
	Guarderia s'Illot	S'Illot
Cales de Mallorca	Cales de Mallorca	

Font: Ajuntament de Manacor

D'aquestes escoles, n'hi ha que es troben en procés d'autorització perquè la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears les reconegui com a centre d'educació infantil, ja que a dia d'avui només es reconeix el Centre Municipal d'Educació Infantil Nins i Nines. Pel que fa al número d'alumnes de les escoles, si es comparen les dades del 2007 amb les del 2008, veim que s'ha produït un increment del 6,82 % de les matriculacions fetes a les escoles. S'ha de tenir en compte que les dades corresponents a les escoles de les zones costaneres no es poden analitzar de la mateixa manera que les dades referents a les escoles del terme municipal de Manacor, ja que durant l'hivern les escoles de Porto Cristo, s'Illot i Cales de Mallorca tenen menys matriculacions que durant els mesos d'estiu ja que gran part de la població d'aquests nuclis costaners treballa en el sector del turisme i la majoria de contractes són de temporada.

Figura 48. Número d'alumnes a les escoles 0-3, any 2007 i 2008

NOM DEL CENTRE	2007	2008	Increment 2007-2008
Centre Municipal d'Educació Infantil Nins i Nines	76	76	0 %
Patufets	45	40	-11,11 %
Cavall de Cartró	45	60	33,33 %
Titelles	50	45	-10,00 %
Mickey Mouse	50	45	-10,00 %
Ninets	20	25	25,00 %
Maig escola	30	40	33,33 %
Colorins	23	25	8,70 %
Petits i grans	45	40	-11,11 %
Joguines	50	50	0 %
Petits Estels	30	32	6,67 %
Sant Francesc	13	20	53,85 %
Petit Món	40	45	12,50 %
Coloma	25	25	0 %
Pipos	35	40	14,28 %
Minyonets	-	35	
Guarderia s'Illot	18	10	-44,44 %
Cales de Mallorca (abril/octubre)	35	20	-42,86 %
TOTAL	630	673	6,82 %

Font: Ajuntament de Manacor

Cal destacar la feina que fa en aquest tram d'edat el Centre Municipal 0 a 3. Es tracta d'un centre que té com a objectiu l'atenció a la primera infància i a les seves famílies. Consta de dos espais: el Nadó i el Familiar, i del grup de famílies. L'Espai Nadó va dirigit a famílies amb nadons de 0 a 9 mesos. Es tracta d'un espai de suport, on professionals parlen amb els pares sobre temes com l'embaràs i el part, el son infantil, el vincle mare-nadó, les expectatives sobre els fills, les cançons de bressol i els jocs de falda, els plors o les enrabiades, el rol de pare... Fan grups d'una sessió setmanal i es prioritzen les famílies amb infants no escolaritzats. L'Espai Familiar va dirigit a infants de 10 a 33 mesos i les seves famílies. Es tracta d'un lloc on els infants, juntament amb les seves famílies, juguen sense perills, en un espai preparat per divertir-se, descobrir i aprendre fent activitats que els interessin, com tallers de música, psicomotricitat, experimentació i creativitat... Per una altra banda, els pares reben un assessorament professional sobre temes de la criaça dels seus fills, com el temps lliure, les pors, els límits, els conflictes, el joc i les joguetes, l'alimentació, la salut infantil, etc. Els grups de famílies són grups d'acompanyament i orientació per a mares i pares d'infants que poden estar o no estar escolaritzats a centres de 0 a 3 anys. S'hi duen a terme sessions mensuals d'anàlisi del desenvolupament i de l'educació de l'infant, amb el suport d'una educadora i de l'assessorament de la Conselleria d'Educació i Cultura. També compta amb un grup d'acompanyament i orientació per a mares i pares d'infants escolaritzats a centres de 0 a 3 anys on reben sessions de formació contínua realitzades a les escoles de 0 a 3 anys del municipi de Manacor que s'hagin adherit al projecte. També s'hi duen a terme tallers, xerrades, cicles formatius, etc.

Figura 49. Oferta del Centre Municipal 0 a 3 de Manacor, gener-maig 2009

Tallers i xerrades		El moviment durant el primer any de vida
		Taller de portabebès
		El dilema de l'escolarització a l'etapa 0-3 anys
		Per què emmalalteixen tant? La salut dels nadons
Grans conferències		Taller de primers auxilis
		Plaer dels infants, censura de grans
Associació 0-3 Manacor	Assessorament a famílies i professionals vinculats a la infància	Fills petits i relacions de parella
	II cicle de cinema educatiu	consultes0a3@gmail.com
		Whale Rider
		Las mujeres de verdad tienen curvas

		Ladybird, ladybird
	Taller de guia de salut visual per a pares i mares amb infants de 0 a 3 anys	Sensibilització; funcionament i estructura de l'òrgan de la visió
		Higiene visual per als adults i per als infants
		Pautes de relaxació visual per als adults i els infants
		Estimulació de la visió llunyana per als adults i els infants
		Estimulació de la visió propera per als adults i els infants
	Taller	El moviment en el primer any de vida
Biblioteca itinerant i préstec de material de psicomotricitat	Exclusiu per a les escoles 0-3 que pertanyen a l'Associació	
Col·laboració en festes locals		St. Antoni
		Sa Rueta
		Fires i Festes
Equip d'atenció primària		Equip d'orientació educativa i psicopedagògica d'atenció primària de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear
Festa final		Festa final de les activitats del Centre 0 a 3 de Manacor

Font: Centre Municipal 0 a 3 de Manacor

Educació 3-16 anys

Pel que fa a l'educació dels 3 als 16 anys ens trobam amb 18 centres educatius. D'aquests, 2 són centres públics d'educació infantil (3 a 6 anys), 5 són centres públics d'educació infantil i primària (3-12 anys), 2 són centres públics d'educació primària (6-12 anys), 4 són centres concertats d'educació infantil, primària i ESO (3-16 anys), hi ha 1 centre concertat d'educació especial, 3 instituts d'educació secundària i 1 centre d'educació de persones adultes.

Figura 50. Tipus de centres educatius de Manacor, curs 2008 – 2009

TIPUS DE CENTRE	NOM DEL CENTRE	NUCLI
Centres públics d'educació infantil (3-6 anys)	CEI Antoni Maura	Manacor
	CEI Sa Torre	Manacor
Centres públics d'educació infantil i primària (3-12 anys)	CEIP Jaume Vidal i Alcover	Manacor
	CEIP Talaiot	S'Illot
	CEIP Mestre Pere Garau	Son Macià
	CEIP Mitjà de Mar	Porto Cristo
	CEIP Ses Comes	Porto Cristo

Centres públics d'educació primària (6-12 anys)	CEP Es Canyar	Manacor
	CP Simó Ballester	Manacor
Centres concertats d'educació infantil, primària i ESO (3-16 anys)	Col·legi Sant Francesc d'Assís	Manacor
	Col·legi Sant Vicenç de Paül	Manacor
	Col·legi La Salle	Manacor
	Col·legi Puresa de Maria	Manacor
Centre concertat d'educació especial	CEE Joan Mesquida	Manacor
Instituts d'educació secundària	IES Mossèn Alcover	Manacor
	IES Na Camel·la	Manacor
	IES Porto Cristo	Porto Cristo

Font: Ajuntament de Manacor

El nombre de professors d'aquests centres educatius durant el curs 2008-2009 és de 357 que imparteixen classe a 4.649 alumnes; el municipi de Manacor disposa d'1 professor per cada 13 alumnes.

Figura 51. Número de professors i alumnes dels centres educatius (3-16 anys) al terme municipal de Manacor, curs 2008 – 2009

CENTRE	Professors	Alumnes	Infantil (3-6 anys)	Primària (6-12 anys)	ESO (12-16 anys)	Ed. especial
CEI Antoni Maura	11,5	180	180	-	-	-
CEI Sa Torre	16	180	180	-	-	-
CEIP Jaume Vidal i Alcover	34	481	182	299	-	-
CEIP Talaiot	16	209	68	141	-	-
CEIP Mestre Pere Garau	15	117	36	81	-	-
CEIP Mitjà de Mar	30	463	167	296	-	-
CEIP Ses Comes	23	266	78	188	-	-
CEP Es Canyar	30	414	-	414	-	-
CP Simó Ballester	32	450	-	450	-	-
Col·legi Sant Francesc d'Assís	25	349	78	161	110	-
Col·legi Sant Vicenç de Paül	31	402	100	191	111	-
Col·legi La Salle	48	738	157	339	242	-
Col·legi Puresa de Maria	30	344	74	171	99	-
CEE Joan Mesquida	16	56	-	-	-	56
TOTAL	357,5	4.649	1.300	2.731	562	56

Font: Ajuntament de Manacor

Educació per a majors de 16 anys

Una vegada que els joves han acabat l'educació secundària obligatòria, l'IES Mossèn Alcover i l'IES Na Camel·la els ofereixen diferents alternatives, si volen seguir els seus estudis.

L'IES Mossèn Alcover ofereix els cicles formatius de formació professional de grau mitjà de Cures auxiliars d'infermeria, i el cicle formatiu de formació professional de grau superior d'Educació infantil. Per la seva banda, l'IES Na Camel·la ofereix les iniciacions professionals d'Auxiliar dependent de comerç i d'Ajudant de reparació de vehicles; els cicles formatius de grau mitjà de Tècnic en gestió administrativa, Tècnic en electromecànica de vehicles, Tècnic en equips i instal·lacions electrotècniques, Tècnic en comerç i Tècnic en explotació de sistemes informàtics; i els cicles formatius de grau superior de Tècnic superior en administració i finances i Tècnic superior en administració de sistemes informàtics.

El centre comarcal d'educació per a persones adultes Llevant de Manacor ofereix, entre altres coses, l'educació secundària per a persones adultes a majors de 16 anys que per qüestions laborals (promoció, canvi de feina, etc.), d'estudis (accés a nous estudis, necessitat del certificat de secundària, etc.) o per desig d'ampliar coneixements els vulguin cursar.

El número de professors dels tres instituts d'educació secundària i de l'educació secundària per a persones adultes és de 289 i el d'alumnes és de 2.536; per tant, en aquest cas, hi ha 1 professor per cada 8,77 alumnes.

Figura 52. Número de professors i alumnes per nivells als instituts d'educació secundària al municipi de Manacor, curs 2008 – 2009

	TOTAL PROFESSORS	TOTAL ALUMNES	ESO	FP	Batxillerat
IES Mossèn Alcover	120	1.179	539	131	509
IES Na Camel·la	97	704	268	280	156
IES Porto Cristo	51	365	365	-	-
CEPA Llevant	21	288	278	10	-
TOTAL	289	2.536	1.450	421	665

Font: Ajuntament de Manacor

Els itineraris de batxillerat que ofereix l'IES Mossèn Alcover són humanitats i ciències socials, ciències de la naturalesa i salut, arts i tecnologia. A l'IES Na Camel·la els itineraris són ciències de la naturalesa i de la salut, tecnologia i humanitats i ciències socials.

Figura 53. Alumnes universitaris matriculats a Manacor

	Curs 04/05	Curs 05/06	Curs 06/07	Curs 07/08	Curs 08/09
UIB	393	388	401	433	437
UNED	-	136	147	128	-
UOC	-	49	62	87	-
UPC	-	26	31	29	-
UB	-	43	47	47	-
UAB	-	22	26	23	-
TOTAL	393	664	714	747	437

Font: Ajuntament de Manacor

El nombre d'universitaris de Manacor que s'ha desplaçat per seguir amb els seus estudis ha anat augmentant al llarg dels anys, s'ha passat de 664 alumnes durant el curs 05/06 als **XX** del curs 08/09. La universitat que acull més estudiants de Manacor és la Universitat de les Illes Balears amb 437 alumnes al curs 08/09. Si han d'anar a estudiar a fora, la universitat més escollida és la Universitat de Barcelona. També cal remarcar el nombre d'estudiants que duen a terme els seus estudis mitjançant les universitats a distància, la UNED i la UOC.

Recursos educatius

Centre Universitari de Manacor. És un centre que va ser inaugurat el 7 de setembre de 1998 amb la signatura d'un conveni entre l'Ajuntament de Manacor i la Universitat de les Illes Balears. També és un punt de suport de la Universitat Oberta de Catalunya i col·laborador de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED).

Els seus objectius són: promoure l'estudi universitari, orientar i facilitar la incorporació d'estudiants, donar suport a l'estudi, informar sobre els ensenyaments reglats i no reglats, posar els mitjans necessaris perquè els alumnes puguin fer una recerca d'informació, realitzar els tràmits administratius que les universitats considerin oportuns i apropar la universitat i els coneixements que aquesta imparteix a la societat en general. La seva

intenció és possibilitar que totes aquelles persones interessades a tenir informació sobre els estudis universitaris o suport per realitzar-los, ho puguin obtenir de la manera més ràpida, eficaç i propera possible.

També va firmar un conveni de col·laboració amb el Ministeri d'Educació i Ciència per a la creació de l'Aula Mentor, i amplià d'aquesta manera l'oferta de formació a distància de persones adultes en general i estudiants o titulats universitaris en particular.

Escola Oficial d'Idiomes. És un centre públic d'ensenyament de llengües estrangeres i de les llengües oficials de l'Estat espanyol.

L'objectiu d'aquesta escola és dotar els alumnes d'un instrument de comunicació operatiu i real. Les modalitats que imparteix són:

- Modalitat presencial: S'imparteixen els nivells bàsic, intermedi i avançat d'alemany, anglès i francès.
- Modalitat a distància: S'imparteix el curs a distància That's English de difusió nacional, orientat a aquelles persones que no poden assistir als cursos oficials presencials.
- Modalitat lliure: L'alumne es matricula per presentar-se a l'examen de nivell.

Escola Municipal de Mallorquí

La seva finalitat és fomentar, practicar i ensenyar gratuïtament la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i de la cultura autòctona, d'acord amb els articles 13 i 14 de l'Estatut d'autonomia per a les Illes Balears. Desplega les seves activitats per mitjà de seccions:

- a) Cursos de llengua catalana i cultura de les Balears.
- b) Cursos de balls tradicionals i, en especial, aquells que tinguin una vinculació especial amb Manacor, com Cossiers, Moratons, etc.
- c) Altres que l'Ajuntament o el Patronat proposin i l'Ajuntament decideixi crear o assumir.

L'Ajuntament de Manacor té un Patronat com a organisme assessor per als assumptes relacionats amb l'Escola Municipal de Mallorquí que consta dels següents membres:

- El batle - president de l'Ajuntament com a president nat
- La Delegació de Política Lingüística o de l'Escola, en qualitat de vicepresident
- Els regidors integrants de la Comissió de Cultura
- Un representant de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears
- Un representant de la Universitat de les Illes Balears
- Un representant de l'Obra Cultural Balear

- Un representant dels centres d'ensenyament secundari
- Un representant del centres d'ensenyament primari
- Un representant dels centres d'educació infantil
- Un representant de les Aules de Cultura de la Tercera Edat
- La direcció de l'Escola Municipal de Mallorca
- Tres persones de provada estima vers la llengua i cultura autòctones i d'excel·lent reputació ciutadana

Figura 54. Alumnes i professors a l'Escola Municipal de Mallorca, curs 2007-2008

Català certificat A	107	Ball de bot 3 - Perfeccionament	25
Català certificat B	169	Taller d'iniciació de jotes (Grup 2)	11
Català certificat C	134	Ball de bot Porto Cristo	16
Català certificat D	39	Ball de Bot Son Macià	31
Català certificat E	11	Curs tertúlia de novel·la: La meitat de l'ànima	20
Taller d'iniciació jotes (grup 1)	14	Literatura: Ramon Llull	31
Taller boleros (grup 1)	21	Curs: El món del vi	39
Taller jotes (2n nivell)	12	Aproximació a la figura del Rei En Jaume	22
Taller boleros (grup 2)	22	Curs de Cossiers	23
Taller fandangos de Mallorca (grup 2)	25	Núm. d'alumnes total	787
Taller mateixes i copeos	15	Núm. de professors total	16

Font: Ajuntament de Manacor

Escola Municipal de Música i Dansa. L'Escola imparteix estudis reglats de grau elemental i grau mitjà i estudis no reglats d'iniciació i de dansa contemporània.

Figura 55. Pla d'estudis de l'Escola de Música i Dansa de Manacor, curs 2008-2009

Ensenyaments no reglats	Iniciació	4 anys
		5 anys
		6 anys
		7 anys
	Llenguatge musical	
Instrument/cant		

	Instruments tradicionals (llaüt, bandúrria, xeremies, flabiol i tambori)	
	Cor adults	
	Conjunt instrumental/Orquestra	
Ensenyaments reglats	Grau elemental	1r curs
		2n curs
		3r curs
		4t curs
	Programa de nivell mitjà	1r curs
		2n curs
		3r curs
		4t curs
Dansa	Petits i mitjans	Contemporani
		Clàssic
	Adolescents	Contemporani
		Clàssic
	Adults	Contemporani
		Clàssic

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 56. Número d'alumnes de l'Escola Municipal de Música i Dansa

Curs	Núm. alumnes	Núm. professors
2006/2007	360	33
2007/2008	409	33
2008/2009	451	32

Font: Ajuntament de Manacor

En els darrers 3 anys els alumnes de l'Escola han augmentat en un 25,3 %, mentre que el número de professors ha disminuït en un 3,0 %.

Escola de Turisme de Manacor. És un centre de nivell universitari de titularitat privada que es va inaugurar a Manacor l'any 1987 dedicat a la formació de gerents, directors i altres càrrecs de responsabilitat de les empreses d'hoteleria i turisme. Ofereix els estudis següents:



- ❑ Diplomatura universitària en Turisme
 - ADEM, Administració i Direcció d'Empreses Turístiques i Marketing
 - BBA/SBM, Business Management and Marketing
- ❑ Màsters i postgraus
 - Màster universitari en organització i direcció d'esdeveniments corporatius
 - Especialista universitari en organització d'esdeveniments corporatius
 - Especialista universitari en direcció d'esdeveniments corporatius
- ❑ Estudis tècnics
 - MIT, Comandament intermedi turístic
 - NDN, Diploma in Travel and Tourism

També té un centre d'idiomes on ensenyen anglès general, anglès de negocis, alemany general, espanyol per a estrangers, rus i suec. Forma part de la xarxa de centres col·laboradors de la Conselleria de Treball i Formació per dur a terme accions de formació per a persones en situació d'atur. A Manacor, actualment, duu a terme les següents accions formatives: treballador d'agències de viatges, governanta d'hotel, recepcionista d'hotel, anglès atenció al públic, alemany, atenció al públic i iniciació a la xarxa d'Internet.

Centre Comarcal d'Educació per a Persones Adultes Llevant. Es tracta d'un centre adreçat a persones majors de 18 anys que volen millorar el seu nivell d'estudis o acabar-los, millorar l'expressió oral i escrita de català, castellà o anglès, adquirir una titulació bàsica per accedir a una feina o a una altra formació més específica, etc. L'oferta que presenta és la següent:

- ❑ Àrea acadèmica: ensenyaments inicials i cursos de llengua catalana i castellana, ESPA (ensenyament secundari), programa de qualificació professional inicial d'ofimàtica, preparació per a les proves d'accés a cicles formatius de grau superior i a la universitat per a majors de 25 anys.
- ❑ Àrea d'informàtica i d'administració: Informàtica (Windows), Informàtica (Word), Iniciació a la xarxa d'Internet, Nòmines, contractes i seguretat social.
- ❑ Àrea d'idiomes: Anglès I, Anglès II, Alemany I, Alemany II, Àrab, i Francès.
- ❑ Cursos de cuina: Cuina vegetariana II, Elaboració de panets, coques i pastes integrals, Cuina de Nadal Can Thomas, Cuina Can Thomas, Cuina per a celíacs, Cuina Can March.
- ❑ Cursos de ball: Ball de saló I, Ball de saló II, Ball de saló III, Ball de saló IV, Salsa I, Salsa II, Salsa III, Dansa oriental, i Balls tradicionals mallorquins.
- ❑ Cursos de salut, relaxació i manteniment: Aeròbic, Gimnàstica, Pilates i Tai-txi.

- ❑ Activitats d'artesanía: Bijuteria, Calats i macetes A, Calats i macetes B, Calats, macetes i xarxa, Complements d'estam (agulles), Decoració d'objectes i decoupage, Espelmes de cera, Fang, Fang superior, Macramé, Palestrina, Pastes de porcellana i copinyes, Patchwork A, Patchwork B, Pintura a l'oli i cretes, Pintura pastel, aquarel·les i tinta xina, Pintura a l'oli, Pintura carbó i cretes, Pintura damunt roba i ceràmica decorada A, Pintura damunt roba i ceràmica decorada B, Punt artístic, Punt mallorquí A, Punt mallorquí B, Restauració de mobles A, Restauració de mobles B, Restauració de mobles C.
- ❑ Teatre: Teatre A i Teatre B.
- ❑ Jornades: Elaboració de sabons.

L'Ajuntament de Manacor. La Delegació d'Educació duu a terme una oferta variada adreçada als escolars del municipi amb l'objectiu de millorar els coneixements i les actituds dels nins i joves de Manacor. L'oferta educativa presentada per al curs 2009 – 2010 és la següent:

- ❑ Celebracions: Dia de Santa Cecília, Sant Antoni, Dia de la Pau, Dia de Mossèn Alcover, Setmana del Llibre, Dia Internacional dels Museus.
- ❑ Visites a centres: Coneix l'Ajuntament, Coneix la Torre dels Enagistes, Coneix el Museu d'Història de Manacor, Coneix el jaciment prehistòric de s'Hospitalet Vell, Coneix el jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó, Coneix el molí d'en Fraret, Coneix la Biblioteca, Coneix la Residència, Coneix la Policia Local, Omplim el paner, Manacor, ets gran!, La Història a través de Manacor.
- ❑ Tallers: Els tren dels contes, El teu amic el policia, El Professor Sorpreses i els secrets de la biblioteca, Na Branqueta, Reciclar és divertit, treu-li joc als residus!, Jugant entre pedres, El joc de l'educació vial, Cultura popular i tradicional, Anem amb bicicleta, Gimcana en el Museu
- ❑ Un llibre... un tresor!, Coneix i estima el territori de Manacor. El mapa ambiental de Manacor, Gaudim i interpretam el paisatge des del tren, Prevenció dels accidents de trànsit.
- ❑ Actes musicals: El cos juga, sent, troba... existeix, Jugant fent dansa, Els instruments musicals, Pim, Pam, Pum... Música!, 5... i acció!, Sí a l'òpera!, Temps era temps. Músiques de gramòfon, La llarga vida d'una melodia.
- ❑ Exposicions: Jugant amb els romans, El Bosc, L'educació a Manacor fins a l'any 1950, Sense artifici. Pintura i ceràmica APROSCOM, Jaume Fullana. Escultures 1999 – 2008,



Mateu Estarellas. En canvi, permanent. Obres 2003 – 2008, Yolanda Adrover. Obres 1999 – 2008.

- ❑ Cadàver exquisit, ... En projecte, Carles Gispert. Escultures 1999 – 2009, XVI Premi Ciutat de Manacor d'Arts Plàstiques 2009.
- ❑ Obres de teatre: Teatre interpretat per adults i adreçat a escolars, XXIII Mostra de Teatre Escolar de Manacor.
- ❑ Activitats per al temps de vacances: Contes de Nadal, Per Pasqua... al puig de Son Talent, Per Pasqua... al Museu, A l'estiu... al parc, Activitats d'estiu a Porto Cristo, Activitats d'estiu a s'Illot.
- ❑ Concursos: VII Concurs escolar de redacció per a joves, VII Concurs de cartells dels Cossiers, XXV Mostra de felicitacions nadalenques, XXV Mostra de betlems escolars, XXVII Mostra de dibuix infantil.

Per altra banda, l'Ajuntament de Manacor té una Comissió Socioeducativa per a Nins i Joves. Es tracta d'una comissió en la qual hi participen les àrees municipals que executen projectes i ofereixen serveis a nins, joves, mares i pares. L'objectiu és millorar la gestió municipal i les accions preventives i d'intervenció en aquests col·lectius. Les àrees municipals implicades són les de Joventut, Educació, Cultura, Medi ambient, Policia, Serveis Socials i Esports. Les activitats que han sorgit d'aquesta comissió són les següents:

- ❑ Conferències: Violència de gènere. Conèixer per canviar la mirada, Com és l'adolescent dels nostres dies?, Les ciberrelacions i els joves, Educar: permissivitat o autoritat.
- ❑ Torneig de futbol 3x3.
- ❑ Tallers: Màscara i henna, Ecopunt, Capoeira, Malabars, Hip hop.

Centres i entitats de formació. Actualment a Manacor hi ha 14 centres acreditats dins l'àmbit de les Illes Balears formats per entitats públiques i privades que col·laboren amb la Conselleria de Treball i Formació per impartir la formació professional per a l'ocupació; i 9 centres acreditats/inscrits en el registre estatal de Centres i Entitats de Formació que són centres o entitats de formació capacitats per poder obtenir certificats de professionalitat.

Figura 57. Cursos de formació ocupacional i contínua més ofertats a Manacor

CURSOS DE FORMACIÓ
Alemany: gestió comercial
Iniciació a la xarxa d'Internet
Informàtica d'usuari
Anglès: atenció al públic
Alemany: atenció al públic
Administratiu comptable
Dissenyador web i multimèdia
Anglès: gestió comercial
Secretari/a
Disseny i modificació de plànols de 2D i 3D
Empleat d'oficina
Tècnic en programari ofimàtic
Empleat d'agències de viatge
Recepcionista d'hotel

Font: Conselleria de Treball i Formació

Figura 58. Cursos de formació ocupacional i contínua més demandats a Manacor

Cursos de formació
Secretari/a
Auxiliar de farmàcia
Recepcionista d'oficina
Iniciació a Internet
Empleat d'agències de viatges
Tècnic en dietètica i nutrició
Formació en gestió d'empreses
Auxiliar de clínica
Dissenyador web i multimèdia
Tècnic auxiliar en disseny gràfic

Font: Ajuntament de Manacor



El Projecte Educatiu de Ciutat

El Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) és una iniciativa que consisteix en dissenyar la ciutat que els ciutadans volen, de forma que les planificacions i l'acció de governabilitat vagin encaminades per aconseguir la ciutat desitjada. En aquest sentit, l'Ajuntament exerceix el paper de coordinador, impulsor, dinamitzador i sobretot de lideratge en aquest procés, però també hi ha altres actors que tenen un paper destacat com les entitats sense ànim de lucre, la societat civil i el sector privat. El PEC s'estructura en 4 etapes diferenciades:

- 1.- El diagnòstic de l'educació. Recollida de dades quantitatives sobre la situació de l'educació a Manacor i identificació dels punts forts i febles.
- 2.- Les aportacions ciutadanes. Incorporació d'informació qualitativa sobre la realitat socioeducativa del municipi i realització de propostes d'actuació.
- 3.- Aprovació del PEC pel Ple de l'Ajuntament. És el compromís que adopta l'Ajuntament de Manacor d'executar les actuacions proposades en el PEC.
- 4.- Execució del PEC. Impuls i desenvolupament de les actuacions previstes en el PEC.

Actualment, l'Ajuntament de Manacor ja ha realitzat el diagnòstic de l'Educació i ha iniciat el període d'aportacions ciutadanes. Algunes dades destacables del diagnòstic de l'educació al municipi de Manacor són les següents:

- El curs 2008/2009, Manacor presentà 23 alumnes per unitat als centres públics d'educació primària, mentre que als centres concertats hi havia 28 alumnes per unitat.
- L'any acadèmic 2007 – 2008, la taxa d'ídoneïtat als 12 anys fou del 68,7% i la taxa bruta de graduació en ESO fou del 52,8%.
- Diversos centres educatius superen el 15% d'alumnes estrangers. Destaquen sobretot els alumnes procedents del Nord d'Àfrica i de Sudamèrica.
- El 20% dels alumnes d'EP necessiten classes de repàs, mentre que el 23% d'alumnes d'ESO no dedica temps als deures. Els alumnes d'ESO són els que més utilitzen les pantalles.
- El 20% de menors assegura no relacionar-se amb altres iguals
- La meitat dels al·lots del municipi no llegeix habitualment.
- El 35% dels alumnes de secundària col·labora en tasques domèstiques
- Només el 6% participa a associacions infantils i juvenils, però el 51% fan esport.
- El 88% dels estudiants no assisteix mai a actes religiosos.

4.2.3 SERVEIS SOCIALS

DELEGACIÓ DE SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE MANACOR

Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Manacor. S'estructura en 6 serveis que intenten respondre a les necessitats bàsiques del col·lectiu al qual s'adrecen. Aquestes serveis són:

- ❑ Servei d'atenció a la població general: l'objectiu del programa és l'atenció social a persones i famílies del municipi que no són atesos per cap altre servei social municipal, mitjançant l'assessorament i orientació en tot allò que el treball social tingui competència durant el procés de canvi personal – familiar, com: entrevistes i visites a domicili, elaboració d'un diagnòstic, disseny de la intervenció i avaluació dels resultats, coordinació amb altres serveis per elaborar plans de treball conjunt, etc. Els projectes que s'integren dins aquest servei són: el Servei d'intervenció social amb individus/famílies: atenció social a persones i a les seves famílies que formulen una demanda relacionada amb alguna problemàtica social i ofereixen assessorament, informació, diagnòstic social i la possibilitat de realitzar un procés de treball social per a millorar la situació familiar; el Servei de teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere: servei que vol facilitar a les víctimes de violència de gènere que disposen d'una ordre de protecció judicial, un mòbil amb sistema de localització per GPS. L'objectiu és millorar la protecció a aquestes víctimes mentre duri el procés judicial i prevenir nous episodis de violència. Es dona aquest servei les 24 hores al dia i 365 dies l'any, amb una durada igual a la durada de l'ordre de protecció. Aquest servei es dona mitjançant un conveni amb l'FEMP. L'Àrea de Serveis Socials duu la gestió de els terminals mòbils.
- ❑ Servei d'atenció a població immigrant no comunitària: l'objectiu del programa és l'atenció social a persones i famílies immigrants no comunitàries residents al municipi de Manacor en situacions de necessitat mitjançant la informació, assessorament i orientació en tot allò que el servei social tingui competència. El nombre d'usuaris del servei s'acosta als 850. Els projectes que formen part d'aquest servei són: el Servei d'informació i orientació per a persones immigrants no comunitàries: atenció social a persones immigrants no comunitàries i a les seves famílies que formulen una demanda



relacionada amb alguna problemàtica social. Ofereix assessorament, informació, diagnòstic social i la possibilitat de realitzar un procés de treball social per a millorar la situació familiar; el Servei d'emissió d'informes municipals per adjuntar a expedients de l'Oficina d'Estrangeria: en el Reial decret 2393/2004, de 30 de desembre, reglament de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener i concretament en l'article 42.e i 42.f i a la secció tercera dels articles 45 i 46 (procediment per a la reagrupació familiar i residència temporal per supòsits excepcionals) es requereix a la corporació local un informe de disponibilitat d'habitatge adequat per als casos de reagrupament familiar i un informe social que valori el nivell d'arrelament al municipi en el cas dels supòsits excepcionals. Amb l'objectiu de complir aquesta llei, aquest servei és l'encarregat de l'emissió d'aquests informes. Cal dir que l'informe de disponibilitat d'habitatge adequat pels expedients de reagrupament familiars és fa juntament amb la Delegació d'Urbanisme; el Servei d'intervenció social de caire grupal amb dones immigrants nouvingudes al municipi: iniciativa bàsica per a la inserció social de les dones nouvingudes, que serveix de fonament per a l'accés a altres iniciatives d'inserció social, prelaboral, formativa, etc. Es centre en el coneixement de l'idioma i de manera transversal en el coneixement de la nostra dinàmica social i cultural. El grup té una periodicitat de quatre cops a la setmana durant tres hores els matins. La durada del grup va d'octubre a finals de juny.

- ❑ Servei d'inserció sociolaboral: l'objectiu del programa és facilitar l'accés al mercat laboral de col·lectius amb mancances personals, socials, formatives, de salut, etc. El nombre d'usuaris del servei és de 37. Els projectes que presenta són: el projecte SOIB – corporacions locals: contractació de persones amb mancances socials, formatives, de salut... que fan un procés d'inserció social amb un tècnic de Serveis Socials. Els serveis que presta són: entrenament en habilitats socials, formació, mobilització de recursos, seguiment i coordinació amb els serveis implicats; el curs de formació i reciclatge, Taller de roba usada: curs de formació que compta amb 10 places i pretén formar els candidats en un d'aquests tres oficis: dependent, auxiliar de bugaderia i modista. Els alumnes reben per la seva assistència una beca de 6 euros diaris. A canvi, ells es comprometen a assistir al taller quatre hores diàries, i es combina formació específica amb pràctica. La duració de la formació és de 11 mesos; el projecte Empreses solidàries: amb aquest projecte es pretén: sensibilitzar i fomentar la participació d'empreses per a la contractació de persones en situació de risc i que han estat o són usuàries de Serveis Socials, i inserir laboralment a les persones que han fet un procés a nivell personal,

social i laboral i que es valora que estan preparades per fer recerca i mantenir un lloc de feina normalitzat.

- ❑ Servei d'atenció a persones dependents: els objectius del servei són prevenir situacions de risc de les persones dependents, promoure l'autonomia personal, donar suport tècnic i no tècnic en el propi domicili a les persones dependents i als seus familiar, millorar la qualitat de vida de les persones dependents i dels seus familiars i evitar internaments prematurs. Per això, els serveis que presenta són: el Servei d'informació i orientació a gent gran i els seus cuidadors: atenció social a persones majors i a les seves famílies que formulen una demanda relacionada amb alguna problemàtica socials, s'ofereix assessorament, informació, diagnòstic social i la possibilitat d'accedir a recursos assistencials i preventius a aquests col·lectius per a millorar la seva qualitat de vida; el Servei de suport al domicili a persones dependents i als seus cuidadors: conjunt d'accions assistencials i preventives dirigides a persones amb dificultats de mobilitat i d'autonomia personal que opten per continuar vivint al seu domicili i als seus familiars. L'objectiu és el de millorar la qualitat de vida d'aquestes persones amb la idea de facilitar que puguin viure al seu domicili el màxim de temps possible i així evitar un internament residencial, com també donar suport al familiar cuidador. Els serveis que ofereixen dins el domicili són: servei de la treballadora familiar com a professional municipal; servei de teleassistència domiciliària; servei de repartiment de menjar a domicili; i servei de préstec de grues per aixecar persones enllitades; el Servei preventiu adreçat a la gent gran i als seus cuidadors: pretén activar tot un conjunt d'accions preventives específiques dirigides al col·lectiu de persones majors i al de familiars cuidadors. L'objectiu, en el cas de les persones majors, és el de prevenir l'envelliment prematur i millorar l'autonomia i la seva qualitat de vida: per això activen grups de recuperació i estimulació de la memòria i dinamitzen accions lúdiques i de relacions socials. Amb els familiars cuidadors l'objectiu és donar-los suport i alhora prevenir possibles situacions de risc com: l'aïllament social, el deteriorament físic, emocional i relacional... El servei activa grups de formació i autoajuda i cursos de ioga.

- ❑ Servei d'infància i família: l'objectiu del servei és la prevenció de les situacions de risc en contextos familiars allà on hi ha menors. El nombre d'usuaris aproximat del servei és de 700. Compta amb els serveis següents: el Servei d'intervenció per a famílies amb menors i adolescents: aquesta acció sorgeix de la necessitat de donar suport a l'estructura familiar, a la seva dinàmica i allà on els pares manifesten dificultats en la



cura dels seus fills menors o adolescents. L'objectiu és el d'ampliar les habilitats i capacitats educatives i relacionals dels pares vers els seus fills i prevenir possibles situacions de risc per desajustaments familiars i de convivència. La tasca es fa de manera individual familiar; l'acció d'intervenció preventiva en el carrer: mitjançant la intervenció en els llocs d'esbarjo dels infants i joves (carrers, espais lúdics, esportius, extraescolars...) es pot fer una intervenció preventiva i reeducativa alhora, amb els nostres infants i joves, així com detectar possibles situacions de risc o desemparament d'alguns menors. Aquesta tasca preventiva es fa mitjançant educadors socials repartits entre els diferents nuclis de població municipal. A més de la intervenció individual familiar, aquests professionals fan un desplegament d'una oferta educativa, esportiva, d'oci... que complementa la que ja s'ofereix des dels centres educatius, clubs esportius, entitats privades, clubs d'esplai... amb l'objectiu d'engrescar més nins i joves en la millora de l'ocupació del seu temps d'esbarjo. Així com també són els encarregats de dinamitzar els locals socioculturals de Porto Cristo i s'Illot i participen en la dinamització d'activitats juvenils d'estiu i col·laboren amb la Delegació de Joventut; el Programa de prevenció de drogues: la prevenció en l'àmbit del consum de les drogues es fa de manera transversal en tota la intervenció individual familiar i de grup que fan tots els professionals de primària. Però de manera específica hi ha contractat un servei (Projecte Jove) que fa un projecte preventiu específic als centres educatius del municipi que tenen el cicle de secundària. L'objectiu és el de prevenir situacions de risc i habilitar els joves en tot un conjunt d'eines personals per fer front a futures situacions d'incitació al consum de tòxics. El projecte contempla accions formatives dels alumnes amb els tutors, i sessions conjuntes amb els alumnes i els pares. El projecte s'inicia l'octubre i acaba el mes de juny; l'Escola per a pares: aquest servei vol oferir un espai per tractar temes relacionats amb els seus fills. Es fa des d'un àmbit de grup i amb un caràcter formatiu i d'assessorament. Es dirigeix a pares i mares amb nins entre 6 i 12 anys. L'objectiu és millorar la capacitació parentiva. Són grups oberts que comencen a finals d'octubre i acaben al maig. Es reuneixen un cop cada quinze dies i treballen temes relacionats amb la tasca educativa vers els fills; el Reforç escolar: és un recurs dirigit als nins i nines de Manacor que presentin dificultats d'aprenentatge en diversos aspectes: retràs escolar, manca d'atenció, de relació, d'hàbits d'estudi, etc.; l'acolliment lingüístic: és un servei dirigit a alumnes de Manacor nouvinguts o que tinguin dificultats amb el català.

- Servei d'atenció social a la unitat bàsica de la zona costanera: l'objectiu és l'atenció social a les persones i famílies residents a la zona costanera. Hi ha uns 200 usuaris. Atén tota la població mitjançant diferents tipus d'intervenció:

1.- Intervenció amb infància i família on l'objectiu és la prevenció de situacions de risc en contextos familiars en els quals hi ha menors. Presenta els projectes següents: a) Intervenció en famílies i menors adolescents: dona suport a l'estructura familiar, a la seva dinàmica i on els pares manifestin dificultats en la cura dels seus fills menors o adolescents. L'objectiu és el d'ampliar les capacitats educatives i de relació dels pares envers els seus fills i prevenir possibles situacions de risc per desajustaments familiars. b) Intervenció preventiva en el carrer: l'equip de medi obert realitza els programes i activitats següents: suport escolar i activitats formatives (projecte de suport escolar, acolliment lingüístic, tallers de prevenció i projecte conviure); informació i orientació (unitats formatives i projecte conviure); oci i temps lliure (projecte d'oci i temps lliure, de prospeccions, portaveus); torneig de futbol 3x3; activitats puntuals; i activitats d'estiu. c) Prevenció de drogues amb joves. d) Teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere. e) Treball comunitari de la psicòloga: realitza un diagnòstic social, cultural i escolar amb infants de 0 a 18 anys. També realitza un treball grupal amb grups de dones, de pares amb fills adolescents i amb fills de 6 a 12 anys.

2.- Intervenció en situacions de dependència: els objectius són prevenir situacions de risc, promoure l'autonomia de la persona i donar suport tècnic i no tècnic a les persones que pateixen una situació de dependència i als seus familiars. Consisteix a prestar una sèrie de serveis en el propi domicili de la persona amb la finalitat de cobrir-li els dèficits que pugui tenir i proporcionar-li atenció. La finalitat és que l'individu pugui ser atès en el seu propi entorn, intentar fomentar la seva autonomia i evitar, en la mesura que sigui possible, el desarrelament i l'ingrés en una institució. Les prestacions que contempla són de caire personal i de tractament de carències físiques, psíquiques i socials a aquells beneficiaris que no disposen dels medis personals i/o familiars per a fer-hi front. Els projectes que presenta són: suport al domicili, teleassistència, menjar a domicili, préstec de grues i projectes preventius als familiars cuidadors com tallers de recuperació de memòria, habilitats socials i ioga.



3.- Atenció social a la població general: l'objectiu és l'atenció social a persones i famílies de la costa que no queden incloses dins cap dels projectes esmentats anteriorment. El nombre d'usuaris previst del servei és de 20.

ALTRES ENTITATS DE CARÀCTER SOCIAL O SOCIOLABORAL

Associació de Protecció de Persones amb Disminució Psíquica de Manacor i Comarca (APROSCOM). El seu objectiu és millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat psíquica i de les seves famílies; i consolidar, ampliar i millorar la qualitat dels serveis que es presten a aquest col·lectiu. Les activitats i serveis que presten són: el centre escolar, l'activitat docent i els serveis especialitzats; el servei d'intervenció primerenca, el taller ocupacional, els programes de formació laboral i d'inserció laboral, el centre especial de treball, el centre de dia per a afectats greus, els habitatges tutelats, la residència per a persones amb retard psíquic greument afectades, el servei de respir, el servei d'orientació i atenció a la família, les activitats esportives i d'oci, el servei de transport comarcal i local i el servei de menjador per als usuaris.

Estel de Llevant. Associació sense ànim de lucre que té com a finalitat la integració social, desenvolupament i millora de les condicions de vida de les persones afectades per malalties mentals. Per això els seus objectius són:

- Prestar una atenció comunitària pel que fa a la salut mental a persones amb malaltia mental, a les famílies i a la ciutadania en general.
- Proporcionar a la comunitat un servei d'orientació i informació sobre salut mental.
- Proveir d'atenció individualitzada al pacient i a la família en el seu domicili.
- Promoure l'autonomia del pacient en les activitats de la vida diària.
- Realitzar activitats que cerquen normalitzar la vida social i laboral dels usuaris.
- Donar resposta i/o canalitzar les demandes que formuli el pacient i la família.
- Proporcionar atenció psicològica a les famílies.
- Proporcionar un servei de transport que connecti els municipis de la comarca amb Manacor.

Per això, els serveis que ofereix són: tallers ocupacionals de ceràmica, cultura, relaxació, agricultura ecològica, expressió corporal, teatre, cordar cadires; servei de transport; educació per a la salut i promoció de la salut; servei d'orientació i informació; grups d'autoajuda; visites a domicili; formació prelaboral; telèfon de consulta; etc.

Residència Novaedat. És una residència per a persones majors gestionada per la Compañía Levantina de Edificación y Obras Públicas, SA (CLEOP SA). Té 120 places de les quals 72 estan concertades pel Govern de les Illes Balears. També té els equipaments i serveis següents: ajudes tècniques, bany geriàtric, biblioteca, capella, detector de moviments, infermeria, gimnàs, jardí, sala de televisió, sala de visites, sala polivalent, atenció religiosa, ATS / DUE propi, conferències, diaris i revistes, estada de cap de setmana, estada temporal, estimulació cognitiva, excursions, festes o balls, fisioteràpia, massatge terapèutic, perruqueria, podologia, servei d'acompanyament, servei mèdic propi, servei psicològic propi, teràpia ocupacional, treballador social, unitat de demències / Alzheimer i voluntariat. Disposa de servei mèdic propi 30 hores a la setmana, ATS / DUE 140 hores a la setmana i psicòleg 20 hores a la setmana.

Unió d'Associacions i Centre d'Assistència a minusvàlids de Balears (UNAC).

Associació no governamental sense ànim de lucre que té com a objectiu millorar la situació sociolaboral dels discapacitats. Per aconseguir això treballa des de quatre vessants diferents:

- ❑ Usuaris: ofereix orientació formativa i laboral; suport en la recerca i realització de formació; i suport en l'obtenció, adaptació i manteniment d'un lloc de treball.
- ❑ Famílies: els ofereix informació i assessorament continu sobre els plans de feina que es duen a terme amb els seus familiars.
- ❑ Centres educatius: són alternatives formatives i laborals per a alumnes amb necessitats educatives especials després d'acabar l'etapa educativa, es dona suport a la realització de cicles formatius i cursos de garantia socials; i s'informa els professionals de l'educació sobre els serveis i recursos que ofereixen.
- ❑ Empreses: els ofereixen assessorament sobre contractacions i bonificacions i la presència directa d'un professional en el lloc de treball per garantir l'adaptació del treballador.

ONCE. Corporació sense ànim de lucre que té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les persones cegues i amb discapacitat visual mitjançant el foment de l'autonomia personal, l'accés a l'educació, la feina, la cultura i l'esport de les persones amb deficiència visual, la investigació i l'adaptació a les noves tecnologies, la prevenció de la ceguera, etc.

Càritas Diocesana de Mallorca. Els objectius de Càritas són promoure, orientar i coordinar l'acció de la caritat i la justícia social en nom de l'Església de Mallorca, atendre les persones més vulnerables i excloses. Per això treballa de forma organitzada mitjançant



programes i projectes especials amb la participació de voluntaris. Treballa en xarxa amb altres entitats i realitza accions d'anàlisi, formació i sensibilització. A Manacor es centra en la inserció laboral de dones excloses per preparar el seu ingrés en el mercat laboral mitjançant l'adquisició de coneixements bàsics (lectura, escriptura, prevenció, salut, nutrició...) i d'habilitats socials. Les activitats que realitza són: Teoria i pràctica de la confecció amb corda; Teoria i pràctica del servei domèstic i economia domèstica; Orientació laboral bàsica; Alfabetització, cultura bàsica i habilitats socials; Prevenció de riscos laborals; etc.

Servei d'Inserció en Xarxa (S'EIX). Servei que s'encarrega de donar informació, orientar laboralment i cercar feina per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral.

Treball amb Suport (TAS). Conjunt d'accions i serveis centrats en la persona, fonamentalment individualitzats, perquè una persona amb discapacitat i amb especials dificultats pugui accedir, mantenir-se i promocionar-se en una empresa ordinària en el mercat de treball obert, amb els suport de professionals i d'altres. Els objectius que pretén són: aconseguir per a la persona amb discapacitat un lloc de feina integrat en el mercat laboral ordinari; promoure la inserció social de les persones amb discapacitat a través de la realització d'un treball, com a medi per a la incorporació plena de l'individu en la comunitat; millorar la qualitat de vida i la independència i l'autonomia de les persones amb discapacitat i possibilitar la promoció personal i laboral de les persones amb discapacitat a la comunitat i a l'empresa.

Els serveis que presta són: prospecció de llocs de feina, atenció individualitzada durant tot el procés, orientació i assessorament laboral i/o personal a la persona amb discapacitat i a la seva família, acompanyament i entrenament en el mateix lloc de treball, etc.

Institut de Reinserció Social (IRES). Associació no governamental sense ànim de lucre i d'àmbit estatal. S'adreça a l'atenció social, psicològica i educativa de persones i col·lectius en situació de risc social o amb dificultats socioeconòmiques. Realitza la seva activitat en diferents àmbits a través de serveis i programes específics d'atenció i orientats a l'acció preventiva. Els seus àmbits d'actuació són: l'acció social dins el sistema judicial, accions contra la violència familiar i de gènere, la inclusió social i de la infància, la joventut i la família. A Manacor ofereix els programes següents:

- ❑ Més lluny: servei de formació bàsica en tasques auxiliars de l'hostaleria, d'inserció social i prelaboral per a dones amb risc greu d'exclusió social, preferentment perceptores de la renda mínima d'inserció.

- ❑ Servei d'atenció social als jutjats: l'objectiu és donar resposta a les necessitats socials afectades pel contacte amb l'entorn judicial dels usuaris del servei. Els usuaris del servei són persones amb problemàtica judicial que hi accedeixen voluntàriament i/o per manament judicial.
- ❑ Curs d'actualització professional inicial (CAPI): imparteixen el curs d'Auxiliar de serveis de restauració. L'objectiu del curs és contribuir a desenvolupar i adquirir les competències necessàries per afavorir la inserció socioprofessional de l'alumnat, i facilitar, en el seu cas, l'assoliment de les competències bàsiques i la consecució dels objectius per poder obtenir la titulació de graduat en ESO i poder prosseguir els estudis en els diferents ensenyaments a través de la modalitat de taller professional.
- ❑ Curs d'Operacions bàsiques en restaurant i bar: l'objectiu és aconseguir millorar la inserció laboral dels participants, per aconseguir-ho s'imparteix formació sobre operacions bàsiques de restaurants i bars. Els destinataris són persones amb risc d'exclusió social i amb especials dificultats d'ocupació derivades de l'atur de llarga durada, dels problemes de salut o de situacions socials i/o familiars desfavorables.

SOIB (oficina de Manacor). Servei d'Ocupació de les Illes Balears que realitza gestions com la tramitació de l'atur i la recerca de treball.

Cambra de Comerç. Dóna assistència a emprenedors per a la creació de noves empreses, assessorament a empreses consolidades, formació empresarial i professional i col·laboració amb sectors empresarials.

Societat de Garantia Recíproca (ISBA). Entitat financera sense ànim de lucre que té com a principal objectiu facilitar i millorar l'accés al finançament de les petites i mitjanes empreses, dels autònoms i dels professionals a través de la concessió de garanties.

Comissions Obreres (CCOO). Confederació sindical que agrupa sindicats democràtics i de classe integrada per federacions i unions comarcals, en la qual hi caben tots els treballadors de la comunitat autònoma de les Illes Balears que, amb independència de les seves conviccions personals, polítiques, filosòfiques, ètiques o religioses, accepten i practiquen els principis establerts en els seus estatuts, mitjançant una acció conseqüent en totes les esferes de l'acció social, especialment en els centres de treball. Defensa els interessos professionals, econòmics, socials, polítics i nacionals del conjunt de treballadors. A Manacor s'estructura en dues àrees:



- ❑ Servei per a treballadors: se'ls informa i assessora sobre els seus drets i deures i sobre els tipus de prestacions a les quals poden accedir; se'ls orienta sobre l'oferta formativa, laboral i professional; es dissenyen itineraris formatius i laborals i es planifica el procés de recerca i millora de feina.
- ❑ Servei per a immigrants: se'ls informa i assessora sobre la formació reglada, ocupacional i contínua, els tipus de contractes, la situació del mercat laboral, les oportunitats d'ocupació i els nous jaciments d'ocupació i se'ls fa un seguiment en l'adaptació al lloc de feina.

Unió General de Treballadors (UGT). Sindicat que té com a propòsit informar i assessorar els treballadors sobre els seus drets i deures i sobre els tipus de prestacions a les quals tenen accés si es troben en situació d'atur. Resol qüestions laborals mitjançant un gabinet jurídic, realitza orientació sobre temes de protecció per desocupació, expedients de regulació, prevenció de riscos laborals, formació continua adaptada als llocs de treball...

Confederació de la Petita i Mitjana Empresa de Balears (PIMEB). Organització dirigida pels empresaris de les Illes Balears que té com a objectius proporcionar informació sobre el mercat laboral i l'oferta formativa, realitzar accions d'orientació i inserció laboral, i proporcionar estratègies de recerca de feina, entre d'altres.

Confederació d'Associacions Empresariales de Balears (CAEB). Confederació d'associacions que té com a objectiu defensar i representar els interessos dels empresaris de les Illes Balears, mitjançant la recerca d'una millora de l'entorn en què desenvolupen l'activitat, i tenen com a finalitat avançar en els nivells d'ocupació i benestar econòmic i social. Per això ofereix orientació empresarial, formació...

Centre d'Informació i Assessorament a la Immigració (OFIM). Recurs específic del sistema de Serveis Socials que depèn de la Conselleria d'Immigració i Cooperació del Govern de les Illes Balears dirigit a persones immigrants, professionals i entitats i a la població en general que ofereix:

- ❑ Informació i assessorament sobre recursos de sistema de Serveis Socials (educació, sanitat, justícia...)
- ❑ Informació i assessorament jurídic - administratiu en temes específics d'estrangeria
- ❑ Suport tècnic a l'associacionisme de les persones immigrants i a la participació en altres entitats i associacions de la comunitat

- ❑ Servei de mediació per a l'accés a la habitatge en règim de lloguer
- ❑ Assessorament i formació bàsica a professionals sobre temes relacionats amb estrangeria
- ❑ Informació als professionals que treballen a l'àmbit mitjançant matèries de divulgació i traspàs permanent d'informació
- ❑ Informació a entitats i ciutadans en general sobre les dificultats i necessitats de la immigració
- ❑ Orientació en actuacions dirigides a la prevenció del racisme

Institut Balear de la Dona. Institut que depèn de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració que a Manacor ofereix els serveis següents:

- ❑ Punt d'informació jurídica: ofereix gratuïtament informació, orientació i assessorament sobre: dret de la família: separació, divorci, parelles estables, règim econòmic matrimonial; dret civil: contractes de lloguer, filiacions, herències i successions, desnonaments; dret penal: maltractaments, abusos, agressions sexuals, altres tipus de delictes; dret administratiu: reclamacions prèvies relatives amb les pensions, recursos, associacions; dret laboral: conciliació entre la vida laboral i la familiar, acomiadaments, assetjament psicològic a la feina, contractes, drets i deures de les treballadores, estrangeria, pensions.
- ❑ Servei d'assistència psicològica a víctimes de la violència contra les dones: ofereix atenció individual i grupal a les dones majors de 14 anys que són o han estat víctimes d'agressions físiques, psíquiques o sexuals.
- ❑ Centre d'acollida per a dones víctimes de la violència de gènere: és un centre que respon a situacions de violència de gènere durant les 24 hores, conjuga prestacions d'allotjament i d'orientació psicosocial i educativa des d'un treball integral que possibiliti que la dona reiniciï la seva vida en un marc més favorable. Té com a missió acollir i orientar de forma no permanent les dones i els seus infants que han patit violència de gènere i tenen problemes d'allotjament, en situació de greus conflictes de convivència o mancats d'un medi familiar adequat. La finalitat és promoure'n l'autonomia personal amb els recursos de suport necessaris i facilitar-los els mitjans que els ajudin a normalitzar la seva situació. Mitjançant una intervenció social, psicològica i educativa integral es duen a terme els programes següents: informació, orientació i assessorament; acollida, promoció i integració; formació, i atenció jurídica.



Fundació Trobada. Gestiona l'alberg de transeünts de Manacor. És un centre que ofereix sopar, llit i la possibilitat de dutxar-se i de poder rentar la roba. És obert de les 20.00 h fins a les 8.00 h del dia següent. Té 15 places.

Creu Roja Manacor. Entitat sense ànim de lucre que a Manacor compta amb 431 socis i 90 voluntaris. Ofereix, entre d'altres, els serveis següents:

- Servei d'orientació i informació laboral
- Formació per al desenvolupament de l'organització
- Atenció a persones sense llar (banc d'aliments, vestidor)
- Ajuda a domicili complementària
- Ajudes tècniques
- Teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere
- Transport adaptat

Foment de l'Ocupació. És una Delegació de l'Ajuntament de Manacor que desenvolupa polítiques actives d'ocupació amb el propòsit de ajudar als ciutadans a trobar feina i a estar més preparats per entrar al món laboral. Es realitzen tasques d'orientació laboral, formació i dinamització econòmica.

4.2.4 SANITAT

Actualment el municipi de Manacor disposa d'una bona atenció sanitària per cobrir totes les demandes, tant bàsiques com especialitzades de la seva població. Actualment compta amb una hospital comarcal; dos centres de salut, un a Manacor i un altre a Porto Cristo; una àrea de salut mental que depèn d'IB-SALUT; una unitat de salut bàsica a Son Macià; així com una bona partida de centres mèdics privats. També hi trobam 16 farmàcies.

La **Fundació Hospital de Manacor.** D'acord amb la Llei d'ordenació sanitària de les Illes Balears ha de cobrir les necessitats assistencials hospitalàries dels habitants dels municipis ubicats en el llevant de Mallorca; això representa una població de dret d'uns 150.000 habitants, un 20 % de la població de l'illa de Mallorca. També pot fer front a les necessitats d'hospitalització i assistència d'altres municipis situats al nord de l'illa, així com als increments de població que es produeixen durant els mesos d'estiu i al gran nombre de residents no censats que viuen a la comarca.

És un hospital general d'aguts organitzat en serveis troncal i especialitats:

- Medicina: cardiologia, dermatologia, digestiu i endoscòpia, endocrinologia i nutrició, medicina interna, nefrologia: unitat de diàlisi i diàlisi peritoneal, pneumologia: endoscòpia, neurologia, oncologia, i psiquiatria
- Traumatologia: rehabilitació i fisioteràpia, traumatologia i cirurgia ortopèdica
- Ginecologia i obstetrícia
- Radiologia: radiologia general, ecografia, mamografia, TAC
- Farmàcia
- Àrea quirúrgica: anestesiologia i reanimació (sala de despertar, consulta preoperatòria, tractament del dolor), cirurgia general i digestiva, oftalmologia, otorinolaringologia, unitat CMA, urologia
- Laboratori: hematologia, microbiologia, immunologia, anatomia patològica, bioquímica
- Pediatria: neonatologia
- Unitat de cures intensives i unitat d'urgències: unitat hospitalària breu psiquiatria (15 llits), llits aguts (186), llits UCI (6), quiròfans (4), sala de parts (2), boxes urgències (6) boxes Hospital de Dia (9), boxes UCSI (10)

El **Centre de Salut de Manacor**. És un centre que ofereix tractament ambulatori als habitants del municipi de Manacor. Està format per un equip humà de 13 metges de família, 4 pediatres, 7 residents de MFiC, 2 metges de PAC mòbil, 14 diplomades en infermeria, 2 comares, 1 infermera de ginecologia, 2 odontòlegs, 1 higienista dental, 2 fisioterapeutes, 3 auxiliars d'infermeria, 6 auxiliars administratius, 2 zeladors i 1 mediador intercultural. El seu horari és de dilluns a dijous de 8.00 h a 21.00 h i els divendres de 8.00 h a 15.00 h. L'horari del PAC és el divendres de 15.00 h a 21.00 h i els dissabtes, diumenges i festius de 9.00 h a 21.00 h. Els serveis que ofereix són:

- Unitat d'atenció administrativa: informació i atenció a l'usuari; cites per a consultes mèdiques, d'infermeria, de comare i d'especialistes; visat de receptes; targeta sanitària, etc.
- Consulta de medicina de família
- Consulta de pediatria i atenció a l'infant
- Consulta d'infermeria (adults i pediatria)
- Programa d'atenció domiciliària
- Extracció de sang al centre de salut i a domicili i recollida d'altres mostres per analitzar
- Espirometries
- Consulta de cirurgia menor



- ❑ Programes d'atenció a malalties cròniques: hipertensió, diabetis, hiperlipidèmia, obesitat, malalties respiratòries, malalties cardíaques, etc.
- ❑ Atenció a la dona: planificació familiar, diagnòstic i seguiment de l'embaràs, diagnòstic precoç del càncer de cèrvix i d'endometri, atenció en el climateri, etc.
- ❑ Atenció a l'ancià
- ❑ Unitat d'odontologia i de salut bucodental
- ❑ Atenció a les urgències (atenció continuada al PAC, de 9.00 a 21.00 h)
- ❑ Unitat de fisioteràpia
- ❑ Activitats preventives i promoció de la salut: vacunació d'infants (al centre i a les escoles), vacunació antigripal, antitetànica i contra l'hepatitis B
- ❑ Educació grupal: grup d'intervenció avançada de deshabituació tabàquica, consultes de joves, etc.

Centre de Salut de Porto Cristo. Té 15 consultes: 5 de medicina de família, 6 d'infermeria de família, 2 de pediatria, 1 d'infermeria pediàtrica i 1 consulta polivalent. També disposa d'1 sala d'extraccions de mostres, així com de zones de serveis i de descans del personal, 1 zona administrativa i 1 magatzem. L'equip humà està format per 19 professionals: 6 metges de família, 7 diplomats en infermeria, 2 pediatres, un auxiliar d'infermeria i 3 auxiliars administratius. Ofereix informació i atenció a l'usuari; cites d'infermeria i especialistes; visat de receptes; targeta sanitària; consulta de medicina de família, de pediatria i atenció al nin i d'infermeria d'adults i pediatria; programes d'atenció domiciliària i d'atenció a malalties cròniques, com hipertensió, diabetis i afeccions respiratòries; activitats preventives i de promoció de la salut, com vacunacions de nins i vacuna antigripal, antitetànica i contra l'hepatitis B; i educació grupal. El seu horari és de dilluns a dijous de 8.00 a 21.00 h; el divendres de 8.00 a 15.00 h; i els dissabtes, diumenges i dies festius dels mesos d'estiu de 8.00 a 15.00 h. Per ser atesos fora de l'horari diürn s'han de dirigir al Centre de Salut de Manacor i a l'Hospital de Manacor de 21.00 a 8.00 h.

L'Àrea de Salut Mental d'IB-SALUT. A Manacor té els serveis següents:

- ❑ Unitat de Salut Mental: es tracta d'una unitat interdisciplinària (multidisciplinària) especialitzada en salut mental i atenció psiquiàtrica. Treballen en equip, i mantenen una atenció integrada amb Atenció Primària i els Serveis Socials de l'Àrea. La font de derivació ha de ser, en la major part dels casos, efectuada pels metges d'Atenció Primària. En aquesta àrea es diferencien els serveis següents: Unitat de Salut Mental (USM) d'adults: està dirigida a la població major de 18 anys. El personal tècnic està

format per 2 psiquiatres, 2 psicòlegs, 2 diplomats en infermeria, 1 treballador social, 1 auxiliar administratiu a temps complet i 1 altre compartit amb la Unitat de Salut Mental Infantojuvenil. Unitat de Salut Mental Infantojuvenil (USM-IJ): dirigida al sector de població de 0 a 18 anys. El personal adscrit està format per 1 psiquiatre, 1 psicòleg, 1 treballador socials a temps parcial i 1 diplomada en infermeria.

Les seves funcions principals són: intervenció en el mitjà comunitari; promoció de la salut mental, suport i assessorament dels equips d'Atenció Primària en tot allò que es refereix a la salut mental; atenció dels pacients derivats dels equips d'Atenció Primària, d'acord amb els criteris prèviament establerts; atenció i seguiment dels pacients donats d'alta de la Unitat d'Hospitalització Breu i d'altres dispositius de referència de l'Àrea de Salut Mental; coordinació amb la resta de dispositius assistencials de salut mental de la seva Àrea; coordinació amb les instàncies socials, judicials i educatives principalment.

- ❑ Unitat Comunitària de Rehabilitació (UCR): és un dispositiu comunitari destinat a la rehabilitació psicosocial de les persones majors de 18 anys amb trastorn mental sever i amb dificultats per a la integració social. Ofereix programes de rehabilitació activa per a la integració i el manteniment de la comunitat dels malalts, amb el suport familiar i/o social. Gestió Sanitària de Mallorca (GESMA) té un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Manacor i l'associació Estel de Llevant per al seu desenvolupament. L'equip tècnic està format per 1 psiquiatra – coordinador, 1 psicòleg, 1 diplomada en infermeria, 1 terapeuta ocupacional, 4 monitors i 1 treballador social. Les seves funcions principals són desenvolupar programes de rehabilitació i inserció per aconseguir la màxima integració social de les persones amb trastorn mental; mantenir i recuperar l'autonomia personal; desenvolupar programes de suport familiar; donar suport als programes i als dispositius ocupacionals, d'integració laboral, d'allotjament comunitari i d'oci i temps lliure.
- ❑ Unitat d'Hospitalització Breu (UHB): ubicada dintre de l'Hospital de Manacor té 14 llits. Ofereix els programes d'interconsulta, d'urgències, d'avaluació i control de la qualitat, de contenció mecànica, d'ingrés involuntari i de maneig farmacològic. El personal adscrit està format per 3 psiquiatres, 11 diplomats en infermeria, 8 auxiliars d'infermeria i 1 auxiliar administratiu compartit amb altres serveis.

La **Unitat Bàsica de Salut de Son Macià**. És una unitat territorial elemental assignada al Centre de Salut de Manacor. El seu horari és dilluns, dimecres i divendres de 9.30 a 11.00 h.



Segons el Centre Epidemiològic de la Conselleria de Salut i Consum, l'any 2008 es varen declarar a Manacor 277 casos de grip, un 84,66 % de casos més que l'any 2004. El que cal remarcar és la disminució dels casos de varicel·la declarats entre el 2004 i el 2008, s'ha passat de 290 a 89.

Figura 59. Malalties de declaració obligatòria a Manacor, 2004 – 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Parotiditis	0	0	0	0	3
Grip	150	420	65	261	277
Rubèola	0	0	0	0	0
Gonocòccia	5	1	1	1	1
Sífilis	2	869	2	2	3
Diarrea infecciosa aguda	1551	31	1.091	1.148	1.082
Varicel·la	290	10	31	53	89
Tuberculosi respiratòria	7	0	5	7	7
Febre exantèmica mediterrània	1	1	2	3	6
Meningitis meningocòccica	0	0	0	1	1
Febre per paparres	0	0	0	0	0
Legionel·losi	1	0	1	2	2
Hepatitis A	1	0	0	0	0
Hepatitis B	1	0	1	1	0
Altres hepatitis	1	1	3	1	1
Leishmaniosi	1	0	2	0	0
Altres tuberculosi	0	1	2	2	0

Font: Centre Epidemiològic de la Conselleria de Salut i Consum

A partir dels principis establerts en la formulació de la política sanitària en la Llei general de 1986, amb la publicació del Reial decret 938/89, i amb l'adopció a 1989 de l'estratègia de l'Organització Mundial de la Salut, Salut per a tothom a l'any 2000, les diferents comunitats autònomes comencen a elaborar plans de salut amb la finalitat d'integrar-los en un sol document, el Pla Integral de la Salut.

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa d'un Pla de Salut vigent, aprovat en Consell de Govern de dia 11 de desembre de 1998. El Pla de Salut 2003 – 2007 constitueix un instrument estratègic de planificació i coordinació sanitària. Defineix les polítiques de salut i de serveis sanitaris i constitueix el marc de referència per a totes les actuacions en l'àmbit de la salut de les Illes. Estableix l'orientació del sistema sanitari, diferencia l'àrea d'intervenció prioritària i l'àrea de suport que fa referència a l'acció ciutadana i participació comunitària, sistemes d'informació sanitària i recerca i formació.

Des de la Conselleria de Sanitat i Consum es posen en marxa anualment diversos programes, campanyes i formació per als professionals per tal d'aconseguir una millora pel que fa a la prevenció i l'actuació en l'àmbit de la salut. Algunes d'elles són :

- Guia de lactància materna*
- Programa de detecció precoç de la hipoacúsia neonatal
- Detecció neonatal de metabolopaties
- Recomanacions per a les primeres etapes de la vida
- Consells i orientacions per a les primeres etapes de la vida
- Pla de Lluita contra el Tabaquisme a les Illes Balears, 2003 – 2007
- Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears
- Programa de detecció precoç de càncer de mama a les Illes Balears
- Decret 69/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova l'Estratègia de la sida a les Illes Balears
- Campanya d'educació sexual. Per una vida sexual sana

4.2.5 CULTURA I ESPORTS

CULTURA

El municipi de Manacor presenta una oferta cultural diversificada. A continuació fem un repàs als centres més representatius:

Biblioteca Municipal de Manacor

L'Ajuntament de Manacor té un Servei de Biblioteques que facilita informació als usuaris, conserva i divulga el fons bibliogràfic i audiovisual i contribueix a la dinamització de la cultura i al foment de la lectura de tota la població. Aquest Servei està format per la Biblioteca de



Manacor, que actua com a centre coordinador, la Biblioteca de Porto Cristo i la Biblioteca de Son Macià. Compten amb un fons de 46.517 documents i reben un centenar de títols de publicacions periòdiques. El servei de préstec té registrats 9.714 socis.

Figura 60. Usuaris i préstecs a les biblioteques del terme de Manacor, any 2008

BIBLIOTEQUES	Manacor	Porto Cristo	Son Macià	TOTAL
Total consultes	60.063	10.607	4.612	75.282
Usuaris infants	14.170	2.771	1.943	18.884
Usuaris joves	7.694	1.026	693	9.413
Usuaris adults	25.693	3.602	598	29.863
Usuaris activitats	3.579	1.448	362	5.389
TOTAL USUARIS	47.557	7.399	3.234	58.190
Préstecs material imprès	13.045	1.897	741	15.185
Préstecs material audiovisual	9.408	628	276	10.312
TOTAL PRÉSTECES	22.453	2.525	1.017	25.995

Font: Ajuntament de Manacor

Una de les dades més representatives de la dinàmica del servei és el nombre de visites a la biblioteca. Durant el 2008 es registraren 58.190 visites d'usuaris, amb un increment del 6 % en relació al 2007.

Activitats infantils, conferències, presentacions de llibres, visites escolars i activitats musicals són les activitats que ofereixen amb l'objectiu de dinamitzar i difondre el servei.

Els serveis de la Biblioteca Municipal de Manacor són els següents: informació bibliogràfica, consulta en sala, préstec a domicili, sala per a infants, fotocòpies, publicacions periòdiques, material audiovisual, consulta a Internet, extensió cultural.

Figura 61. Activitats de dinamització cultural realitzades a les biblioteques, 2008

ACTIVITATS	Manacor	Porto Cristo	Son Macià	TOTAL
Contacontes	24	3	3	30
Conferències	18	1	0	19
Presentacions llibres	3	0	0	3
Espectacles	1	0	0	1
Tallers	10	3	0	13
Xerrades	2	2	0	4
Tertúlies	4	0	0	4
Visites guiades	26	13	14	53
Altres	3	2	0	5
TOTAL	91	24	17	132
ASSISTENTS	3.579	1.448	362	5.389

Font: Ajuntament de Manacor

Museu d'Història de Manacor

Es troba ubicat a la Torre dels Enagistes. Hi ha diferents col·leccions: de maquinària agrícola i d'eines del camp, de calaixeres i 1.234 clixés d'una impremta del començament del s. XX i de numismàtica que abasta des de l'època romana fins a l'època contemporània. Hi trobam una sèrie de sales d'exposicions permanents d'èpoques de la prehistòria (troballes de les excavacions dutes a terme al poblat talaiòtic de s'Hospitalet), de l'època romana, antiguitat tardana, època medieval tardana i d'una col·lecció de mobles amb miniatura. Duu a terme dos projectes, un al poblat prehistòric de s'Hospitalet Vell i una altre al jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó. Des de 2004 edita anualment la revista *Musa*, que pretén promoure uns determinats valors i treballar per poder conservar i difondre tant la cultura material com la immaterial que forma part del nostre llegat.

També és important la tasca que realitza mitjançant l'Associació d'Amics del Museu. Els seus objectiu són: fomentar el coneixement dels museus i col·leccions de les Illes Balears, participar en la investigació i difusió de la història i de la cultura; conservar el patrimoni històric, cultural i artístic; col·laborar amb les activitats i funcions de caràcter cultural dels museus; potenciar el coneixement, la conservació i l'increment del fons del Museu; i



promoure les activitats científiques i culturals que són pròpies del Museu d'Història de Manacor i de les seves seccions.

Institut Públic del Teatre Municipal de Manacor

Les finalitats de l'Institut Públic del Teatre Municipal de Manacor són:

- ❑ La gestió, administració, conservació, millora, ampliació i aprofitament integral dels béns, instal·lacions i serveis afectes a l'Institut.
- ❑ Promoure, organitzar, gestionar, patrocinar i celebrar tot tipus d'actes, exhibicions i activitats que tendeixen al desenvolupament i foment de la cultura, les arts i l'ocupació de l'oci.
- ❑ Promoure, organitzar, fomentar els coneixements tècnics o d'altre tipus referits al desenvolupament i potenciació de la cultura, les arts i l'ocupació del temps lliure, mitjançant l'organització de cursos i seminaris per impartir ensenyaments i difondre coneixements relacionats amb les matèries citades.
- ❑ Coordinar amb altres organismes, entitats i particulars iniciatives i esforços que tendeixen a potenciar i fomentar tot el que es relacioni amb la cultura, les arts i l'ocupació de l'oci per part de les persones, individualment o col·lectivament considerades.

La Junta Rectora de l'Institut està formada per:

- ❑ El president de l'Institut, càrrec que exerceix el batle de l'Ajuntament de Manacor.
- ❑ El vicepresident de l'Institut, càrrec que exerceix el president de la Comissió Informativa de Cultura de l'Ajuntament o regidor delegat.
- ❑ Dasset vocals, que són elegits per l'Ajuntament de Manacor en Ple, i que es distribueixen de la manera següent:
 - Sis regidors de l'Ajuntament de Manacor, que representen tots i cada un dels grups municipals, es dóna preferència a aquells que siguin membres de la Comissió de Cultura.
 - Sis ciutadans que representen cada una de les diverses activitats culturals, que són elegits per l'Ajuntament en Ple a proposta de les associacions o entitats que s'hi relacionen. La seva distribució és de la següent manera: un membre en representació dels grups de dansa i teatre, un membre en representació de les agrupacions folklòriques, un membre en representació de les associacions de la tercera edat, un membre en representació de les associacions de pares dels centres docents, un

membre en representació dels grups de cinema, un membre en representació dels grups o entitats dedicades al temps lliure i activitats semblant.

- Un ciutadà de Manacor, que representa les Associacions de Veïns de tot el terme municipal.
- Quatre ciutadans, elegits a proposta de la Comissió Informativa de Cultura, vinculats al món de la cultura.
- El secretari de l'Institut, càrrec que recau en el de l'Ajuntament de Manacor.
- L'interventor de fons de l'Ajuntament.
- El gerent.

Aquesta Junta es renova en el termini de tres mesos següents a la celebració d'eleccions municipals.

Figura 62. Número d'espectacles i espectadors del Teatre Municipal de Manacor, 2008

	Funcions	Espectadors
Teatre	112	23.245
Mostra de Teatre Escolar	163	19.103
Concerts	18	2.981
Films	37	2.830
Actes culturals	11	3.115
Altres (conferències, presentacions...)	29	4.199
TOTAL	370	77.730

Font: Ajuntament de Manacor

Institució Pública Antoni M. Alcover

Els objectius d'aquesta Institució són els següents:

- Obrir una sala - museu, amb els objectes, quadres, fotografies, etc., procedents dels familiars de Mossèn Alcover, de la família Moll i altres.
- La publicació d'obres de Mossèn Alcover.
- Instituir premis literaris, d'investigació, d'art o de mèrits personals, amb el nom de la Institució Pública.



- Promoure la coneixença i germanor amb altres pobles del món, especialment els que Alcover va visitar tantes vegades per motius de feina.
- Promoure l'estudi del legat Alcover.
- Promoure la construcció d'un parc temàtic de les Rondalles Mallorquines.
- Crear un Institut d'Estudis de Manacor.
- Concedir beques d'estudi i de recerca.
- Difondre la Institució Pública i els seus objectius de forma general, mitjançant premsa, ràdio, televisió i de forma telemàtica.
- Organitzar un grup de voluntariat.

La Junta Rectora és l'òrgan superior de govern de la Institució Pública i està formada per:

- El president de la Institució Pública, càrrec que exerceix el Sr. batle de l'Ajuntament de Manacor.
- Un president d'honor.
- El vicepresident de la Institució Pública, càrrec que recau en el president de la Comissió Informativa de Cultura de l'Ajuntament o regidor delegat.
- Els vocals, que es distribueixen de la següent manera: un membre en representació del Govern Balear, el director de l'Escola de Mallorquí de Manacor, un membre en representació del Consell de Mallorca, un membre en representació de la Universitat Balear, un membre en representació del Bisbat de Mallorca, fins a quatre membres en representació dels familiars de Mossèn Antoni M. Alcover, un membre en representació de la família Moll, un membre en representació de les associacions de veïnats.
- Els vocals membres de la Comissió Informativa que tenguin atribuïda la matèria de cultura.

La batlia – presidència podrà fer ús del dret de proposar fins a un màxim de tres representants de reconeguda vàlua intel·lectual.

Les activitats realitzades per la Institució Pública Antoni M. Alcover l'any 2007 foren les següents: exposició amb els cartells participants en el concurs de disseny de la imatge oficial de les festes de Sant Antoni; narració de rondalles; exposició d'instruments tradicionals de Mallorca, curs sobre el centenari del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana; presentació del llibre *L'any 1906 i el primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana*; edició de les cartes de les rondalles; setmana Alcover: exposició de béns patrimonials, conferències, concerts, presentacions, marató de Rondalles, etc.; III Taller de rondalles; III

Beca Antoni M. Alcover d'estudis de la llengua; intercanvi lingüístic, rondalles damunt l'arena.

Punt d'Informació Juvenil

El Servei d'Informació Jove de l'Ajuntament de Manacor recull informació sobre premis i concursos, oci i temps lliure, excursionisme, campaments, camps de treball, concerts, exposicions, associacionisme, voluntariat, butlletins oficials, ONG, oposicions, beques, ajuda a l'habitatge, cursos a l'estranger, allotjament per a estudiants, acadèmies, formació professional, carnet d'alberguista, recursos per a viatges, etc. Entre les activitats més destacades duites a terme dins el 2008 destaquen:

- ❑ Pista d'aventures: es du a terme durant les vacances de Nadal i es tracta d'una activitat en la qual es conjuguen educació, oci i temps lliure. Està dirigida a nins de 0 a 14 anys i compte amb castells inflables, una zona esportiva, una zona 0-3, espais per a jocs de taula, etc.
- ❑ Cicle de conferències sobre els joves: l'any 2008 s'han duit a terme les conferències següents, juntament amb "la Caixa": "Com és l'adolescent dels nostres dies?", "Les ciberrelacions i els joves" i "Educar: permissivitat o autoritat?".
- ❑ Commemoració 800 aniversari Rei En Jaume: es va organitzar un concurs escolar sobre la figura del Rei.
- ❑ Activitats juvenils a les Fires i Festes: varen consistir en la instal·lació d'un pont tibetà, amb rocòdrom i tirolina, una zona de pintura amb grafitis i un taller de hip-hop.
- ❑ Setmana Intercultural: es va organitzar entre el 10 i el 14 de juny i es varen realitzar diferents actes com conta contes interculturals, presentació del llibre *La gestió de la diversitat al sistema educatiu de les Illes Balears*, projecció del film *El domingo si Dios quiere*, mostra de càntics sufís, festa intercultural...
- ❑ Activitats juvenils d'estiu: es duen a terme el mes de juliol i permeten assistir a activitats d'oci i d'educació d'estiu a 50 joves del municipi.

Patronat de Sant Antoni

Es constituí l'any 1982 i està format per un representant de l'església, un de l'Ajuntament i tota una sèrie de persones que vetllen per la conservació i organització de la festa de Sant Antoni. Entre les seves tasques destaquen l'organització de conferències, exposicions o concerts vinculats a la cultura popular.

Festes del municipi de Manacor

Al llarg de l'any a Manacor es duen a terme un ample ventall de festes, ja sigui als diferents nuclis, barriades o per festejar alguna data important. Una relació de les més significatives és la següent:

Figura 63. Festes més representatives del municipi de Manacor

FESTA	DATA
Reis d'Orient	1 i 5 de gener
Sant Antoni	16 i 17 de gener
Sa Rua - darrers dies	Febrer
Processons de Setmana Santa	Dimecres Sant, Dijous Sant, Divendres Sant i Diumenge de Pasqua
Festa de sa Ximbombada - Son Macià	Dissabte de carnaval
Fires i Festes de Primavera	Darrera setmana de maig i primera setmana de juny
Festes de Porto Cristo	Setmana del 16 de juliol
Fira de Sant Jaume	25 de juliol
Festes patronals de Son Macià	Segona setmana d'agost
Festes de s'Illot	Segona i tercera setmana d'agost
Festes de Cala Morlanda	Primera setmana d'agost
Festes de Cala Murada	Primera setmana d'agost
Festes de Cales de Mallorca	Darrera setmana de setembre
Festes de Cala Mendia, Cala Anguila, Cala Magrana i s'Estany d'en Mas	Darrera setmana d'agost
Fira de setembre	Tercer diumenge de setembre

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 64. Festes de les diferents barriades del municipi de Manacor

FESTA	DATA
Fartàritx	Primera setmana de maig
S'Agrícola - Sant Isidre	Segona i tercera setmana de maig
Es Convent	Tercera setmana de maig
Ses Tapereres	Primera i segona setmana de juny
Es Serralt	24 de juny (Sant Joan)
Sa Torre	Darrera setmana de setembre
Son Fangos	12 d'octubre
Llevant	Segona i tercera setmana d'octubre (Ses Verges)
Santa Catalina	Segona setmana de novembre
Tramuntana	Tercera i quarta setmana de novembre
S'Espinagar	Tercera setmana de novembre

Font: Ajuntament de Manacor

Per una altra banda, Manacor té una sèrie de danses rituals i balls de figures que no es comparteixen amb altres municipis i que són pròpies del nostre. Les més notables són:

Cossiers: Tenen el seu origen en el s. XVIII. Des de 1990 l'Escola de Mallorca n'és la responsable, custodia els vestits, organitza els assajos... Dansen el dia del pregó de les Fires i Festes de Primavera (darrer divendres de maig) i el dia de la festa del Sant Crist (dia de la Cinquagesma). Els Cossiers estan formats per sis cossiers i una dama. Temps enrere els acompanyava un dimoni, que no es va recuperar fins l'any 2006. També els acompanya una colla de xeremiers. Executen cinc balls diferents: el peuet, la balanguera, els broquers, i la processó. Després dels balls, els dansaires reparteixen un brot de romaní com a símbol de festa i de primavera.

Moretons: Els seus orígens es perden dins la història. Es considerada una dansa morisca. El seu nom prové de "morets" o nins vestits de moro que la ballen. Hi ha autors que diuen que els Moretons ja es ballaven al s. XIV, i altres diuen que fou al s. XVI, amb motiu de la fundació del convent dels dominics a Manacor l'any 1576. La indumentària recorda aquells pirates berbers, que en el s. XVI atacaven les nostres costes mallorquines. Duen unes macetes a les mans, rodones, que les van batent contra altres macetes, una a cada genoll i a la panxa. El renou que emeten pot recordar una dansa guerrera. Surten a ballar per Sant Domingo i van acompanyats de la figura de s'Alicorn.

Indis: Dansa introduïda dins la dècada de 1890 pels germans de la Caritat. Ara pertanyen a la parròquia de Crist Rei i ballen a finals de novembre. El dissabte ballen al carrer i el dia de Crist Rei ho fan dins l'església, durant la processó. Són vuit dansaires i una dama (també un nin) que té un pal d'uns tres metres amb sis cintes. Consta de dos balls: el ball de bot i el ball llis (sense botar).

També hi ha la dansa dels **nanets**, dansa que es balla per les festes del barri de Fartarix el mes de maig.



ESPORT

Pel que fa a l'**esport** el municipi de Manacor té un **Patronat Municipal d'Esports**, creat per l'Ajuntament de Manacor per a una millor gestió de les activitats, instal·lacions esportives i per a l'ocupació del temps lliure. La seva finalitat específica es concreta en el desenvolupament i la realització dels fins següents:

- Promoció de tota classe d'activitats físiques i esportives en el terme municipal, i el foment de la seva pràctica, en totes les edats i condicions físiques mitjançant la utilització dels mitjans necessaris per aconseguir les finalitats i per obtenir els recursos econòmics necessaris.
- Planificació i promoció de les instal·lacions esportives i espais d'ús esportiu municipals, així com la seva conservació, gestió i manteniment.
- Promoció i planificació d'obres i millores que es puguin efectuar, per al millor desenvolupament de les instal·lacions i zones d'ús esportiu.
- Relació amb qualsevol organisme estatal, autonòmic, insular, comarcal, municipal, associacions o particulars per a la pràctica i foment de l'activitat física i l'esport.
- Promoció de competicions i altres activitats esportives de qualsevol tipus. Cooperació amb les entitats esportives, així com l'organització i potenciació dels cursos de formació i perfeccionament de les especialitats esportives que es cregui oportú.
- Efectuació de les gestions necessàries per aconseguir aportacions econòmiques, per finançar les activitats esportives en el terme municipal.

El seu òrgan de govern és el Consell d'Administració i està format per:

- El president, figura que recau en el batle de l'Ajuntament de Manacor.
- Els diferents tinents de batle de l'Ajuntament.
- El delegat d'Esports.
- Un regidor de cada grup polític que no formi part de l'equip de govern.
- Tres persones en representació de les entitats esportives del municipi inscrites en el Registre Municipal d'Associacions.

Té adscrites directament les següents pistes esportives: instal·lacions esportives Na Capellera, de Manacor; instal·lacions esportives Ses Comes, de Porto Cristo; instal·lacions esportives de la Torre dels Enagistes; poliesportiu Miquel Angel Nadal; poliesportiu Joan Gomis; camp de futbol de Son Macià; Hipòdrom Municipal; Piscina Municipal de Manacor; pista poliesportiva descoberta de la plaça de la Indústria de Manacor; i la pista poliesportiva descoberta de la plaça des Llop de s'Illot.

El Patronat ofereix una sèrie d'activitats esportives a les escoles de Manacor que es complementa a la vegada, amb les ofertes de les associacions de mares i pares d'alumnes, conferències i cursos.

Figura 65. Activitats esportives per a escolars del municipi de Manacor, 2008

MANACOR	PORTO CRISTO	S'ILLOT	SON MACIÀ	CALES DE MALLORCA
Aikido	Bàsquet escoleta	Bàsquet	Bàsquet Zona 5	Futbet
Atletisme	Bàdminton	Dansa moderna	Escacs	Psicomotricitat
Bàsquet escoleta Bàsquet Manacor	Flag - rugbi	Dansa oriental	Futbol sala AE Manacor	Manteniment
Bàsquet escoleta Zona 5	Futbol sala	Futbet	Psicomotricitat	
Billar	Gimnàstica artística	Judo		
Ciclisme iniciació	Judo	Psicomotricitat		
Equitació	Psicomotricitat	Voleibol		
Escacs	Tennis	Gimnàstica manteniment		
Futbet escoleta CD Manacor	Voleibol			
Futbet escoleta AE Manacor				
Flag - Rugbi				
Voleibol escoleta				

Font: Ajuntament de Manacor

Durant l'any 2008, el Patronat Municipal d'Esports organitza dues conferències, una anomenada "Gimnàstica de columna, relaxació i salut global", i l'altra anomenada "Cinesiologia". A més, ha organitzat els cursos de manteniment de piscines, socorrista de piscina, primers auxilis a l'edat infantil i monitor de temps lliure.

Per una altra banda, el terme municipal de Manacor té diverses instal·lacions esportives a disposició dels ciutadans (veure figura xx).

Figura 66. Instal·lacions esportives del terme municipal de Manacor

NOM	Tipus d'activitat
Andreu Pascual, <i>Frau</i>	Camp de futbol
Cales de Mallorca	Camp de futbol
Joan Gomis	Poliesportiu cobert
La Salle	Pavelló cobert
Na Capellera	Camp de futbol Pavelló cobert Pista esportiva coberta
Ses Comes	Camp de futbol Pistes de petanca Pista esportiva
Son Macià	Camp de futbol Pistes de petanca Pista esportiva
Hipòdrom municipal	Hipòdrom
Jordi des Recó	Pistes de tennis Pistes de pàdel Pista de futbol
Miquel Àngel Nadal	Poliesportiu cobert
Parc municipal	Piscina municipal Pistes de petanca
S'Illot	Pistes de petanca
Torre dels Enagistes	Camp de futbol Pista d'atletisme Voltadora de bicicletes

Font: Ajuntament de Manacor

A Manacor hi ha 59 clubs esportius:

- Activitats de natura: Escalada Manacor Vertical, Tramuntanya
- Activitats subaquàtiques: Gimnàs Manacor, Perlas Manacor, Skualo
- Atletisme: Associació de Companys de Manacor, Atletisme la Salle, Atletisme Manacor
- Automobilisme: Escuderia Ciutat de Manacor Da-li Gas
- Bàsquet: Bàsquet Manacor, Club Bàsquet Porto Cristo, Club Bàsquet Zona 5
- Billar: Billar Manacor
- Caça: Societat de Caçadors Es Tudó, Societat de Caçadors Manacor
- Canaricultura: Agrupació Ornitològica Porto Cristo, Associació Canaricultors, Associació Silvestrista

- ❑ Centres d'esports: Aproscor, Centre d'Esports Sa Torre, Club Gimnàstic Cor Olímpic, Dojo Muratore, Gimnàs Manacor, Gimnàs es Port
- ❑ Ciclisme: Bicicleta Tot Terreny Manacor, Club Ciclista Can Nadal, Joventut Ciclista Manacor, Penya Ciclista Manacor
- ❑ Columbòfil: Columbòfil Manacor, Columbòfil Porto Cristo.
- ❑ Dards: Club Dards Bar Condal, Lliga de Dards Manacor i Comarca - Bar Dominó.
- ❑ Equitació: Club Escola Equitació Llevant, Equitació Manacor.
- ❑ Escacs: Escacs Manacor
- ❑ Esports nàutics: Club Nàutic Porto Cristo, Nàutica s'Illot
- ❑ Futbol sala: Associació Esportiva Manacor, Penyes Futbol
- ❑ Futbol: CD Manacor, Penyes de Futbol de Manacor i Comarca, Futbol Porto Cristo, Unió Esportiva Barracar, Veterans CD Manacor
- ❑ Ioga: Shanta Ioga
- ❑ Judo: Estudi de Judo Renshinkan
- ❑ Natació: Esquitxos
- ❑ Pesca: Pesca Esportiva els Serrans, Club de Pesca Porto Cristo
- ❑ Petanca: Associació Esportiva s'Illot
- ❑ Piragüisme: Club Piragüista Manacor, Skualo piragüisme
- ❑ Rugbi: Dimonis Rugbi Club
- ❑ Tennis: Tennis Manacor, Tennisbol Manacor
- ❑ Tennis taula: Tennis Taula Manacor
- ❑ Tir: Tir Olímpic Manacor
- ❑ Trot: Societat Esportiva Trot
- ❑ Voleibol: Voleibol Manacor

4.2.6 CIVISME

Quant al punt del civisme (comportament del ciutadà que compleix amb les seves obligacions cap a la comunitat i té una actitud generosa envers ella), referent a la Policia Local de Manacor, a continuació es presenta una relació de les actuacions més significatives dutes a terme durant l'ant 2008 al terme municipal de Manacor.

Figura 67. Actuacions de la Policia Local de Manacor sobre seguretat ciutadana, 2008

SEGURETAT CIUTADANA	
Actuacions penals en seguretat ciutadana. Instruccions no relacionades amb la seguretat del trànsit	
Atestats / Informes tramesos al Jutjat	2.318
Fets coneguts per delictes i faltes contra les persones (no trànsit)	118
Fets coneguts per delictes i faltes contra la llibertat sexual	1
Fets coneguts per delictes i faltes contra el patrimoni	602
Fets coneguts per delictes i faltes contra l'ordre públic	14
Fets coneguts per delictes i faltes contra la seguretat col·lectiva	0
Fets coneguts per delictes i faltes per altres actuacions penals (no trànsit)	128
Actuacions en violència de gènere	35
Actuacions penals en seguretat ciutadana: detencions, no relacionades amb la seguretat del trànsit	
Nombre de detinguts per delictes i faltes contra les persones	4
Nombre de detinguts contra la llibertat sexual	1
Nombre de detinguts contra el patrimoni	10
Nombre de detinguts contra l'ordre públic	29
Nombre de detinguts contra la seguretat col·lectiva	3
Nombre de detinguts per altres actuacions penals (no trànsit)	8
Detinguts per ordre de recerca i presentació	4

Font: Policia Local de Manacor

Figura 68. Altres denúncies tramitades per la Policia Local de Manacor, any 2008

ALTRES DENÚNCIES	
Denúncies tramitades per OM i queixes veïnals	
Nombre de queixes veïnals i reclamacions formulades en matèria de convivència	279
Denúncies tramitades per infraccions en matèria de trànsit, circulació i seguretat viària	
Per estacionament indegut	5.960
Per excés de velocitat	1.804
No emprar casc de seguretat els usuaris de vehicles obligats a dur-ho	237
No emprar cinturons de seguretat	46
Per parlar amb telèfon mòbil	110

Altres denúncies	390
------------------	-----

Font: Policia Local de Manacor

Figura 69. Actuacions de la Policia Local de Manacor sobre seguretat ciutadana, 2008

TRÀNSIT	
Investigació d'accident de trànsit	
Nombre d'intervencions realitzades a accidents de trànsit	740
Nombre d'implicats morts com a conseqüència d'accident de trànsit fins a 30 dies posteriors a l'accident	3
Nombre d'implicats ferits de pronòstic molt greu, greu, menys greu i reservat com a conseqüència de patir un accident de trànsit	76
Prevenió d'accidents de trànsit	
Nombre de col·laboracions / intervencions realitzades en accidents de trànsit en vies de responsabilitat d'altres cossos i forces de seguretat	60
Nombre de controls d'etilometria realitzats	51
Estimació de les persones controlades en aquests controls	468
Nombre de vehicles controlats	58.910
Nombre de vehicles sancionats	1.804
Actuacions penals en matèria de trànsit	
Nombre de detinguts per conducció sota la influència de begudes alcohòliques, drogues, conducció negligent i/o temerària, etc.	66

Font: Policia Local de Manacor

La Policia Local de Manacor té un programa d'Educació Vial que té com a objectiu desenvolupar la consciència i conducta vial adequada per a una millor convivència social i respecte per a la vida humana. Per aquest motiu, promou valors i actituds en comportament ciutadans i vials adequats amb l'objectiu de generar una tolerància i convivència harmònica entre tots els usuaris de la via pública, ja siguin conductors, passatges o vianants. Les activitats que realitza i que van dirigides a alumnes d'educació infantil i de primària són:

- Xerrades
- Visites a les dependències policials
- Itineraris per la ciutat
- Parc infantil de trànsit



L'any 2008, 12 dels 17 centres escolars del municipi es varen adherir a aquesta oferta i el número aproximat d'alumnes que se'n varen beneficiar fou de 1.600.

Pel que fa al civisme mediambiental, l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manacor rep una mitjana de 6 o 7 denúncies relacionades amb actes vandàlics, uns 20 incompliments de les ordenances municipals mediambientals relacionades amb agressions a la verdor urbana, destrucció i afectació de l'arbrat de la via, robatori de plantes públiques, destrucció i deteriorament de jocs infantil i del mobiliari urbà per vandalisme i robatori, abocaments incontrolats a les zones de contenidors de les vies públiques, embrutiment de les vies públiques per diferents activitats, etc.

4.3 SOCIETAT I QUALITAT DE VIDA: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

- 12.- Estabilització de la població flotant entorn als 10.000 habitants durant el període comprès entre l'any 2003 i l'any 2008.
- 13.- Xarxa associativa sòlida. Hi ha 220 associacions manacorines registrades a la Direcció General de Relacions Institucionals.
- 14.- El municipi de manacor presenta nombroses entitats socials molt consolidades.
- 15.- La Delegació de Serveis Socials de l'ajuntament de Manacor dóna una àmplia cobertura social i socio sanitària a les persones més desafavorides o amb risc d'exclusió social.
- 16.- Pujada d'un 12,6% referent al nombre d'universitaris de Manacor matriculats a la Universitat de les Illes Balears, els darrers 4 anys. El curs 2008 – 2009 es matricularen 437 manacorins.
- 17.- Important nombre d'equipaments culturals i esportius.

PUNTS FEBLES

- 13.- Increment del 172% d'immigrants empadronats al municipi, entre els anys 2002 i 2008. Aquest darrer any esmentat es comptabilitzaren fins a 7.747 persones.
- 14.- Falta d'iniciatives d'integració social i cultural que facilitin el coneixement i la convivència de totes les cultures.
- 15.- La ràtio de dependència, segons les dades demogràfiques, s'ha situat lleugerament per sobre el 50% els darrers 5 anys, és a dir, hi ha 1 persona dependent per cada 2 persones actives.
- 16.- Baixa implicació ciutadana en fòrums de participació per tractar la situació actual del municipi de Manacor i proposar iniciatives de millora.
- 17.- De les 18 escoles per a infants de 0 a 3 anys, 17 són privades i 1 és municipal.
- 18.- La taxa bruta de graduació en ESO fou del 52,8% l'any acadèmic 2007 – 2008.
- 19.- Les denúncies tramitades per la Policia Local sobre la seguretat viària han augmentat un 37,1% en el període 2004-2008. L'any 2008 s'arribaren a les 9.418 denúncies.

5. ACTIVITAT ECONÒMICA

5.1 CONJUNTURA ECONÒMICA I LABORAL

Illes Balears

Al llarg de l'any 2009, l'economia mundial pateix la recessió més forta dels darrers 60 anys en la majoria de països del primer món. No obstant això, a final d'any la majoria d'economies avançades presenten símptomes de recuperació i mostren taxes inter trimestrals lleugerament positives, un fet que fa millorar les expectatives amb vista a l'estabilització econòmica durant el 2010.

Figura 70. Taxes de variació del producte interior brut. Volum encadenat (en %)

	Anual				Trimestral							
	2006	2007	2008	2009	2008 (e)				2009 (a)			
		(p)	(e)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Zona euro	3,0	2,8	0,6	-4,0	1,8	1,9	0,8	-1,8	-5,0	-4,8	-4,0	-2,1
Espanya	4,0	3,6	0,9	-3,7	1,9	1,6	0,9	-0,9	-3,2	-4,2	-4,0	-3,1
Balears	2,8	3,0	1,2	-2,7	2,1	1,5	1,0	0,2	-1,5	-2,9	-3,4	-3,2
Mallorca	3,1	3,2	1,3	-2,8	2,2	1,6	1,1	0,3	-1,4	-2,9	-3,4	-3,3
Menorca	1,5	1,4	0,4	-3,2	1,0	0,4	0,2	-0,1	-1,9	-3,4	-3,7	-3,9
Pitiüses	2,1	2,7	1,4	-2,2	2,5	1,8	1,2	0,4	-1,3	-2,4	-2,8	-2,4

(a) Avanç; (e) estimació; (p) provisional

Font: Conjuntura econòmica de les Illes Balears (Març 2010), a partir de les dades de la Conselleria d'Economia i Hisenda, de l'Institut Nacional d'Estadística i de l'Eurostat

El creixement de les Illes Balears presenta un còmput negatiu per al conjunt de 2009 i tots els sectors mostren retrocessos en les principals macromagnituds respecte de 2008. Malgrat això, s'alenteix el ritme de caiguda en el quart trimestre de l'any, excepte per a la indústria. Menorca és l'illa que reflecteix més pèrdua de dinamisme, mentre que l'economia pitiüsa mostra més fortalesa. Mallorca davalla gairebé tres punts percentuals la seva producció interior. El sector serveis de les Illes Balears marca una caiguda més suau que la resta. El tancament de la temporada turística de 2009 presenta uns registres inferiors al de la campanya anterior en el nombre de pernотacions i en el de turistes, però en canvi s'incrementen tant la despesa mitjana com l'estada mitjana. El comerç i la resta dels serveis

també pateixen les conseqüències de l'alentiment de l'economia europea. La construcció, tot i que frena la caiguda del valor afegit brut (VAB) en el quart trimestre de 2009, és el sector amb un retrocés més pronunciat. La licitació pública no ha arribat a compensar la pèrdua de dinamisme del sector residencial. El preu de l'habitatge també cau, malgrat que ho faci en una proporció menor al nombre de transaccions immobiliàries. Els indicadors avançats de la construcció continuen presentant davallades interanuals, si bé en els darrers mesos de 2009 aquestes s'alenteixen.

La resta de sectors (agropesquer, industrial, comerç i hoteleria) presenten uns resultats lleugerament negatius per a l'any 2009 respecte dels anys anteriors.

Figura 71. Taxes de variació del valor afegit brut a preus constants (en %)

	Anual				Trimestral							
	2006	2007	2008	2009	2008 (e)				2009 (a)			
		(p)	(e)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Balears	2,8	3,0	1,1	-2,7	2,1	1,5	1,0	0,2	-1,5	-2,9	-3,4	-3,2
Agropesquer	3,5	2,0	0,8	-0,4								
Indústria	1,7	1,5	0,5	-3,5	1,0	0,6	0,3	0,1	-2,3	-3,3	-3,9	-4,3
Construcció	3,7	3,7	-1,4	-8,6	0,2	-0,8	-1,8	-2,9	-6,4	-9,2	-9,6	-9,0
Serveis	2,8	3,1	1,6	-2,0	2,5	1,9	1,4	0,7	-0,8	-2,1	-2,6	-2,4

(a) Avanç; (e) estimació; (p) provisional

Font: Conjuntura econòmica de les Illes Balears (Març 2010), a partir de les dades de la Conselleria d'Economia i Hisenda, de l'Institut Nacional d'estadística i de l'Eurostat

L'any 2009 ha estat difícil per al mercat laboral de les illes Balears. L'afiliació a la Seguretat Social cau a totes les illes i l'atur registrat arriba a fites històriques. També el nombre de contractes signats es contreu, especialment en el cas dels indefinits. En aquest escenari, els expedients de regulació de l'ocupació arriben a duplicar les xifres d'anys anteriors. La taxa de variació interanual del mes de gener de l'índex de preus de consum (IPC) és positiva per tercer mes consecutiu. La causa principal és l'increment del preu del petroli davant la davallada que va experimentar el gener de 2009.

El consum privat continua en contracció, empitjorada per una caiguda de la renda disponible de les llars, malgrat que alguns indicadors mostren una lleugera millora, com ara la matriculació de vehicles. Mentre no millori la situació del mercat laboral, les llars no acabaran de recuperar la confiança necessària perquè el consum torni a taxes de creixement positives.

La inversió empresarial es redueix un trimestre més, especialment en béns d'equipament. Com en trimestres anteriors, aquest fet no sols es produïx a causa de la prudència dels empresaris davant la difícil conjuntura, sinó també per la dificultat per finançar els nous projectes d'inversió. El govern continua augmentant la inversió pública per tal d'estimular l'activitat econòmica.

El municipi de Manacor

En el cas del municipi de Manacor, l'economia es basa en el desenvolupament del sector turístic mitjançant la proliferació d'una infraestructura hotelera i de la seva oferta complementària. Per una altra banda, aquest terme municipal té algunes activitats econòmiques arrelades i tradicionals que durant molts d'anys han caracteritzat el municipi, com són les empreses de la fusta i el moble. Una visió general de la situació econòmica del municipi de Manacor és la següent:

Figura 72. Dades econòmiques del municipi de Manacor, de 2003 a 2008

ÍNDEX	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Població	34.335	35.512	35.908	37.165	37.963	39.434
Quota de mercat	93	93	91	100	100	100
Telèfons fixes	17.641	15.987	16.127	17.811	18.721	20.925
Línies de banda ampla	9.314
Vehicles de motor	33.414	33.797	34.748	35.845	37.078	38.444
Oficines bancàries	39	39	39	40	39	40
Activitats comercials minoristes	825	898	879	927	954	954
Índex industrial	74	75
Índex comercial	75	76
Índex de restauració i bars	84	76
Índex turístic	420	426
Índex d'activitat econòmica	69	68

Font: Anuari econòmic de "la Caixa" 2009 i Ajuntament de Manacor

- Quota de mercat: índex que expressa la capacitat de consum comparativa dels municipis a 1 de gener de 2007. S'elabora mitjançant un model equivalent a una mitjana de números índex de les sis variables següents: població, nombre de telèfons fixos, automòbils, camions (camions i furgonetes), oficines bancàries i activitats comercials

- minoristes. Expressa la participació que correspon a cada municipi sobre una base nacional de 100.000 unitats.
- **Índex industrial:** índex comparatiu de la importància de la indústria (inclosa la construcció) referit a 2006. S'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques corresponent a les activitats industrials. Reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de la indústria d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya.
 - **Índex comercial:** índex comparatiu de la importància del comerç (comerç majorista i minorista conjuntament), referit a 2006. S'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques corresponent a les activitats del comerç majorista i minorista conjuntament. Reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat comercial d'un municipi, província o comunitat autònoma.
 - **Índex de restauració i bars:** índex comparatiu de la importància de la restauració i bars referit a 2006. S'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques corresponent a les activitats de restauració i bars. Reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat de restauració i bars d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya.
 - **Índex turístic:** índex comparatiu de la importància turística referit al 2006. S'obté en funció de la quota o impost d'activitats econòmiques corresponent a les activitats turístiques, que es basa a la vegada en la categoria dels establiments turístics (hotels, hotels apartaments, hostals i pensions, fondes i cases d'hostes, càmping i apartaments gestionats per empreses), el número d'habitacions i l'ocupació anual (tot l'any o part de l'any). Indica la participació (en tant per 100.000) que correspon a cada municipi, província o comunitat autònoma sobre una base nacional de 100.000 unitats.
 - **Índex d'activitat econòmica:** índex comparatiu del conjunt de l'activitat econòmica, referit a 2006. S'obté en funció de l'impost corresponent al total d'activitats econòmiques empresarials (industrials, comercials i de serveis) i professionals. És a dir, conté totes les activitats econòmiques excepte les agràries. Expressa la participació de l'activitat econòmica (en tant per 100.000) de cada municipi, província o comunitat autònoma sobre una base nacional de 100.000 unitats equivalent a la recaptació de l'impost d'activitats econòmiques empresarials i professionals. Sol estar correlacionat amb la quota de mercat; és a dir, sol existir bastant correlació entre la capacitat de compra i els impostos corresponents a les activitats econòmiques empresarials i professionals.



5.2 SECTOR PRIMARI

La base de l'economia manacorina històricament ha estat l'activitat agrícola i ramadera, durant la segona meitat del s. XIX, igual que a la resta de l'illa, s'ha produït una reducció dels cultius propis de la conca mediterrània. A pesar d'això, al començament del s. XX, quan les grans propietats varen tornar a sofrir un procés de parcel·lació, aquest sector encara era un peça clau dins l'economia manacorina.

Durant la primera part del s. XX, tenen molta importància l'agricultura de secà i els cereals, cada vegada agafa una major extensió els conreus de l'ametler, el garrover, la figuera, els arbres fruiters i les hortalisses. A partir de la segona meitat del segle, amb la consolidació del sector secundari i especialment dels sectors de la fusta i la perla, apareix la progressiva recessió del sector primari, que consumarà la seva decadència amb el desenvolupament del turisme i de la seva oferta de serveis.

S'entén per explotació agrària la unitat tècnica i econòmica de la qual s'obtenen productes agraris sota la responsabilitat d'un titular. Es caracteritza generalment per la utilització dels mateixos mitjans de producció: mà d'obra, maquinària, etc. Segons el cens agrari, les explotacions agràries es poden dividir en:

Les explotacions agrícoles amb terres són les que tenen una superfície igual o superior a 0,1 hectàrees, encara que es componi de més d'una parcel·la no contigua.

La superfície agrícola utilitzada (SAU) és el conjunt de la superfície de terres llaurades i de terres per a pastures permanents. Les terres llaurades comprenen els conreus herbacis, els guarets, els horts familiars i les terres consagrades a conreus llenyosos.

Les terres llaurades són les que reben actuacions culturals, independentment de l'aprofitament que tenguin i de la data en què s'hagin realitzat dins l'any agrícola. Aquestes actuacions es poden efectuar amb càvec, arada, etc. Els cultius característics són: herbacis, guarets, horts familiars i cultius llenyosos.

Les terres per a pastures permanents són les dedicades de manera permanent (5 anys o més) a la producció d'herba. N'hi ha de dos tipus: prats o prades permanents i altres superfícies utilitzades per a pastures.

Segons aquesta distinció, l'any 1999 (darreres dades oficials publicades) a Manacor es comptava amb 795 explotacions, que ocupaven una superfície agrària total de 19.120 hectàrees. D'aquestes, 12.466 ha eren terres llaurades i 2.255 ha es dedicaven a terres per a pastures permanents.

Figura 73. Explotacions agràries al municipi de Manacor

	Total	Terres llaurades	Terres per a pastures permanents	Espècies arbòrees forestals	Altres terres no forestals	
Sup. Total de les explotacions	19.120 Ha	12.466 Ha	2.255 Ha	1.420 Ha	2.979 Ha	
	Núm. d'explotacions total	Núm. D'explotacions amb terres	Núm d'explotacions sense terres	Número de parcel·les	Unitats ramaderes (UG)	Unitats de treball-any (UTA)
Explotacions, parcel·les, UG i UTA	795	795	0	3.850	15.255	699
	Núm. D'explotacions amb terres	>= 0,1 a < 5	>= 5 a < 10	>= 10 a 20	>= 20 a < 50	>= 50
Explotacions amb terres segons la superfície total (ha)	795	304	152	141	115	83
	Núm. d'explotacions amb SAU	>= 0 a < 5	>= 5 a < 10	>= 10 a < 20	>= 20 a < 50	>= 50
Explotacions segons la superfície agrícola utilitzada (ha)	784	319	153	144	105	63
	Herbàcis	Frutals	Olívar	Vinya	Altres terres llaurades	
Aprofitament de les terres llaurades (ha)	9.070	2.447	13	76	860	

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

Actualment, el municipi de Manacor presenta una activitat agrícola baixa si es compara amb altres municipis de l'illa; és poca la població que es dedica a tasques relacionades amb el camp i conforma una estructura de la propietat formada per un gran nombre de petites parcel·les que resulten dels processos de parcel·lació de les grans propietats efectuats durant la segona meitat del s. XIX i un nombre reduït de grans possessions.

Segons el règim de tinença, les terres es classifiquen de la forma següent:

- Terres en propietat: són aquelles sobre les quals el titular té el dret de propietat, amb títol escrit o sense. S'inclouen les que han estat explotades pacíficament i ininterrompudament pel titular durant 30 anys, com a mínim, i sense pagament de renda. També es consideren en aquest grup les terres en usdefruit.

- Terres en arrendament: el titular porta en arrendament una terra si en gaudeix dels aprofitaments mitjançant el pagament d'un cànon o renda, sigui en metàl·lic, en espècie o ambdues coses alhora.
- Terres en parceria: són les cedides temporalment pel propietari al parcer mitjançant el pagament d'un tant per cent del producte obtingut o l'equivalent en efectiu. El parcer figura com a titular, sempre que la responsabilitat econòmica sigui compartida per tots dos.
- Terres en altres règims de tinença: són les que no s'han inclòs en cap règim anterior (les explotades per cessió gratuïta, en fideïcomís, en litigi, en precari, en censos, en règim comunal donat en "sorts" o en arrendament, etc.)

Pel que fa a Manacor, el 56,08 % de la superfície agrícola és propietat del que l'explota, un 22,54 % estan cedides temporalment pel propietari a canvi d'un tant per cent del producte obtingut o l'equivalent en efectiu i un 19,66 % estan arrendades. La resta s'agrupen segons altres règims de tinença.

Figura 74. Explotacions segons el règim de tinença, any 1999

	Superfície total	Superfície agrícola utilitada
Tots els règims	19.120 ha	14.721 ha
Propietat	11.119 ha	8.256 ha
Arrendament	3.395 ha	2.894 ha
Parceria	4.189 ha	3.318 ha
Altres règims de tinença	416 ha	252 ha

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

Si ens fixam amb la personalitat jurídica del titular de les explotacions, aquesta pot ser:

- Persona física: el titular es considera persona física quan és una persona individual o un grup de persones individuals (germans, cohereus, etc.) que exploten en comú un proindivís o altres agrupacions de terres o ramats, sense haver formalitzat legalment una societat o una agrupació.
- Societat mercantil: és aquella agrupació de persones documentada en escriptura pública i inscrita en el Registre Mercantil. Aquestes societats es classifiquen en societat anònima, responsabilitat limitada, col·lectiva i comanditària.

- Entitat pública: la titularitat correspon a alguna de les administracions públiques: central, autonòmica o local.
- Cooperativa de producció: són agrupacions sotmeses als principis i a les disposicions de la Llei general de cooperatives i, en règim d'empresa comuna, es dediquen a l'obtenció de productes agraris.
- Societat agrària de transformació (SAT): societat civil de finalitat econòmica i social, inscrita en el registre corresponent, per a la producció, la transformació i la comercialització de productes agrícoles, ramaders o forestals.
- Una altra condició jurídica: inclou qualsevol altra persona jurídica no classificada en els apartats anteriors: comunitat de béns, societat civil, etc.

Segons aquesta classificació, a Manacor la gran majoria de les explotacions són de titularitat individual (754 de 795). Només es compta amb una cooperativa agrària i no hi ha cap explotació de titularitat pública.

Figura 75. Explotacions al municipi de Manacor, segons la personalitat jurídica del titular, any 1999

Total explotacions	795
Persona física	754
Societat mercantil	24
Entitat pública	-
Cooperativa de producció	1
Societat agrària de transformació (SAT)	3
Altra condició jurídica	13

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

Pel que fa al tipus d'explotació agrària, el conreu de secà és el que ocupa la major part de la superfície cultivada, resulta majoritari el cultiu de l'ametler i dels cereals, a més del garrover, menys freqüent i propi dels comellars dels collats meridionals i del macís de Calicant, i de la vinya que, si bé durant el s. XIX ocupava gran part del pla interior, actualment ha quedat reduïda pràcticament a l'extrem de llebeig del terme municipal, i enllaça amb l'àrea vitícola felanitxera.

Figura 76. Aprofitament de la terra a Manacor, any 1999

Superfície agrària total	19.120
Total terres llaurades	12.466
Plantes herbàcies	9.070
Fruiters	2.447
Oliverar	13
Vinya	76
Altres	860
Total terres no llaurades	6.654
Terres per a pastures permanents	2.255
Prats o prades	202
D'altres superfícies	2.053
Espècies arbòries forestals	1.420
D'altres superfícies	2.979

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

El regadiu representa una part minoritària del total de sòl cultivat i es localitza majoritàriament a la vall de la Nou, les fonts Albassalba, es Bessons i sa Memòria, i a la xarxa de canalitzacions de na Borges, i es dedica bàsicament al conreu d'hortalisses. Per aspersió es reguen 637 ha i per degoteig 488 ha.

Figura 77. Superfície agrària segons el mètode de reg, any 1999

Total superfície regable	1.549
Total superfície regada	1.140
Per aspersió	637
Localitzat	488
Per gravetat	11
Per altres mètodes	3

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

Quant a la ramaderia sempre ha estat una activitat complementària a l'agricultura i s'ha explotat majoritàriament en règim extensiu. Per unitats ramaderes, predomina l'aviram amb

el 82 % del total de caps. Els ovins representen un 14 % i els porcins un 3 %. La major part de les explotacions ramaderes són de petites dimensions.

Figura 78. Nombre de caps de bestiar, any 1999

Caps de bestiar	Total
Bovins	1.452
Ovins	30.635
Cabrum	526
Porcins	27.349
Equins	379
Aviram	314.436
Conilles mares	121
Rucs	189
TOTAL	375.087

Font: cens agrari de 1999 de les Illes Balears

Pel que fa a la caça, el nombre de vedats és de 116, amb una superfície de 21.251,80 ha, o sigui el 82 % de la superfície total del terme. Hi ha zones vedades i altres que no. El vedat ocupat és de 21.063,96 ha i la societat de caçadors de Manacor compta amb uns 200 socis que es dediquen a la caça menor. Els refugis de caça són zones on no es pot practicar la caça, però de les 5.951 ha que hi ha a l'illa cap es troba al terme municipal de Manacor.



A Manacor actualment hi ha 8 pedreres actives, cap de les quals es troba inclosa en una àrea d'especial protecció. També existeixen 80 pedreres inactives i 1 pedrera d'interès etnològic: Can Negret.

Figura 79. Pedreres actives a Manacor, any 2008

NOM	RECURS	INICI ACTIVITAT	PRODUCCIÓ
Santa Bàrbara	Arenosa	01/11/57	2.116
Herraez	Calcària	17/07/64	25.000
La Torre	Calcària	07/08/54	320
Son Macià	Calcària	01/11/79	1.320
Son Sureda Pobre	Calcària	01/01/81	18.000
Sa Plana	Calcària	01/01/85	5.589
Sa Murtera	Arenosa	04/03/91	12.000
Sbert Bauzà	Arenosa	30/05/95	1.152

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 80. Pedreres inactives de Manacor, any 2008

RECURS	NOMBRE
Arenosa	62
Calcària	13
Margues	1
Argila	3
Molassa	1
TOTAL	80

Font: Ajuntament de Manacor

5.3 SECTOR SECUNDARI

Tradicionalment, el sector industrial ha conformat part de l'activitat econòmica del municipi. Als seus inicis estava caracteritzat per activitats artesanals i familiars, amb predomini de tallers petits o fàbriques de calçat, ferreries, fusteries, teixits, embotits, productes agroalimentaris, elaboració de vi, aiguardents i licors, etc. i al final del s. XIX apareix el desenvolupament de la petita indústria de transformació de productes agrícoles.

Des de 1902, any en què es va fundar la primera fàbrica de perles d'imitació a Manacor, aquesta indústria ha estat un factor clau en el desenvolupament econòmic de la ciutat, ha arribat a donar feina en els anys 70 a més de 1.300 persones. A dia d'avui les perles encara segueixen sent una de les principals activitats econòmiques de Manacor i compta amb diferents establiments per a la seva venda, encara que actualment només queda una factoria de perles en actiu a Manacor a causa del trasllat recent d'una de les fàbriques més emblemàtiques del terme.

Figura 81. Distribució de superfícies al polígon industrial de Manacor, any 2008

ÚS AGRUPAT	m ²	%
Equipaments i serveis	10.500	4,1
Espais lliures	72.600	26,7
Zona industrial	170.608	67,2
TOTAL	253.708	100,0
ÚS DETALLAT	m ²	%
Equip. socials i comercials	5.100	2,0
Equipament esportiu	5.100	2,0
Serveis d'infraestructures	300	0,1
Parcs i jardins públics	25.400	10,0
Xarxa viària i aparcaments	37.800	14,9
Aparcaments	9.400	3,8
Zona industrial A	168.467	66,4
Zona industrial B	2.141	0,8
TOTAL	253.708	100,0

Font: Ajuntament de Manacor

Durant la segona meitat dels anys 60, arran de la consolidació del turisme de masses aparegueren al terme municipal un important nombre d'empreses relacionades amb el sector de la construcció com la fabricació de materials (rajoles, formigó, ciment, etc.); empreses de ferro forjat, fusteries, cristalleries, botigues de records, indústries alimentàries i de productes químics, etc.

El polígon industrial està format per 84 parcel·les ocupades la gran majoria per empreses relacionades amb els sectors de: l'automoció, els serveis i subministraments, les instal·lacions, la distribució de materials de construcció, menjar i beguda, tallers diversos, etc. La superfície total del polígon és de 253.708 m² dels quals hi ha 170.608 m² declarats com a zona industrial, 10.500 m² d'equipaments i serveis i 72.600 m² de parcel·les destinades a espais lliures.

Figura 82. Nombre de llicències industrials segons l'IAE, any 2006

SECTOR	Llicències industrials	%
Construcció	816	62,2
Altres manufactureres	378	28,7
Mecànica de precisió	68	5,2
Indústria química	41	3,1
Energia i aigua	10	0,8
TOTAL	1.313	100,0

Font: Ajuntament de Manacor

El sector industrial que predomina a Manacor és el de la construcció, amb un 62,2 % del total d'indústries que hi ha a la ciutat; seguit de les indústries manufactureres amb un 28,7%.

Quant a les llicències d'obres presentades a l'Ajuntament de Manacor, des de l'any 2002 han augmentant considerablement en els darrers anys, s'ha passat de 693 l'any 2002 a 907 l'any 2006. Important és el retrocés produït des d'aquest any fins al 2008, només se n'han presentades 725.

Figura 83. Sol·licituds de llicències d'obres

ANY	OBRES MAJORS	OBRES MENORS	TOTAL
2002	380	313	693
2003	382	312	694
2004	458	340	798
2005	532	373	905
2006	587	320	907
2007	393	310	703
2008	357	368	725

Font: Ajuntament de Manacor

Pel que fa a les llicències concedides per tipus d'obres, en els tres darrers anys s'ha produït una forta disminució en el nombre de llicències de nova planta, s'ha passat de 123 l'any 2002 a 53 l'any 2009, possiblement a causa de la crisi econòmica que es pateix en aquest moment i que es reflecteix principalment en el sector de la construcció.

Figura 84. Llicències concedides per tipus d'obres a Manacor

ANY	NOVA PLANTA			REHABILITACIÓ				Demolició total exclusivament	Total
	Edificis			Edificis			Locals		
	Total	Amb demolició o prèvia	Sense demolició	Total	Amb demolició parcial prèvia	Sense demolició			
2002	123	20	103	106	27	79	-	4	233
2003	119	15	104	103	26	77	11	7	240
2004	130	19	111	95	35	60	11	5	241
2005	97	16	81	87	17	70	8	7	199
2006	106	16	90	66	18	48	5	11	188
2007	78	11	67	43	8	35	4	12	137
2008	60	8	52	42	11	31	5	9	116
2009	53	4	49	73	25	48	7	5	138

Font: Àrea de Foment de la Delegació de Govern a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
Ministeri de Política territorial del Govern d'Espanya

Per a rehabilitació, també ha disminuït el nombre, encara que no de manera tan acusada, s'ha passat de 106 al 2002 a 73 al 2009. El nombre de llicències per a demolició encara es manté en uns registres molt baixos, ja que l'any 2009 només se n'han concedides 5.

El nombre d'edificis de nova planta a construir també ha disminuït de manera molt acusada en els darrers anys, l'any 2009 s'ha situat en 62. Aquest mateix any també s'ha reduït el nombre d'habitatges de nova construcció fins a 94.

Figura 85. Edifici, superfície i habitatges segons el tipus d'obra a Manacor

ANY	EDIFICI DE NOVA PLANTA						OBRES DE REHABILITACIÓ		OBRES DE DEMOLICIÓ		
	Edificis a construir			Superfície a construir (m ²)			Habitatges	Edificis	Habitatges	Edificis	Habitatges
	Total	Residencials	No residencials	Total	Residencials	No residencials					
2002	137	108	29	67.220	60.848	6.372	257	107	28	24	13
2003	130	111	19	63.949	46.260	17.689	182	112	45	37	18
2004	145	123	22	102.185	87.702	14.438	416	109	57	26	24
2005	122	113	9	81.705	73.937	7.768	321	90	82	23	16
2006	126	115	11	84.871	79.158	5.713	405	66	76	36	38
2007	85	83	2	81.807	81.704	103	397	49	39	26	20
2008	61	59	2	52.513	52.264	249	234	44	35	17	13
2009	62	59	3	24.269	22.184	2.085	94	76	45	9	33

Font: Àrea de Foment. Delegació de Govern

Quant a les obres de rehabilitació, també hi és present la crisi econòmica mencionada anteriorment, ja que han disminuït significativament durant els dos darrers anys. L'any 2005 hi havia 90 edificis i 82 habitatges per rehabilitar i en canvi l'any 2009 hi ha hagut 76 edificis i 45 habitatges. Les obres de demolició també presenten unes xifres a la baixa.

5.4 SECTOR TERCIARI

La dotació de serveis que té el municipi de Manacor és suficientment àmplia com per donar resposta a tota la població del municipi i de les poblacions limítrofes. Al final del s.XIX l'activitat comercial del municipi és limitada pràcticament a la venda i exportació de productes agrícoles i a la importació de productes de consum. S'anaren creant diferents societats mercantils, es varen obrir les primeres sucursals bancàries i es va començar a celebrar el tradicional mercat dels dilluns.

Figura 86. Nombre de llicències segons l'impost d'activitats econòmiques (IAE)

TIPUS D'ACTIVITAT	2004
Activitats industrials	1.313
Comerç a l'engròs	156
Comerç al detall	898
Comerç d'alimentació	176
Comerç de no alimentació	681
Comerç mixt o integrat	41
Nombre de places de pàrquing	0
Restauració i bars	341

Font: Ajuntament de Manacor

En els darrers anys han crescut en un número important el comerç a l'engròs i el nombre de gestories i entitats financeres. Els comerços es troben ubicats principalment en els nuclis urbans residencials. Per una altra banda, Manacor també compta amb diversos centres comercials que cobreixen pràcticament totes les necessitats dels habitants de Manacor i dels municipis veïns. Per una altra banda, l'activitat turística del municipi i tota la seva oferta complementària té els seus inicis al començament del s. XX. Aquesta activitat al principi es centrava en la visita a les Coves dels Hams (habilitades l'any 1912) i les del Drac (habilitades l'any 1922). Més tard, amb l'arribada del turisme de masses aparegueren tota una sèrie d'urbanitzacions costaneres com Cala Anguila, Cala Mendia i Cales de Mallorca. L'obertura dels hotels va suposar un canvi en l'economia del municipi, ja que molts de treballadors que es dedicaven a l'agricultura varen deixar el camp per posar-se a treballar al sector de l'hoteleria.

Figura 87. Tipus d'allotjament turístic

TIPOLOGIA	DESCRIPCIÓ	CLASSIFICACIÓ
Apartament turístic AT	Establiment que presta servei d'allotjament sense servei de menjador i que disposa, per estructura i serveis, de les instal·lacions adequades per a la conservació, l'elaboració i el consum d'aliments a totes les unitats d'allotjament.	1, 2, 3 i 4 claus
Agroturisme AG	Habitatge en el qual es presta servei d'allotjament, construït amb anterioritat a una data determinada, situat a sòl rústic i a una finca o finques que constitueixen una explotació agrícola, ramadera o forestal i que ocupen una superfície mínima, la qual, si comprèn diferents finques, aquestes han de ser sempre confrontants, amb un nombre de places limitat. L'extinció de l'explotació agrícola, ramadera o forestal implicarà la revocació automàtica de l'autorització turística.	
Casa d'hostes CH	Fonda que pot facilitar el servei d'esmorzar i els propis de cafeteria, però, els serveis han de ser facultats amb independència als d'allotjament.	
Càmping turístic CT	Espai delimitat, dotat i condicionat perquè s'ocupi temporalment, amb capacitat per a més de 10 persones que volen fer vida a l'aire lliure, i que utilitza com a allotjament albergatges mòbils, tendes de campanya, caravanes o altres elements similars.	De luxe, de primera, de segona i de tercera
Ciutat de vacances CV	Establiment que, per la seva situació, instal·lacions i serveis, permet als clients, sota fórmules prèviament determinades, gaudir de les seves vacances en contacte directa amb la natura, i que faciliten, a preu fet, hostatge en règim de pensió completa, juntament amb la possibilitat de practicar esport i participar a diversions col·lectives. Queden, per una altra banda, excloses les ciutats de vacances instal·lades amb finalitats d'assistència social i sense ànim de lucre per corporacions o organismes públics.	1, 2 o 3 estrelles
Fonda F	Establiment hotelier que, sense poder ser classificat com a hotel, hostel o hotel apartament, té, com a mínim, les condicions següents: a) Habitacions. La seva superfície ha de ser, al menys, de 10 m ² per a les habitacions dobles i de 6 m ² per a les individuals. L'altura del terra al sostre no pot ser inferior a 2,50 m. b) Serveis sanitaris. L'establiment ha de disposar, al menys, de cambra de bany, amb dutxa, lavabo o vàter. c) Menjador. La seva superfície mínima ha de ser d'1 m ² per habitació.	
Hotel H	Establiment que presta serveis turístics d'allotjament i de menjador, amb serveis complementaris o sense que, per estructura, no disposa de les instal·lacions adequades per a l'elaboració i el consum d'aliments dins de la unitat d'allotjament.	1, 2, 3, 4 o 5 estrelles

Hotel apartament HA	Establiment que, a més de prestar serveis turístics d'allotjament i de menjador, amb serveis complementaris o sense, disposa, per estructura i serveis, de les instal·lacions adequades per a la conservació, l'elaboració i el consum d'aliments en totes o algunes de les unitats d'allotjament.	1, 2, 3, 4 o 5 estrelles
Hotel residència HR	Hotel sense servei de menjador. Pot facilitar el servei d'esmorzar i els propis de cafeteria però, en aquest últim cas, aquests serveis han de ser facultats amb independència als allotjaments.	1, 2, 3, 4 o 5 estrelles
Hotel rural Hr	Establiment en què es presta servei d'allotjament, construït amb anterioritat a una data determinada, situat a sòl rústic i que disposa d'una superfície de terreny que queda vinculada a l'activitat i d'un nombre limitat de places.	
Hostal Hs	Establiment que facilita al públic, tant el servei d'allotjament com el de menjador, amb subjecció o no al règim de pensió completa, a elecció del client, amb excepció dels hostals residències.	1, 2 o 3 estrelles
Hostal residència Hsr	Hostal que pot facilitar el servei d'esmorzar i els propis de cafeteria però, en aquest darrer cas, els serveis han de ser facultats amb independència als de l'allotjament.	1, 2, 3, o 4 estrelles
Pensió PENS	Establiment que no disposa de més de 12 habitacions, però que facilita l'hostatge, habitualment en règim de pensió completa.	1, 2 o 3 estrelles
Residència apartament RA	Hotel apartament que pot facilitar el servei d'esmorzar i els propis de cafeteria però, en aquest darrer cas, els serveis han de ser facultats amb independència als d'allotjament	1, 2, 3, 4 o 5 estrelles
Turisme d'interior TI	Habitatge en què es presta servei d'allotjament, construït amb anterioritat a una data determinada, situat en la zona antiga dels nuclis urbans, a una distància mínima de 500 m de la zona turística més pròxima. Aquest edifici ha de tenir la tipologia tradicional de l'entorn urbà que s'ubica, i constituir un sòl habitatge, amb un nombre de places limitat.	

Font: Conselleria de Turisme i Treball. Govern de les Illes Balears

Quant a equipaments, Manacor presenta l'any 2008 una important capacitat d'allotjament. L'any 2008 comptava amb 13.652 places turístiques, de les quals el 45,0 % es troben ubicades a Cales de Mallorca, el 22,2 % a Cala Mendia, el 10,1 % a s'Illot, i les altres es troben repartides entre la resta de nuclis costaners. Per tipus d'establiment, la gran majoria de places turístiques corresponen a hotels i hotels apartaments. Important és el número d'agroturismes que es troben ubicats al municipi amb una proposta turística desestacionalitzadora que fomenta el gaudi de la natura i el descans durant tot l'any.

Figura 88. Establiments d'allotjament turístic a Manacor

Establiments	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Apartament 1 clau	1.597	1.597	1.597	1.597	1.597	1.063	1.063
Apartament 2 claus	797	797	797	797	797	579	579
Apartament 3 claus	123	123	123	123	123	123	123
Hotel rural	43	98	98	98	98	98	98
Agroturisme	150	168	178	187	195	195	195
Ciutat de vacances 1 estrella	712	0	0	0	0	0	0
Hotel 1 estrella	699	699	699	699	299	299	222
Hotel 2 estrelles	400	400	400	41	441	441	441
Hotel 3 estrelles	5.159	5.871	5.951	5.461	5.102	5.461	5.461
Hotel 4 estrelles	411	411	411	593	593	593	695
Hotel apartament 3 estrelles	2.810	2.810	2.810	3.477	4.245	2.612	2.612
Hotel apartament 4 estrelles	1.090	1.214	1.214	1.214	1.214	2.957	2.957
Hostal 1 estrella	111	111	111	60	111	111	111
Hostal 2 estrelles	46	46	46	48	46	46	46
Hostal residència 1 estrella	122	122	40	40	40	40	0
Casa d'hostes	94	94	94	94	94	94	94
Total places	14.364	14.561	14.569	14.529	14.995	14.712	14.697
Total establiments	64	67	67	67	68	64	62

Font: Conselleria de Turisme i Treball. Govern de les Illes Balears

Respecte a la categoria, la majoria dels establiments turístics de Manacor presenten una qualitat mitjana. Entorn del 80 % de les places hoteleres i del 50 % de les places dels hotels apartament són de 3 estrelles, la resta es reparteixen entre 2 i 4 estrelles. En cap cas hi ha allotjaments de màxima qualitat, és a dir, de 5 estrelles.

Figura 89. Ports amb embarcacions esportives de Manacor, any 2008

PORTS	NÚM. D'AMARRATGES	NÚM. D'AMARRATGES PER TIPUS						
		<7 m	≥7 m	≥8 m	≥10 m	≥12 m	≥15 m	≥20 m
Club Nàutic Porto Cristo	213	20	-	59	82	39	13	-
Port de Porto Cristo	272	76	10	186	-	-	-	-

Font: Conselleria de Turisme i Treball. Govern de les Illes Balears

Quant als ports amb embarcacions esportives, el Club Nàutic Porto Cristo té la concessió de la seva explotació i és tracta d'un port esportiu de promoció privada mentre que l'explotació del port de Porto Cristo pertany al Govern Balear.

Pel que fa a l'arribada de turistes estrangers, les Illes Balears ha superat els 10 milions l'any 2008, ha experimentat un creixement de l'1,1 %, per tant continua sent la segona comunitat autònoma amb més turistes estrangers per darrere Catalunya.

Figura 90. Nombre de turistes estrangers per comunitats autònomes, any 2008

COMUNITATS AUTÒNOMES	TURISTES	VAR. 2008/2007	TOTAL
Catalunya	14.332.500	-5,9 %	25,0 %
Illes Balears	10.063.400	1,1 %	17,6 %
Canàries	9.356.900	-1,0 %	16,3 %
Andalusia	8.010.800	-5,0 %	14,0 %
Comunitat Valenciana	5.716.400	0,1 %	10,0 %
Madrid	4.619.100	4,3 %	8,1 %
Resta	5.172.300	-5,1 %	9,0 %
Total Espanya	57.271.400	-2,4 %	100,0 %

Font: Informe econòmic i social de les Illes Balears. "Sa Nostra"

Quant a la procedència dels turistes, cal destacar la baixada dels principals mercats emissors, com Alemanya (-0,1 %), el Regne Unit (-3,1 %), França (-9,0 %) i Itàlia (-8,0 %). L'excepció la marquen els països nòrdics amb una pujada del 4,6 %.

Pel que fa a la despesa, segons dades de l'EGATUR, l'any 2008 els turistes estrangers realitzaren una despesa de 9,6 milions d'euros dins les Illes Balears, el que suposa un increment del 3,5 % més que l'any anterior. L'estada mitjana fou de 6,2 dies en establiments hotelers i de 8,7 dies en apartaments, i la despesa per turista i dia fou de 105 euros.

L'índex de pressió humana s'ha incrementat un 10,4 % entre els anys 2004 i 2009, i s'ha situat en aquest darrer any per sobre de les 50.000 persones. Els motius d'aquest augment progressiu són els nous empadronaments realitzats per a immigrants (sobretot marroquins, alemanys i equatorians), i una lleugera pujada del nombre de turistes.

Figura 91. Pressió humana exercida al municipi de Manacor

PRESSIÓ HUMANA	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Índex de pressió humana (IPH) (IPH=PR+PF)	45.370	45.378	47.088	47.950	50.394	50.072
Població resident (PR)	35.512	35.908	37.165	37.963	39.434	40.548
Població flotant (PF)	9.858	9.470	9.923	9.987	10.960	9.524
Densitat de població de fet (IPH/Km ²)	175	175	181	184	194	193
Places turístiques	14.561	14.569	14.529	14.995	14.712	14.697
Taxa d'ocupació de la planta oberta (%)	67,7	65,0	68,3	66,6	74,5	64,8
Superfície del terme municipal (km ²)	260	260	260	260	260	260

Font: Ajuntament de Manacor

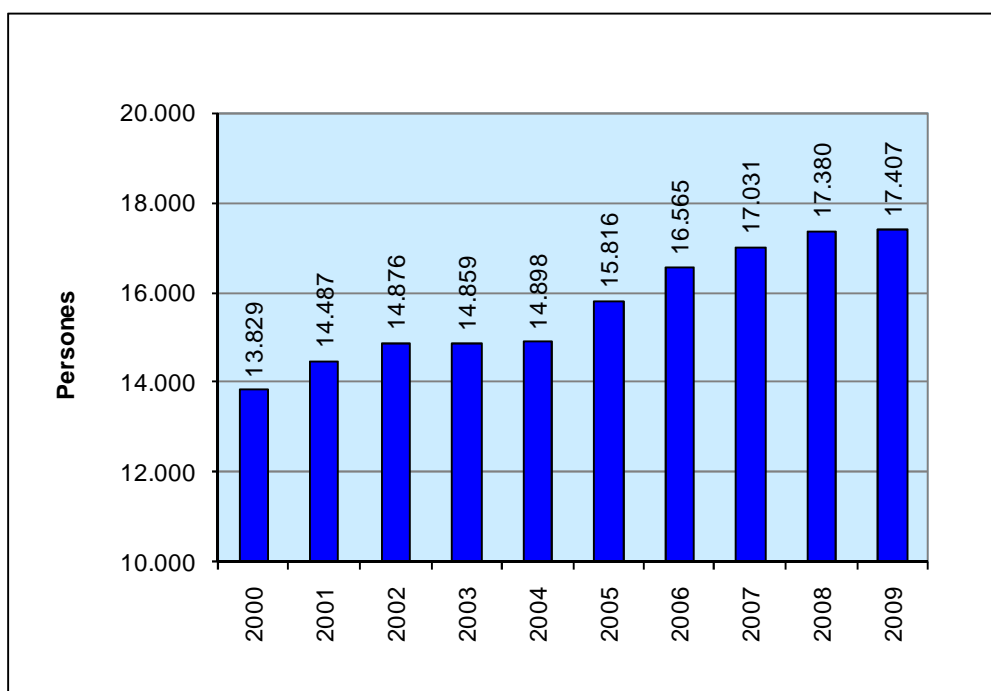
La taxa d'ocupació de la planta oberta presenta uns valors que oscil·len el 65 %. La causa d'aquests valors és l'estacionalitat turística, a l'estiu quasi tots els allotjaments turístics són plens, mentre que a l'hivern l'arribada de turistes disminueix radicalment.

5.5 OCUPACIÓ I ATUR

Ocupació

La població activa s'enten com la població que actualment està treballant més la que està en disposició de fer-ho. Aquest grup es pot dividir en població activa ocupada (persones que produeixen béns o serveis) i població activa aturada (persones disponibles i que cerquen una ocupació). L'any 2009 la població activa de Manacor pràcticament no ha augmentat respecte l'any anterior i s'ha situat en 17.407 persones.

Figura 92. Evolució anual de la població activa registrada del municipi de Manacor



Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

L'any 2009 s'han comptabilitzat a Manacor un total de 1.364 empreses de règim general d'alta a la Seguretat Social, de les quals el 69,3 % són del sector serveis, predominant a les Illes Balears, seguit del sector construcció amb un 16,8 %. També es destacable el 13,3 % d'empreses del sector industrial, 6,5 punts percentuals per sobre de la mitjana balear a causa sobretot de les nombroses empreses relacionades amb la fusta, el moble i derivats. El sector agrícola – ramader – pesquer presenta valors inferiors al 1 %.

Figura 93. Empreses de règim general

Empreses	2008	2009	Variació interanual
Manacor	1.456	1.364	-5,1 %
Illes Balears	39.954	37.920	-6,3 %

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

Figura 94. Empreses d'alta a la Seguretat Social per sectors, any 2009

EMPRESES	MANACOR	BALEARS
Empreses d'alta a la seguretat social	1.364	37.920
Agrícola – ramader - pesquer	0,5 %	2,2 %
Industrial	13,3 %	6,8 %
Construcció	16,8 %	16,2 %
Comerç	28,7 %	22,8 %
Hoteleria i restauració	13,3 %	17,5 %
Resta de serveis	27,3 %	34,5 %

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

Segons les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social, durant el 2009 hi va haver una mitjana de 14.263 treballadors i treballadores d'alta a la Seguretat Social. Aquesta xifra implica 1.079 treballadors menys de mitjana respecte de l'any anterior, el que presenta un increment negatiu del 7,0 %.

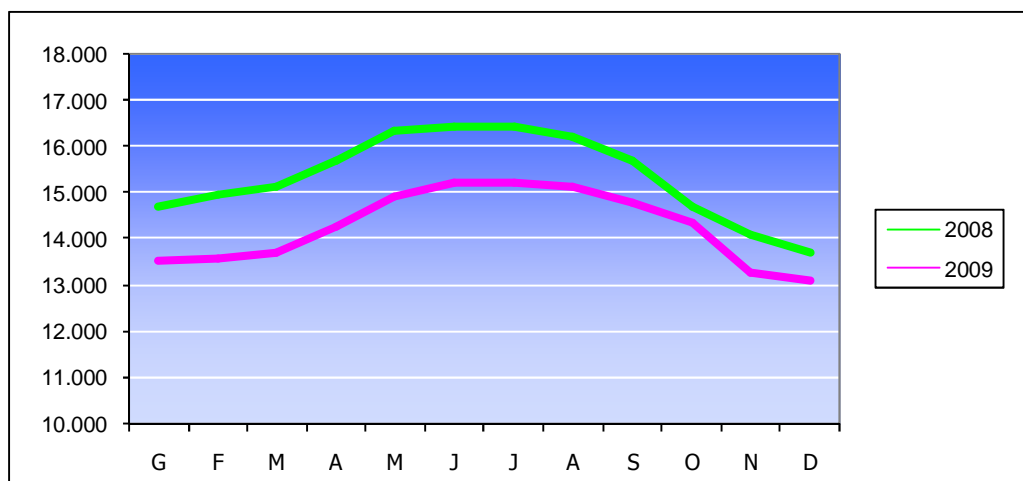
En la darrera interanualitat, els treballadors d'alta en els règims general i autònom disminuiren un 8,8 % i un 4,3 % respectivament. Pel que fa al conjunt de règims especials de la llar, agrari i mar ha augmentat un 12,3 %.

Figura 95. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a Manacor, 2008 – 2009

	2008	2009	Variació interanual
Règim general	11.229	10.243	-8,8 %
Règim autònoms	3.608	3.453	-4,3 %
Règims especials de la llar, agrari i mar	505	567	+12,3 %
Total règims	15.342	14.263	-7,0 %

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

Si es mira l'evolució dels treballadors d'alta a la Seguretat Social i es comparen les dades de 2009 amb les del 2008, es veu que durant els mesos d'estiu es produeix un increment en el número d'altas, però a partir del mes de setembre va disminuint progressivament i l'any 2008 la disminució és més acusada.

Figura 96. Treballadors de Manacor d'alta a la Seguretat Social per mesos

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social

Quant a les ocupacions més contractades a Manacor l'any 2009, destaquen el personal de neteja d'oficines o hotels, cambrers, bàrmans o similars. A continuació hi ha auxiliars d'infermeria hospitalària, dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants.

Figura 97. Ocupacions més contractades a Manacor, any 2009

Ocupació	Contractes
Personal de neteja d'oficines, hotels (cambrers de planta) i establiments similars	1.109
Cambrers, bàrmans i similars	1.042
Auxiliars d'infermeria hospitalària	725
Dependents i demostradors de botigues, magatzems, quioscos i mercats ambulants	701
Paletes i paredadors	697

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Els demandants inscrits s'han incrementat al llarg de l'any 2009 fins a arribar a un màxim de 6.602 persones inscrites en el mes de desembre de 2009. La mitjana de l'any 2009 ha augmentat un 47,3 % respecte l'any anterior.

Figura 98. Evolució mensual dels demandants actius del municipi de Manacor inscrits al SOIB

	2008	2009	Variació interanual
Gener	3.635	5.180	+42,5 %
Febrer	3.432	5.067	+47,6 %
Març	3.113	4.999	+60,6 %
Abril	2.725	4.353	+59,7 %
Maig	2.077	3.728	+79,5 %
Juny	2.130	3.584	+68,3 %
Juliol	2.276	3.518	+54,6 %
Agost	2.443	3.623	+48,3 %
Setembre	2.608	4.012	+53,8 %
Octubre	3.272	4.956	+51,5 %
Novembre	4.721	6.099	+29,2 %
Desembre	5.131	6.202	+20,9 %
Mitjana	3.130	4.610	+47,3 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Segons el sector econòmic, el major nombre de demandants se situa en els sectors serveis i de la construcció i la majoria se situa entre els 25 i 44 anys.

Les ocupacions més demandades pel homes inscrits a les oficines del SOIB en el mes de desembre de 2008 són picapedrer i marger; peó de la construcció d'edificis; cambrers, bàrmans i similars; fusters (excepte fusters d'estructures metàl·liques); cuiners i altres preparadors de menjar; treballadors qualificats per compte aliena a horts, vivers i jardins; mecànics i ajustadors de maquinària agrícola i industrial; personal de neteja d'oficines, hotels (cambreres de pisos) i altres establiments similars; caps de cuina, cambrers i similars; i taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes.

Figura 99. Homes demandants inscrits al SOIB segons l'ocupació sol·licitada, desembre 2008

Ocupació	Demandes
Picapedrers i margers	380
Peons de construcció d'edificis	360
Cambrers, bàrmans i similars	270
Fusters (excepte fusters d'estructures metàl·liques)	105
Cuiners i altres preparadors de menjars	97
Treballadors qualificats per compte aliena a horts, vivers i jardins	80
Mecànics i ajustadors de maquinària agrícola i industrial	75
Personal de neteja d'oficines, hotels (cambreres de pisos) i altres establiments similars	69
Caps de cuina, cambrers i similars	68
Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	64

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears



Quant a les ocupacions més demandades per les dones també al desembre de 2008 són: personal de neteja d'oficines, hotels (cambreres de pisos) i altres establiments similars; dependentes i exhibidores de tendes, magatzems, quioscs i mercats; cambreres, bàrmans i similars; taquígrafes i mecanògrafes; cuineres i altres preparadores de menjar; peons d'indústries manufactureres; recepcionistes d'establiments distints d'oficines: caixeres i taquilleres (excepte bancs i correus); secretàries administratives i similars; i majordomes.

Figura 100. Dones demandants inscrites al SOIB segons l'ocupació sol·licitada, desembre 2008

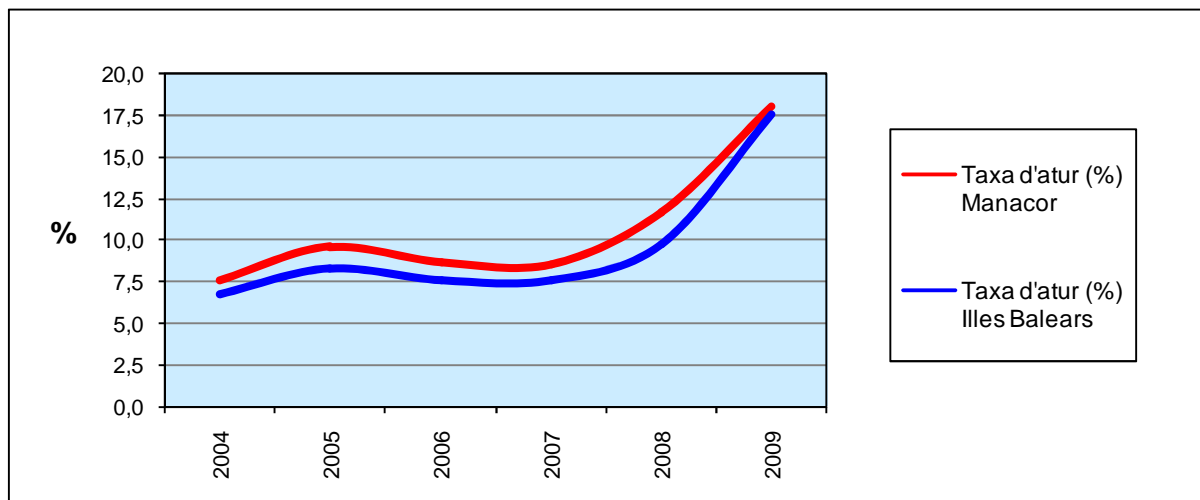
Ocupació	Demandes
Persona de neteja d'oficines, hotels (cambreres de pisos), i altres establiments similars	752
Dependentes i exhibidores de tendes, magatzems, quioscs i mercats	467
Cambreres, bàrmans i similars	297
Taquígrafes i mecanògrafes	199
Cuineres i altres preparadores de menjars	113
Peons d'indústries manufactureres	90
Recepcionistes d'establiments distints d'oficines	87
Caixeres, taquilleres (excepte bancs i correus)	36
Secretàries administratives i similars	35
Majordomes, etc.	34

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

L'atur

L'any 2009 hi hagué una mitjana de 3.144 aturats amb una taxa d'atur del 18,1 %, xifres molt superiors a les del 2007, quan la mitjana d'aturats se situava al voltant dels 1.455 i la taxa d'atur era d'un 8,6 %.

Figura 101. Taxa d'atur al municipi de Manacor i a les Illes Balears



Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Figura 102. Població aturada per sectors econòmics, any 2009

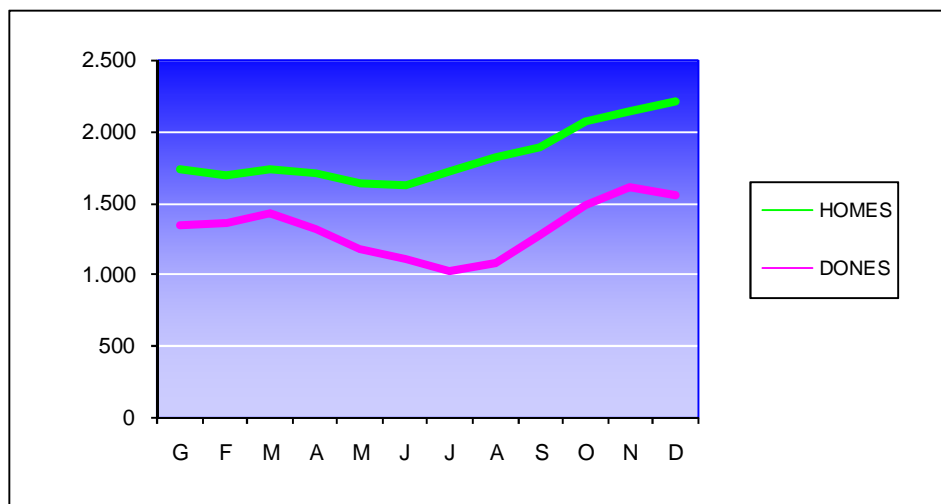
ATURATS	MANACOR	BALEARS
Població aturada	3.144	74.378
Agrícola – ramader – pesquer	1,3 %	0,8 %
Indústria	10,7 %	5,6 %
Construcció	27,9 %	23,5 %
Comerç	14,1 %	14,7 %
Hoteleria i restauració	21,7 %	20,9 %
Resta de serveis	21,0 %	31,6 %
Sense ocupació anterior	3,4 %	3,0 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Si es té en compte la informació de l'atur registrat per sectors econòmics, ressaltava la població aturada que prové del sector serveis amb un 56,8 %, xifra inferior si es compara amb la del conjunt de les Illes Balears, que se situa al 67,2 %. En canvi la població aturada del sector de la construcció representa un 27,9 %, és a dir, 4,4 punts percentuals més que les Illes Balears en aquest sector.

A diferència del que passava en els darrers anys, que el sexe que es veia més afectat per l'atur era el femení, en el mes de maig de 2008 la tendència va canviar i a partir d'aquell moment la població masculina aturada es va veure més afectada amb un 55,4 % d'aturats l'any 2008 i un 55,1 % d'aturats l'any 2009.

Figura 103. Població aturada de Manacor per sexes, any 2009



Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Durant els mesos d'hivern, la població aturada sofreix un fort augment i arriba a un màxim de 3.773 aturats el mes de desembre de 2009 (2.212 homes i 1.561 dones). Cal remarcar el fet que durant els mesos d'estiu el número d'aturats no ha disminuït, tendència que s'observava en els darrers anys, sinó que des del mes de juliol va augmentant gradualment.

Referent a la informació per edats, l'any 2009 l'atur s'ha incrementat en tots els grups d'edat però on s'ha produït el major increment ha estat en la franja dels 40 - 44 anys en el sexe masculí, on l'atur ha augmentat un 85,8 % respecte de l'any 2008. Tant en el sexe masculí com en el femení, s'ha produït un augment en tots els grups d'edat.

Figura 104. Atur registrat a Manacor segons sexe i edat, 2008 – 2009

EDAT	HOMES			DONES		
	2008	2009	Variació	2008	2009	Variació
Menys de 20	65	99	+52,3 %	54	94	+74,1 %
20-24	137	232	+69,3 %	110	161	+46,4 %
25-29	168	260	+54,8 %	141	201	+42,6 %
30-34	175	269	+53,7 %	146	203	+39,0 %
35-39	145	250	+72,4 %	112	166	+48,2 %
40-44	120	223	+85,8 %	110	146	+32,7 %
45-49	104	163	+56,7 %	66	104	+57,6 %
50-54	76	133	+75,0 %	54	86	+59,3 %
55-59	68	114	+67,6 %	76	100	+31,6 %
60 i més	65	87	+33,8 %	48	55	+14,6 %
TOTAL	1.122	1830	+63,1 %	915	1314	+43,6 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia

Les persones que es dediquen a treballar en el sector serveis i especialment en el subsector del turisme viuen molt de prop l'efecte de l'estacionalitat turística que provoca que durant els mesos d'estiu l'atur en aquest sector disminueixi considerablement respecte dels mesos d'hivern, en els altres sectors el número d'aturats és més estable al llarg dels mesos, sobretot en el cas del sector de la construcció.

Figura 105. Població aturada per activitat econòmica al terme de Manacor, any 2009

ACTIVITAT ECONÒMICA	2008	2009	Variació
Agricultura i pesca	43	41	-4,65 %
Indústria	126	338	+168 %
Construcció	558	876	+57,0 %
Serveis	1.253	1.784	+42,4 %
Sense ocupació anterior	57	106	+86,0 %
TOTAL	2.037	3.144	+54,3 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia

Si s'analitzen les dades de l'atur segons el nivell d'estudis dels aturats, la gran majoria només té l'educació primària i no ha acabat l'educació secundària obligatòria, el que demostra la baixa formació dels aturats de Manacor. En canvi, els que tenen formació superior (universitària) i formació professional no es veuen pràcticament afectats per l'atur.

Figura 106. Atur registrat a Manacor segons el nivell d'estudis, 2008 – 2009

NIVELL D'ESTUDIS	2008	2009	Variació
Analfabets	21	35	+66,7 %
Educació primària	337	606	+79,8 %
Progr. FP sense títol	6	8	+33,3 %
1r cicle de secundària	1.413	2.091	+48,0 %
Progr. FP tít./1a ET	1	3	+200,0 %
2n cicle de secundària	180	285	+58,3 %
Progr. FP tít./2n cicle de secundària	0	0	...
FP Superior	29	45	+55,2 %
Altres ensenyaments / batxillerat	6	4	-33,3 %
Ensenyament universitari	44	66	+50,0 %
Espec. Professional	0	1	...
Estudis universitaris 3r cicle	0	0	...
Sense assignar	0	0	...
TOTAL	2.037	3.144	+54,3 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia

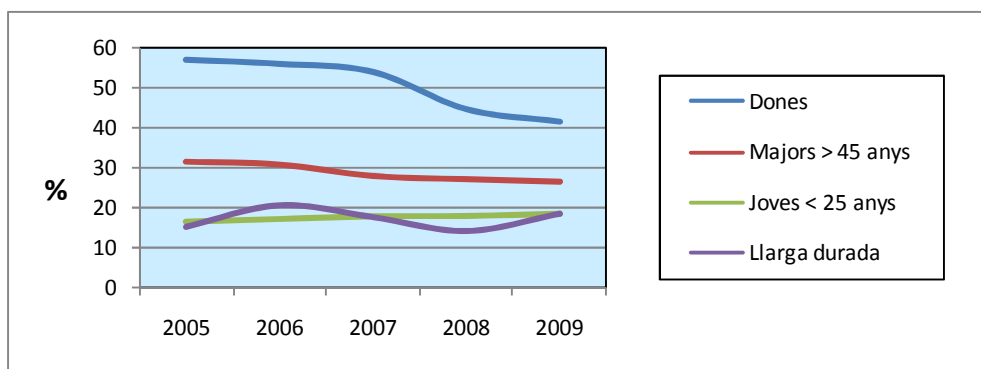
Figura 107. Població aturada per grups professionals al terme de Manacor, 2008 – 2009

GRUPS PROFESSIONALS	2008	2009	Variació
Directius	9	12	+33,3 %
Tècnics i personal científic	36	48	+33,3 %
Tècnics i personal de suport	77	143	+85,7 %
Empleats administratius	163	269	+65,0 %
Treb. dels serveis	520	736	+41,5 %
Treb. agricultura i pesca	50	76	+52,0 %
Treb. qualificats	485	810	+67,0 %
Operadors de maquinària	89	128	+43,8 %
Treb. no qualificats	608	922	+51,6 %
Forces armades	0	0	...
Sense assignar	0	0	...
TOTAL	2.037	3.144	+54,3 %

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia

Pel que fa als grups professionals, l'any 2009 hi ha hagut 922 treballadors no qualificats que han anat a l'atur, un 51,6% més que l'any 2008. També destaquen els 810 treballadors qualificats aturats, el que suposa un increment del 67,0 % respecte de l'any anterior. L'atur també ha augmentat un 41,5 % en els treballadors de serveis i en aquest cas s'ha arribat a 736 persones aturades l'any 2009.

Figura 108. Situació de l'atur en col·lectius preferents al municipi de Manacor (I)



Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Pel que fa als col·lectius preferents (dones, persones majors de 45 anys, joves menors de 25 anys, aturats de llarga durada, discapacitats i aturats estrangers) s'observa en el cas de l'atur femení una baixada de 15,3 punts percentuals els darrers 4 anys i s'ha situat en un 41,8 % l'any 2009. En canvi, les dades sobre les persones majors de 45 anys, els joves menors de 25 anys i els aturats de llarga durada no presenten variacions significatives i obtingueren l'any 2009 unes xifres del 26,7 %, 18,6 % i 18,5 %, respectivament.

Figura 109. Situació de l'atur en col·lectius preferents al municipi de Manacor (II)

ATURATS - COL·LECTIUS PREFERENTS (II)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aturats discapacitats	16	20	18	21	21	57
Aturats estrangers de la Unió Europea	...	53	55	59	87	150
Aturats estrangers fora de la Unió Europea	...	204	246	300	541	828

Font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears

Referent als aturats discapacitats, s'han comptabilitzat 57 aturats, mentre que el nombre d'aturats estrangers es van incrementant cada any i actualment quasi hi ha 1.000 afectats.



Actuacions de l'Ajuntament de Manacor en matèria d'ocupació

L'Ajuntament de Manacor disposa d'una Delegació de Foment de l'Ocupació que té com a objectiu desenvolupar les polítiques actives d'ocupació. Aquesta Delegació s'estructura en tres unitats:

Formació:

Escoles taller: són tallers formatius que van dirigits a joves de 16 a 25 anys i tenen una durada de 2 anys. Els primers 6 mesos es realitzen classes teòriques i els 18 mesos restants es formalitza un contracte de formació als alumnes perquè puguin treballar i aprendre un ofici concret. En els darrers 5 anys, l'Ajuntament de Manacor ha realitzat 4 escoles tallers (la 5a està en funcionament) amb les especialitats de jardiner, fuster, marger, picapedrer, manteniment d'interior d'edificis, i restauració del patrimoni.

Tallers d'ocupació: són tallers que van dirigits a persones majors de 25 anys i tenen una durada d'un any. Des del primer dia els alumnes tenen un contracte de formació per poder treballar i aprendre l'ofici, a més de rebre formació bàsica. En els darrers 5 anys l'Ajuntament de Manacor ha realitzat 3 tallers d'ocupació (el 4t està en funcionament) amb les especialitats d'auxiliar d'ajuda a domicili, atenció geriàtrica, i rehabilitació d'àrees degradades.

Formació amb alternança: Es tracta d'un projecte pilot per a 20 joves, prioritàriament menors de 25 anys, en situació d'atur, sense estudis o que els manquin cicles formatius, preferentment amb càrregues familiars, expulsats recentment del mercat de treball i amb manca de qualificació professional. Es realitza un itinerari personalitzat segons les necessitats reals de cada usuari i s'adapta la formació de manera individualitzada amb el propòsit de millorar la qualificació professional. L'Ajuntament de Manacor contracta els joves durant 6 mesos per a la realització d'obres i/o serveis d'interès general i/o social, i reben una formació individualitzada.

Cursos de formació ocupacional i contínua: l'Ajuntament de Manacor ha realitzat nombrosos cursos dirigits a persones aturades i ocupades amb el propòsit de millorar la seva qualificació professional. En alguns casos, prèvia sol·licitud a la Conselleria de Turisme i Treball, els alumnes han obtingut un certificat de professionalitat.

Orientació Laboral:

L'Ajuntament de Manacor també dona un servei d'orientació reforçada als ciutadans de Manacor que inicialment han estat atesos pels orientadors laborals del SOIB, però que necessiten una orientació més profunda i específica per poder tornar entrar al món laboral.

Promoció econòmica:

Programa SOIB – Corporacions Locals: Es tracta d'una convocatòria de la Conselleria de Turisme i Treball destinada a subvencionar els costos salarials totals, inclosa la cotització empresarial a la Seguretat social, que es deriven de la contractació de treballadors desocupats per dur a terme obres i serveis d'interès general i social, en matèria de conciliació de la vida personal, familiar i laboral. L'Ajuntament de Manacor a la primera convocatòria de l'any 2009 contractà 15 treballadors (monitors de temps lliure), i en la segona convocatòria de l'any 2009, contractà 28 treballadors (3 preparadors laborals, 6 auxiliars administratius, 10 auxiliars de serveis, 2 agradors, 1 peó electricista, 2 peons picapedrers, 1 oficial picapedrer, 2 treballadores familiars i 1 docent).

PROIB: Programa de la Conselleria de Treball i Formació que contribueix a garantir l'accés dels ciutadans al mercat laboral en un moment econòmicament delicat i promou la prevenció i l'eliminació de les causes que condueixen a l'exclusió sociolaboral. En la convocatòria 2008-2009, l'Ajuntament de Manacor contractà 49 persones aturades procedents de sectors en declivi o de sectors emergents per a realitzar actuacions d'interès general que suposin una inversió en infraestructures o el manteniment de béns o serveis destinats a l'ús general. Mentre que en la convocatòria 2009-2010, l'Ajuntament de Manacor contractar fins a 44 treballadors.

Assessorament a emprenedors: s'inicià el mes de gener de 2007 amb el propòsit d'ajudar al ciutadà a valorar la possibilitat de posar en marxa una empresa. S'analitza conjuntament la idea de negoci, la conveniència de redactar un pla d'empresa, la forma jurídica que s'ha d'aplicar, recerca de finançament, etc.

Figura 110. Tallers i cursos de formació realitzats per l'Ajuntament de Manacor

Escoles taller i tallers d'ocupació			Cursos de formació ocupacional i contínua		
Any	Inscrits	Aptes	Any	Inscrits	Aptes
2006	16	16	2006
2007	42	33	2007	64	42
2008	2008	56	40
2009	26	23	2009	178	125
Total	84	72	Total	298	207

Font: Ajuntament de Manacor

Entre el 2006 i el 2009, l'Ajuntament de Manacor ha realitzat 4 escoles taller i 3 tallers d'ocupació. En aquests tallers s'han inscrit fins a 84 alumnes treballadors, dels quals el 85,7% ha finalitzat amb la qualificació d'apte. Referent als cursos de formació, en els darrers 3 anys l'Ajuntament de Manacor n'ha ofertat 22, amb una inscripció de 298 alumnes, dels quals el 69,5% ha acabat el curs amb la qualificació d'apte.

5.6 ACTIVITAT ECONÒMICA: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

18.- La Delegació de Foment de l'Ocupació de l'Ajuntament de Manacor realitza una forta política activa d'ocupació.

19.- Importants ajudes econòmiques de la Conselleria de Turisme i Treball per a la realització de projectes d'ocupació i desenvolupament local.

20.- Les llicències d'obra concedides per l'Ajuntament de Manacor han disminuït un 51,1% entre els anys 2002 i 2008.

21.- Manacor presenta un baix estrès turístic. Hi ha 2 turistes per cada 7 habitants, entre els anys 2003 i 2008.

22.- La capacitat d'allotjament turístic s'ha mantingut estable amb un creixement del 1,0% entre els anys 2004 i 2008. Aquest darrer any hi hagué un total de 14.712 places disponibles.

PUNTS FEBLES

20.- Economia amb excessiva dependència de l'exploració turística.

21.- Disminució del número d'empreses donades d'alta a la Seguretat Social.

22.- Els afiliats a la Seguretat Social en el sector de l'agricultura representen el 1,1%, la qual cosa mostra una decadència i una disminució de la població activa agrària que, a més, ha experimentat un alt nivell d'envelliment.

23.- La capacitat d'allotjament residencial, entre els anys 2004 i 2008, ha augmentat un 9,7% a causa de la construcció de 1.957 habitatges nous en aquest període.

24.- Un gran nombre d'aturats prové de llocs de feina poc qualificats dels sectors serveis i construcció.

25.- Forta correlació entre l'estacionalitat turística i el nombre d'aturats.

26.- L'oferta d'allotjament turístic del nucli de Manacor no arriba a les 500 places, menys del 3,4% de la capacitat d'allotjament turístic del municipi que es concentra majoritàriament a la zona costanera.

27.- Pujada de la taxa d'atur per sobre del 18,1% l'any 2009, 10 punts percentuals més que l'any 2007.

28.- El 87,2% dels aturats de l'any 2008 no ha acabat l'educació secundària obligatòria, el que demostra la baixa formació de les persones en situació d'atur de Manacor.



6. TERRITORI I PATRIMONI

6.1 EVOLUCIÓ HISTÒRICA

A Manacor hi ha un nombre important de restes i jaciments arqueològics que permeten documentar la prehistòria i la història del municipi. Així, de l'època pretalaiòtica es troben navetes i coves d'enterrament mentre que l'època talaiòtica queda constatada per la presència de talaiots distribuïts de manera aïllada. De l'època romana, per una altra banda, hi ha testimonis a Manacor i Porto Cristo.

Els inicis urbanístics cal situar-los a la primitiva edificació de l'església de Santa Maria (1240). A partir de 1300, Jaume II engegà una política de formació i regulació de les viles amb la qual Manacor es va consolidar com a nucli de població. Així, al llarg del segle XIV, el nucli urbà del municipi va esdevenir un important pol d'atracció de població. Les altres edificacions de l'època que es conserven en l'actualitat són la Torre del Palau, la Torre de ses Puntes i la Torre dels Enagistes.

Un dels fets que va marcar l'evolució urbana i social del municipi va ser la fundació, al 1576, del convent de Sant Vicenç Ferrer per part de l'orde dels Predicadors. Aquests, a més, iniciaren el mateix any la construcció de l'església barroca mentre que al començament del segle XVII s'inicià la construcció del claustre. Per una altra banda, és també d'aquesta època el sorgiment de la barriada de Fartàritx, zona caracteritzada per una concentració de molins fariners de vent. El segle XIX va estar marcat per tot un conjunt de reformes liberals que consolidaren la vila com a centre comarcal a nivell administratiu, polític i militar. Les millores en les comunicacions foren un element bàsic d'aquestes reformes, destaca l'obertura d'una línia pública de carruatges entre Manacor i Palma al 1843, l'arribada del ferrocarril al 1879 i l'habilitació del port de Manacor com a duana de segona classe al 1888. Amb tot això, Manacor aviat es convertí en centre comercial i industrial del llevant mallorquí.

Referent a l'evolució urbana del municipi, a banda del nucli urbà de Manacor, cal destacar dos nuclis principalment: Porto Cristo i Son Macià. Porto Cristo és el segon nucli en nombre d'habitants del terme. Ja des de l'època pretalaiòtica es troben una sèrie de testimonis

arquitectònics, com la naveta de Son Moro i el jaciment de sa Gruta, que evidencien la seva consolidació com a nucli habitat. La cova del Drac és també una mostra d'aquesta ocupació durant l'època talaiòtica i, posteriorment, durant l'època romana i musulmana. No obstant això, no és fins el segle XX quan Porto Cristo es consolida com a nucli. En aquests moments, la pesca s'aferma com el motor de l'activitat econòmica en detriment de l'agricultura a la vegada que es converteix en centre d'estiueig. Des dels anys 40 fins a l'actualitat, l'activitat constructora i la proliferació d'urbanitzacions esdevenen característiques del nucli. Son Macià és un llogaret eminentment agrari, fet que ha marcat la seva evolució i la seva estructura econòmica. Son Macià, que rep el nom de la possessió del mateix nom, presenta també jaciments arqueològics de l'època pretalaiòtica i talaiòtica. El dolmen cobert de Son Vaquer i el poblat de s'Hospitalet Vell, declarat monument històric i artístic l'any 1946, en són dos exemples. A més, hi ha abundants coves que feien una doble funció: la de llar i la de lloc d'enterrament. Des de la conquesta catalana, Son Macià canvià constantment de propietaris i no és fins el segle XX en què famílies de Manacor, Felanitx i s'Horta principalment comencen a adquirir parcel·les per viure-hi. Així, des dels anys 40 es comencen a establir els terrenys, es conforme el nucli basant-se en camins i murs preexistent. En els anys 80 s'aprova un pla d'urbanisme per consolidar Son Macià com a nucli urbà.

Respecte als principals nuclis de població, cal esmentar la relació de nuclis que trobem al terme municipal, alguns d'ells de caràcter tradicional i altres de nova creació. Així, els principals nuclis urbans són:

- Manacor
- Son Macià
- S'Illot – Cala Morlanda
- Port Cristo
- Cala Anguila - Cala Mendia
- S'Estany d'en Mas
- Cales de Mallorca
- Cala Murada



6.2 EL SISTEMA URBÀ DE MANACOR

El municipi de Manacor es caracteritza per tenir un nucli urbà força compacte i una dispersió de la resta de nuclis, els més importants situats a la franja litoral. El nucli urbà de Manacor actua com a pol d'atracció de treball, població, activitats industrials i de serveis.

No obstant això, el nucli costaner de Porto Cristo mostra una dotació important de serveis i instal·lacions motivada per l'activitat turística així com un fort dinamisme urbanístic. Fins el segle XIX, l'economia manacorina va estar marcada per l'activitat agrícola i ramadera amb la qual el nucli històric va anar creixent a diferència de la resta de nuclis que hi ha actualment, aleshores llogarets o conjunts de població disseminada. A partir del segle XIX, s'incrementaren les activitats industrials transformadores de productes agrícoles i, més endavant, la construcció de mobles així com la creació de fàbriques. Aquest desenvolupament econòmic, juntament amb el fort creixement de l'activitat turística a partir dels anys 60, consolidaren un nou model social i econòmic alhora que causaven un marcat impacte urbanístic en el territori. En el darrer segle, tant Manacor com la resta de nuclis urbans han experimentat un creixement molt important, alguns d'ells s'han consolidat com a nucli en èpoques recents. A nivell funcional, el nucli de Manacor actua com a eix vertebrador i concentra la majoria de l'activitat industrial i de serveis del municipi.

El nucli urbà de Manacor

El nucli de Manacor ha sofert un creixement en torn al casc antic i en forma d'anelles que envolta el nucli, i s'ha creat tota una zona perifèrica. Amb aquest desenvolupament, la morfologia urbana de Manacor s'ha vist transformada i s'ha passat d'una tipologia característica de poble a una altra de ciutat. Així, trobem una heterogeneïtat edificatòria important en el nucli de tal manera que els blocs de pisos conviuen amb els habitatges unifamiliars. Tot i aquest creixement, dins el nucli de Manacor, l'expansió urbanística es troba amb una sèrie de barreres que la limiten:

- ❑ En direcció nord, per la carretera d'Artà. Una primera línia de comerços i magatzems s'estén al llarg d'aquesta via, i conforma una àrea comercial i de serveis.
- ❑ En direcció est el creixement es veu limitat pel torrent de Manacor a causa, en gran part, de la manca d'infraestructures.

Amb tot, la consolidació urbanística del nucli s'ha produït en direcció sud i oest, potenciat per la construcció de la ronda del Port. També s'ha consolidat entorn de la ronda de Felanitx i de la zona del Ferrocarril.

La franja costanera

El litoral manacorí està format per un conjunt nombrós de cales on s'hi han establert urbanitzacions turístiques de forma simultània al propi desenvolupament turístic, i combina en alguns casos la funció turística amb la de segona residència. Aquest és el cas de nuclis de consolidació recent com Cala Murada, s'Illot, Cala Anguila i Cala Mendia i s'Estany de'n Mas, que experimentaren un ritme de creixement diferenciat i que ara es troben en una etapa de desacceleració marcada per obres de condicionament de carrers i de reforma d'edificis.

A banda d'aquests, el nucli més important del sector costaner és Porto Cristo, que compta amb una bona oferta comercial i de serveis. Les previsions de creixement de Porto Cristo, després de la construcció de l'institut d'educació secundària, són limitades a causa de la normativa supramunicipal.

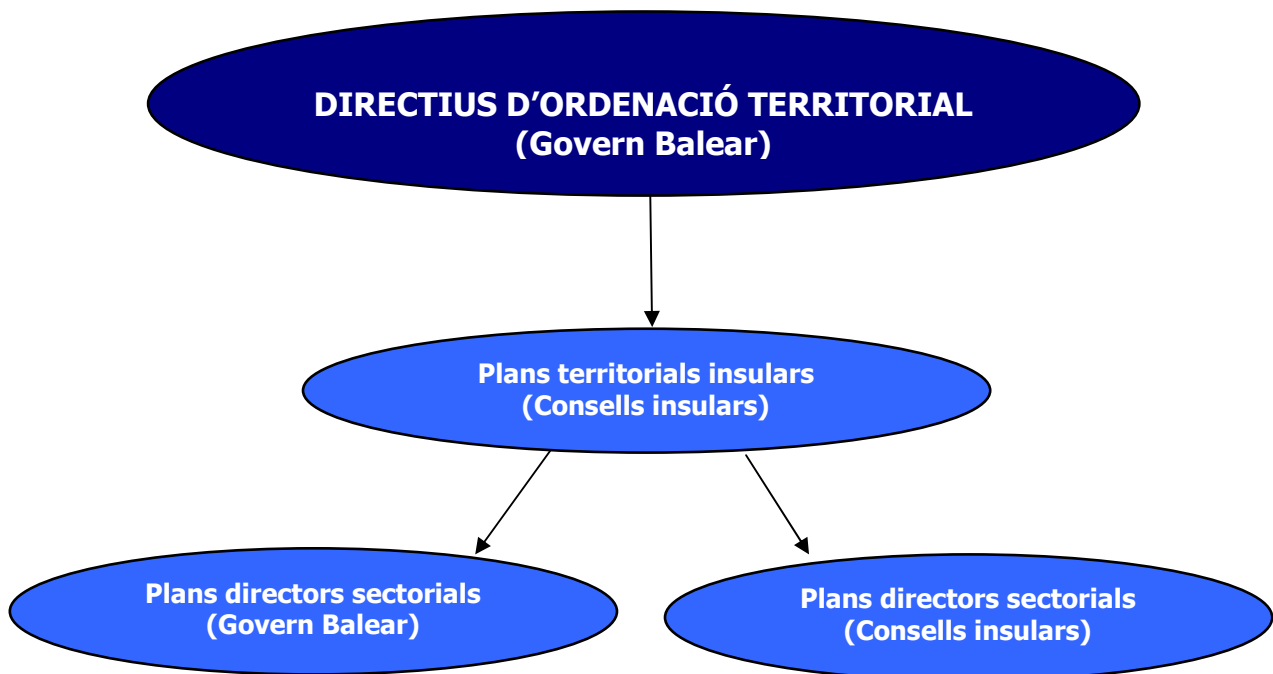
6.3 PLANEJAMENT SUPRAMUNICIPAL

La Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'ordenació territorial (LOT) és el marc legal que atribueix les competències en matèria d'ordenació del territori a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, a la vegada que defineix quins són els objectius, els instruments i els procediments per a la seva aplicació efectiva. Partint d'aquesta base, la legislació autonòmica disposa de tres instruments per a l'ordenació del territori:

- ❑ Les directrius d'ordenació territorial (DOT)
- ❑ Els plans territorials insulars (PTI)
- ❑ Els plans directors sectorials (PDS)

Aquests instruments conformen una estructura jeràrquica, en què les directrius d'ordenació territorial (DOT) representen el nivell més alt, seguides pels plans territorials insulars (PTI) i els plans directors sectorials (PDS).

Figura 111. Instruments legislatius d'ordenació territorial de les Illes Balears



Font: elaboració pròpia

6.3.1 Les directrius d'ordenació territorial (DOT)

Les directrius d'ordenació territorial (Llei 6/1999) són actualment l'instrument normatiu bàsic de l'ordenació territorial a les Illes Balears. Les DOT fomenten un desenvolupament equilibrat entre els diferents àmbits territorials i sectorials en termes ambientals, del sòl i dels recursos a la vegada que promouen una protecció de la qualitat ambiental, el paisatge, la biodiversitat i el patrimoni històric.

Per una altra banda, les DOT despleguen dos instruments bàsics d'ordenació territorial: els plans territorials insulars (PTI) i els plans directors sectorials (PDS). Tant els PTI com els PDS, que es troben al mateix nivell, tenen la mateixa eficàcia que les DOT, tot i que aquestes siguin de rang superior.

Les DOT estableixen els plans territorials parcials (PTP) per a aquelles àrees homogènies de caràcter supramunicipal corresponents a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. Aquests plans determinen l'ordenació tant de les àrees sotretes al desenvolupament urbà, destaquen les àrees protegides i les agrícoles i rústiques (regulades pels plans i les figures d'ordenació del medi natural), com de les àrees de desenvolupament urbà.

Les DOT també creen les àrees de reconversió territorial, regulades a la vegada pels plans de reconversió territorial (PRT) i pels plans de millora territorial (PMT) amb l'objectiu de garantir una eficiència major en l'ús del sòl. Per últim, preveuen l'adaptació dels plans directors sectorials així com dels instruments de planejament general.

En relació amb el planejament urbanístic municipal, tots aquests instruments en són vinculants i, per tant, han de ser considerats en les diverses actuacions que es duguin a terme en matèria d'ordenació del territori.

Figura 112. Elements bàsics de l'ordenació del territori. Directrius d'ordenació territorial

Elements bàsics		Instruments d'ordenació	Normativa reguladora	Determinacions i objectius
Àrees homogènies de caràcter supramunicipal		PTP Pla Territorial Parcial	Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial	Desenvolupament social, cultural, econòmic i mediambiental Actuacions mancomunades i de cooperació insular
Àrees sotretes al desenvolupament urbà	Sòl rústic protegit	AANP Àrea d'especial interès d'alt nivell de protecció	Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i règim urbanístic Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre	Promoció de la conservació, la investigació i la millora dels recursos naturals
		ANEI Àrea natural d'especial interès	Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i règim urbanístic	Promoció d'activitats tradicionals i aquelles altres que generin recursos necessaris per a la conservació
		ARIP Àrea rural d'interès paisatgístic	Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i règim urbanístic	Conservació i millora dels recursos paisatgístics
		APR Àrea de previsió de riscos d'esllavissament, erosió, incendi o inundació	-----	Condicions i limitacions d'usos i activitats Accions de protecció i previsió d'infraestructures Promoció d'accions que evitin riscos
		APT Àrea de protecció territorial	-----	Protecció d'àrees properes a la costa Protecció d'àrees properes a les infraestructures Funció de corredor biològic i per a la connexió d'àrees protegides
	Sòl rústic comú	AIA Àrea d'interès agrari	Plans territorials parcials	Mesures de protecció del potencial productiu del sòl arbrat Incentius per a les activitats agràries i millora de les rendes rurals
		AT Àrea de transició	Plans territorials parcials	Mínim de 100 m i màxim de 500 a partir del sòl urbà o urbanitzable. Previsió del futur creixement urbà
SRG Sòl rústic general		Llei 6/1997, de 8 de juliol, del sòl rústic Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries	La resta de sòl rústic comú	
Àrees de desenvolupament urbà	Sòl urbà	PTP Pla Territorial Parcial	Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial Llei 6/1998, de 13 d'abril, de règim del sòl i valoracions	Àrea de transició Interconnexió de sistemes variats No classificació de tots els espais intermedis com a sòl rústic
	Sòl urbanitzable			
Sistema d'infraestructures i equipaments		SGIEQ	Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial (PDS: Pla Director Sectorial)	Integració de la resta d'elements Promoció del desenvolupament en tots els àmbits
Àrea de reconversió territorial		PRT Pla de Reconversió Territorial (en sòl urbà)	-----	Operacions d'esponjament, implantació o millora d'equipaments, infraestructures i dotació de serveis
		PMT Pla de Millora Territorial	-----	Millora del paisatge urbà o rural

Font: diagnòstic socioambiental de Manacor, 2003

6.3.2 El Pla Territorial de Mallorca

El Pla Territorial de Mallorca fou aprovat el 31 de desembre de 2004 pel Consell Insular de Mallorca. El PTI constitueix un dels instruments d'ordenació territorial que preveu la LOT per tal de desenvolupar les polítiques territorials que es duguin a terme a les Illes Balears. Pretén servir d'esquema general de referència i d'orientació territorial, així com ser el punt de partida de totes aquelles actuacions territorials concretes que possibilitin reduir els problemes identificats. A més, té per objectiu assolir una igualtat d'accés als béns i serveis i un desenvolupament socioeconòmic amb criteris de sostenibilitat. Partint d'aquesta base i per tal d'aconseguir aquests objectius, el PTI es basa en 5 pilars bàsics:

- Una distribució coherent del creixement.
- La creació d'un espai protegit, (Mallorca com a espai únic).
- Un reenfocament del desenvolupament per mitjà de l'establiment de nous paràmetres d'assentament en el territori.
- Una connexió entre tots els punts de l'illa.
- Vers una nova economia.

A banda d'aquests fonaments, el PTI ha de seguir uns principis d'actuació que vénen marcats per l'article 2 de la Llei 14/2000, d'ordenació territorial (LOT) i que són els que apareixen a la Figura 112.

Igualment, les DOT influeixen en el procés de redacció del PTI de Mallorca en una sèrie de determinacions que afecten els aspectes següents:

- Àrees o espais protegits a sòl rústic
- Àrees de sòl rústic comú
- Àrees d'interès històric o artístic
- Àrees de desenvolupament urbà
- Ordenació dels equipaments
- Determinacions d'especial rellevància per a la redacció del PTI de Mallorca
- Vinculació dels instruments de planejament municipal
- Vinculació de les zones d'interès per a la defensa estatal

**Figura 113. Principis d'actuació del Pla Territorial de Mallorca
disposats per la Llei 14/2000 (LOT)**

1	Regular les dimensions físiques dels assentaments, inclosos els vinculats a les activitats productives dels sectors secundari i terciari.
2	Ordenar la distribució espacial de les instal·lacions productives pròpies dels sectors primari i secundari, per mitjà de l'ús de procediments de promoció o de dissuasió relacionades amb les instal·lacions presents o futures.
3	Fixar els nuclis de població que, per les seves característiques i possibilitats, siguin els impulsors del desenvolupament socioeconòmic d'una zona.
4	Definir les àrees territorials que, per motiu de la seva idoneïtat actual o potencial per a l'explotació agrícola, forestal o ramadera o per la seva riquesa paisatgística o ecològica, siguin objecte d'especial protecció.
5	Ordenar les infraestructures, les instal·lacions, els equipaments i els serveis, i definir-ne els criteris de disseny, les característiques funcionals així com la seva localització, per tal d'aconseguir-ne una configuració racional a les diferents illes.
6	Establir un sistema de coordinació de les polítiques sectorials dels diversos òrgans de l'Administració, de manera que se n'asseguri la integració en una visió de conjunt dels problemes territorials.
7	Promoure la participació de la societat en el procés d'ordenació territorial i formalitzar-la, amb la finalitat d'aconseguir que aquest procés doni resposta a les aspiracions i necessitats de la població.

Font: Pla Territorial de Mallorca. Consell de Mallorca

6.3.3 Els plans directors sectorials

Els plans directors sectorials (PDS) són instruments d'ordenació territorial que se centren en una matèria en concret per tal d'ordenar-la i regular-la de manera específica. Una part dels plans directors sectorials competeixen al Govern Balear mentre que d'altres són competència dels consells insulars (Llei 2/2001, de 7 de març, d'atribució de competències als consells insulars en matèria d'ordenació del territori). La figura que es presenta a continuació mostra aquesta distribució.

Figura 114. PDS competència del Govern de les Illes Balears i dels consells insulars

GOVERN DE LES ILLES BALEARS	Pla Director Sectorial de Residus Perillosos i Líquids no Perillosos Pla Director Sectorial d'Energia Pla Director Sectorial de Transport Pla Director Sectorial de Telecomunicacions Pla Director Sectorial de Ports Esportius
CONSELLS INSULARS	Pla Director Sectorial de Pedreres Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística Pla Director Sectorial de Camps de Golf Pla Director Sectorial de Carreteres Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Sòlids Urbans Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de Construcció, Demolició, Voluminosos i Pneumàtics fora d'Ús

Font: Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori

Els plans directors sectorials són els següents:

- ❑ **Pla Director Sectorial de Residus Perillosos i altres Residus Líquids no Perillosos:** Aquest Pla es troba pendent de redacció. La planificació de residus perillosos i altres residus líquids no perillosos és competència de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears. Aquest Pla s'hauria d'adaptar a les disposicions de la matriu d'usos del Pla Territorial de Mallorca en relació amb les zones on s'instal·lin les infraestructures per emmagatzemar, valoritzar o eliminar aquests residus.
- ❑ **Pla Director Sectorial d'Energia:** la revisió d'aquest Pla de les Illes Balears, aprovada definitivament pel Decret 96/2005, de 23 de setembre, té com a objectiu establir les condicions d'índole territorial i ambiental que permetin assegurar el proveïment energètic en les condicions ambientals i econòmiques al més avantatjoses possible, tenint en compte consideracions relacionades amb la millora de l'eficiència energètica, la diversificació de les fonts d'abastament, la comptabilització del desenvolupament econòmic i social amb la preservació del medi ambient i la planificació de les instal·lacions de producció i de recepció d'energia, de les interconnexions energètiques amb les xarxes peninsulars i de les interconnexions interinsulars de transport d'energia.

- ❑ **Pla Director Sectorial de Transport:** aquest Pla, aprovat mitjançant el Decret 41/2006, de 28 d'abril, es planteja com a objectiu bàsic l'ordenació coordinada de les diferents infraestructures del transport a fi de garantir la mobilitat de tots els ciutadans, així com fomentar l'ús del transport públic per aconseguir una utilització més racional del vehicle privat. El PDS de Transport fa un diagnòstic general del transport a les Illes Balears referit a transport terrestre, transport interinsular i a la infraestructura de transport terrestre. A la vegada, el PDS de Transport contempla fins a quatre plans sectorials: el Pla de Transport Regular de Viatgers per Carretera, el Pla de Transport Ferroviari, el Pla de Transport Interinsular i el Pla d'Intermodalitat.
- ❑ **Pla Director Sectorial de Telecomunicacions:** aquest Pla, aprovat definitivament mitjançant el Decret 22/2006, de 10 de març, té per objecte l'ordenació de les infraestructures i equipaments de telecomunicacions en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma i la promoció de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Amb aquesta finalitat, el PDS de Telecomunicacions defineix els aspectes següents:
- La regulació dels sistemes telemàtics de les administracions públiques i les normes per al foment de les tecnologies de la informació i la comunicació.
 - Una anàlisi de la situació de les infraestructures i serveis de telecomunicacions i un diagnòstic sobre les necessitats en la matèria.
- ❑ **Pla Director Sectorial de Ports Esportius:** Aquest Pla està pendent de redacció. El propòsit és ordenar l'oferta nàutica esportiva i d'oci de les zones turístiques. El Pla Territorial de Mallorca estableix que els ports esportius són un tipus d'equipament vinculat a l'oferta turística i a l'oci de la població resident i, per tant, són un element important en la política turística i recreativa de les Illes Balears. El desenvolupament de nous ports esportius o l'ampliació dels existents s'ha de realitzar en el marc d'un pla que els reguli i ordeni des d'una perspectiva general, i que doni resposta a la necessitat de millorar la qualitat de l'oferta turística que poden representar aquestes instal·lacions si es desenvolupen de forma adient i respectuosa amb l'entorn.
- ❑ **Pla Director Sectorial de Pedreres:** la revisió d'aquest Pla de les Illes Balears aprovada definitivament mitjançant el Decret 61/1999, de 28 de maig, té per objecte regular el planejament, la gestió i la restauració de les pedreres en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera que ocasionin el menor impacte mediambiental

possible. Per això, en defineix i regula les àrees d'ubicació d'acord amb el principi d'autoaprofitament prioritari de cada una de les illes i, en la mesura que sigui possible a Mallorca, de les diferents zones, partint d'uns criteris de protecció del medi ambient. A més, estableix el control mediambiental dels plans de restauració de les pedreres, de la seva reexplotació o dels projectes de reutilització. El Pla fa un catàleg de pedreres constituït pels annexos següents:

- Annex 1. Pedreres actives
- Annex 2. Pedreres incorporades al Pla
- Annex 3. Pedreres en tramitació per a la seva adaptació al Pla
- Annex 4. Pedreres que no han tramitat la seva adaptació al Pla
- Annex 5. Pedreres inactives
- Annex 6. Pedreres d'interès etnològic

A Manacor actualment hi ha 80 pedreres inactives, 8 pedreres actives i 1 pedrera d'interès etnològic (Can Negret).

□ **Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística (POOT):** aquest Pla ordena tot el territori del terme municipal de Manacor, distingeix les zones turístiques de la resta del territori. Les zones turístiques de Manacor són:

- S'Illot - Cala Moreia
- Porto Cristo
- Cala Estany, Porto Cristo Novo, platja Romàntica, Cala Anguila, Cala Mendia i cala Magrana
- Cales de Mallorca, cala Domingos i Cala Murada

Les disposicions del POOT en aquestes zones han quedat superades per les noves regulacions contemplades a la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial i el Pla Insular de Mallorca. El PGOU, en la seva anàlisi d'adaptació al POOT, tracta cada zona turística de manera independent.

□ **Pla Director Sectorial de Carreteres:** aquest Pla de la CAIB, definitivament aprovat mitjançant el Decret 87/1998, de 16 d'octubre, té per objecte regular el



planejament, projecció, execució i gestió del sistema de gestió de carreteres de la Comunitat Autònoma. Amb tal finalitat, el PDSC-CAIB:

- Definia les actuacions previstes en relació amb la xarxa viària de les illes.
- Establia les característiques tècniques de les obres.
- Assenyalava els factors ambientals que calia tenir presents en els projectes i estudis de carreteres.

El PDSC-CAIB preveu les actuacions següents en el terme municipal de Manacor:

- Desdoblament de la C-715, entre Palma i Manacor mitjançant la construcció d'una carretera convencional de doble calçada, actualment es troba en fase de construcció.
- Connexió de gran capacitat entre Inca i Manacor amb característiques d'autovia per mitjà de la duplicació de la calçada de l'actual carretera Inca-Sineu-Ariany-Petra-Manacor.
- Ronda del Nord de Manacor, mitjançant la carretera de 4 carrils, parcialment executada en 2 carrils.
- Ronda de l'Oest de Manacor.
- Variant de Porto Cristo.

□ **Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials:** el Pla vigent de les Illes Balears, definitivament aprovat per mitjà del Decret 217/1996, de 12 de desembre, es planteja els objectius següents:

- Definir l'activitat comercial de manera separada a altres activitats econòmiques pròximes.
- Obligar el planejament general a tractar específicament l'activitat, regulant no només els aspectes d'espai a reservar, localització i usos juxtaposats, sinó també l'activitat comercial que es pot desenvolupar o s'ha de desenvolupar en cada àmbit de la ciutat, de manera que s'hi estructurari i valori l'ús social.
- Obligar el planejament parcial a dissenyar l'ús comerç en els distints barris o zones en què intervengui.
- Definir un instrument, el Pla Especial de Zona Comercial que permeti la restauració o potenciació d'una zona comercial determinada, en una acció

concertada entre els comerciants interessats i l'Administració, de manera que es garanteixi un comportament eficaç de la zona comercial.

- Crear els mecanismes de control necessaris per evitar que la implantació de grans superfícies incideixi de manera negativa en el teixit comercial preexistent.
- **Pla Director Sectorial de Residus Sòlids no Peril·losos:** L'article 67 de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial (DOT) de les Illes Balears i de mesures tributàries va disposar el següent: "L'ordenació i la gestió dels residus s'establirà mitjançant el Pla Director Sectorial de Gestió de Residus de les Illes Balears". Sobre la base d'aquesta legislació, es va elaborar el Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans a Mallorca (PDSGRUM), que va ser aprovat definitivament pel Consell de Govern de les Illes Balears mitjançant el Decret 21/2000 (BOIB núm. 25, de 26 de febrer de 2000). L'any 2006 es revisà aquest Pla i es realitzaren algunes modificacions. Aquest darrer Acord actualment està en vigor.
- **Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Sòlids Urbans de Mallorca (PDSGRSUM):** va ser aprovat definitivament pel Consell de Govern de les Illes Balears mitjançant el Decret 21/2000 (BOIB núm. 25, de 26 de febrer de 2000). L'any 2006 es revisà aquest Pla i es realitzaren algunes modificacions. Aquest darrer Acord actualment està en vigor. El PDSGRSUM té per objecte la regulació de la gestió dels residus urbans a Mallorca seguint un model ambientalment avançat amb metes i objectius superiors als exigibles per la normativa vigent. Els objectius que es proposa aquest Pla són:
- Establir la producció i fomentar la recollida selectiva.
 - Definir els tractaments.
 - Ubicar en el territori les estacions de transferència i les plantes de tractament necessàries per a la gestió de residus.
 - Reservar els terrenys destinats a les instal·lacions de gestió dels residus no inclosos en el servei públic obligatori insularitzat encomanat al Consell Insular de Mallorca.

Aquest Pla delimita les zones del territori on s'ubicaran les infraestructures de residus urbans i d'altres que es defineixen per a cada zona. S'han establert cinc zones on s'han assignat una estació de transferència: ET-1 Calvià, ET-2 Nord, ET-3 Centre, ET-4 Sud, ET-5 Llevant.

També s'estableixen sis zones per a instal·lacions de tractament de residus. La zona 1 afecta els termes municipals de Palma, Marratxí i Bunyola. A aquesta zona s'han destinat les plantes o instal·lacions següents: planta de selecció d'envasos lleugers, planta de compostatge, planta de metanització, planta d'aprofitament energètic, planta de tractament de restes animals i sanitàries del grup II, abocador d'emergència, planta de tractament d'escòries, dipòsit de seguretat i un polígon per a activitats de gestió de residus. La zona 2 afecta el terme municipal de Santa Margalida i s'hi ha destinat un polígon per a activitats de gestió de residus. La zona 3 es troba al municipi de Calvià i obté una planta de compostatge. Finalment, a la zona 4 de sa Pobla, a la zona 5 d'Ariany i a la zona 6 de Felanitx, s'hi ha destinat una planta de compostatge per als llots de les EDAR per a cada un dels tres municipis. El PDSGRUM exigeix la necessitat que cada una de les infraestructures que s'instal·len en aquestes zones se sotmeti a l'avaluació de l'impacte ambiental.

- **Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de Construcció i Demolició, Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'Illa de Mallorca (PDSGRCDVPFU):** aquest Pla té per objecte la definició del marc de compliment obligat per a la gestió adequada de residus de construcció i demolició, i d'altres residus assimilables, voluminosos que no tinguin la consideració de residu perillós, així com els pneumàtics fora d'ús. Els principis que estableix el Pla per a la gestió d'aquests residus són:
- Prevenció i minimització de la seva generació.
 - Valoració dels residus produïts per mitjà de la reutilització, el reciclatge o altres formes.
 - Utilització dels residus de construcció i demolició que no es puguin reciclar com a matèries primeres secundàries, foment de la seva utilització en la restauració de pedreres.
 - Abocament mínim; queda prohibit l'abocament directe dels residus de construcció i demolició, voluminosos i pneumàtics fora d'ús que no s'hagin tractat prèviament.

Als parcs verds de Manacor i de Porto Cristo s'hi poden aportar selectivament diferents tipus de residus voluminosos d'origen domiciliari, entre altres tipus de

residus, i d'aquesta forma segregada són transportats fins a la planta de pretractament i triatge de Manacor, la qual compleix amb els principis que estableixen el PDSGRSUM i el PDSGRCDVPFU.

6.3.4 Legislació autonòmica sobre espais naturals

Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears

La Llei 1/1991 (LEN) deroga la Llei 1/1984, de 14 de març, d'ordenació i protecció d'àrees naturals d'interès especial i té per objecte establir el règim urbanístic de les àrees que pels seus valors naturals i paisatgístics d'interès per a la Comunitat Autònoma han de ser objecte de protecció especial. La LEN consta de dos títols que la desenvolupen. El títol I desenvolupa les àrees d'especial protecció d'interès per a la Comunitat Autònoma. Aquestes es classifiquen en dues categories: àrees naturals d'especial interès (ANEI) i àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP). Es crea així mateix la figura d'àrea d'assentament dins paisatge d'interès, que permet un tractament global de les àrees complexes de la Serra de Tramuntana de Mallorca i dels Amunts d'Eivissa. Es relacionen i es delimiten gràficament en un annex cartogràfic les àrees d'especial protecció de cada una de les illes. Es regula el contingut urbanístic de cada una de les categories, així com l'instrument d'ordenació territorial o urbanístic que s'ha d'aplicar a cada espai.

El títol II fa el desplegament legislatiu per a les Illes Balears d'algunes determinacions de la Llei de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre, com és atribuir la competència per a la declaració d'espais naturals protegits, quan correspongui a la Comunitat Autònoma i establir que l'acció per exigir el compliment d'aquesta Llei serà pública i subvencionada. Les disposicions addicionals i transitòries estableixen els espais que hauran de ser objecte d'expedient de declaració d'espai natural protegit, el règim urbanístic transitori fins a l'aprovació del planejament territorial o urbanístic exigint, el caràcter de la Llei de proteccions mínimes que no anul·la les disposicions vigents, que suposen major protecció, així com la situació detallada dels sòls urbanitzables no afectats per les delimitacions. Una part del sòl protegit del municipi de Manacor (*Escenaris de biodiversitat a Manacor*, 2009) es troba regulat sota la figura d'ANEI. Les 5 ANEI amb què compta Manacor són na Borges, es Fangar, Cales Verges de Manacor, Calicant i sa Punta i s'Algar. Cal



esmentar també la protecció dels alzinars de Calicant, s'Ermita i Son Barba com a AANP. Una part de la superfície de les Cales Verges de Manacor i Calicant està catalogada com a ARIP.

Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO)

Aquesta Llei pretén complementar la legislació estatal en matèria de protecció d'espais de rellevància ambiental de les Illes Balears i complir amb les exigències comunitàries de protecció de la xarxa ecològica europea Natura 2000. La LECO està estructurada en set títols i diverses disposicions addicionals, transitòries i finals. El títol I recull les disposicions generals i s'hi fixen l'objecte, la finalitat i els principis inspiradors, deures de col·laboració i mesures de foment, com també la creació del Consell Assessor d'Espais de Rellevància Ambiental. Es promou la "custòdia del territori" com a iniciativa que conjuga, de manera equilibrada, la protecció i els interessos dels propietaris.

El títol II tracta l'ordenació dels recursos naturals, la regulació bàsica estatal i regula el procediment per a l'aprovació dels plans d'ordenació dels recursos naturals. El títol III regula els espais naturals protegits mitjançant 6 capítols. Es creen dues noves categories: el paratge natural i el lloc d'interès científic i les microreserves; s'estableix el règim general d'usos i zonificació; s'escomet el procediment de declaració de cada una d'aquestes categories; es modula el dret de templeig i retracte; es regula el contingut dels plans rectors d'ús i gestió i de les normes de protecció; i, finalment, es tracta el tipus de gestió ambiental dels espais naturals protegits. El títol IV incorpora el règim jurídic propi dels llocs que integren la xarxa ecològica europea Natura 2000. El títol V estableix els òrgans competents de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears pel que fa als procediments de declaració, gestió i planificació dels parcs nacionals. El títol VI preveu la possibilitat de subscriure convenis i servituds. El títol VII instaura el règim d'infraccions, sancions i la policia administrativa. La disposició addicional primera de la LECO estableix una modificació de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 19 de la Llei 6/1999 (DOT). Per una altra banda, la disposició derogatòria aboleix els articles 26 i 27 de la Llei 1/1991 (LEN), el Decret 24/2002, l'acord del Consell de Govern de 15 de febrer de 2002 i la disposició addicional dessetena de la Llei 10/2003, de 22 de desembre, de mesures tributàries i administratives.

En relació amb el municipi de Manacor, la Xarxa Natura 2000 es localitza a les àrees de Cales Verges de Manacor i na Borges; hi ha 1.836 ha de superfície marina i algunes coves naturals han estat classificades com a llocs d'importància comunitària (LIC).

6.4 PLANEJAMENT MUNICIPAL

6.4.1 Les Normes subsidiàries i complementàries

Les Normes subsidiàries i complementàries de planejament del terme municipal de Manacor (NS), actualment en vigor, resultaren aprovades, amb prescripcions, per la Comissió Insular d'Urbanisme de Balears a les sessions de dia 24 de juliol de 1979 i de dia 14 de maig de 1980. Les NS mantenen les previsions de desenvolupament urbanístic del Pla Olesa de l'any 1945 aprovat per l'Ajuntament de Manacor. Aquestes NS han estat modificades puntualment en nombroses ocasions a l'espera de l'aprovació del Pla General d'Ordenació Urbana.

Algunes determinacions de les NS han estat alterades per mitjà de procediments tramitats pel Consell de Mallorca per aplicació de l'article 51 del TRLS en els aspectes següents:

- ❑ Desclassificació del polígon 4.21 cala Petita mitjançant NS definitivament aprovades en data 24 de juliol de 1997.
- ❑ Desclassificació dels polígons 9-1, 6-22, 6-23, 6-27, 6-28, 6-3, 10-3-2 2a fase (extensives de Cala Anguila i Cala Murada) i 3-5, 3-6, 3-8, 4-18 (extensives de cala Moreia i cala Magrana), mitjançant NS definitivament aprovades en data 15 d'octubre de 1999.
- ❑ Les determinacions sobre l'ordenació del sòl rústic del terme es veren afectades per la LEN, que qualificà com a àrees d'especial protecció les àrees de Cales Verges de Manacor, na Borges, Calicant, es Fangar, sa Punta i s'Algar.
- ❑ Les determinacions de les NS han estat afectades per diversos PDS vigents i resultaren directament modificades per les determinacions de les DOT que, a més de la incorporació de les distintes categories de sòl rústic definides i posteriorment concretades pel Pla Territorial de Mallorca, suposaren una afectació de les àrees de desenvolupament urbà previstes ja que provocaren la desclassificació dels sectors del sòl urbanitzable inclosos en els supòsits de desclassificació directa que les DOT estableien.

Característiques bàsiques de les normes subsidiàries i complementàries

L'estructura territorial del terme ve concretada amb caràcter general pels aspectes següents:

- ❑ La definició dels distints àmbits de desenvolupament urbà corresponents a cada un dels nuclis: Manacor, Son Talent i Son Macià a l'interior, i desenvolupaments costaners de Cala Anguila, Cala Mendia, s'Estany d'en Mas, cala Magrana, Cala Murada, Cales de Mallorca, cala Domingos i s'Illot a la costa.
- ❑ Les distintes qualificacions de sòl rústic definides per les NS: agrícola i ramadera, excedent i forestal a les quals se superposen les definides per la LEN i les DOT.
- ❑ La previsió de les infraestructures viàries amb la incorporació de grans actuacions: desdoblament de la C-715, variants nord i oest de Manacor, variant de Porto Cristo, etc.
- ❑ La previsió de la resta d'infraestructures territorials: abastiment, sanejament, energia elèctrica, FC, instal·lacions portuàries, etc.
- ❑ La previsió de la resta de sistemes generals d'equipaments i zones verdes.

Les NS preveien inicialment un total de 880,07 ha de sòl destinat a desenvolupament urbà i classificat com a sòl urbà o urbanitzable, amb una densitat mitjana de 174,57 hab./ha i una capacitat potencial total, d'acord amb les densitats globals fixades per a cada polígon, de 153.636 habitants. Actualment aquest sostre poblacional s'ha reduït a 112.251 habitants per mitjà d'una modificació puntual de les normes subsidiàries i complementàries de Manacor 1/2007 (BOIB núm. 22 de 10-02-2007).

Figura 115. Capacitat de població al municipi de Manacor

Nuclis	Capacitat de població
Manacor	62.862 hab.
Son Macià	1.173 hab.
S'Illot – Cala Morlanda	4.852 hab.
Porto Cristo	20.278 hab.
Cala Magrana	1.185 hab.
Cala Anguila, Cala Mendia i s'Estany d'en Mas	8.277 hab.
Cales de Mallorca	8.400 hab.
Cala Murada	5.224 hab.
TOTAL	112.251 hab.

Font: Normes subsidiàries i complementàries de Manacor

Per a l'ordenació del sòl urbà i urbanitzable i amb l'excepció del CITN de Cales de Mallorca, les NS divideixen els àmbits de desenvolupament urbà en polígons distints, amb definició de la seva superfície global i assignació de densitat global i qualificació. La distribució per nuclis és la següent:

- ❑ Manacor: en sòl urbà 18 polígons identificats de l'1.1 fins l'1.18, tots d'ús residencial amb excepció de 2 polígons de serveis (1.15 i 1.17) i 1 polígon assistencial (1.16). En sòl urbanitzable 3 polígons residencials (1.22, 1.29 i Son Talent) i 5 de serveis (1.26, 1.27, 1.28, polígon industrial i la seva ampliació).
- ❑ Porto Cristo: en sòl urbà 15 polígons amb usos residencials (4.1 fins 4.8; 4.10 fins 4.12; 4.14 fins 4.17), 1 de serveis (4.9 i polígon A). En sòl urbanitzable 1 polígon de serveis (polígon A), un altre d'equipament docent (polígon B) i els 2 polígons corresponents a la zona de les coves (4.19 i 4.20).
- ❑ Son Macià: un polígon residencial (2.1).
- ❑ Cala Anguila, Cala Mendia, s'Estany d'en Mas i cala Magrana: en sòl urbà 22 sectors d'ús residencial o turístic (5.1 fins 5.4; 6.1 i 6.2; 6.4 fins 6.19). En sòl urbanitzable 4 sectors (6.20 fins 6.23).
- ❑ Cala Murada i cala Domingos: en sòl urbà 2 polígons d'ús residencial i turístic (10.1, 10.3) i 1 polígon de serveis (10.2). En sòl urbanitzable 4 polígons (7.1 fins a 7.4) corresponents al sector de cala Domingos.
- ❑ Cales de Mallorca: es respectava l'ordenació establerta per al CITN.
- ❑ S'Illot: en sòl urbà 4 polígons d'usos residencial o turístic (3.1 fins 3.4) i 1 polígon de serveis (3.9).

Les NS defineixen per a cada polígon la seva qualificació específica, amb la distribució següent segons els nuclis:

- ❑ Manacor: en sòl urbà es defineixen 6 qualificacions per tipologies d'edificació contínua (singular antiga, general antiga, illa singular, intensiva A1, intensiva A2, intensiva B1), una qualificació de tipologia aïllada (extensiva E), a més de la tipologia de la zona de Fartàritx (protecció molins), la de la zona de les 12 illes (intensiva en illa oberta, que després va ser desenvolupada mitjançant un estudi de detall), la qualificació dels serveis i l'assistència sanitària. En sòl urbanitzable, una qualificació per a tipologia aïllada (extensiva baixa), a més de les de serveis i ús esportiu i les definides per cada pla parcial.
- ❑ Porto Cristo: en sòl urbà es defineixen 2 qualificacions per a tipologies d'edificació contínua (intensiva C, intensiva D2), 3 per a tipologies aïllades (extensiva F1, extensiva



G1 i extensiva G2), a més de la qualificació per a serveis d'ús esportiu. En sòl urbanitzable, la qualificació corresponent a la zona de les coves (especial coves) i les dels polígons A i B.

- ❑ A Son Macià una única qualificació per a tipologia d'edificació contínua (intensiva B2).
- ❑ Cala Anguila, Cala Mendia, s'Estany d'en Mas i cala Magrana: en sòl urbà, es defineixen 6 qualificacions, totes elles per a tipologies d'edificació aïllada (extensiva F1, extensiva I, extensiva F2, extensiva G1, extensiva G2, extensiva hotelera I). En sòl urbanitzable una única qualificació (extensiva per a tipologia d'edificació aïllada).
- ❑ Cala Murada i cala Domingos: en sòl urbà 2 qualificacions per a ús residencial i turístic (extensiva i extensiva H) i 1 qualificació per a usos de serveis ZS, totes elles per a tipologia d'edificació aïllada. En sòl urbanitzable una única qualificació G1) així mateix per a tipologia d'edificació aïllada.
- ❑ Cales de Mallorca: es respectava l'ordenació establerta pel CITN, amb un total de 7 zones, a la primera península, única que manté la classificació: I. Residencial amb parcel·la gran, III. Residencial de conjunts o agrupacions, IV. Residencial d'apartament, V. Hotelera, VIII. Comercials, IX. Zones residencials recreatives i X. Edificis públics.
- ❑ S'Illot: en sòl urbà 4 qualificacions, totes elles per a tipologia d'edificació contínua (intensiva B2, intensiva C, intensiva D1 i intensiva D2). En sòl urbanitzable 1 qualificació corresponent a la zona de serveis.

En caràcter general, les qualificacions corresponents a tipologies d'edificació contínua es regulen mitjançant definició de l'ocupació màxima i de l'altura edificable, que generalment va en funció de l'amplada del carrer. En el cas del nucli de Manacor, la regulació d'ocupacions i altures permeses va ser objecte d'interpretació unitària mitjançant l'elaboració d'un Pla de Profunditats i Altures Edificables en què es definiren els paràmetres esmentats per a cada una de les illes definides. A la resta de nuclis, les regles d'aprofitament s'apliquen cas per cas.

Pel que fa a les tipologies d'edificació aïllada, les condicions d'aprofitament estan definides mitjançant la fixació de l'índex d'edificabilitat (entre 3 i 1 m³/m²), ocupació màxima (entorn al 30 % – 40 %, amb algunes excepcions del 20 % i 60 %) i altura màxima permesa (entre 2 i 4 plantes, amb alguna excepció de 5 plantes a parcel·les d'ús hotelera, i llibertat pel que fa al nombre de plantes a la zona hotelera del CITN de Cales de Mallorca).

Estructura general i característiques tipològiques del teixit urbà

Nucli de Manacor:

- ❑ Previsió d'una infraestructura viària perimetral que defineix les grans peces del teixit urbà, constituïdes per la carretera de Palma, l'eix passeig de l'Estació – passeig del Ferrocarril – avinguda del Parc, la ronda del Port i la ronda de Felanitx.
- ❑ Previsió dels sistemes generals d'equipament i dels espais lliures públics més importants que compten amb el suport dels eixos viaris anteriors.
- ❑ Ordenació majoritària del teixit urbà per mitjà de tipologies d'edificació contínua de 3 i 4 plantes d'altura, amb previsió de franges de major altura a les façanes als eixos més importants, constituïts, a més dels citats, pel carrer de Jordi Sureda, les avingudes de Mossèn Alcover, Salvador Joan i Fra Juníper Serra, el passeig d'Antoni Maura, l'avinguda de Baix des Cós, la via de Portugal, l'avinguda del Torrent, la rambla del Rei En Jaume, etc.
- ❑ Previsió d'una àmplia zona de serveis al nord de la carretera de Palma i de 2 zones residencials de tipologia extensiva a l'exterior de l'avinguda del Parc i de la ronda del Port.
- ❑ Previsió d'una ordenació adequada segons la protecció atorgada a la zona de Fartàritx i d'una ordenació específica per a la zona de les 12 illes.
- ❑ Previsió del desenvolupament de la zona industrial i de serveis al límit oest del nucli, reforçada a la C-715.

Nucli de Son Macià:

- ❑ Previsió d'una peça de sòl urbanitzable, actualment desclassificada, que dotava de cohesió el sòl classificat com a urbà.
- ❑ Previsió dels equipaments a l'extrem sud-est del nucli.
- ❑ Ordenació de la totalitat del nucli per mitjà de tipologia d'edificació contínua.

Nucli de s'Illot:

- ❑ Previsió d'un desenvolupament urbanístic compacte en base a tipologies d'edificació contínua d'altura variable entre 2 i 5 plantes en funció de l'amplada del carrer.
- ❑ Poca previsió de zones d'equipament i d'espais lliures públics coincidents la seva majoria amb la franja litoral.



Nucli de Porto Cristo:

- ❑ Previsió de la ronda de l'Oest, en el límit nord del casc, que connecta la carretera de Manacor amb la de Son Carrió i la de Son Servera.
- ❑ Emplaçament a l'entorn de les carreteres a Son Carrió i Son Servera de les grans peces d'equipament, amb previsió d'espais lliures públics de caràcter lineal a l'entorn del front litoral.
- ❑ Previsió de consolidació urbana per mitjà de tipologies d'edificació contínua als dos costats dels eixos de penetració fins a la mar constituïts pel carrer del Port i les avingudes dels Pins, de Joan Amer i de sa Fonera; amb previsió d'una ordenació especial per a la primera línia davant la mar, al llarg dels espais lliures contigus amb la zona portuària.
- ❑ Complement de les zones anteriors mitjançant desenvolupaments extensius de tipologia aïllada als dos costats del límit sud de l'avinguda de sa Fonera i a la zona entre la ribera sud del Port i cala Murta.

Nucli de Cala Anguila, Cala Mèndia, s'Estany d'en Mas i cala Magrana:

- ❑ Previsió de desenvolupaments costaners de caràcter extensiu i tipologia d'edificació aïllada al llarg de la franja litoral i recolzats en les penetracions des de la carretera de Porto Cristo a Portocolom, fruit de desenvolupaments urbanístics parcials poc cohesionats.
- ❑ Previsió de zones d'equipament recolzades al viari interior paral·lel a la costa, amb previsió d'espais lliures públics a la franja litoral.

Nuclis de Cales de Mallorca i Cala Murada:

- ❑ Previsió de desenvolupaments urbanístics de caràcter extensiu en base a tipologies d'edificació aïllada que s'expandeixen cap a l'interior a partir de la franja litoral i al llarg de les penetracions des de la carretera de Porto Cristo a Portocolom, fruit de desenvolupaments urbanístics parcials, amb escàs grau d'homogeneïtat, entre ells el CITN de Cales de Mallorca desenvolupat al marge de la normativa urbanística en base a la seva normativa específica.
- ❑ Escassa previsió de zones d'equipament amb grans superfícies d'espais lliures públics coincidents en la seva majoria amb llits fluvials i torrenteres.

Referent al sistema general d'espais lliures públics, les NS preveuen una superfície total de terrenys així qualificats de 190 ha; de les quals 48,9 ha al nucli de Manacor; 17,6 ha (13.1) a

Porto Cristo; 3,6 ha (4.2) a Son Macià; 18.1 ha (21.3) al nucli de Cala Anguila, Cala Mendia, s'Estany d'en Mas i cala Magrana; 100,8 ha a Cala Murada (83.4) i Cales de Mallorca (15.9); i 4,1 ha (4.35) a s'Illot. De la globalitat de superfície d'espais lliures prevista resultaria una ràtio de 12,36 m²/hab. respecte de la capacitat potencial del planejament, amb ràtios parcials per nuclis entre els 4 m²/hab. de s'Illot i els 53,4 m²/hab. de la zona de Cala Murada i Cales de Mallorca.

Execució del planejament

En el cas dels elements de l'estructura general i orgànica, les NS concentren la major part d'actuacions previstes al nucli de Manacor, contemplant bàsicament els aspectes següents :

- ❑ Una sèrie d'actuacions a la infraestructura viària facultades per la supressió del servei ferroviari, el que possibilitava la urbanització del passeig del Ferrocarril i de l'avinguda del Parc.
- ❑ La realització de les rondes del Port i de la ronda de Felanitx.
- ❑ Una sèrie d'actuacions per a la dotació d'ELP a ubicar a la ronda de Felanitx i a la zona de l'avinguda del Parc.

La primera actuació en matèria viària executada va ser la urbanització i dotació de serveis de l'avinguda del Parc i del passeig del Ferrocarril que es va executar entre els anys 1992 i 1994 i va suposar l'expropiació d'una important superfície de terrenys, sobretot a la zona anomenada actualment plaça Madrid, al final del passeig de na Camel·la.

La segona actuació viària fou l'obertura de la ronda del Port, iniciada a finals de l'any 2000, i que va des de la carretera de Porto Cristo en l'encreuament amb l'avinguda del Parc fins a la carretera de Felanitx. La urbanització d'aquesta ronda ha suposat l'adquisició per part de la corporació municipal de bona part dels terrenys que la conformen, amb un esforç inversor municipal important. La seva execució ha possibilitat que el trànsit amb origen o destí Felanitx o Porto Cristo no hagi de penetrar al nucli i ha creat una via alternativa per a l'entrada i sortida de Manacor. Finalment ha possibilitat el desenvolupament de les zones urbanitzables de la zona de la ronda del Port i la rambla del Rei En Jaume que han experimentat un creixement espectacular els darrers anys.

La darrera actuació en la matèria és l'obertura de la ronda de Felanitx, iniciada també al final de l'any 2000. En l'actualitat està executada des de la carretera de Felanitx fins al carrer Cid



Campeador, i queda pendent d'executar el tram fins a la via Majòrica que, mitjançant la rotonda sobre la carretera Palma – Artà permetrà la comunicació directa entre les carreteres de Palma, Felanitx i Porto Cristo. Aquest últim tram de la ronda de Felanitx s'ha vist retrassat per la reobertura de la línia ferroviària Palma – Inca – Artà que ha suposat el retorn del tren a les antigues instal·lacions i que obliga a executar una alternativa viària que no suposi un encreuament a nivell de les vies del tren. Aquesta ronda, actualment en funcionament, és un vial que ha significat una millora per a la barriada de sa Torre perquè així té comunicació directa amb les principals vies de comunicació del terme, el que facilitarà el seu desenvolupament; a més, aquesta ronda serà la via a la qual desembocarà el vial d'enllaç de l'ampliació del polígon industrial, ja aprovada, i una alternativa per a l'accés a l'actual polígon industrial.

El grau d'execució de les previsions de les NS en matèria de dotació d'ELP és molt escàs perquè no hi ha hagut una política d'adquisicions dels terrenys així qualificats. El retràs en l'execució de la ronda de Felanitx ha dificultat l'adquisició i execució de les ELP que es recolzaven en aquesta via, però tampoc s'han executat la resta de zones verdes previstes, ubicades en el passeig del Ferrocarril, executat fa més de deu anys, ja que en aquesta zona només s'ha adquirit els terrenys on es preveu executar les obres de l'Auditori. En canvi, s'han executat obres d'embelliment i adequació de petits espais lliures públics, integrats a la trama urbana, com la plaça Ramon Llull, la plaça de sa Moladora, l'ordenació i embelliment de la plaça de Sant Jaume, la plaça Jordi Caldentey, un tram del passeig de Fartàritx i els aparcaments subterranis de la plaça de Sant Jaume i de na Camel·la.

Determinacions relatives a l'ordenació del teixit urbà respecte de les característiques dels teixits definits:

- ❑ Amb caràcter general l'escàs grau de consolidació de les possibilitats edificatòries atorgades per les NS respecte dels teixits urbans consolidats ordenats per mitjà de tipologies d'edificació contínua, que presenten un alt grau de subedificació respecte dels aprofitaments assignats pel planejament. Algunes zones del nucli antic i les intensives dels nuclis de Manacor i Porto Cristo presenten unes altures d'edificació consolidada molt inferior a les definides per les NS.
- ❑ En sentit contrari, l'alt grau de consolidació de les possibilitats d'aprofitament atorgades en els teixits corresponents als desenvolupaments costaners més recents, urbanísticament desenvolupats sota les planificacions de caràcter unitari.

Determinacions relatives a l'ordenació del teixit urbà respecte de l'execució dels desenvolupaments previstos:

- ❑ Els processos d'urbanització i edificació, al nucli de Manacor, de la zona de la rambla del Rei En Jaume així com el rebliment dels solars vacants pròxims al passeig del Ferrocarril, l'avinguda del Parc i la ronda del Port, que estan pendents de finalització dels procediments de gestió urbanística al polígon de sòl urbanitzable 1-22, Son Talent així com la UA 1 U7-a que confronta amb la via Majòrica i la ronda de Felanitx.
- ❑ L'execució en el nucli de Porto Cristo de les obres del pont elevat damunt del Riuet a fi d'alleguerir la pressió del trànsit que de la inexecució de la variant de Porto Cristo se'n deriva.
- ❑ C. La dotació als nuclis de s'Illot i Porto Cristo de les xarxes d'abastiment d'aigua potable i sanejament, amb posterior pavimentació i dotació d'enllumenat públic de les zones en què s'han implantat.
- ❑ El desenvolupament, en el nucli de Porto Cristo, dels terrenys corresponents al polígon 4-5 i la zona des Pinaró, així com la consolidació per l'edificació dels terrenys ordenats mitjançant tipologies de caràcter extensiu de les zones de Mitjà de Mar, sa Torre i el Club Nàutic.
- ❑ La progressiva consolidació per l'edificació dels terrenys vacants al nucli de s'Illot.
- ❑ El desenvolupament de nombrosos processos d'execució i edificació del contingut conformat pels nuclis de Cala Magrana, Cala Anguila, Cala Mendia i s'Estany d'en Mas.
- ❑ La continuació, en el nucli de Cales de Mallorca del procés edificador de la primera península d'aquesta urbanització.
- ❑ A la zona de Cala Murada, s'ha urbanitzat i edificat el polígon 10-3 i estan amb un avançat procés de consolidació per l'edificació de la resta de terreny de la zona.

Pel que fa a la dotació d'equipaments públics, cal destacar:

- ❑ En el nucli de Manacor, l'ampliació de les oficines de Manacor, la construcció de l'escola de música, la dotació de la biblioteca al claustre del convent dels dominics, l'hospital comarcal de Manacor, l'Institut i na Capellera.
- ❑ La construcció de l'escola de primària de s'Illot.
- ❑ Construcció d'un centre d'educació secundària i d'un centre de salut a Porto Cristo.
- ❑ La construcció del centre cívic de la zona de Cales de Mallorca.

A més de tot això que s'ha esmentat en els paràgrafs anteriors, en l'aplicació de diverses polítiques sectorials, cal mencionar la posada en funcionament de la línia fèrria fins a Palma,



l'execució, a l'àmbit del Pla Mirall, de nombroses actuacions de rehabilitació i remodelació de places i passejos, la creació de nous aparcaments i els processos de creació de zones per a vianants de diversos indrets dels nuclis urbans, i les actuacions a la xarxa viària del terme, entre les quals cal destacar com a executades o en procés d'execució:

- La variant nord del nucli de Manacor.
- La millora del tram de la PM-V 402-3 fins al nucli de Porto Cristo i de l'accés a Cala Morlanda (PM-V 402-5).
- La millora de diversos trams de la PM-V 401-5, camí de Son Fortesa.
- El reforç del ferm de la C-714 de Manacor a Felanitx i de la PM-402 de Manacor a Porto Cristo.
- La remodelació de la PM-V 401-4 de Cala Mendia a Porto Cristo.
- La millora del tram de la PM-V 402-3 de Cala Morlanda a sa Coma.
- La millora del tram de la PM-V 332-2, accés a Manacor pel camí de Conies.

La Llei 6/98, sobre règim del sòl i valoracions, de caràcter estatal, i d'aplicació també a les Illes Balears, estableix diferents modificacions conceptuals amb efectes reals sobre la planificació urbanística. La més destacada és la nova definició del sòl no urbanitzable en funció del seu règim especial de protecció en funció dels seus valors, i la classificació del sòl urbanitzable per exclusió del sòl urbà i no urbanitzable. La Llei defineix que el sòl no urbanitzable ha de ser justificat per una qualificació d'especial protecció, o per considerar-se no adequat per a urbanitzar, de manera que una part del sòl no urbanitzable, anterior a la Llei, pot no ajustar-se a aquestes justificacions i passar a règim d'urbanitzable. Així mateix també desapareix el caràcter de programació del sòl urbanitzable, de manera que es pot desenvolupar alhora el programat i no programat, i el territori pot deixar de créixer en espais progressius i programats per fer-ho arreu. La Llei també incideix en els drets i deures de la propietat (deduccions, cessions de sòl, indemnitzacions, etc.) i en la valoració del sòl, aspectes destacats sobretot en la gestió urbanística. És d'esperar que el Pla General que s'aprovarà pròximament a Manacor s'hagi fet aplicant aquesta nova Llei.

Figura 116. Indicadors territorials de Manacor amb altres municipis de Mallorca

Poble	Total (ha)	Urbà (ha)	Urbanitzable (ha)	IS1	IS2	Població (2001)	Densitat bruta ¹	Densitat neta ²
Alcúdia	5.989	604,97	91,78	0,116	0,868	12.942	2,16	21,39
Bunyola	8.463	152,98	94,21	0,029	0,619	4.910	0,58	32,10
Calvià	14.497	2.372,43	18,79	0,165	0,992	38.841	2,68	16,37
Capdepera	5.492	526,6	80,57	0,111	0,867	8.672	1,58	16,47
Esporles	3.527	131,02	0,00	0,037	1,000	4.082	1,16	31,16
Inca	5.865	232,46	60,93	0,050	0,792	23.361	3,98	100,49
Llucmajor	32.705	462,95	816,01	0,039	0,362	24.750	0,76	53,46
Manacor	26.022	790,2	221,77	0,039	0,781	31.575	1,21	39,96
Marratxí	5.418	950	52	0,185	0,948	22.275	4,11	23,45
Muro	5.855	297,88	27,26	0,056	0,916	6.359	1,09	21,35
Palma	20.870	4.267,26	1048,33	0,255	0,803	346.720	16,61	81,25
Son Servera	4.656	212,76	88,07	0,065	0,707	10.179	2,19	47,84
Valldemossa	4.254	58,45	40,42	0,023	0,591	1.770	0,42	30,28

¹ Respecte al total del terme municipal ² Respecte a la superfície de sòl urbà

Font: elaborat a partir de BDM, 2002, avançament del PTM, 2002

L'any 2001, la ciutat té una densitat neta de 39,96 hab./ha. Comparant aquest valor amb altres municipis semblants en superfície i població, presenta valors força alts, equiparables a pobles més petits com Bunyola o Esporles. No obstant això, presenta densitats menors que els municipis turístics de la mateixa àrea, com són Son Servera i Llucmajor. Aquest valor indica que la disposició de la població és molt variada, ja que hi ha una part d'aquesta en vertical i una altra part, de menor significació, amb caràcter horitzontal, ja sigui de tipus intensiu o extensiu, ja que si es compara amb Inca, on el valor és de 100 hab./ha ens indica que la gent viu molt més en vertical, o en blocs d'edificis més alts. En relació a Palma, els índexs de saturació presenten valors molt semblants pel que fa a l'IS 2, tot i que la densitat de la capital és dues vegades superior a la de Manacor. Si en canvi es compara amb Inca, s'observa que l'IS 1 és més elevat a Inca que a Manacor, mentre l'IS 2 és molt semblant. Amb aquestes dues comparacions ja podem situar a Manacor com a una ciutat semiintensiva, amb una densitat de població mitjana dins la zona urbana.

El règim d'usos i la qualificació del sòl

El règim d'usos de Manacor es defineix per cada zona de planejament de les NS. Aquests usos són molt genèrics en tots els casos i apareixen limitats o bé en altura d'edificació o bé per circumstàncies molt específiques (de situació, de risc, etc.). Aquests usos són:

Figura 117. Usos del sòl a Manacor

General	Global	Detallat	Ús preferent
Rural	Rural	Agrícola ramader	Activitat agrícola ramadera
		Forestal	Extracció de recursos
Residencial	Resid. unifamiliar	Habitatge unifamiliar	Allotjament d'una família
	Resid. plurifamiliar	Habitatge plurifamiliar	Habitatges adossats, agrupats o plurifamiliars
		Resid. públic	
Productiu	Industrial	Industrial	Indústries a excepció de les perilloses
		Compatible amb habitatge	Indústries compatibles amb l'habitatge
	Serveis	Terciari	Comerços i grans superfícies
		Serveis	Oficines, gestories, bancs, immobiliàries... Restauració, oci, recreatius...
		Turístic	Hotels, hostals, pensions...
		Hotels de ciutat	Hotels urbans
		Serveis en planta baixa	

Font: Normes subsidiàries i complementàries de Manacor

La qualificació del sòl té com a objecte assignar a cada part del territori usos i, si és el cas, intensitats i/o condicions d'edificació, tot desenvolupant i precisant els drets i deures genèrics establerts mitjançant la classificació del sòl (Carceller i Pérez, 1994). De manera simplificada els models de zonificació poden basar-se en la separació dels usos en àrees funcionals (esport, indústria, comerç, estudi, residència), o la diversificació d'usos i grups socials. L'ecologia urbana ha realitzat interessants anàlisis de la diversitat de la ciutat i els fluxos que genera (vegeu Rueda, 1995). Aquest no és el lloc per analitzar en detall aquests processos, però en síntesi la ciutat diversa i compacta té més complexitat d'activitats i persones i per això, ocupa menys sòl, redueix les necessitats de temps i d'energia dedicats als desplaçaments (Campbell i Newman, 1989), i genera menys inestabilitat i inseguretat social. El sòl urbà de Manacor té 37 tipus de qualificacions de sòl, el sòl urbanitzable 3 i el sòl rústic es compon de 4.

Figura 118. Classificació del sòl urbà a Manacor, paràmetres d'edificació i usos permesos

Classifi- cació	Tipologia	Tipus ordenació	Parcel·la mínima	Usos permesos ¹	Nucli urbà
Urbà	Intensiva nucli antic	Contínua	200 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva A4	Contínua	400 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva B	Contínua	400 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva A2	Contínua	400 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva B1	Contínua	400 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva A2R	Contínua	400 m ²	R, I1, Si T i H1	Manacor
	Intensiva A1	Contínua	200 m ²		Manacor
	Intensiva C1	Contínua	200 m ²	R	S'Illot
	Intensiva C2	Contínua	200 m ²	R, S1	S'Illot
	Intensiva C3	Contínua	200 m ²	R, S1	S'Illot
	Intensiva D1	Contínua	150 m ²	R, IT	Porto Cristo
	Intensiva D2	Contínua	200 m ²	R, IT	Porto Cristo
	Intensiva D3	Contínua	200 m ²		Porto Cristo
	Dotze illetes	Aïllada	400 m ²		Manacor
	Dotze illetes solar inferior a 400 m ²	Contínua			Manacor
	Extensiva	Aïllada	2.000 m ²	RU	Son Talent
	Extensiva E1	Aïllada	400 m ²		Manacor
	Extensiva E2	Aïllada	300 m ²	RU	Porto Cristo
	Extensiva E3	Aïllada	600 m ²	RU	Porto Cristo Sa Marineta
	Extensiva E4	Aïllada	400 m ²	R, IT	Porto Cristo
	Extensiva E5	Aïllada	400 m ²	RU	Porto Cristo
	Extensiva E6	Aïllada	400	RU	Cala Magrana, cala Estany, Cala Anguila i Cala Mendia
	Extensiva E7	Aïllada	2.000	R, IT	Cala Magrana, cala Estany, Cala Anguila i Cala Mendia
	Extensiva E8	Aïllada	600	RU	Cala Estany, Cala Anguila i Cala Mendia
	Extensiva E9	Aïllada	600	R, IT	Cala Estany, Cala Anguila i Cala Mendia
	Extensiva E10	Aïllada	400	RU	Cala Estany, Cala Anguila i Cala Mendia
Extensiva G1	Aïllada	600	R, IT	Cala Domingos	
Extensiva H	Aïllada	1.000	RU	Cala Murada Cales de Mallorca	
Extensiva I2	Aïllada	5.000	R, IT	Cales de Mallorca	



Classificació	Tipologia	Tipus ordenació	Parcel·la mínima	Usos permesos ¹	Nucli urbà
	Extensiva I3	Aïllada	5.000	R, IT	Cales de Mallorca
	Extensiva I4	Aïllada	5.000	R, IT	Cales de Mallorca
	Son Macià	Contínua	200 m ²	R, IT	Son Macià
	Hotelera 1	Aïllada	2.000 m ²	IT, RP	Cala Murada
	Hotelera 2	Aïllada	2.000 m ²	IT, RP	Cala Murada
	Serveis 1	Aïllada	1.000 m ²	T, RPis	Cala Murada
	Serveis 2	Aïllada	1.000 m ²		Cala Murada
	Serveis	Aïllada	1.000 m ²	HPM	Manacor
Urbanitzable	Programat en àrees de desenvolupament urbà	Subjectes a l'elaboració de plans parcials amb normativa pròpia			
	Programat en àrees de desenvolupament turístic	Subjectes a l'elaboració de plans parcials amb normativa pròpia			
No urbanitzable	Zona agrícola ramadera	Disseminat		Ús agrícola ramader i habitatges annexos a l'explotació. Cases d'eines	
	Zona forestal	Disseminat		Ús forestal i habitatge unifamiliar en règim singular	
	Zona excedent	Disseminat	7.000 m ²	RU, agrícola ramadera, forestal, indústria i serveis vinculats al camp, jaciments i canteres, cases d'eines	
	Paisatges preservats	Disseminat	100.000 m ²	RU, indústria, serveis, canteres i jaciments recreatius	

¹. R= residencial

RP= residencial públic

Rpis= habitatge en planta pis

RU= residencial unifamiliar

I= industrial

I1= industrial limitat compatible amb habitatge

IT= indústria hotelera

S= serveis

S1= serveis en planta baixa

T= terciari

H1= hotel de ciutat

HPM= habitatge per personal de manteniment

Font: elaboració pròpia a partir de les NS de Manacor

Sòl industrial

Tot i que alguna determinada activitat industrial es permet a altres zones del municipi, les NS destinen una àrea concreta del municipi a l'ús industrial i de serveis totalment aïllat. Es tracta del Pla Parcial del Polígon Industrial. Les NS permeten que al polígon industrial s'instal·lin totes les indústries sense limitació de superfície ni potència a excepció de les perilloses. Les classificades com a molestes, insalubres, nocives i perilloses hauran d'adoptar

les mesures correctores pertinents per suprimir la causa de la seva classificació. L'activitat comercial i de serveis també està permesa essent l'ús residencial l'únic no admès en el polígon industrial.

El Pla Parcial del Polígon Industrial s'aprovà definitivament l'any 1984 i en l'actualitat ja ha estat executat. Actualment, de les 84 parcel·les que té el polígon, 60 ja estan ocupades. Cal destacar que tot i que teòricament hi ha disponibilitat de sòl industrial, l'elevat preu del sòl i la manca d'ajudes o mesures incentivadores fan que l'establiment d'indústries existents o noves en el polígon sigui molt difícil. Així, és habitual en el municipi trobar indústries o magatzems en sòl rústic i a l'interior dels nuclis urbans, sobretot al de Manacor. Actualment s'està duent a terme un projecte d'ampliació del polígon industrial mitjançant la modificació de les NS. Aquesta ampliació, d'aproximadament 300.000 m² pot provocar la davallada del preu del sòl industrial del municipi que permet que més indústries s'hi puguin instal·lar. A l'interior del nucli urbà de Manacor s'hi localitzen moltes indústries que tot i que s'implantaren inicialment en la perifèria de la ciutat, el creixement urbanístic els ha anat integrant en el nucli. Aquest fet genera inconvenients sobretot pel que fa als renous i a la producció de pols i residus. L'Ajuntament de Manacor va aprovar l'any 1995 una ordenança sobre protecció contra renous i vibracions que obliga a l'elaboració prèvia d'un estudi tècnic que descriu les mesures correctores previstes que es refereixen a l'aïllament acústic i vibracions per a l'obtenció de la llicència d'instal·lació d'activitats industrials.

El sòl urbanitzable

Figura 119. Normes per al desenvolupament de plans parcials

Pla parcial	Tipologies	Superfície mínima a desenvolupar	Densitats màximes	Dotacions	Parcel·la mínima	Usos admesos
Àrees de desenvolupament urbà	Extensives mitjanes	5 ha	150 hab./ha 1,5 m ³ /m ²	5 % equipaments 7 % activitats terciàries	800 m ²	Pb. per caixes d'escala, ascensors i aparcaments. Residencial, ús públic i comercial condicionats
	Extensives baixes		100 hab./ha 1 m ³ /m ²		600 m ²	
Àrees de desenvolupament turístic	Extensiu	7 ha	75 hab./ha 0,75 m ³ /m ²	8 % equipaments		Residencial, ús públic, comercial i de serveis condicionats

Font: Normes subsidiàries i complementàries de Manacor



Les NS de Manacor classifiquen el sòl urbanitzable com a programat que es qualifica com a àrea de desenvolupament urbà i turístic. Ambdues tipologies es desenvolupen a partir de plans parcials amb una normativa específica.

El sòl no urbanitzable

El sòl rústic de Manacor, contempla 4 nivells de protecció, una categoria per al sòl rústic comú, la zona agrícola ramadera, la zona forestal i els paisatges preservats. També estableix tota una sèrie de normes generals de conservació i preservació de la natura pel que fa als camins, les instal·lacions de serveis, la publicitat, el moviment de terres, els abocadors o les construccions que es puguin dur a terme en les zones classificades com a no urbanitzables. La legislació posterior ja ha regulat alguna d'aquestes activitats en àrees rurals per la qual cosa l'Ajuntament aplica actualment la normativa sectorial pertinent. Les NS són anteriors a l'aprovació de la Llei d'espais naturals llavors no contempen les 5 ANEI que actualment té el municipi, tot i formar part de l'entorn no urbanitzable. En relació al sòl rústic protegit, hi ha un total de 5 ANEI en el terme de Manacor. L'ANEI 44 i 45 estan situades a l'extrem nord del municipi, mentre que la resta es localitzen a l'extrem sud-est, prop del nucli de les cales de Manacor. L'ANEI 44 és el més extens i ocupa els terrenys del torrent de na Borges, que és el curs d'aigua més llarg de Mallorca. L'ANEI 45, que té una extensió molt petita dins el terme municipal, forma part de les serres de llevant. El manteniment d'aquest espai és molt important com a zona d'amortiment de la zona de Calicant. Finalment, la resta d'ANEI (es Fangar, cales de Manacor i sa Punta i s'Algar) tenen una importància elevada tant des del punt de vista territorial, ja que se situen en una zona densament urbanitzada, sobretot en el litoral, com des del punt de vista botànic i pel que fa a la fauna, a causa de la riquesa d'espècies que s'hi localitzen. Referent al sòl forestal, les NS el defineixen com el sòl que forma els boscos i les muntanyes d'utilitat pública, els boscos protectors i assentats sobre sòls poc profunds, els cims de les serralades i muntanyes i els terrenys amb pendents superiors al 20 %. A l'actualitat gran part del sòl forestal ha passat a formar part de les àrees naturals d'especial interès. El sòl rústic comú, qualificat com a excedent a les Normes subsidiàries, la parcel·lació és més intensa, així com la utilització del sòl també es pot confondre amb usos més pròpiament urbans.

Modificacions recents de les Normes subsidiàries

Segons la memòria informativa del PGOU s'han produït 30 modificacions de les NS vigents. La majoria d'aquestes modificacions s'han realitzat per dotar al municipi de les infraestructures i dels equipaments necessaris per al creixement i l'evolució que ha sofert el municipi durant pràcticament tres dècades.

6.4.2 El Pla General d'Ordenació Urbana

En el marc definit pel Pla Territorial de Mallorca i de conformitat amb la legislació vigent, el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) actualment es troba en tramitació. Aquest Pla constituirà l'instrument d'ordenació integral del territori del terme municipal perquè definirà els elements bàsics de l'estructura general i orgànica del territori; classificarà el sòl mitjançant l'establiment dels règims jurídics corresponents a cadascuna de les seves classes i categories; i delimitarà, de manera directa o per mitjà dels seus instruments de desenvolupament, les facultats urbanístiques del dret de propietat del sòl, especificarà els deures que condicionen l'efectivitat i l'exercici legítim d'aquestes facultats.

El desenvolupament i execució del PGOU és competència de l'Ajuntament, sense perjudici de la participació de particulars, d'acord amb l'actual legislació i amb els documents de caràcter vinculant que s'integren en el PGOU. En l'àmbit de les seves respectives atribucions i competències correspondrà a la resta d'organismes i d'administracions públiques el desenvolupament de les infraestructures, serveis i equipaments, així com la cooperació amb l'Ajuntament per aconseguir la major eficàcia en l'execució del planejament urbanístic. El PGOU es desenvoluparà, segons cada classe de sòl i tenint en compte la legislació vigent, mitjançant plans parcials, plans especials, estudis de detall, polígons o unitats d'actuació i actuacions aïllades que, en el seu cas, es duran a efecte a través dels corresponents projectes d'urbanització, projectes de dotació de serveis o projectes d'obra ordinària.

El Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) del municipi de Manacor ha estat redactat de conformitat amb la Llei 6/1998, sobre règim del sòl i valoracions, la legislació supletòria continguda en el Reial decret 1346/1976, de 9 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, i la resta de legislació i normativa urbanística aplicable. El Ple de l'Ajuntament, en data de 30 de març de 2007, en sessió extraordinària,

acordà l'aprovació inicial del PGOU i fou publicada en el BOIB núm. 66 de 3 de maig de 2007. A partir d'aquesta data les administracions públiques (Ajuntament de Manacor i Consell de Mallorca) tenien dos anys per aprovar definitivament el PGOU. Durant aquests dos anys de tramitació es va complir amb la normativa establerta pel Pla General.

El PGOU estigué en exposició pública en el claustre Sant Vicenç Ferrer (Manacor) des de dia 3 de maig de 2007 fins dia 31 d'agost de 2007. A més a més, tal i com preveu la legislació vigent (la Llei d'avaluacions ambientals estratègiques, la Llei del sòl de 1976, etc.), l'Ajuntament de Manacor ha demanat informe a 30 organismes públics (Conselleria de Medi Ambient, Conselleria d'Ordenació del Territori, Conselleria de Turisme, Consell de Mallorca, etc.) perquè comprovin si el PGOU s'adapta a la normativa competent (Pla Territorial de Mallorca, Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística, sector energètic, etc.). Actualment, algunes d'aquestes entitats encara no han tramitat el seu informe a l'Ajuntament de Manacor. L'Ajuntament de Manacor ha rebut mitjançant registre d'entrada 276 al·legacions procedents d'entitats diverses, i les ha analitzat per saber quines s'han de desestimar (seguint les directrius legislatives) i quines s'han d'acceptar i consegüentment aplicar les modificacions en els punts en el qual el PGOU es veu afectat. Si les modificacions del PGOU no són substancials, es durà una altra vegada al Ple de l'Ajuntament perquè l'aprovi provisionalment i posteriorment es remetrà al Consell de Mallorca perquè l'aprovi definitivament.

Figura 120. Previsió de superfície de sòl i habitants segons l'aprovació inicial del PGOU, febrer de 2007

Terme municipal de Manacor	Superfície (ha)	Percentatge (%)	Habitants
Extensió sòl rústic	24.616	94,67	-
Extensió sòl urbanitzable	279	1,09	5.487
Extensió sòl urbà	1.104	4,24	109.527
TOTAL	26.000	100,00	115.014

Nuclis	Extensió urbana (ha)	Extensió urbanitzable (ha)	Habitants
Manacor	441	189	61.245
Porto Cristo	161	15	19.353
Son Macià	11	-	1.821
S'Illot	44	5	5.936

Cala Magrana, Cala Anguila, Cala Mendia i s'Estany d'en Mas	123	34	7.747
Cales de Mallorca	84	21	5.538
Cala Murada	240	-	5.571
Disseminat	-	-	7.803
TOTAL	1.104	264	115.014

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 121. Sòl rústic protegit segons l'aprovació inicial del PGOU, febrer 2007

Sòl rústic protegit	Extensió (ha)
Àrea d'alt nivell de protecció	636,73 ha
Àrea natural d'especial interès	2.518,16 ha
Àrea rural d'interès paisatgístic	910,02 ha
Sòl rústic general forestal	2.747,72 ha
TOTAL	6.812,63 ha
% de sòl rústic protegit	26,20 %
% de sòl rústic protegit exigible segons el Pla Territorial de Mallorca	17,00 %

Font: Ajuntament de Manacor

Unitats d'actuació en sòl urbà

Una unitat d'actuació és l'àmbit de sòl urbà sobre el qual es preveu la realització d'operacions urbanístiques de desenvolupament, execució i/o gestió abans que els terrenys passin a tenir la condició de solar.

En relació amb el compliment del punt 2 de l'article 185 de la Llei 20/2005, s'ha d'indicar que el PGOU fixa un percentatge en el nou sòl d'ús residencial per a la construcció d'habitatges protegits. Aquest percentatge correspon amb allò que exigeix la Llei, és a dir, el 30 % del sòl residencial que comprèn el 30 % de l'aprofitament dels usos residencials plurifamiliars. Aquestes reserves s'han fet a les unitats d'actuació que es corresponen amb aquelles que s'han computat com a de creixement segons el Pla Territorial Insular, per la qual cosa les unitats d'actuació existents a les NS i que no computen com a creixement segons el Pla Territorial queden sense aquestes reserves de sòl. En aquests àmbits es fan les reserves de

sòl per a habitatges protegits que s'indiquen a les fitxes de cada unitat, que corresponen a 138 habitatges. Els habitatges protegits que s'han d'implantar seran de qualsevol de les tres categories possibles (règim especial, preu general o preu concertat) i es destinaran a la venda protegida o al lloguer protegit segons regula la normativa autonòmica i l'estatal en matèria d'habitatge protegit (Pla d'Habitatge Estatal 2005-2008, RD 801/2005, d'1 de juliol, i Decret 90/2005, de 29 de juliol, pel qual s'aprova el Pla Jove de l'Habitatge). Les unitats d'actuació afectades són UE/M/07, UE/M/12, UE/M/15, UE/M/16, UE/SM/01, i el nombre total d'habitatges assignat és de 143.

Figura 122. Unitats d'actuació en sòl urbà (m²)

MANACOR	Àmbit de gestió	Residencial	Serveis	Equipament	Àrees reconversió territorial
UA/M/01	2.911	-	2.911	-	-
UA/M/02	61.944	-	61.944	-	-
UA/M/03	13.599	-	13.599	-	-
UA/M/04	53.438	-	53.438	-	-
UA/M/05	54.680	-	54.680	-	-
UA/M/06	-	-	-	-	-
UA/M/07	17.258	17.258	-	-	-
UA/M/08	27.245	-	-	27.245	-
UA/M/09	2.720	2.720	-	-	-
UA/M/10	35.621	-	-	-	35.621
UA/M/11	1.677	1.677	-	-	-
UA/M/12	41.943	41.943	-	-	-
UA/M/13	27.176	-	-	27.176	-
UA/M/14	6.615	6.615	-	-	-
UA/M/15	2.981	2.981	-	-	-
UA/M/16	1.219	1.219	-	-	-
UA/M/17	2.635	2.635	-	-	-
UA/M/18	117.827	-	-	-	117.827
UA/M/19	44.575	44.575	-	-	-
UA/M/20	22.660	22.660	-	-	-
UA/M/21	21.047	21.047	-	-	-
UA/M/22	22.327	22.327	-	-	-
SON MACIÀ	Àmbit de gestió	Residencial	Serveis	Equipament	Àrees reconversió territorial
UA/SM/01	24.887	24.887	-	-	-
S'ILLOT	Àmbit de gestió	Residencial	Serveis	Equipament	Àrees reconversió territorial
UA/S/01	30.930	-	-	-	30.930
UA/S/02	9.408	-	9.408	-	-
UA/S/03	4.844	-	-	4.844	-
PORTO CRISTO	Àmbit de gestió	Residencial	Serveis	Equipament	Àrees reconversió territorial
UA/PC/01	86.208	86.208	-	-	-

UA/PC/02	15.347	15.347	-	-	-
UA/PC/03	31.746	31.746	-	-	-
UA/PC/04	29.384	29.384	-	-	-
UA/PC/05	4.688	4.688	-	-	-
CALA MURADA	Àmbit de gestió	Residencial	Serveis	Equipament	Àrees reconversió territorial
UA/CM/01	217.850	217.850	-	-	-
TOTAL	1.037.390	597.767	195.980	59.265	184.378

Font: Pla General d'Ordenació Urbana de Manacor. Aprovació inicial – febrer 2007

6.5 EQUIPAMENTS

En l'anàlisi de la xarxa d'equipaments del terme municipal de Manacor, s'ha diferenciat entre aquells equipaments bàsics, en els quals s'hi inclouen els municipals i aquells altres de caire complementari. Tant per l'extensió del nucli com pel volum de població, Manacor capta la major part de l'oferta d'equipaments en relació amb la resta de nuclis. Així, des d'un punt de vista quantitatiu, Porto Cristo, s'Illot, Cala Morlanda i Son Macià serien els altres nuclis que caldria destacar a nivell d'equipaments. Per una altra banda, i respectant la classificació per nuclis, els equipaments referits a Cala Murada, s'Estany de'n Mas, Cala Anguila i Cala Mendia no s'han considerat, ja que, per la naturalesa pròpia dels nuclis en qüestió, no hi ha equipaments per destacar referits a les tipologies establertes. No obstant això, sí que trobem uns equipaments complementaris en aquestes zones, que proporcionen una oferta mínima.

□ Equipaments

Els equipaments que es presenten en aquestes taules fan referència a les categories següents: administratiu, educatiu, sanitari, assistencial, esportiu, religiós, sociocultural, de seguretat i d'oficines d'informació.

Figura 123. Equipaments segons la seva tipologia al nucli de Manacor, 2009

EQUIPAMENTS PER TIPOLOGIA	MANACOR
ADMINISTRATIU	Ajuntament de Manacor Jutjats
EDUCATIU	EEl Nins i Nines CEI Antoni Maura CEI Sa Torre CP Simó Ballester CEIP Jaume Vidal i Alcover



	<p>CEP Es Canyar CC Sant Vicenç de Paül CC La Salle CC Puresa de Maria CC Sant Francesc d'Assís CEE Joan Mesquida IES Mossèn Alcover IES Na Camel'la CEPA Llevant Escola Oficial d'Idiomes Escola Municipal de Mallorquí Escola Municipal de Música i Dansa Centre Universitari de Manacor Centre de Professors i Recursos Escola Universitària de Turisme Felipe Moreno Escola rural Sa Murtera (en procés de restauració) Escola rural Es Puig d'Alanar (en desús) Escola rural de s'Espinagar (en desús) Escola rural de Son Negre (en desús) Patronat d'Arts Plàstiques Equip psicopedagògic Equip d'atenció primerenca</p>
ADMINISTRATIU	<p>Ajuntament de Manacor Jutjats</p>
EDUCATIU	<p>EEl Nins i Nines CEI Antoni Maura CEI Sa Torre CP Simó Ballester CEIP Jaume Vidal i Alcover CEP Es Canyar CC Sant Vicenç de Paül CC La Salle CC Puresa de Maria CC Sant Francesc d'Assís CEE Joan Mesquida IES Mossèn Alcover IES Na Camel'la CEPA Llevant Escola Oficial d'Idiomes Escola Municipal de Mallorquí Escola Municipal de Música i Dansa Centre Universitari de Manacor Centre de Professors i Recursos Escola Universitària de Turisme Felipe Moreno Escola rural Sa Murtera (en procés de restauració) Escola rural Es Puig d'Alanar (en desús) Escola rural de s'Espinagar (en desús) Escola rural de Son Negre (en desús) Patronat d'Arts Plàstiques Equip psicopedagògic Equip d'atenció primerenca</p>
SANITARI	<p>Hospital de Manacor Centre de Salut de Manacor</p>
ASSISTENCIAL	<p>Residència municipal de persones majors Alberg de transeünts</p>
ESPORTIU	<p>Camp de futbol Andreu Pascual Frau Zona esportiva de Na Capellera (dos poliesportius i un camp de futbol) Hipòdrom Municipal Poliesportiu Miquel Àngel Nadal Piscina Municipal Zona esportiva de la Torre dels Enagistes (un camp de futbol, una voltadora, una pista d'atletisme, i un centre de tecnificació de tennis)</p>
RELIGIÓS	<p>Església de Sant Pau Església de Sant Josep Església de Crist Rei Església de Nostra Senyora dels Dolors Església de Sant Francesc Església de Sant Vicenç de Paül Claustre de Sant Vicenç Ferrer</p>

SOCIOCULTURAL	Convent dels Dominics Cases de Son Talent Museu d'Història de Manacor Biblioteca de Manacor Teatre Municipal de Manacor Auditori (en procés de construcció) Molí d'en Polit Molí d'en Beió Torre de ses Punes
SEGURETAT	Policia Local Policia Nacional Guàrdia Civil Protecció Civil
OFICINA D'INFORMACIÓ	Oficina d'Informació Turística de Manacor

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 124. Equipaments segons la seva tipologia i nuclis de població, 2009

EQUIPAMENTS PER TIPOLOGIA	PORTO CRISTO	CALES DE MALLORCA	S'ILLOT – CALA MORLANDA	SON MACIÀ
ADMINISTRATIU	Delegació de Porto Cristo	Centre Cívic	Delegació de s'Illot	Centre Cívic
EDUCATIU	CEIP Ses Comes CEIP Mitjà de Mar IES Porto Cristo	CEIP Talaiot	CEIP Mestre Pere Garau
SANITARI	Centre de Salut de Porto Cristo	Centre de Salut de Cales de Mallorca	Centre de Salut de s'Illot	Centre de Salut de Son Macià
ASSISTENCIAL	Centre de dia per a persones majors
ESPORTIU	Poliesportiu Joan Gomis Zona esportiva de Ses Comes	Camp de futbol	Camp de futbol Pistes de petanca	Camp de futbol
RELIGIÓS	Església de la Mare de Déu del Carme Convent de les germanes de la Caritat	Església de la Mare de Déu Assumpta	Parròquia del Sagrat Cor
SOCIOCULTURAL	Biblioteca de Porto Cristo Centre sociocultural de Porto Cristo Torre dels Falcons	Biblioteca de Son Macià
SEGURETAT	Policia Local Guàrdia Civil	Policia Local	Policia Local
OFICINA D'INFORMACIÓ	Oficina d'Informació Turística de Porto Cristo	Oficina d'Informació Turística de Cales de Mallorca	Oficina d'Informació Turística de s'Illot

Font: Ajuntament de Manacor

6.6 PATRIMONI HISTÒRIC

El *Catàleg de Patrimoni Històric de l'Ajuntament de Manacor* recull 548 elements patrimonials, entre els quals destaquen els jaciments arqueològics i els edificis de caràcter històric i artístic, ja que representen en conjunt més del 80 % dels elements patrimonials que conformen el catàleg.

Figura 125. Elements patrimonials catalogats al municipi de Manacor, any 2009

Elements patrimonials catalogats	Nombre	Percentatge (%)
Jaciments arqueològics	223	40,7
Edificis de caràcter històric, artístic, arquitectura rural	173	31,6
Edificis de caràcter històric, artístic, arquitectura urbana	50	9,1
Molins de vent	40	7,3
Immobles eclesiàstics o de caràcter religiós	28	5,1
Sínies	16	2,9
Barraques de roter	9	1,6
Aljubs	7	1,3
Font feta amb peces de marès ben tallades	1	0,2
Paret verda referida	1	0,2
Total	548	100

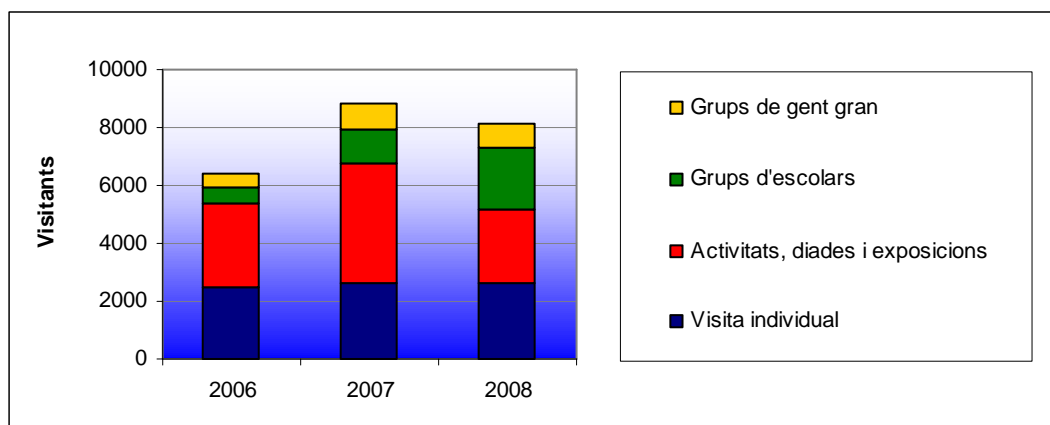
Font: *Catàleg de Patrimoni Històric de l'Ajuntament de Manacor*

El Museu d'Història de Manacor originàriament es coneixia com a Museu Arqueològic de Manacor. Aquest fet venia donat per la creació del museu a partir de la donació de la col·lecció de Mn. Aguiló, el descobridor de la basílica de l'antiguitat tardana de Son Peretó. A pesar d'aquesta concepció inicial, el museu ha canviat de filosofia en els darrers anys a causa de l'estudi de les seves col·leccions que varen obrir la possibilitat de convertir-lo en un vertader museu d'història on poder conèixer les diferents èpoques històriques que han esdevingut a Manacor i a la comarca de Llevant en general. Els orígens del Museu d'Història de Manacor se situen quan Mossèn Joan Aguiló i Pinya descobrí el 1908 la basílica paleocristiana i el conjunt de Son Peretó. El prevere cedeix les seves troballes i els terrenys de Son Peretó a l'Ajuntament de Manacor i la col·lecció passà al Museu Municipal de la Torre

de ses Punes, inaugurat l'any 1926. L'Ajuntament de Manacor va adquirir l'any 1985 la Torre dels Enagistes i, després d'importants tasques de restauració i rehabilitació per tal de tornar-li el seu aspecte originari gòtic i condicionar-lo pel seu nou ús, hi instal·la el Museu d'Història de Manacor. Les col·leccions que presenta el Museu d'Història fan referència a peces ceràmiques arqueològiques, a camps considerats d'arts menors com la col·lecció de maquinària agrícola, d'eines de camp, de calaixeres i clixés d'una impremta del començament del segle XX, la col·lecció numismàtica que abasta des de l'època romana fins a l'època contemporània, etc. El Museu també té 5 sales d'exposició: prehistòria, època romana, antiguitat tardana, època medieval islàmica i mobles en miniatura.

Segons les dades obtingudes de la direcció del Museu d'Història de Manacor, els darrers anys hi ha hagut una estabilització de les dades per sobre de les 8.000 visites a l'any. Destaquen en aquest cas les visites d'espanyols, seguit dels turistes alemanys.

Figura 126. Visitants del Museu d'Història de Manacor, de 2006 a 2008



Font: Museu d'Història de Manacor

Patrimoni arquitectònic

La ciutat de Manacor té un centre històric amb edificacions del segle XVIII (*Estratègia de gestió del patrimoni i del turisme en el municipi de Manacor*, 2009), la majoria de casos reformades cap a l'interior, que es caracteritzen per la seva simplicitat de formes i volums, definits per la línia recta, i per un model d'un o dos pisos amb un porxo o sòtil que corona l'edificació. Tot i que els referents siguin les edificacions barroques, i que de fet moltes en mantinguin l'estructura original, van variant de característiques, canvien d'aspecte i de valors



artístics a la façana, combinen jocs de llums i ombres, amb porxos i voladissos o, deixen de banda per moments, la simetria entre els buits, entre un pis i un altre o d'aquests a la planta baixa.

L'obertura dels portals principals de les edificacions generalment són rectilinis, conjuguen finestres i la porta d'accés, en un tot generalment dispers i discontinu dins el centre històric. Les obertures solen ser d'entre un metre i un metre i mig d'alçada, per un metre d'ample, i tancades amb la típica persiana mallorquina, excepte els porxos, que se solen deixar oberts. Aquestes obertures, rarament estan contornades, és a dir, no tenen un llindar decoratiu d'un altre material o color diferent d'aquell que hi ha a la façana. Els porxos s'obrin a l'exterior, també en secció quadrada, i eviten l'arcada. A la plaça de la Constitució i la plaça de sa Bassa hi ha obertures a balcons, al primer i segon pis. On s'hi obrin fins a tres finestres. Són balconades de poca amplitud i sortida a l'exterior. Pel que fa a l'estètica, els balcons queden suportats per un sòcol base, amb una banda de pedra massissa, suportada per ferros a la seva arrencada, o bé per vergues de metall a l'interior. Rarament la base està decorada. El tancament dels balcons simples o de les balconades queda definit per baranes de ferro pintat, de colors obscurs, de línies rectilínies, i més aviat sense estridències compositives. Són comuns els detalls en els extrems superiors d'aquests balcons amb boles o elements circulars que rompen la seriositat.

Els acabats de les edificacions, pel que fa a les façanes, solen ser mitjançant un terracat simple de color ocre, argamassa o referit arenós, fet que provoca una falta d'homogeneïtat entre edificacions. De tradició gòtica, passant pel barroc i acabant pel regionalisme urbà, l'acabat deixa decoracions per als llocs puntuals, a les obertures o zones dels extrems o cap de cantons, on es pot jugar molt més amb els volums. L'arenat sol ser molt més gruixut, fins a arribar a casos de cimentat a les parts baixes dels immobles, que va des del sòcol fins a una alçada d'un metre o metre i mig.

En els immobles del centre històric, datats dels segles XVII i XVIII, el sistema de cobertura és l'anomenat a dues aigües o aiguavessos, en el cas dels immobles teulats; i el terrat llis i sense estridències, pel que fa a edificacions més actuals, o bé que no tenen tants recursos econòmics. El teulat a dues aigües, queda conformat de manera que a la façana no s'hi presenta un frontó, sinó que es fa seguint l'eix longitudinal de la construcció, des de la

façana cap a la zona posterior de l'immoble, amb una inclinació molt minsa i quasi mai sol ser superior als 40°. El sistema de cobriment pla al terrat sol quedar acabat amb un trespol de ciment i presenta un pendent suau, perquè s'hi escoli l'aigua cap a les canalitzacions. Exteriorment, l'inici del terrat des de la façana sol ser per mitjà d'una paret massissa petita, per sobre del pis, sense obertures i d'uns cinquanta o seixanta centímetres d'alçada, o bé decorat amb un brendolat de formes geomètriques, vegetals o orgàniques, que ens donen a entendre l'època i el caràcter de l'edifici, dels seus habitants o del seu arquitecte.

Un element important, representatiu del tradicionalisme del segle XIX i començament del segle XX és l'hivernacle, que sobresurt de la façana i condiciona el joc de volums de l'edifici i li dona un aspecte més senyorívol. Als voltants del carrer Major i a la zona coneguda històricament com ses Dames és on se'n documenten i se'n poden veure més exemples, encara que el centre de la ciutat no es caracteritzi per la seva quantitat. N'hi ha molts d'època contemporània i de nova construcció o nova planta, però no n'hi ha tants per ressenyar històricament i artísticament; realitzats en fusta o en pedra, són un dels elements decoratius de primer ordre.

La contaminació visual del centre històric prové del cablatge i de les instal·lacions sobre els béns immobles edificats, la mala arquitectura, les antenes de telefonia mòbil, les parabòliques, la publicitat comercial no controlada, determinats tractaments al paviment, parterres o espais públics, l'aparició indiscriminada d'aparells d'aire condicionat, determinats materials emprats en l'edificació, etc. En aquest cas, s'entremesclen diverses competències que impliquen distints organismes i que requereix la col·laboració dels diferents agents que intervenen en aquest procés.

Alguns elements de contaminació visual com els cartells, cables, xemeneies, antenes, pals i altres elements, no provoquen contaminació per si mateixos; però mitjançant la manipulació indiscriminada de l'home (segons la seva grandària, l'ordre, la distribució) es converteixen en agents contaminants. Aquesta situació no només atempta contra la bellesa de l'espai urbà, sinó que també ho fa sobre la lectura poc clara que en tenen els individus, que dificulta la identificació de l'habitant amb la seva ciutat.



Patrimoni arqueològic

L'any 2008 l'Ajuntament de Manacor realitzà un estudi sobre l'estat de conservació de 88 jaciments arqueològics, dels quals 64 s'han classificat com a identificables. No obstant això, n'hi ha 24 més que s'han considerat massa degradats o emmascarats per la vegetació i les runes i s'han considerat visibles però no identificables.

Dels 88 jaciments esmentats en el paràgraf anterior, n'hi ha 69 que tenen un grau de monumentalitat significatiu. Per cronologia, 28 se situen dins el bronze antic i mig. 11 d'ells corresponen a coves artificials i els 17 restants a navetes o conjunts de navetes d'habitació. A l'època talaiòtica (bronze final i edat del ferro) s'inclouen uns altres 46 jaciments. Entre ells hi figura el d'Albocàsser (ses Trenta) (26-194), que en el *Catàleg municipal* figura com a no localitzat. Només un pertany a l'època romana, el de Son Joan Jaume (26-186). L'antiguitat tardana està representada per les dues basíliques paleocristianes de sa Carroja (ca n'Abellanet) (26-144) i Son Peretó (26-1). Finalment, els dos jaciments restants se situen a l'època medieval o moderna, són el sistema hidràulic de Son Banús (26-215) i l'arc de Son Mas (26-91).

En general, les principals agressions o degradacions de jaciments arqueològics són producte d'activitats agrícoles o del camp en sentit més general. Les activitats urbanístiques també s'han reconegut com a causa d'algunes alteracions puntuals als jaciments. Els principals exemples observats foren els següents: Ca sa Sorda (26-82), recentment s'han fet obres d'ampliació de la casa que han afectat el jaciment; Rafal Romà (26-87), les tasques agrícoles d'espregar i netejar de vegetació amb mitjans mecànics semblen haver provocat la remoció de terra i d'alguns blocs del jaciment; Son Mas Vell (26-88), s'ha construït una petita caseta (1 m d'alçada aproximadament) de blocs de formigó, adossada al mur ciclopi; sa Marineta (Cas Canonge) (26-103), edificació moderna adossada i aprofitament com a corral; sa Marineta (26-108), arrasament més o menys recent d'una d'aquestes estructures amb una excavadora que ha remogut el claper que hi havia a sobre i els mateixos murs de la naveta, que ara tan sols s'identifiquen a nivell del terreny; Can Palouet Vell (26-169), remoció de terres i pedres que afecta el jaciment, possiblement realitzada quan es varen sembrar un conjunt d'oliveres joves; Cala Murada (26-208), es tracta d'una cova artificial que ja havia estat afectada per la construcció d'uns apartaments. Si continua existint, la cova es troba

dins una zona enjardinada privada envoltada pels apartaments de la urbanització. Aquesta àrea es troba totalment tancada.

Es documentà l'existència de conjunts arqueològics de gran riquesa monumental, l'existència a Manacor possiblement dels poblats de navetes en millor estat de conservació de l'illa. En aquest sentit s'han d'esmentar els conjunts de Son Moro, Son Fortesa, sa Marineta, s'Hospitalet Vell i sa Vall de Son Macià. Per una altra banda, Manacor també té alguns grans jaciments talaiòtics d'especial relleu, s'Hospitalet Vell n'és l'exemple més emblemàtic. També es poden esmentar els de Vistalegre, Bellver Ric, Bellver Pobre, Son Sureda i els diferents jaciments de la Vall de la Nou. Quant als monuments talaiòtics aïllats, també existeix una sèrie nombrosa d'exemples de gran vistositat. Es poden esmentar el túmul de sa Gruta, els talaiots aïllats de la Vall de na Nou, o els de Bendrís Vell i Ca na Bou. Les coves prehistòriques, tant els hipogeus pretalaiòtics com els talaiòtics, presenten un accés incòmode, amb entrades estretes i cambres fosques. Algunes d'elles estan situades a llocs on és força complicat arribar-hi, com és el cas des Morro (26-213). A més pateixen molt més ràpidament els efectes de la pressió humana excessiva. L'excepció serien les coves de Porto Cristo, molt antropitzades a l'època moderna i que ja es troben integrades dins un passeig costaner.

Finalment, i sortint de la prehistòria, Manacor és l'únic municipi mallorquí que pot oferir la visita a les restes de dues basíliques paleocristianes distintes, com són les de Son Peretó (26-1) i sa Carroja.

6.7 PATRIMONI NATURAL

Àrees naturals protegides

El sòl protegit del municipi de Manacor (*Escenaris de biodiversitat a Manacor*, 2009) té una extensió de 3.146 ha i es troba regulat sota la figura d'àrea natural d'especial interès (ANEI). Les 5 ANEI amb què compta Manacor són: na Borges, es Fangar, Cales Verges de Manacor, Calicant i sa Punta i s'Algar. Cal esmentar també la protecció dels alzinars de Calicant, s'Ermita i Son Barba. La Xarxa Natura 2000 es localitza a les àrees de Cales Verges de

Manacor i na Borges; hi ha 1.836 ha de superfície marina i algunes coves naturals han estat classificades com a llocs d'importància comunitària (LIC).

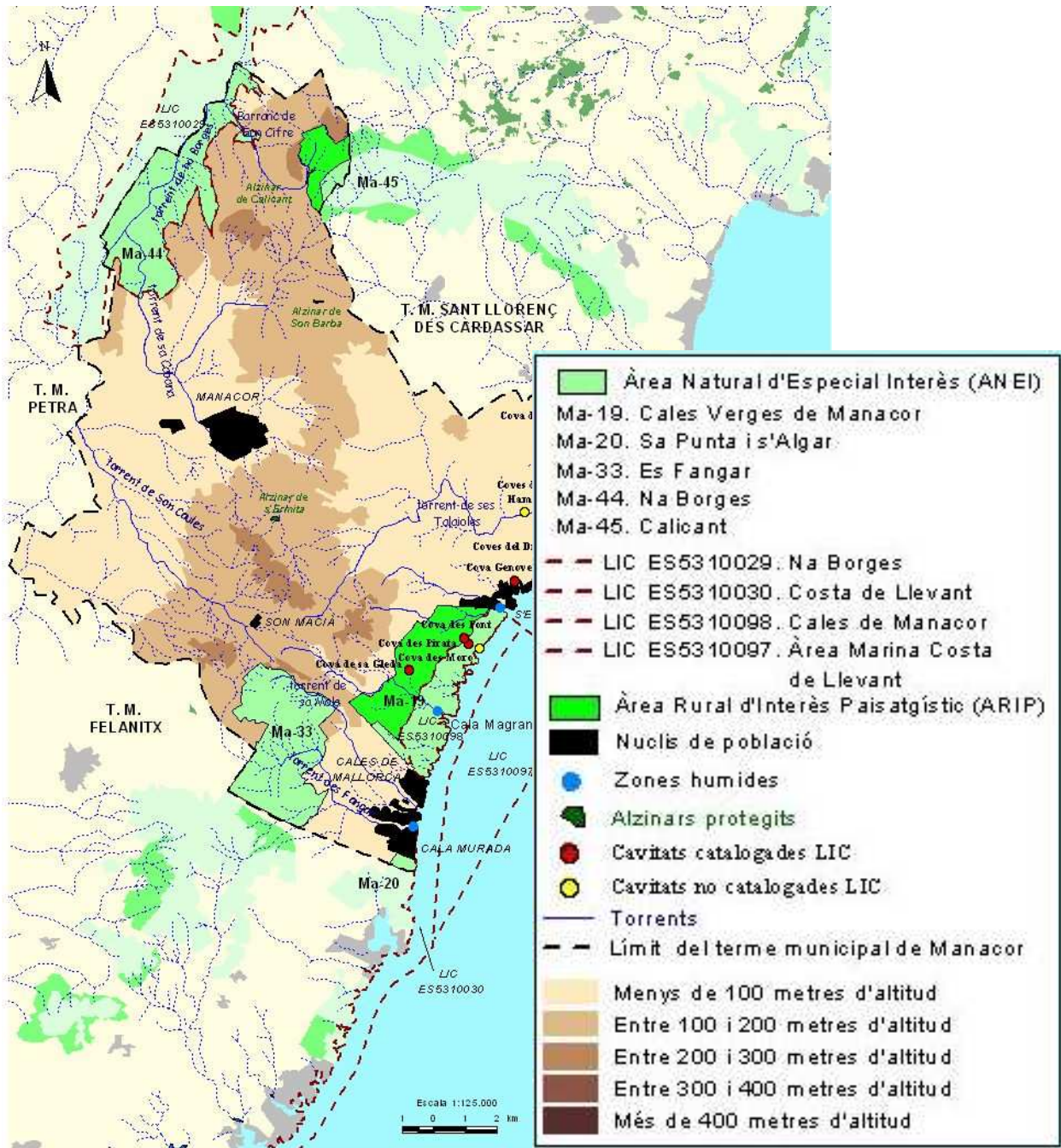
Figura 127. Espais naturals protegits

CODI	NOM	MUNICIPIS QUE INCLOU	SUPERFÍCIE TOTAL (ha)	SUPERFÍCIE MANACOR (ha)
ANEI – Ma 44	Na Borges	Manacor i Petra	3.044	1.271,97
ANEI – Ma 33	Es Fangar	Manacor	1.148	1.148
ANEI – Ma 19	Cales Verges de Manacor	Manacor	635,32	635,32
ANEI – Ma 45	Calicant	Manacor, Son Servera, Sant Llorenç des Cardassar i Artà	2.005,4	62,7
ANEI – Ma 20	Sa Punta i s'Algar	Manacor i Felanitx	381,6	33
ARIP	Cales Verges de Manacor	Manacor	676,24	676,24
ARIP	Calicant	Manacor, Son Servera, Sant Llorenç des Cardassar i Artà	885,34	235,61

Font: Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear

Na Borges és una àrea protegida (ANEI – Ma 44) de 1.271,97 ha que s'estén entre els municipis de Petra i Manacor, el 32 % de la superfície es troba dins Manacor. L'àrea natural es vertebrada en sentit longitudinal al llarg del torrent de na Borges i s'hi distingeixen tres unitats: la llera del torrent i els seus tributaris encabeixen vegetació hidròfila (joncs, canyes, etc.) i els fondals dels barrancs estan colonitzats per ullastrars i sotabosc amb espècies pròpies d'ambients humits (falgueres, esbarzers, etc.). També es poden observar espècies rupícoles i de vegetació de ribera (polls, oms, etc.). Una altra unitat la constitueixen les formacions arbustives que es desenvolupen sobre la plataforma calcària, amb ullastrar, mata i pins. La tercera unitat està formada pel paisatge agrari que inclou zones de cultiu arbrat de secà o de regadiu afavorides per les bones condicions edàfiques i la disponibilitat d'aigua.

Figura 128. Localització dels espais naturals del municipi de Manacor



Font: *Escenaris de biodiversitat de Manacor* (Amengual, A.; Bergas, P.; Riera, I.; 2009)

Es Fangar (ANEI – Ma 33), té una extensió de de 1.148 ha, es troba en el domini de la serra de Llevant. Els seus límits es troben en la major part als turons que delimiten la conca, tot i que la seva extensió engloba també part dels vessants oposats de les divisòries d'aigües. Aquesta ANEI comprèn un conjunt de pujols amb una altura màxima de 318 metres. Respecte als usos del sòl, es diferencien, per una banda, les grans extensions forestals i de



matollar i, per l'altra, els conreus amb cultius d'arbres fruiters de secà, on l'ús principal és el ramader. També hi ha propietats petites dominades per arbres fruiters de secà amb producció molt diversa i estructurades a partir de l'accessibilitat que ofereix el camí de sa Mola que uneix s'Espinagar Vell amb Son Macià. Les aus constitueixen les espècies animals més destacades (falcó comú, corb, xoriguer, sebl·lí). Es Fangar presenta tres jaciments arqueològics, entre els quals cal destacar la cova des Picot, cova natural d'interès arqueològic, i la cova de n'Amarat, conjunt de tres coves artificials de l'època prehistòrica.

L'àrea de Cales Verges de Manacor (ANEI – Ma 19) se situa al llarg d'uns 12 km de la franja litoral de Manacor i els seus límits són s'Estany d'en Mas pel nord-est i cala Antena pel sud-oest. La zona presenta morfologies calcàries típiques del vessant litoral del llevant mallorquí amb cales, cavitats i torrents. Entre les cavitats càrstiques cal ressaltar, per la seva extensió i nivell de protecció, la cova de sa Gleda, la cova des Pirata i la cova des Pont, catalogades com a LIC (lloc d'importància comunitària) i algunes d'elles també com a BIC (bé d'interès cultural). Els torrents del vessant litoral es disposen perpendicularment a la costa i en el seu tram final donen lloc a barrancs i petites zones humides de gran importància ecològica, com és el cas de cala Magraner. El paisatge d'aquesta àrea està constituït per un terreny pla i rocós la cobertura vegetal del qual varia gradualment des del mar cap a l'interior. A la franja litoral rocosa, el matollar (saladina, fonoll marí, ullastre, mates i coixinets espinosos, etc.) s'adapta a les condicions de salinitat. Els barrancs presenten parets abruptes colonitzades per vegetació rupícola i a les zones humides d'algunes desembocadures dels torrents hi ha la vegetació típica d'aquests ambients (bova, canyet, etc.). La plataforma calcària amb pendent escàs encabeix formacions arbustives (ullastre, mata, romaní, estepa, etc.). També hi té una presència important el pi blanc. El paisatge agrari es desenvolupa en cultius herbacis i arboris de secà (garrovers, ametlers i/o figueres) que comparteixen l'espai amb les pastures de ramat oví. L'ANEI inclou el jaciment prehistòric de s'Hospitalet Vell, que va ser ocupat des de l'edat del bronze fins a l'època islàmica. A cala Bóta es localitzen diverses coves artificials i naturals d'enterrament que podrien constituir la necròpolis del poblat de s'Hospitalet Vell. Algunes de les cales més representatives de l'àrea són: s'Estany d'en Mas, cala Falcó, cala Varques, cala Sequer, es caló des Serral, cala Magraner, cala Pilota, cala Virgili, cala Bóta, s'Ansa des Setrill i cala Antena.

L'àrea protegida de Calicant (ANEI – Ma 45) forma part dels relleus de la serra de Llevant, però només una part de la seva extensió, 62,7 hectàrees, el 3,1 % de tota l'àrea, està dins els límits del municipi de Manacor. Hi ha una alternança de puigs, amb alçades que oscil·len entre els 200 i els 476 m, i valls amb extenses possessions. Alguns dels relleus inclosos en el terme municipal de Manacor són el puig d'en Cotó (360 m), el puig Foradat (270 m), el puig de na Bou (274 m), el vessant oest de la muntanya de Calicant (476 m) i el Pa de Nadal de Son Mesquida (262 m). Les superfícies de cultiu arbori de secà (garrovers, figueres i ametlers) i els conreus herbacis, entre els quals dominen els cereals, predominen en el paisatge agrari sobretot a les zones de relleu suau i a les planes. Aquest tipus de paisatge agrari es troba lligat a pastures de ramat oví. L'activitat ramadera i la necessitat de pastures fresques, ajudat pels nombrosos incendis forestals d'aquesta zona, ha contribuït decisivament a definir l'actual modelat del paisatge amb la presència d'espècies típiques mediterrànies (carritxeres, garrigues, estepes, llentiscles i ullastrars). En algunes zones, principalment a les valls, es desenvolupen pinars i algun redol d'alzines. La vegetació rupícola (violetes de penyal i falzies) es distribueix discontinuament al llarg dels penya-segats i blocs rocosos. L'acció de l'home en el territori es reflecteix en diverses construccions tradicionals: les cases de possessió, les parets seques, les barraques, les fonts, etc. Com a mostres dels assentaments prehistòrics podem destacar la cova des Moro, cova artificial d'enterrament, i la cova de Son Alegre, cova semicircular excavada a la roca.

En els cas de sa Punta i s'Algar (ANEI – Ma 20), la major part de l'àrea protegida (348,6 ha) està dins el terme municipal de Felanitx, mentre que 33 ha es troben dins el municipi de Manacor. L'àrea està formada per materials sedimentaris, concretament gresos i margues amb nivells de margues arenoses. Es tracta de materials que afavoreixen el modelat càrstic en superfície (cales, barrancs, etc.) i en fondària (cavitats). Per damunt d'aquest suport carbonatat apareixen els sòls rogencs que suporten les formacions d'ullastrar. La costa és baixa i forma un rascler costaner en què la roca calcària es dissol per l'acció de la mar, s'esculpeix i dóna lloc a formacions ben peculiars com punxes, esclatxes, etc. Sa Punta i s'Algar ofereixen un paisatge amb terrenys plans i rocosos amb una cobertura vegetal amb una seriació des de la mar cap a l'interior. Hi ha una vegetació subarbustiva en els primers metres de litoral, que varia cap a l'interior amb la presència de mata i savina, fins arribar a una garriga tancada on els ullastres assoleixen certa altura i es barregen amb petits pinars. A la franja ANEI inclosa dins Manacor hi ha roques amb vegetació halòfila (saladines, fonoll marí, etc.), i a segona línia s'hi desenvolupa el matollar rabassut (ullastrars i mates, i



coixinets espinosos). Sobre la plataforma calcària es localitza la màquia esclerofil·la (ullastrar i llentisclle) i també el pinar.

Ambients singulars

Per una altra banda, destaquen també altres indrets (*Escenaris de biodiversitat a Manacor*, 2009) d'un valor ambiental i paisatgístic elevat però, que en quasi tots els casos, no tenen cap tipus de protecció. En aquest cas es trobarien les zones humides, els torrents i les cavitats.

En el terme municipal de Manacor, les principals zones humides es localitzen a s'Illot, Porto Cristo, s'Estany d'en Mas, cala Magraner i Cala Murada. En el cas de s'Illot, a la desembocadura del torrent de Ca n'Amer es formava un llac conegut amb el nom del Riuet que entrava uns 800 metres terra endins, però a començament del 1970 va ser dessecat i reblert d'enderrocs. El seu tram final, que era més ample, es va edificar i s'hi va habilitar un pas per a vianants, i es deixà un pas estret i cimentat per al pas del torrent. Les inundacions del setembre de 1989 reexcavaren la cubeta, la qual cosa va suposar la recuperació de la funció hidrològica; però des del punt de vista biològic és un sistema totalment artificial. La zona humida de Porto Cristo està localitzada al final del torrent de ses Talaioles. Antigament acabava en un entrada molt fonda; de fet, s'han trobat restes d'un port romà als voltants de les coves dels Hams, a quasi dos quilòmetres de la platja actual. Els propis sediments aportats pel torrent varen anar reblint el port natural. Posteriorment, el Riuet ha estat objecte de diverses modificacions fins a perdre el seu caràcter d'aiguamoll. Actualment la zona humida es troba en connexió directa amb la mar per tal d'obtenir un port més ampli i resguardat. S'Estany d'en Mas tenia una zona humida, que era una de les més singulars de la zona. Aquest estanyol es formava a la desembocadura del torrent des Morts i del torrent Roig. Pel que fa a cala Magraner (inclosa en l'ANEI – Ma 19 Cales Verges de Manacor), l'any 1989 les pluges torrencials del setembre van provocar una avinguda que va excavar el fons de la desembocadura, va fer retrocedir la línia de costa uns 30 metres i va generar de nou la bassa, que té una extensió aproximada d'1,5 hectàrees i està separada de la mar per una barra de còdols. L'albufereta de Cala Murada, segons l'Arxiduc, mostrava un estany que era "navegable a rem fins molt endins", però va ser reblerta en l'època del gran desenvolupament turístic. Les inundacions del setembre de 1989 la recuperaren parcialment.

En totes aquestes zones humides l'aigua té un cert grau de salinitat i s'observen espècies diverses (canyet, tamarells, jonqueres, salicòrnies, botges).

Pel que fa als torrents, la xarxa fluvial de Manacor està formada per torrents o rambles de funcionament esporàdic amb aportacions significatives després de forts ruixats. L'absència de precipitacions a l'estiu i la naturalesa del terreny (litologia calcària permeable) provoca aquesta irregularitat. Les úniques excepcions es troben a trams associats a fonts o surgències importants. El torrent de na Borges i els seus afluents drenen el vessant d'Alcúdia. Amb 327 km² d'extensió és la segona conca més extensa de Mallorca, després del torrent de Muro. El vessant litoral inclou la conca del torrent de Ca n'Amer, que forma part majoritàriament del municipi de Sant Llorenç des Cardassar; les conques dels torrents de la part oriental del terme de Manacor, (cal destacar el torrent de ses Talaioles, que desemboca a Porto Cristo, i els barrancs de Cala Anguila, Cala Mendia i s'Estany d'en Mas, que són torrenteres curtes i amb conques de dimensions reduïdes); les conques dels torrents de la part meridional del litoral de Manacor, (cal destacar el barranc de Cala Murada, on desemboca el torrent des Fangar); els torrents des Domingos, on desemboca el torrent de sa Mola, i les petites conques del sud i el barranc de cala Magraner. Per una altra banda, els barrancs estan associats a l'acció erosiva dels torrents. El barranc de majors dimensions del municipi és l'excauat pel torrent de na Borges, amb parets laterals de desenes de metres i amb una plana d'inundació molt extensa. La vegetació associada als torrents varia en funció de la major o menor permanència del cabal. Als torrents que solen dur aigua durant llargs períodes pot arrelar-hi el bosc de ribera, constituït per arbres de fulla caduca (poll negre, poll blanc, plataner), i amb un sotabosc amb arbusts espinosos (cirerer de bon pastor o aranyoner). Al municipi de Manacor, aquest tipus de vegetació es troba en un bosquet situat al curs mitjà del torrent de sa Mola i en petites clapes als torrents del vessant d'Alcúdia. En el cas on els torrents aporten aigua poques vegades a l'any, la composició de la vegetació no canvia gaire respecte a l'entorn proper; ara bé, les vores dels torrents solen presentar una vegetació més esponerosa ja que hi ha més humitat.

Referent a les cavitats, el material calcari és el que predomina al litoral del municipi de Manacor i ha permès el desenvolupament d'un extraordinari endocarst amb presència de galeries i sales, algunes amb llacs d'aigües salobres a les parts més baixes. La llista de cavitats naturals del municipi de Manacor és molt extensa (cova Genovesa, cova dels Amagatalls, cova dels Diners, cova des Dimoni, cova de sa Gleda, cova des Pirata, cova des Pont, cova de s'Aljub, cova des Coloms, cova des Moro, coves del Drac i coves dels Hams).



Moltes d'aquestes coves estan catalogades com a lloc d'importància comunitària (LIC) per la seva peculiaritat, l'existència d'endemismes, el bon estat de conservació, etc. Tot i que el món subterrani pugui semblar poc adient per al desenvolupament de la vida, en realitat és un ambient colonitzat per gran diversitat d'organismes. La llum limita la distribució de la vegetació, que queda localitzada a les entrades de les cavitats, tot i que existeix una microflora que pot viure en absència total de llum. Gairebé en totes les cavitats hi ha invertebrats endèmics entre els quals abunden els crustacis. Tenen una rellevància especial les colònies de ratapinyades d'algunes coves, com la des Pont, on trobam quatre espècies diferents, tres d'elles incloses en la llista d'espècies prioritàries de la Directiva d'hàbitats (*Rhinolophus mehelyi*, *Myotis myotis* i *Miniopterus schreibersii*). A les coves Genovesa i dels Amagatalls s'han trobat fòssils de *Myotragus balearicus*, cabreta endèmica de les Gimnèsies que es va extingir, presumiblement, a causa de l'arribada de l'home. L'interès arqueològic i etnològic de moltes de les coves ve donat per les restes de ceràmiques. Així, a la cova dels Diners s'han trobat materials d'època pretalaiòtica i islàmica; a la de sa Gleda, diverses estructures relacionades amb l'extracció d'aigua, com un pou, una sínia de sang, bombes d'aigua, canals, etc.; la cova des Pont rep aquest nom per un pont d'entrada que presenta la volta feta de marès tallat i la resta de pedra seca; a la cova Genovesa s'han trobat fragments de ceràmica talaiòtica i islàmica; a la dels Amagatalls, eines i restes ceràmiques islàmiques, etc. Per això, moltes d'aquestes coves (la cova des Pirata, la cova des Pont, la cova dels Diners, etc.) estan declarades bé d'interès cultural (BIC).

Per una altra banda, el Ple de l'Ajuntament de Manacor aprovà dia 4 de juny de 2001 l'inventari de camins i camades d'ús públic del terme municipal de Manacor. Aquest inventari es troba a l'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament de Manacor i està a disposició dels ciutadans per a possibles consultes.

6.8 TERRITORI I PATRIMONI: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

23.- El sistema d'infraestructures i equipaments es troba en un estat de desenvolupament avançat.

26.- Hi ha 548 elements patrimonials registrats en el Catàleg de Patrimoni Històric de l'Ajuntament de Manacor. Els jaciments arqueològics representen un 40,7%.

27.- Es produeixen més de 8.000 visites a l'any al Museu d'Història de Manacor.

24.- Hi ha 4.072,3 hectàrees (un 15,7%) del terme municipal de Manacor sota alguna figura de protecció (LIC, AANP, ANEI, i ARIP).

25.- Un gran nombre de cavitats estan catalogades com a Llocs d'Importància Comunitària (LIC). A més, tota la costa marítima de Manacor també gaudeix d'aquesta figura LIC.

PUNTS FEBLES

29.- No s'ha aprovat definitivament el nou Pla General d'Ordenació Urbana.

30.- Les Normes Subsidiàries i Complementàries, aprovades l'any 1980, preveuen actualment un sostre poblacional per al municipi de Manacor de 112.251 habitants.

31.- L'elevat preu del sòl i la manca d'ajudes o mesures incentivadores fan que l'establiment en el polígon industrial d'indústries ja existents o de noves sigui molt difícil.

32.- La combinació d'usos residencials i industrials genera alguns problemes de renou i brutor al nucli urbà de Manacor.

33.- El Centre històric de Manacor presenta contaminació visual a causa del cablejat elèctric enganxat a les façanes, les antenes de telefonia mòbil, les antenes parabòliques, aparells d'aire acondicionat, la publicitat comercial no controlada, etc.

34.- De totes les zones humides del municipi, només cala Magraner, inclosa en l'ANEI Ma-19 (Cales Verges de Manacor), es troba en estat natural.

7. MEDI AMBIENT

7.1 L'AIGUA

L'aigua constitueix un dels aspectes més importants des del punt de vista medi ambiental. L'aigua és un recurs distribuït de forma irregular en el temps i l'espai que, a més, està sotmès a constants pressions naturals i antròpiques, que moltes vegades deriven en conflictes socials i econòmics. D'aquí la importància d'adquirir una "nova cultura de l'aigua", concepte utilitzat per primera vegada l'any 1997, i que proposa que l'aigua sigui utilitzada per a totes les espècies, de tal manera que es mantinguin les seves funcions ecològiques, econòmiques i socials. Actualment una sola espècie, la humana, utilitza de manera directa o indirecta una gran part de l'aigua dolça del planeta, ja sigui per beure, regar, produir electricitat o per navegar. La nova cultura de l'aigua proposa uns canvis que impliquen una revolució en la forma de gestionar l'aigua, és a dir, canvis en la gestió i planificació tant a nivell local com a nivell global.

7.1.1 Marc normatiu

La normativa actual va encaminada a millorar la gestió i planificació de l'aigua, intentant recollir les idees que proposava el concepte de "nova cultura de l'aigua".

A nivell europeu destaca la Directiva Marc de l'Aigua, 2000/60/CE, aprovada pel Parlament i el Consell Europeu el 23 d'octubre de 2000. La Directiva Marc de l'Aigua (DMA) és l'instrument, d'aplicació obligada als estats membres de la Unió Europea, per convertir la "nova cultura de l'aigua" en una política concreta a coordinar amb la resta de polítiques sectorials. La directiva promou la protecció de totes les aigües (superficials, de transició, subterrànies, marines i zones humides) per tal de prevenir-ne el deteriorament i millorar l'estat dels ecosistemes aquàtics, implusar un ús sostenible de l'aigua, assegurar la reducció progressiva de la contaminació i evitar noves agressions ambientals, reduir els efectes d'inundacions i sequeres, etc. La finalitat de la Directiva és assolir, per a l'any 2015, un bon estat de l'aigua a través de mesures hidrològiques, ecològiques, econòmiques i socials. Els principis de la DMA són els següents:

- Principi de no-deteriorament i assoliment del bon estat integral de les masses d'aigua superficials i subterrànies. D'aquest principi se'n desprèn la idea de la necessitat de

caracteritzar i tipificar els sistemes aquàtics, per poder ajustar millor la limitació dels usos, abocaments i activitats que els afectin.

- Principi de l'enfocament combinat de la contaminació i gestió integrada del recurs. La Directiva recull els objectius i les finalitats de directives anteriors, i els reuneix en una visió integradora dels sistemes aquàtics.
- Principi de plena recuperació de costos dels serveis relacionats amb l'aigua i l'ús dels espais aquàtics. En aquest principi es posa de manifest el concepte de plena recuperació i internalització dels costos. El cost de l'ús de l'aigua i de l'espai fluvial, de manera sostenible, ha de repercutir sobre el beneficiari o el titular de l'activitat que genera el cost.
- Principi de participació pública i transparència en les polítiques de l'aigua. La Directiva preveu que la gestió dels recursos i els programes de mesures i de control, com poden ser el Pla Hidrològic de les Illes Balears, s'han d'elaborar mitjançant la participació ciutadana i el consens social, i amb una transparència pública total.

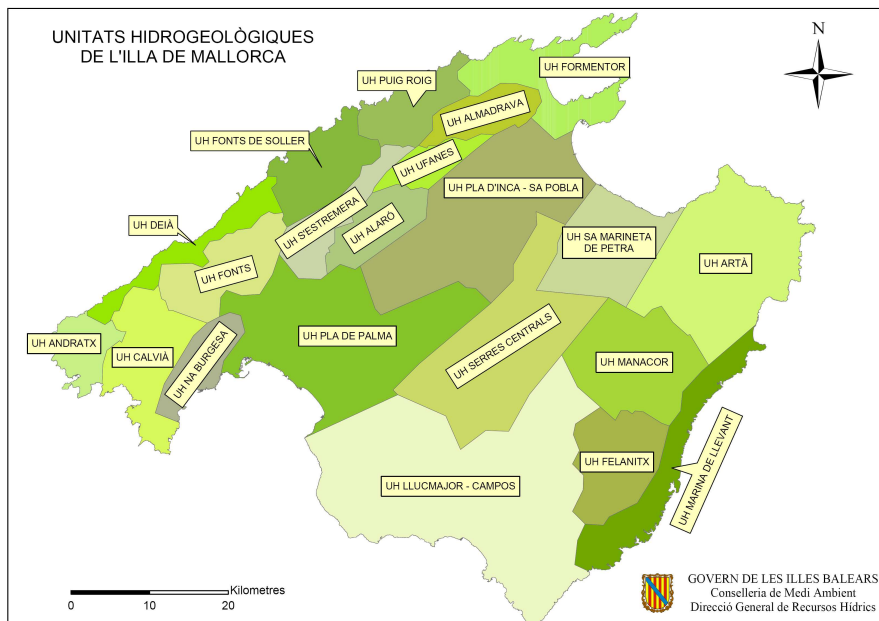
A nivell estatal cal mencionar la Llei 10/2001, de 5 de juliol, del Pla Hidrològic Nacional (BOE núm. 161, de 16 de juliol de 2000), i el Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel que s'aprova el text refós de la Llei d'Aigües (BOE n. 176, de 24 de juliol de 2001).

A nivell autonòmic és vigent el Reial Decret 378/2001, pel que s'aprova el Pla Hidrològic de les Illes Balears (BOE núm. 96, de 21 d'abril de 2001). Els Plans Hidrològics són instruments per a l'ordenació dels usos de l'aigua. Es basen en l'adopció d'un conjunt d'objectius sobre la satisfacció de la demanda d'aigua i sobre la preservació del medi hídric, i es concreten en directrius i normes reguladores de l'actuació administrativa. El Pla hidrològic de les Illes Balears va ser formulat a l'empara de les determinacions que conté la Llei d'aigües i, en especial, el títol III. Des del 30 de setembre de 2008 es troba en període d'informació pública i participació activa l'Esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears (BOIB núm. 143, de 9 d'octubre de 2008). Aquest esborrany del Pla Hidrològic de les Illes Balears anirà evolucionant en funció del tancament dels darrers estudis en curs (anàlisi cost-eficàcia, estimació de la superfície de regadiu mitjançant teledetecció espacial, etc.) i del pla de participació. Actualment, es troba en fase d'informació pública de l'Informe de sostenibilitat ambiental, segons l'article 89 de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears.

7.1.2 Proveïment d'aigua

Les conques hidrogràfiques són les unitats naturals per a la gestió integral de l'aigua. La major part del cicle hidrològic transcorre a les conques. A l'Estat espanyol, a diferència d'altres països europeus, la gestió integral de l'aigua a les conques ve realitzada pels organismes de conca. En el cas de les Illes Balears la gestió de les conques hidrogeològiques depèn del Govern de les Illes Balears, perquè no es comparteixen les conques amb cap altra Comunitat Autònoma. Segons la Directiva 2000/60/CE Marc d'Aigua, el concepte "massa d'aigua subterrània" s'ha d'entendre com la unitat mínima de gestió. Aquest fet ha obligat a realitzar una delimitació i caracterització de les masses d'aigua subterrània de l'illa de Mallorca. S'han determinat un total de 90 masses d'aigua, agrupades en 21 unitats hidrogeològiques.

Figura 129. Unitats hidrogeològiques de l'illa de Mallorca



Font: Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

El terme de Manacor està en contacte amb les unitats hidrogeològiques anomenades UH-Artà, UH-Manacor, UH-Felanitx i UH-Marina de Llevant. L'any 2009, aquest municipi registrà 50.072 habitants de fet, dels quals 2.714 habitants es trobaven al disseminat, mentre que 47.358 habitants es localitzaven dins urbà, per tant eren usuaris de l'aigua d'abastament municipal. L'aigua residual producte del consum realitzat pels habitants urbans és la que arriba a les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR).

Figura 130. Evolució de les reserves hídriques a les unitats hidrogeològiques a Manacor, entre el mes de gener de 2008 i el mes de gener de 2009

Unitat Hidrogeològica (UH)	G 09	F 09	M 09	A 09	M 09	J 09	J 09	A 09	S 09	O 09	N 09	D 09
18.17 UH-Artà	88%	93%	93%	93%	92%	90%	85%	80%	74%	75%	79%	81%
18.18 UH-Manacor	86%	87%	87%	86%	83%	78%	73%	67%	72%	92%	94%	96%
18.19 UH-Felanitx	14%	17%	20%	24%	25%	24%	20%	17%	15%	16%	20%	24%
18.20 UH- Marina de Llevant	11%	20%	26%	30%	31%	29%	23%	17%	10%	12%	16%	20%
Mallorca (conjunt)	72%	70%	66%	73%	64%	61%	58%	52%	60%	67%	63%	74%

Font: Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Aquestes unitats hidrogeològiques que es troben al terme municipal de Manacor, agrupen un total de 16 masses d'aigua subterrània.

Figura 131. Masses d'aigua subterrània (MAS). Manacor

Unitat Hidrològica (UH)	Codi MAS	Nom MAS	Superfície (Km ²)	Longitud de costa (Km)
18.17 UH-Artà	18.17-M1	Capdepera	53,2	31,3
	18.17-M2	Son Servera	25,8	1,9
	18.17-M3	Sant Llorenç	55,2	-
	18.17-M4	Ses Planes	40,0	-
	18.17-M5	Ferrutx	29,9	11,6
	18.17-M6	Es Racó	36,7	-
18.18 UH-Manacor	18.18-M1	Son Talent	56,8	-
	18.18-M2	Santa Cirga	21,9	-
	18.18-M3	Sa Torre	23,5	-
	18.18-M4	Justaní	20,0	-
	18.18-M5	Son Macià	3,4	-
18.19 UH-Felanitx	18.19-M1	Sant Salvador	70,9	-
	18.19-M2	Cas Concos	22,0	-
18.20 UH- Marina de Llevant	18.20-M1	Santanyí	49,4	22,2
	18.20-M2	Cala d'Or	40,7	30,6
	18.20-M3	Portocristo	47,7	31,8

Font: Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears



Els principals problemes que afecten a les diferents masses d'aigua són:

- Sobreexplotació que es manifesta en el descens de nivells (buidatge) d'alguns aqüífers i en la intrusió marina dels que estan en contacte amb la mar.
- Elevada transmissivitat d'alguns aqüífers en contacte amb la mar, que limita les seves possibilitats d'explotació.
- Persistència de la intrusió marina als aqüífers.
- Contaminació per nitrats d'alguns aqüífers tant per pràctiques agrícoles com per presència de granges i fosses sèptiques.
- Altres focus puntuals de contaminació i episodis de risc d'abocament d'hidrocarburs, efluents d'EDAR, pous d'infiltració, indústries, etc.
- Problemes derivats d'una tarificació de l'aigua no incentivadora de l'estalvi.

Les diferents masses d'aigua de cada unitat hidrogeològica, són les que abasteixen tot el municipi de Manacor. Llavors, tota l'aigua que es consumeix als diversos nuclis del terme municipal prové de les aigües subterrànies la qual és extreta a través de pous.

La gestió de l'aigua en el municipi de Manacor, es distribueix entre 5 companyies explotadores, que corresponen als diferents nuclis d'aquest municipi. La companyia "Aigües de Manacor" és la que dona servei a major nombre de població, ja que abasteix tot el nucli de Manacor. La segona companyia amb importància és "Aigües Son Tovell", que du la gestió de la zona amb major nombre de places turístiques de la costa manacorina, juntament amb Porto Cristo i s'Illot. A continuació, "ANCUSA", juntament amb "Aigües Cala Murada", corresponen a nuclis turístics aïllats, i per tant compten amb el propi sistema de gestió d'aigües. A Son Macià opera la companyia "Aigües de Son Macià" per tal d'abastir el nucli amb menys població equivalent del terme. La companyia ANCUSA, gestiona l'aigua d'urbanitzacions amb sectors pendents de recepció per part de l'Ajuntament.

Figura 132. Companyies explotadores segons nuclis de subministrament

COMPANYIA	NUCLIS DE POBLACIÓ	GESTIÓ
AIGÜES DE MANACOR	MANACOR	MUNICIPAL (en règim de concessió)
AIGÜES SON TOVELL	PORTO CRISTO	MUNICIPAL (en règim de concessió)
	S'ILLOT - CALA MORLANDA	
	CALA ANGUILA	
	CALA MANDIA	
	S'ESTANY D'EN MAS	
AIGÜES SON MACIÀ	SON MACIÀ	MUNICIPAL (en règim de concessió)
ANCUSA	CALES DE MALLORCA	PRIVADA (servei pendent de recepció)
AIGÜES CALA MURADA	CALA MURADA	PRIVADA (servei pendent de recepció)

Font: Ajuntament de Manacor

A Manacor l'aigua prové únicament dels aqüífers subterranis i, per tant, les companyies disposen de pous d'extracció. Depenent del volum que hagi de subministrar, cada companyia disposa de més o menys cabdal d'extracció autoritzat.

Figura 133. Origen de l'aigua consumida a Manacor per companyies de subministrament

Companyia	Pous	Localització	Cabal màx (m ³)	Profunditat (m)
Aigües de Manacor	1	La Torre	262.800	140
	2	Na Mavisa / La Torre	105.120	140
	3	Ses Tapareres	-	79
	4	Parcela 305-Pol.34	-	200
	5	S'amoladora i Ses Tapareres	-	65
	6	Parcela 337-Pol.1-17-S	-	65
Aigües Son Tovell	1	Son Blavet	250.000	81
	2	Son Blavet	-	81



	3	Son Blavet	-	90	
	4	Can Roma	450.000	-	
	5	Coll Munar	45.000	-	
	6	Coll Munar	65.500	-	
	7	Coll Caseta	104.000	-	
	8	Coll Nou	105.000	-	
	9	Coll Nou	91.200	-	
	10	Ca Na Biela	46.800	-	
	11	Ca Na Biela	62.400	-	
	12	Son Blavet	100.000	66	
	Aigües Son Macià	1	-	-	-
	ANCUSA	varis	Terme municipal de Felanitx	-	-
Aigües Cala Murada	0	Adquisició d'aigua a la baixa (en dipòsit)			

Font: Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient
del Govern de les Illes Balears

En el cas de "Aigües Cala Murada", l'aigua és adquirida en dipòsit, situat a l'entrada de la urbanització.

En la gestió de l'aigua, és molt important el garantir el subministrament per a tots els abonats, així com assegurar una correcta pressió de l'aigua. Els dipòsits reguladors son els encarregats d'aquestes dues funcions. Vegem a la taula següent, com es troben distribuïts al terme.

Per altra banda, té importància la distància que s'ha de cobrir entre el punt de captació d'aigua (pou), el punt d'emmagatzemat (dipòsit) i l'inici de la xarxa de distribució.

Figura 134. Dipòsits d'emmagatzemat i distribució per nuclis

Companyia	Nucli	Ubicació Localització	Capacitat (m ³)	Titular	Estat
Aigües de Manacor	Manacor	Semienterrat	600	Municipal	Regular
		Semienterrat	600	Municipal	Regular
		Elevat	300	Municipal	Regular
		Es Serralt	1.500 m ³	-	-
Aigües Son Tovell	Porto Cristo	Ca na Biela	527	-	-
		Son Tovell	502	-	-
		Superfície	200	Veïnal	Bo
	S'Illot- C. Morlanda	Superfície	500	Privada	Bo
	C.Anguila-Mendia	Superfície	300	Privada	Bo
	Estany den Mas	Superfície	300	Privada	Bo
Son Macià	Son Macià	Superfície	200	Veïnal	Bo
		Superfície	180	Privada	Bo
ANCUSA	Cales Mallorca	Semienterrat	150	Privada	Bo
		Superfície	350	Privada	Bo
		Elevat	50	Privada	Bo
		Felanitx	400	Privada	-
		Felanitx	3.100	Privada	En construcció
Aigües Cala Murada	Cala Murada	Superfície	1000	Privada	Dolent

Font: EIEL 2007, Aigües de Manacor i ANCUSA

Figura 135. Tipologia de les conduccions principals d'aigua

Companyia	Nucli	Long. (m)	Material	Titular
Aigües de Manacor	Manacor	300	Fibrociment	Privada
		400	PVC	Privada
		1.700	PVC	Privada
		1.700	PVC	Privada
Aigües Son Tovell	Porto Cristo	6.200	Fibrociment	Municipal
		4.000	Fibrociment	Municipal
	S'Illot- C. Morlanda	5.500	Fibrociment	Municipal
	C.Anguila-Mendia	6.200	Fibrociment	Municipal
	Estany den Mas	6.200	Fibrociment	Municipal
Son Macià	Son Macià	680	PVC	Privada
		1.975	PVC	Privada
ANCUSA	Cales Mallorca	6.000	Fibrociment	Privada
		12	Fibrociment	Privada
		175	Fibrociment	Privada
Aigües Cala Murada	C. Murada	650	Fibrociment	Privada
		650	Polietilè	Privada

Font: EIEL 2007

Tan a Porto Cristo, com a Cala Anguila, Estany d'en Mas i Cales de Mallorca, la longitud d'aquestes conduccions, arriba o supera els 6 km, i en aquest cas són totes elles de fibrociment. En el cas que es cobreixen distàncies curtes, els materials emprats son PVC o Polietilè. Pel que fa a la xarxa de distribució en sí, la figura següent mostra el detall per nuclis, especificant el material i la longitud assolida, així com l'any en què va ser construïda.

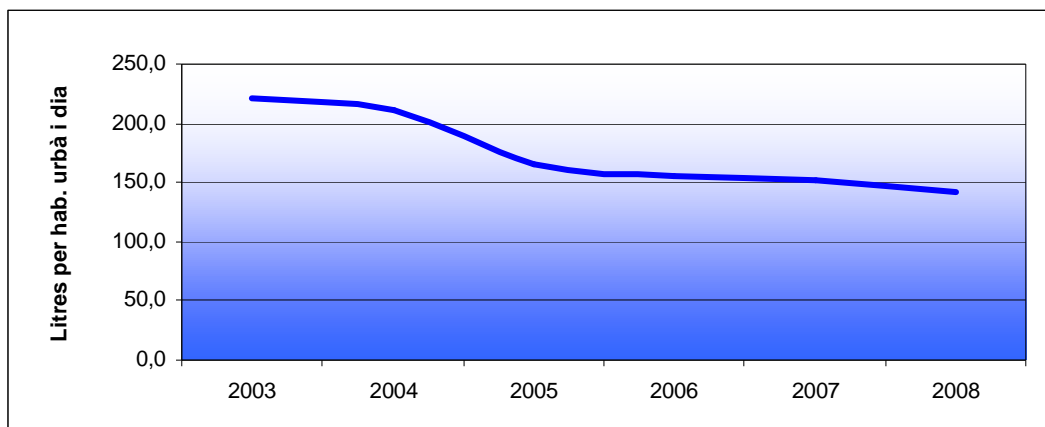
Figura 136. Qualitat de les conduccions principals d'aigua

Companyia	Nucli	Material	Titular	Estat	Long. (m)	Any
Aigües de Manacor	Manacor	Fibrociment	Municipal	Bo	96.097	1990
		Polietilè	Municipal	Bo	2.051	-
	Son Talent	-	-	-	-	2002
	Son Mas	-	-	-	-	2002
Aigües Son Tovell	Porto Cristo	Fibrociment	Municipal	Regular	24.585	1998
		Polietilè	Municipal	Bo	403	-
	S'illot- C. Morlanda	Fibrociment	Municipal	Regular	9.672	1998
	C.Anguila-Mendia	Fibrociment	Privada	Regular	6.057	1965
	Estany den Mas	Fibrociment	Privada	Regular	9.733	1965
Aigües Son Macià	Son Macià	Polietilè	Veïnal	Bo	4.080	1980
ANCUSA	Cales Mallorca	Fibrociment	Privada	Bo	8.236	1965
Aigües Cala Murada	Cala Murada	Fibrociment	Privada	Regular	18.562	1965
		Polietilè	Privada	Bo	2.253	-

Font: EIEL, 2007

Entre l'any 2003 i l'any 2008, el consum d'aigua de subministrament ha passat de 220,9 a 142,4 litres per habitant urbà i dia, el que suposa una disminució del 35,5%. En termes absoluts, el consum d'aigua ha disminuït 1,1 milions de m³ al període esmentat.

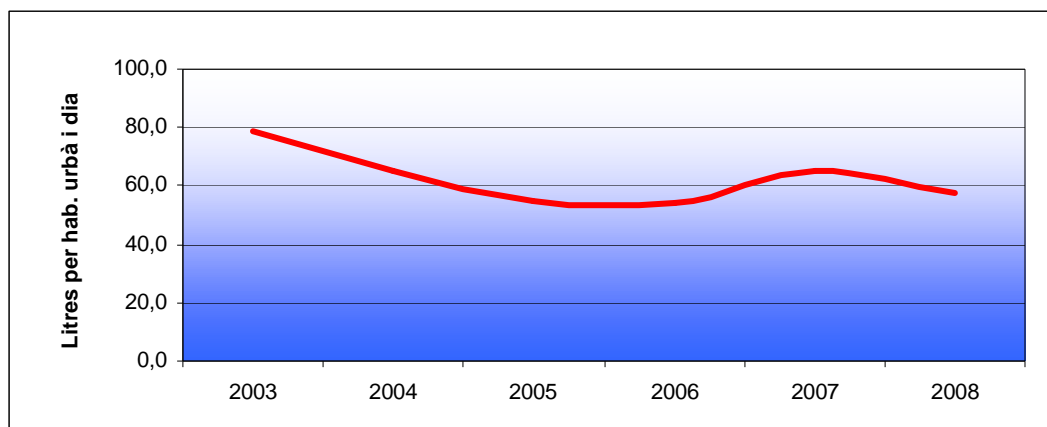
Figura 137. Consum d'aigua de subministrament al municipi de Manacor, del 2003 al 2008



Font: Companyies subministradores d'aigua: Aigües Manacor, Aigües Son Tovell, Aigües Son Macià, ANCUSA i Aigües Cala Murada

Per altra banda, les pèrdues d'aigua han disminuït un 27,1% en els darrers 6 anys observats, l'any 2008 s'ha situat en 57,6 litres diaris per habitant urbà, el que ha suposat unes pèrdues de 995.224 m³ d'aigua a l'any esmentat. En termes relatius, les dades oscil·len entorn al 26,5%, l'any 2007 les pèrdues d'aigua arribaren a una punta del 30,1%.

Figura 138. Pèrdues d'aigua al municipi de Manacor



Font: Companyies subministradores d'aigua: Aigües Manacor, Aigües Son Tovell, Aigües Son Macià, ANCUSA i Aigües Cala Murada

Figura 139. Extracció, consum i pèrdues d'aigua de la xarxa al municipi de Manacor, de 2003 a 2008

Paràmetres	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Extracció (litres / hab. urbà / dia)	300,0	276,8	220,8	209,6	216,6	199,9
Consum (litres / hab. urbà / dia)	220,9	211,7	166,0	155,7	151,4	142,4
Pèrdues (litres / hab. urbà / dia)	79,0	65,1	54,8	53,9	65,2	57,6
Total extracció (m ³)	4.553.844	4.343.123	3.457.121	3.403.795	3.558.999	3.455.994
Total consum (m ³)	3.354.123	3.321.101	2.599.295	2.527.815	2.487.478	2.460.770
Total pèrdues (m ³)	1.199.721	1.022.022	857.826	875.980	1.071.521	995.224
Aigua consumida (%)	73,7	76,5	75,2	74,3	69,9	71,2
Pèrdues d'aigua (%)	26,3	23,5	24,8	25,7	30,1	28,8
Població urbana	41.591	42.987	42.904	44.487	45.019	47.358

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de les Companyies subministradores d'aigua (Aigües Manacor, Aigües Son Tovell, Aigües Son Macià, ANCUSA i Aigües Cala Murada)

Captacions subterrànies

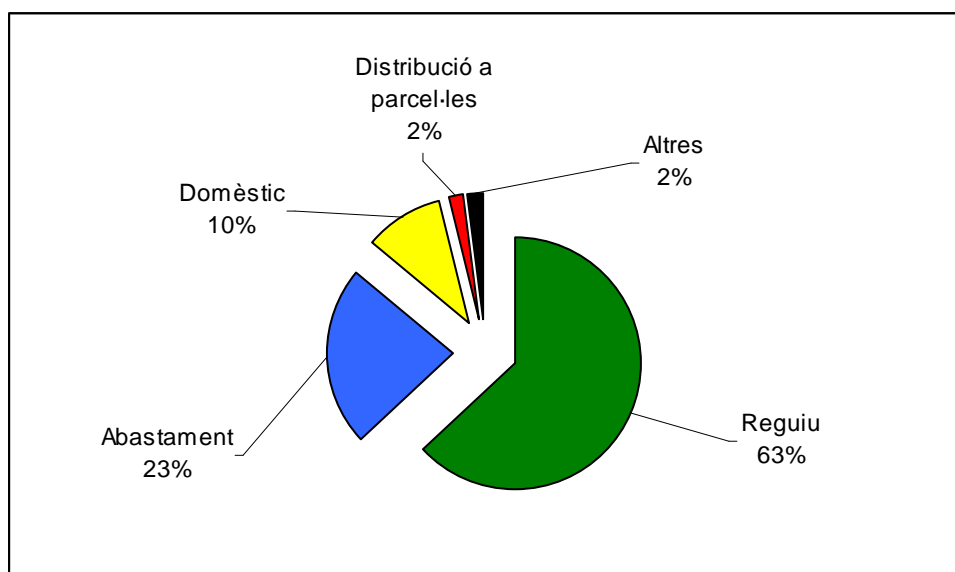
Actualment hi ha registrats a Manacor, un total de 1.590 captacions subterrànies. Això correspon a un pou cada 16 hectàrees per al total del terme, o bé a un pou cada 30 habitants de fet.

Figura 140. Nombre de pous i volum total autoritzat al municipi de Manacor, any 2006

USOS	Nº pous	Volum total autoritzat (m ³ /any)
Abastament	24	3.567.720
Abocament	2	0
Aigua salada	1	0
Distribució a parcel·les	5	242.430
Domèstic	607	1.477.138
Industrial	2	12.000
Regada	30	77.816
Reguiu	752	9.649.910
Subministrament	3	55.510
Venda de camions	1	95.040
Sense ús	163	400
TOTAL	1.590	15.177.964

Font: Direcció General de Recursos Hídrics.
Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.

Figura 141. Percentatge del volum autoritzat d'extracció total anual per usos



Font: Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

L'ús domèstic, junt amb el combinat domèstic-reguiu, són els que més pous tenen registrats, amb més de dues terceres parts del total. A l'ús domèstic, li correspon, però, la menor dotació en metres cúbics per any, ja que es tracta d'un ús per al qual s'autoritzen de 1.000 a 3.000 m³ l'any. Per altra banda, hi ha 24 pous autoritzats com a abastament públic.

Qualitat de l'aigua d'abastament

La normativa tècnico-sanitària vigent per al control de les aigües d'abastament i consum humà és el Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer on es defineixen els criteris i paràmetres de qualitat. La normativa dicta unes anàlisis mínimes en funció de la població.

Les anàlisis es realitzen en funció de l'aigua consumida, en unitats de 5.000m³/dia. Els paràmetres mesurats en cadascun d'aquests tipus d'anàlisi es presenten a la **figura XX**.

Figura 142. Paràmetres analitzats en les diferents analítiques

Paràmetres	Tipus d'analítica		
	Mínima	Normal	Completa
Organolèptics	Olor; Sabor	Olor; Sabor, Terbolesa	Color(mg/l Pt / Co), Terbolesa(U.N.F.), Olor, Sabor
Fisicoquímics	pH, Conductivitat (µS/cm), Duresa	Temperatura, pH, Conductivitat (µS/cm), Duresa	Clor residual(mg/l Cl ₂), Residu sec (mg/l), Conductivitat a 25° (µS/cm), pH, Calci (mg/l Ca ²⁺), Magnesi (mg/l Mg ²⁺), -Sodi (mg/l Na ⁺), Potassi (mg/l K ⁺), Amoni (mg/l NH ₄ ⁺), Duresa (°F), Clorurs (mg/l Cl ⁻), Sulfats (mg/l SO ₄ ⁻), Fosfats (mg/l P), Flúor (µg/l F), Bicarbonats* (mg/l CO ₃ H), Carbonats*(mg/l CO ₃ ²⁻)
Substàncies no desitjables	Nitrats(mg/l NO ₃), Nitrits ppm (NO ₂ ⁻), Amoníac ppm (NH ₃), Clor ppm (Cl ₂)	Nitrats(mg/l NO ₃), Nitrits ppm (NO ₂ ⁻), Amoníac ppm (NH ₃), Oxidabilitat a KmnO ₄ (mg O ₂ /l), Clor ppm (Cl ₂), Conductivitat (µS/cm), Clor residual (mg/l Cl ₂), Amoni (mg/l NH ₄ ⁺)	Nitrats(mg/l NO ₃ ⁻), Nitrits(mg/l NO ₂ ⁻), Silicats(mg/l SiO ₂), Oxidabilitat al KMnO ₄ (mg/l O ₂), Plom (µg/l Pb), Cadmi (µg/l Cd), Crom (µg/l Cr), Ferro (µg/l Fe), Alumini (mg/l Al), Arsènic (µg/l As), Cianur (µg/l CN ⁻), Manganès(µg/l Mn), plata (µg/l Ag), Fenols (µg/l fenol), Sulfur d'hidrogen (mg/l S), Nitrogen Kjeldahl total (mg/l N)
Substàncies tòxiques			Detergents (µg/l lauril sulfato), Seleni (µg/l Se), Antimoni(µg/l Sb), Hidrocarburs-Olis (µg/l), Plaguicides i or-ganoclorats(µg/l), Hidrocarburs

			policíclics aromàtics (µg/l)
Microbiològics	Aerobis mesòfils a 22°/37°C(ufc/1ml), Coliformes totals(ufc/100ml), Coliformes fecals(ufc/100ml), Stafilococs aureus(ufc/100ml), Pseudomona aeruginosa (ufc/100ml)	Aerobis mesòfils a 37°C(ufc/1ml), Aerobis mesòfils a 22°C(ufc/1ml), Coliformes totals(ufc/100ml), Coliformes fecals(ufc/100ml), Stafilococs aureus(ufc/100ml), Pseudomona aeruginosa (ufc/100ml)	Aerobis mesòfils a 37°C(ufc/1ml), Sulfitoreductors (espores/100ml), Coliformes totals(ufc/100ml), Coliformes fecals(ufc/100ml), Estreptococs fecals(ufc/100ml), Pseudomona aeruginosa (ufc/100ml)

Font: Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer, pel que s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà

Pel que fa al control de la qualitat de l'aigua, depenent del volum d'aigua facturada, i la població abastada, cadascuna de les companyies manté una freqüència en els controls periòdics de qualitat d'aigua.

En el cas d'Aigües Son Macià, no s'han facilitat dades. La companyia subministradora d'aigua a Cales de Mallorca, varia la freqüència dels anàlisis amb l'estacionalitat. Així en temporada alta, dobla la freqüència en comparació amb la temporada baixa.

Figura 143. Paràmetres analitzats en les diferents analítiques

Companyia	Tipus anàlisi	Freqüència	Mostra	Laboratori
Aigües de Manacor	Mínima	Setmanal	Xarxa	Quimiotest
	Normal	Mensual		
	Completa	Anual		
Aigües de Son Tovell	Minima	Mensual (20/any)	Aljub	Centre d'Anàlisis Biològiques S.A.
	Normal	Semestral (4/any)		
	Completa	Tri-anual		
Aigües de Son Macià	-	-	-	-
ANCUSA	Mínima	T. Alta, 15 dies T. Baixa, 30 dies Total, 24/any	Dipòsit i xarxa	Bacter Control
	Normal	Bimensual		
	Completa	Triannual		
Aigües de Cala Murada	Normal	Mensual	Dipòsit	-

Font: Companyies subministradores d'aigua anomenades Aigües Manacor, Aigües Son Tovell, Aigües Son Macià, ANCUSA i Aigües Cala Murada

De les anàlisis facilitades per les companyies, s'han analitzat les dels 3 últims anys de Aigües de Manacor, ANCUSA i Aigües Son Tovell. En cap cas s'ha detectat contaminació per metalls pesats o per agents biològics. Els paràmetres pels quals no es compleix la normativa són la conductivitat i els nitrats.

L'anàlisi dels clorurs ens dóna una mesura indirecta de la contaminació per intrusió marina, ja que l'ió clor compon la molècula de sal (NaCl). El valor guia, segons la normativa, és de 25 mg/l i el nivell per sobre del qual ja es poden començar a produir efectes, és de 200 mg/l. La conductivitat és també una mesura indirecta del nivell de sals que conté una aigua. En aquest cas, el nivell guia és de 400µS/cm, i el nivell màxim és de 2.500 µS/cm.

L'aqüífer de Manacor, no presenta contaminació per clorurs, ja que els nivells generals es mantenen al voltant dels 500 mg/L. Únicament a la franja que limita amb la UH de la Marina de Llevant sí que hi ha nivells considerables que poden arribar fins als 2.000 µS/cm².

On es manifesta intrusió marina és a l'aqüífer de la Marina de Llevant, on els nivells es situen per damunt dels 1.400mg/L, amb conductivitats d'entre 2.000 i 6.000 µS/cm², valors certament elevats. Aquest procés s'accentua a les poblacions de costa on les captacions d'aigües subterrànies generen un flux directe d'aigua de mar cap a l'aqüífer, com és el cas de Porto Cristo.

Pel que respecte, es pot presentar en diferents molècules: nitrats (NO₃), nitrits (NO₂) i amoni (NH₄). La contaminació per nitrogen i derivats, ve originada, bé per l'activitat agrícola o per la contaminació de les fonts per aigües residuals.

L'aqüífer de Manacor pateix una contaminació centrada en el mateix poble de Manacor. Ja que el cultiu de reguiu no és generalitzat en aquesta zona, es pot pensar més en una contaminació d'origen urbà, per les aigües brutes, que no per compostos sintètics de nitrogen, com seria en el cas de Sa Pobla. En el mapa veiem com s'està a valors propers als 100 mg/L, fins arribar als 300mg/L prop de la mateixa ciutat.

7.1.3 Aigües residuals

El municipi de Manacor compta amb quatre depuradores d'aigües residuals (EDAR), de les quals les EDAR de Manacor i Porto Cristo són gestionades per l'Ajuntament de Manacor, i les EDAR de Cales de Mallorca i de Cales de Manacor són gestionades per l'Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental (ABAQUA), per mitjà de l'Institut Balear de Sanejament (IBASAN).

Figura 144. Estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) del municipi de Manacor

EDAR	Localització	Gestió	Explotació	Nuclis servits
Manacor	Finca Sa Canova Polígon Industrial	Ajuntament de Manacor	Aigües Manacor	Manacor
Porto Cristo	Crta. Porto Cristo-Son Servera	Ajuntament de Manacor	Aigües Son Tovell	Porto Cristo- S'Illot
Cales de Mallorca	Urb. Cala Antena	ABAQUA	Melchor Mascaró	Cales de Mallorca, Cala Murada
Cales de Manacor	c/ Orquídea	ABAQUA	Melchor Mascaró	Cala Romàntica, Estany den Mas

Font: Elaboració pròpia

Figura 145. Caracterització de les EDAR de Manacor

EDAR	Inici funcionament	Capacitat (m ³ /dia)	Fases tractament	Destinació efluent
Manacor	1982*	5.000	Secundari i secats fangs	Torrent de Manacor
Porto Cristo	1991	5.000	Secundari i secats fangs	Pous d'infiltració (3)
Cales de Mallorca	1991	4.300	Secundari i secats fangs	Emissari submarí
Cales de Manacor	1992	3.900	Secundari i secats fangs	Pous d'infiltració

* L'any 1998 l'EDAR de Manacor es reformà per millorar el funcionament.

Font: elaboració pròpia

Els paràmetres a complir a la sortida de la planta, vénen regulats mitjançant el Reial Decret 509/1996, de 15 de març, de desenvolupament del Reial Decret-Llei 11/1995, de 28 de desembre, pel que s'estableixen les normes aplicables al tractament de les aigües residuals urbanes. Els paràmetres a complir dependran del tipus d'abocament que es realitzi. Els

principals paràmetres que caracteritzen el funcionament normal d'una estació depuradora, són els que venen a la figura XX, per tal que serveixin de comparació entre les 4 depuradores.

Figura 146. Paràmetres de les Estacions Depuradores de les Aigües Residuals de Manacor

Paràmetre	Cabal	Demanda Quí-Mica d'Oxígen			Demanda Biolò-Gica d'Oxígen			Sòlids Suspensió			Nitrogen Total			Fòsfor Total			Coliformes Fecals
		E	S	R	E	S	R	E	S	R	E	S	R	E	S	R	
Unitats	m3/dia	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	mg/l	mg/l	%	ufc/100ml
Manacor	3.450	773	50	93	400	6	98	140	14	89	71,8	8,9	88	18	10,7	40	27.500
Porto Cristo	2.033	1.001	125	87	465	23	93	551	41	93	89,4	49,8	44	24,7	9,2	58	147.500
Cales Manacor	1.333	830	301	68	530	77	86	400	177	56	71,6	52,4	19	14,2	9,6	33	732.250
Cales Mallorca	3.300	877	29	96	555	8	98	464	29	92	70,5	10,4	85	13,8	6,8	52	48.200

E: Entrada; S: Sortida; R: Reducció

Font: Laboratori de control d'aigües de la Direcció General de Recursos Hídrics.
Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

El present apartat fa referència al volum d'aigua tractada a les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR). Es té en compte el total de m³ d'aigua residual que arriba a les depuradores, la capacitat que tenen i el nombre total d'habitants urbans del municipi. Les dades obtingudes per a la realització de l'indicador són els m³ d'aigües residuals depurades a l'any, el cabal del disseny de la depuradora i la població urbana del municipi en el període comprès entre els anys 2003 i 2008.

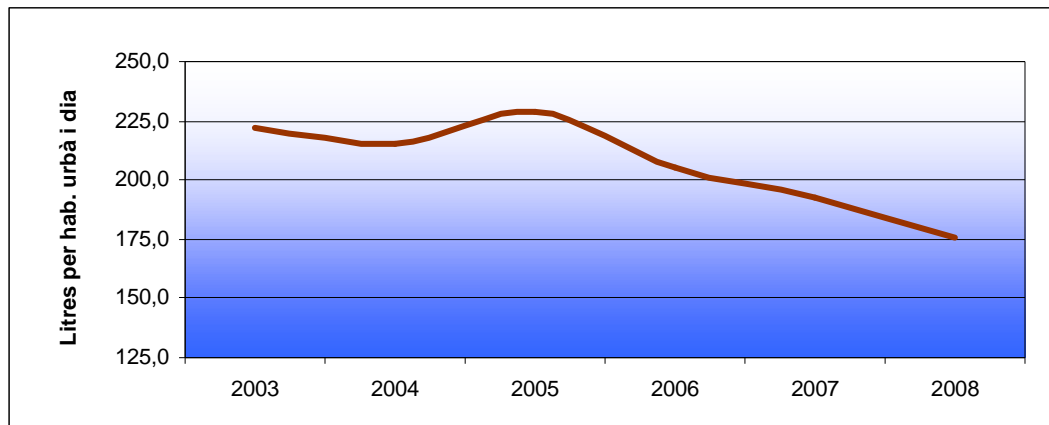
Figura 147. Estació depuradora d'aigües residuals de Porto Cristo – s'Illot



Font: Ajuntament de Manacor

Tenint en compte el conjunt de les quatre depuradores, entre el 2003 i el 2008 el volum d'aigua depurada ha davallat un 20,4%, el darrer any s'han assolit 176 litres diaris per habitant urbà. L'any 2008, les 4 EDAR del municipi de Manacor han depurat 3,04 milions de m³, el que suposa un rendiment del 45,8%.

Figura 148. Aigua depurada al municipi de Manacor, del 2003 al 2008



Font: Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental, Aigües Manacor i Aigües Son Tovell

Figura 149. Paràmetres de l'aigua depurada al municipi de Manacor, del 2003 al 2008

Paràmetres	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aigua depurada (litres / hab. urbà/ dia)	222,1	215,4	228,5	205,1	192,4	176,0
Cabal d'aigua depurada (m ³ / dia)	9.238,5	9.258,5	9.803,1	9.125,7	8.662,4	8.332,8
Cabal de disseny (m ³ / dia)	18.200	18.200	18.200	18.200	18.200	18.200
Cabal d'aigüa depurada (m ³ / any)	3.372.040	3.379.370	3.578.144	3.330.872	3.161.775	3.041.473
Cabal de disseny (m ³ / any)	6.643.000	6.643.000	6.643.000	6.643.000	6.643.000	6.643.000
Població urbana	41.591	42.987	42.904	44.487	45.019	47.358

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental, d'Aigües Manacor i d'Aigües Son Tovell

L'EDAR Manacor, des de la seva construcció, el 1982, ha estat gestionada mitjançant una concessió a la Companyia "Aigües de Manacor". El seu funcionament va ser bastant irregular fins que el 1998 va ser objecte d'una important modificació que ha estabilitzat molt el funcionament. L'abocament de les aigües residuals es produeix directament a la llera del

Torrent de Manacor, una vegada realitzat el tractament secundari. Abans de la reforma de 1998, aquest fet era queixa dels veïns per la mala qualitat de les aigües que s'hi abocaven, però d'ençà d'aquest moment, s'ha millorat aquesta situació.

Figura 150. Cabal d'entrada a l'EDAR Manacor (m³)

Mesos	2005	2006	2007	2008
Gener	121.938	120.188	118.873	119.749
Febrer	109.476	103.615	103.911	104.965
Març	120.693	114.179	119.140	107.890
Abril	130.115	113.285	126.119	105.897
Maig	134.505	114.852	130.351	120.113
Juny	126.647	124.666	117.134	114.885
Juliol	118.682	119.229	118.959	116.809
Agost	106.869	118.080	116.578	115.121
Setembre	120.916	120.068	117.136	118.105
Octubre	122.700	124.736	131.141	131.421
Novembre	115.249	113.909	127.349	130.990
Desembre	117.739	126.421	131.820	127.779
TOTAL	1.445.529	1.413.228	1.458.511	1.413.724

Font: Aigües Manacor

En l'anàlisi del funcionament anual de l'EDAR de Manacor, veiem com és pràcticament estable durant tot l'any. Únicament es detecten dues puntes, a la primavera i a la tardor, ja que el sistema de clavegueram també envia l'aigua de pluja cap a l'EDAR.

Figura 151. Cabal d'entrada a l'EDAR Porto Cristo (m³)

Mesos	2005	2006	2007	2008
Gener	39.742	43.958	46.957	49.817
Febrer	42.560	42.112	43.833	44.912
Març	44.702	41.943	52.112	52.576
Abril	46.170	50.250	54.908	50.280
Maig	51.677	53.258	53.794	62.465
Juny	53.460	60.750	59.473	59.160
Juliol	69.285	74.772	75.387	72.602
Agost	79.081	79.453	79.705	77.500
Setembre	64.740	65.880	67.337	66.090
Octubre	54.343	56.203	57.115	62.992
Novembre	44.490	51.390	50.796	55.650
Desembre	39.742	56.420	44.499	53.258
TOTAL	629.992	676.389	685.916	707.302

Font: Aigües Son Tovell

Pel que fa a l'EDAR Porto Cristo, en funcionament des de 1991, dona servei a gairebé el 90 % de la població de les localitats turístiques. Es garanteix el correcte servei mitjançant 10 bombes impulsores, de les quals les més importants estan situades al mateix nucli de Porto Cristo i s'Illot. L'abocament de les aigües tractades és destinat a pous d'infiltració, tot i que en les puntes de l'estiu és probable que aquests no puguin absorbir els 2.000 m³/dia que es produeixen en temporada alta.

Figura 152. Cabal d'entrada a l'EDAR Cales de Mallorca (m³)

Mesos	2005	2006	2007	2008
Gener	53.885	14.109	6.652	8.539
Febrer	79.610	16.821	7.193	7.425
Març	96.140	19.822	10.566	9.568
Abril	103.233	35.030	26.591	15.817
Maig	101.220	77.967	47.818	42.784
Juny	120.006	105.504	62.862	55.792
Juliol	126.907	130.960	77.138	75.380
Agost	119.887	158.777	87.080	84.647
Setembre	115.492	82.482	84.116	70.285
Octubre	79.554	60.579	50.161	34.229
Novembre	33.180	8.873	16.235	14.926
Desembre	4.376	13.214	8.138	9.229
TOTAL	1.033.490	724.138	484.550	428.621

Font: Aigües Son Tovell

Figura 153. Cabal d'entrada a l'EDAR Cales de Manacor (m³)

Mesos	2005	2006	2007	2008
Gener	24.972	27.717	29.038	26.746
Febrer	31.779	21.437	28.924	26.719
Març	35.689	25.265	45.217	31.250
Abril	28.630	35.353	47.567	30.891
Maig	34.525	42.165	44.426	44.245
Juny	35.000	58.996	53.160	49.390
Juliol	58.819	63.856	58.834	62.683
Agost	67.457	70.796	66.511	65.251
Setembre	58.602	64.527	57.332	51.660
Octubre	38.660	46.999	44.701	46.204
Novembre	39.058	26.333	30.430	30.671
Desembre	15.942	33.673	26.658	26.116
TOTAL	469.133	517.117	532.798	491.826

Font: Aigües Son Tovell

Actualment els rendiments de reducció són els òptims, per la qual cosa a la sortida de la planta no es produeix incompliment de normativa. La tendència que defineix el cabal d'entrada per mesos a l'EDAR de Cales de Mallorca, és totalment característica d'un municipi turístic. A partir del mes d'abril, comença un acusat pendent d'augment del cabal, fins al màxim, que es troba entre juliol i agost. El descens es va produint entre els mesos de setembre-novembre fins arribar al mínim de desembre fins a març.

Les EDAR tenen producció de fangs de depuradora, a partir de la digestió de la matèria orgànica retinguda. El percentatge de reducció d'humitat dels fangs pot arribar al 87-89 %. Actualment es produeixen de l'ordre de 7.000 tones de fangs a l'any. El destí d'aquests fangs és la planta de compostatge de Felanitx.

Figura 154. Producció de fangs a les EDAR del municipi de Manacor (tones)

EDAR	2005	2006	2007
Manacor	3.597	3.300	3.916
Porto Cristo	2.340	2.551	1.747
Cales de Mallorca	616	1.259	710
Cales de Manacor	401	-	722
TOTAL	6.954	7.197	7.095

Font: Ajuntament de Manacor

7.2 ESTAT DEL LITORAL

7.2.1 Qualitat de les aigües de bany

La pressió d'ús residencial recreatiu i turístic al litoral de les Illes Balears segueix en augment. Llavors, es fa necessari un control de la qualitat de les aigües de bany, especialment durant el període d'estiu, quan es produeix una major aflluència en aquests espais.

La Conselleria de Salut i Consum, concretament la Direcció General de Salut Pública mitjançant el Servei de Protecció de la Salut, executa un programa anual de control de qualitat d'aigües de bany del litoral de les Illes Balears. Aquesta informació és incorporada a

l'informe anual de síntesi sobre la qualitat de les aigües de bany, que es remet de forma periòdica a la Comissió de la Unió Europea per a l'elaboració de l'informe anual europeu.

La Directiva 2006/7/CE del Parlament i del Consell Europeu, de dia 15 de febrer de 2006, relativa a la gestió de la qualitat de les aigües de bany ha estat transposada al dret intern espanyol mitjançant el Reial Decret 1341/2007, de dia 11 d'octubre, pel qual s'estableixen normes de qualitat de les aigües de bany (BOE 257, 26/10/2007), que recull i descriu les tasques de vigilància sanitària.

D'acord amb la normativa vigent, hi ha tres nivells de qualitat de les aigües de bany segons els resultats obtinguts a les analítiques:

- Aigües 2. Aigües aptes per al bany, de molt bona qualitat. Són les que compleixen simultàniament tres condicions: a) Almenys un 95% de les mostres no sobrepassen els valors imperatius dels paràmetres següents: Coliformes totals, Coliformes fecals, Salmonella, Enterovirus, pH, color, olis minerals, substàncies tensoactives, fenols i transparència. b) Almenys el 80% de les mostres no sobrepassen els valors guia dels paràmetres: Coliformes totals i Coliformes fecals. c) Almenys el 90% de les mostres no sobrepassen els valors guia dels paràmetres següents: Estreptococs fecals, transparència, oxigen dissolt i matèries flotants.
- Aigües 1. Aigües aptes per al bany, de bona qualitat. Són aquelles que compleixen la condició a) de les "Aigües 2", però que no compleixen amb les condicions b) i c) de les "Aigües 2".
- Aigües 0. Aigües no aptes per al bany. Són aquelles que no compleixen la condició a) de les "Aigües 2".

Els 10 punts de mostreig de les aigües de bany al municipi de Manacor són els següents: S' Illot, Porto Cristo (zona coves blanques), Porto Cristo (zona port esportiu), Cala Anguila, Cala Mendia, s'Estany den Mas, Cala Antena, Cala Tropicana, Cala Domingos, Cala Murada.

Els mostresos reflecteixen resultats molt bons els anys 2008 i 2009, que donaren la qualificació d'aigües aptes per al bany de molt bona qualitat. L'any 2007 Cala Antena obtingué alguns resultats analítics de qualificació d'aigües no aptes per al bany degut a la ruptura de l'emissari submarí de l'estació de bombeig d'aigües residuals.

Figura 155. Qualificació anual dels punts de mostreig per a l'any 2009

ZONA DE BANY	PUNT DE MOSTREIG	CODI MINISTERI	QUALIFICACIÓ
PLATJA S'ILLOT DE MANACOR	CENTRE PLATJA	MBA07033H1	EXCEL·LENT
PLATJA PORTO CRISTO	CENTRE PLATJA	MBA07033C1	EXCEL·LENT
PLATJA CLUB NÀUTIC PORTO CRISTO	CLUB NÀUTIC	MBA07033I1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA ANGUILA	ZONA BAR	MBA07033B1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA MANDIA	CENTRE PLATJA	MBA07033F1	EXCEL·LENT
PLATJA S'ESTANY D'EN MAS (CALA ROMÀNTICA)	CENTRE PLATJA	MBA07033G1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA ANTENA	CENTRE PLATJA	MBA07033A1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA DOMINGOS	CENTRE PLATJA	MBA07033D1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA TROPICANA	CENTRE PLATJA	MBA07033J1	EXCEL·LENT
PLATJA CALA MURADA	CENTRE PLATJA	MBA07033E1	EXCEL·LENT

Font: Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears

Figura 156. Qualitat de les aigües de bany

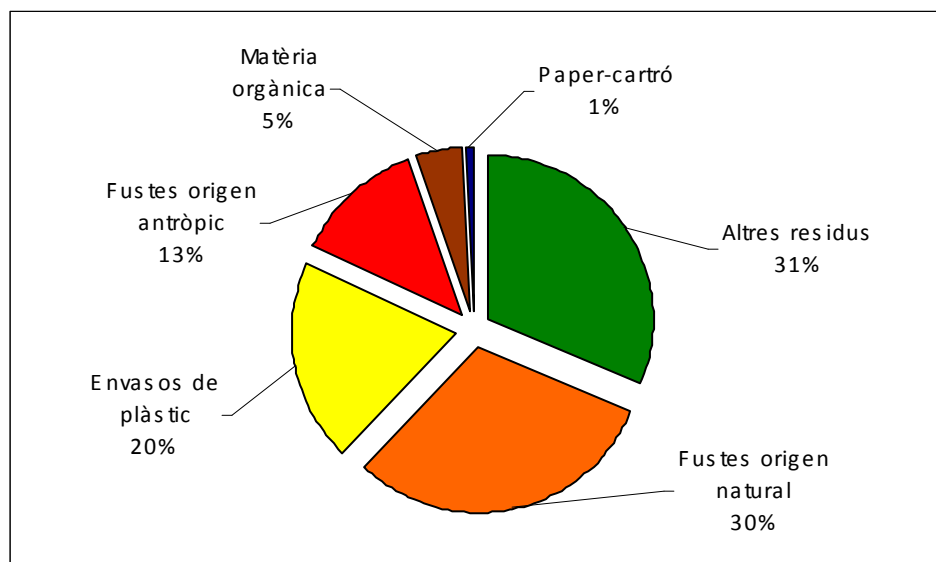
Qualitat d'aigües de bany	2004	2005	2006	2007	2008	2009
(1) S'Illot	2	2	2	2	2	2
(2) Porto Cristo	2	2	2	2	2	2
(3) Club Nàutic Porto Cristo	1	2	1	2	2	2
(4) Cala Anguila	2	2	2	2	2	2
(5) Cala Mendia	2	2	2	2	2	2
(6) S'estany d'en Mas	2	2	2	2	2	2
(7) Cala Antena	2	2	2	0	2	2
(8) Es Domingos Grans	2	2	1	2	2	2
(9) Es Domingos Petits	2	2	2	2	2	2
(10) Cala Murada	2	2	2	2	2	2

Font: Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears

7.2.2 Neteja del litoral

El litoral de Manacor, així com la resta de les Illes Balears, presenta unes aigües de gran qualitat, amb representació d'ecosistemes marins de gran valor ecològic com les praderies de Posidònia, a més, de gaudir de la presència de fauna marina (cetacis, tortugues). L'afluència d'usuaris a les àrees litorals genera un increment de residus que molts de cops acaben dipositats al litoral, amb la conseqüent deterioració del paisatge. Per evitar aquesta degradació es duen a terme dos tipus de neteja litoral al municipi de Manacor. Per una banda, la neteja que realitza la Conselleria de Medi Ambient mitjançant el Pla de Qualitat de les Aigües de Bany, que es desenvolupa durant tot l'any, i per altra banda, la neteja municipal duta a terme per l'empresa concessionària de l'explotació de serveis de temporada de les platges del municipi, durant els mesos d'estiu.

Figura 157. Residus extrets de la neteja del litoral del municipi de Manacor



Font: Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

El Pla de qualitat de les aigües de bany, de la Conselleria de Medi Ambient, s'inicià l'any 2004. Fins a l'any 2006 aquest pla es duia a terme de l'1 de juny al 30 de setembre i es realitzava la neteja del litoral, però a partir de l'any 2007 es va ampliar incorporant la neteja hivernal de les platges. La neteja hivernal consisteix en la retirada dels residus presents a les platges que disposen d'accés rodat, és a dir, les més importants de cada municipi, de forma setmanal. Els mitjans assignats són 1 vehicle i 4 operaris. Aquesta neteja es realitza entre els mesos de desembre i abril. Les platges del municipi de Manacor que reben aquesta neteja

són: S'Illot, Porto Cristo, Cala Anguila, Cala Mendia, S'Estany den Mas, Es Domingos Petit, Es Domingos Gran i Cala Murada.

La quantitat total de residus recollida a la temporada 07/08 ha estat de 3.153 kg, mitjançant 201 actuacions al municipi. Cal destacar que el nombre de residus ha minvat respecte a la temporada anterior 06/07 que es van recollir 4.311 kg. D'aquests residus recollits a la darrera temporada, 971 kg eren fustes d'origen natural, 398 kg eren fustes d'origen antròpic, 143 kg de matèria orgànica, 622 kg d'envasos, 25 kg de paper i cartró, i finalment 994 kg d'altres tipologies de residus.

La neteja estival consisteix en la retirada de residus flotants que s'acumulen al litoral balear. Per dur a terme aquesta tasca la Conselleria de Medi Ambient disposa d'una avioneta de supervisió i 40 vaixells de diferents mides. Aquests mitjans es troben coordinats pel Centre de Coordinació que es troba a la Conselleria de Medi ambient. Al litoral del municipi de Manacor, aquesta neteja es realitza mitjançant una embarcació del tipus "virot" amb base al Port de Porto Cristo, i una embarcació del tipus "pelican" amb base al Port de Portocolom. L'embarcació "virot", que és més petita, es dedica a la neteja de l'aigua de les cales, platges, i la franja més propera del litoral, mentre que l'embarcació "pelican", que és més grossa, treballa a més distància de la costa (fins a 4 ò 5 milles) intentant interceptar les acumulacions de residus abans que arribin a la costa. Al municipi de Manacor, l'any 2007 es van recollir 10.462 kg de residus, 2.071 kg es van recollir el mes de juny, 4.974 kg el mes de juliol, 1.967 kg el mes d'agost, i 1.450 kg el mes de setembre.

Figura 158. Quantitat de residus (kg) recollits durant la temporada d'estiu, de 2007 a 2009

ANY	JUNY	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	TOTAL
2007	2.071	4.974	1.967	1.450	10.462
2008	1.348	4.191	2.426	2.011	9.976
2009	1.354	1.841	1.906	1.007	6.108

Font: Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Per altra banda, l'Ajuntament de Manacor, realitza la neteja del litoral del municipi a través de l'empresa concessionària del servei de neteja i manteniment de les platges de s'Illot, Porto Cristo, Cala Anguila, Cala Mandia, s'Estany d'en Mas, Cala Antena, Es Domingos grans,

Es Domingos petits i Cala Murada. Aquest servei de neteja i manteniment durant el mesos de concessió duu a terme diferents tasques, com són:

- a) Neteja mecànica de la platja, amb maquinària pesant: En les platges urbanes no incloses en una zona LIC, es realitza la neteja mecànica, garbellat i oxigenació de tota l'arena de la platja, almenys tres dies per setmana. La neteja es realitza de la forma més selectiva possible, garantint la minimització de retirada de l'arena i de les restes organògenes. L'objectiu d'aquesta neteja és la retirada de residus d'origen antròpic (plàstics, cordes, bòtils, envasos, llosques, papers, excrements de ca, fustes, etc.) i l'airejació de la massa d'arena. En les platges incloses en una zona LIC, la neteja mecànica s'ajusta a les necessitats reals en funció de la freqüentació de la platja, i es realitza d'acord amb les recomanacions reflectides en l'informe de repercussions ambientals que fou aprovat per l'òrgan competent en Xarxa Natura 2000 de la Conselleria de Medi Ambient en l'any 2008.
- b) Neteja manual de la platja que es realitza com a recolzament i complement de la neteja mecànica de les platges. Aquesta tipus de neteja es realitza a zones específiques, sobretot, aquelles on la maquinària de neteja té dificultats per accedir-hi o bé està prohibit el seu accés. Per a totes les platges objecte d'explotació la neteja manual es realitza en procés continu en funció de la presència i acumulació de residus. La neteja manual es realitza tan en els sectors de platja dotats d'infrastructures com la resta. A més també és objecte de neteja la superfície de platja amb bancada de posidònia, les rodalies dotades de vegetació associada als sistemes platja-duna, les escales i rampes d'accés directe a la platja i la làmina d'aigua de la platja submergida més propera a la costa. L'objectiu d'aquesta neteja és la retirada de residus d'origen antròpic (plàstics, cordes, bòtils, envasos, llosques, papers, excrements de ca, fustes, etc.) a més de grumers ja dipositats sobre l'arena o bé surant prop de la zona de banyada. En temporada baixa, es manté un servei de mínims pel que fa a la neteja manual de les platges del municipi.
- c) Retirada de les restes de posidònia oceànica. Les retirades de les restes de posidònia oceànica només es duen a terme des del 15 d'abril a octubre. Durant l'època hivernal, no es retiren. Segons el volum de posidònia a retirar i les platges on s'hagi de dur a terme dita actuació s'utilitzen mitjans manuals o bé mitjans mecànics.

d) Gestió dels residus de la platja. En cada una de les platges objecte d'exploració hi ha instal·lada una zona d'aportació selectiva dels residus generats pels usuaris. La resta de residus que no són aportats selectivament es disposen en les papereres i contenidors convencionals. El buidament d'aquestes àrees d'aportació i de les papereres i contenidors de residus en massa es realitza regularment durant el període de la concessió. Quant a les platges que no es permet l'accés rodat, s'utilitza una embarcació rígida per accedir-hi, i per tant els residus recollits en aquestes platges són transportats via marítima fins al port de Porto Cristo. Les dades de les que es disposen pel que fa a la recollida de residus són en nombre de sacs (120 litres), durant l'any 2008 es van recollir 652 sacs a les Cales Verges de Manacor i 165 sacs al litoral.

7.2.3 Banderes blaves

La Bandera Blava és un guardó de qualitat ambiental per a platges i ports que reconeix i estimula l'esforç de les corporacions locals per aconseguir complir criteris de legalitat, accessibilitat, sanitat, neteja, seguretat, informació i gestió ambiental adients. Actualment participen a aquesta campanya ambiental més de 2000 municipis costaners de cinc continents diferents. L'objectiu principal de la Campanya Bandera Blava és aconseguir un desenvolupament sostenible del turisme, una educació per a la sostenibilitat i una gestió ambiental adequada del litoral del municipi.

La iniciativa "Bandera Blava" per a platges i ports fou creada l'any 1987, any europeu del medi ambient, per la Fundació d'Educació Ambiental (FEE), de caire internacional i sense ànim de lucre, formada per més de 40 ONG's, que pretenen afavorir la informació i l'educació ambiental per mitjà de diferents programes o campanyes internacionals. A Espanya el responsable de la FEE és ADEAC (Associació d'Educació Ambiental i del Consumidor), la qual és membre fundadora de FEE. El guardó de Bandera blava és atorgat per un jurat internacional que analitza les propostes dels diferents jurats nacionals que han fet una selecció prèvia, mitjançant els dossiers de les diferents candidatures, informació d'organismes oficials, i inspeccions "in situ", de les candidatures presentades pels diferents municipis.

L'any 2006 sorgí un nova campanya derivada d'aquesta, que atorga el diploma/compromís de Bandera Blava per a propietaris d'embarcacions esportives que naveguen a platges i ports que tenen aquest guardó i que es comprometen a complir amb els requisits establerts per aquesta campanya. Les platges candidates a Bandera Blava han de ser platges freqüentades i organitzades amb una infraestructura prèvia que garanteixi unes condicions higièniques, sanitàries, ambientals, de seguretat i benestar per als seus usuaris (sobretot dels més febles per edat o discapacitat) regulades per les lleis vigents. Actualment una de cada sis platges guardonades amb Bandera Blava es troba a l'estat espanyol, i una de cada set platges de l'estat espanyol té el guardó de Bandera Blava.

L'any 2009 el municipi de Manacor fou el que obtingué més Banderes Blaves a les platges. De les nou platges del municipi que poden optar al guardó, totes elles disposaren de la Bandera Blava onejant a les seves instal·lacions. Aquestes foren S'illot, Porto Cristo, Cala Anguila, Cala Mandia, s'Estany d'en Mas, Cala Antena, es Domingos Petit, es Domingos Gran i Cala Murada.

Pel que fa als ports, de les dues instal·lacions portuàries que trobam al municipi que poden optar al guardó, Club Nàutic de Porto Cristo i Port de Porto Cristo, només la darrera, de gestió directa per l'Ens Públic Ports de les Illes Balears pertanyent a la Conselleria de Medi Ambient, disposa d'aquest guardó.

Figura 159. Nombre de platges amb el guardó de Bandera Blava, per municipis

Municipis	2007	2008	2009
Calvià	8	8	8
Manacor	7	8	9
Capdepera	4	5	4
Pollença	4	4	3
Palma de Mallorca	3	3	4
Son Servera	2	2	2
Sant Llorenç des Cardassar	2	2	2
Santanyí	3	2	3
Andratx	1	1	1
Alcúdia	1	1	1
Muro	0	1	1
Santa Margalida	1	1	2
TOTAL	36	38	40

Font: Ajuntament de Manacor

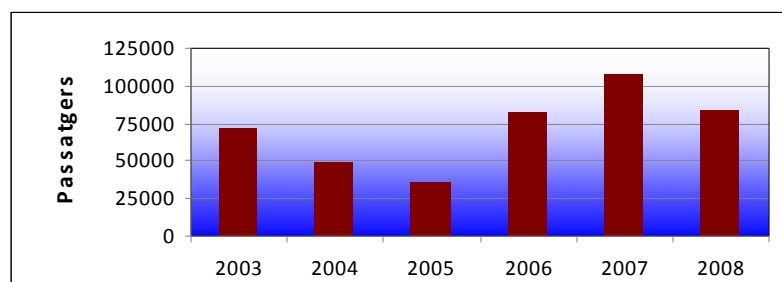
A més, cal destacar que les dues primeres embarcacions esportives amb el guardó de Bandera Blava atorgat per la FEE a les Illes Balears, es troben amarrades al Port de Porto Cristo.

7.2.4 Ports i instal·lacions nàutiques

El port de Porto Cristo es troba ubicat al nucli urbà del mateix nom. Aquest port es construï en l'època romana i encara es conserva el moll romà i diverses restes arqueològiques, en el fons marí. Al segle XX s'iniciaren les construccions de gran part de les infraestructures portuàries, com el moll i el varador, el martell i les drassanes entre d'altres, i que encara avui existeixen. Actualment les infraestructures del port estan gestionades una part directament pel Govern dels Illes Balears, mitjançant l'ens públic Ports de les Illes Balears, i que disposa de 259 amarratges, dels quals 33 són destinats a embarcacions de trànsit; i l'altra les gestiona el Club Nàutic de Porto Cristo, amb un total de 206 amarratges. Aquestes infraestructures estan formades pels molls de ribera en ambdós marges de la cala, així com per un dic d'abric i un contradic de contenció.

Pel que fa a les instal·lacions nàutiques el municipi de Manacor compta amb els club nàutics de Porto Cristo i de s'Illot. El Club Nàutic de Porto Cristo gestiona un total de 213 amarratges, dels quals 51 corresponen a embarcacions de trànsit.

Figura 160. Passatgers al port de Porto Cristo



Font: Ports de les Illes Balears

El trànsit local de passatgers, és un indicador que pot servir per tenir una idea de la pressió humana que suporta el port de Porto Cristo. Aquest trànsit es refereix al nombre de passatgers que tenen el port de Porto Cristo com a origen o com a destinació dels trajectes

oferts per les empreses privades de creuers que operen a la costa de llevant. A la figura següent es pot veure un descens de passatgers des de l'any 2003 fins a l'any 2005, passant dels 71.392 als 36.250 passatgers. En els darrers anys el nombre de passatgers ha experimentat unes oscil·lacions i s'ha situat en 83.526 l'any 2008.

A banda del turisme nàutic, el port de Porto Cristo té la pesca com a altra activitat econòmica. La Cofradia de Pescadors Verge del Carme de Porto Cristo fou fundada l'any 1942 i actualment compta amb 12 barques de pesca amb base a Porto Cristo. Part de les captures que es realitzen es venen al local de venda de peix situat al mateix port, l'altra part es duu a la llotja de Palma. Les arts de pesca més utilitzades pels pescadors són el tramall, el palangre, la teranyina i les xarxes molleres. Les espècies principals que es capturen són el caproig, el tord, l'escorпора, la rajada, el sard, la sípia, el moll, el calamar de potera, el dèntol, la dorada, la mussola, la morena, el congres, el gató, etc.

Figura 161. Volum de pesca al port de Porto cristo

Any	Volum de pesca (kg)
2006	9.827,07
2007	7.211,48
2008	4.290,22
2009	6.521,83

Font: Ports de les Illes Balears. Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques del Govern de les Illes Balears

7.3 PRODUCCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS URBANS

Els residus constitueixen un problema important de la societat actual, a causa de l'augment continu en la seva producció i de la perillositat de molts dels seus components. Les pautes de consum i l'activitat econòmica generen un increment en la generació de residus i una gestió no sempre eficaç. La correcta gestió dels residus ha de ser clau en qualsevol política ambiental que es vulgui desenvolupar.

La definició de residus és tan ampla que es fa necessari recórrer a la normativa vigent per poder acotar el seu significat. D'acord amb la Llei 10/1998, de 21 d'abril, de Residus, un residu és aquella substància o objecte del qual el seu posseïdor vulgui desfer-se'n i que es

troba classificada a qualque categoria de la Llista Europea de Residus (LER). Aquesta llista que va entrar en vigor l'1 de gener de 2002, es troba actualitzada a l'Annex I de la Directiva 2006/12/CE.

Actualment a les Illes Balears, les competències sobre residus es troben distribuïdes entre diferents administracions: Ajuntaments, Consell de Mallorca i Govern de les Illes Balears. En aquest cas, l'Ajuntament és el responsable de la recollida en massa i selectiva dels residus urbans i del seu transport fins a les estacions de transferència; el Consell de Mallorca, mitjançant l'empresa TIRME SA, realitza el transport des de les estacions de transferència fins a les plantes de tractament i s'encarrega del tractament unitari i integrat dels residus. Per altra banda el Govern de les Illes Balears és competent en matèria de residus perillosos, els quals es gestionen mitjançant un gestor autoritzat.

7.3.1 Normativa

L'Estat espanyol té la competència exclusiva de desenvolupar i aprovar legislació bàsica sobre protecció del medi ambient (art. 149.23 CE), a més d'adaptar el dret comunitari a l'ordenament jurídic interior. Les Comunitats Autònomes tenen la competència per dictar normes addicionals de protecció més exigent que les establertes per l'Estat (art. 148.9 CE). En darrer cas, les competències dels Ajuntaments es troben recollides a la Llei 7/1985 de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local.

Davant la existència d'una normativa mediambiental extensa i en constant desenvolupament, aquest apartat, exposa la principal legislació que fa referència a la gestió dels residus classificada segons els diferents nivells normatius: estatal, autonòmic i municipal.

Normativa estatal

La Llei 10/1998, de 21 d'abril, de Residus té com objecte prevenir la producció de residus; establir el règim jurídic de la seva producció i gestió; fomentar la seva reducció, reutilització, reciclatge i altres formes de valorització; regular els sòls contaminants, per tal de protegir el medi ambient i la salut de les persones. Aquesta llei incorporà en el seu moment algunes novetats referent a la producció i gestió dels residus, com l'obligació dels generadors de productes amb envasos a reduir-ne la seva generació i facilitar-ne la seva reutilització o reciclatge; i per altra banda, pel que fa al posseïdors de residus els obliga a fer-se càrrec dels



costos de gestió i sempre que sigui possible evitant la seva eliminació, prioritzant-ne el reciclatge o valorització.

Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos. Assoleix el principi de "qui contamina paga", és a dir, els productors d'embalatges i envasos han de pagar la seva gestió, d'aquesta el preu dels embalatges repercuteix sobre el preu del producte embalat. Segons la llei existeixen dos models de gestió dels residus: un és el Sistema Integrat de Gestió (SIG) i l'altre és el de Dipòsit i retorn. Actualment a l'Estat espanyol ha tingut major implantació el SIG. Les dues entitats que s'encarreguen de la gestió dels envasos són: ECOVIDRIO que es un SIG de envasadors de vidre; i ECOEMBES que és el SIG d'embaladors de paper i envasos lleugers. Els productes adherits a aquests sistemes i que per tant poden ser reciclats, duen en el seus embalatges el símbol del punt verd.

Reial Decret 782/1998, de 30 d'abril, pel qual s'aprova el reglament per al desenvolupament i execució de la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos. Aquest reglament té per objecte dictar les normes necessàries per al desenvolupament i execució de la Llei abans esmentada.

Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació de residus i la llista europea de residus. Transposa la Llista Europea de Residus i el Catàleg de Residus Perillosos, Decisions comunitàries. Inclou dos annexes, el primer fa referència a les operacions d'eliminació i de valorització dels residus; i el segon és la Llista Europea de Residus.

Reial Decret 208/2005, de 25 de febrer, sobre aparells elèctrics i electrònics i la gestió dels seus residus. Amb aquesta llei el productor o fabricant és veu en l'obligació de fer-se'n càrrec de les despeses d'eliminació.

Reial Decret 1619/2005, de 30 de desembre, sobre la gestió de pneumàtics fora d'ús. Estableix que els productors de pneumàtics estan obligats a rebre els pneumàtics fora d'ús i a suportar les despeses de la seva gestió.

Normativa autonòmica

Acord del Consell de Mallorca, d'aprovació definitiva de la Revisió del Pla Director Sectorial per la Gestió dels Residus Urbans de l'illa de Mallorca, 24 de febrer de 2006. En aquest pla

s'inclouen tots els residus assimilables a urbans, excepte els residus perillosos. A més s'estableixen les atribucions de les administracions públiques pel que fa a la gestió dels residus, d'aquesta manera els municipis de l'illa han de realitzar la recollida en massa i selectiva i transportar-la fins a les estacions de transferència, per altra banda al Consell de Mallorca li pertoca el servei públic insularitzat de tractament i el transport des de les estacions de transferència fins les plantes de tractament.

Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de Construcció, Demolició, Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'illa de Mallorca. Aquest pla té com objectiu establir un marc legal per a la gestió d'aquest tipus de residus. Estableix que els residus que s'hagin de produir de manera inevitable siguin valoritzats, així com utilitzar-los en la restauració de pedreres. A l'igual que altres normatives és responsabilitat del productor fer-se'n càrrec de les despeses de gestió i tractament.

Normativa municipal

La normativa municipal està formada per les ordenances. En el cas del municipi de Manacor hi ha 2 ordenances reguladores:

Ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds del terme municipal de Manacor, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 13 de novembre de 2006 (BOIB núm. 25 de 15-02-2007).

Text refós de l'ordenança municipal per a la gestió dels residus de la construcció-demolició, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de febrer de 2007 (BOIB núm. 66 de 03-05-2007).

7.3.2 Residus sòlids urbans de rebuig

La tipologia dels residus que es generen és molt extensa, per això, les classificacions que s'han utilitzat per establir un ordre han seguit diferents criteris com poden ser la naturalesa del residu, la seva perillositat o pel material amb el que estan fets. Les classificacions que s'utilitzen per a dur terme una correcta gestió i tractament dels residus es fonamenten en la normativa legal o bé segons l'origen dels residus.

Si atenem a la normativa legal, aquesta ens determina quan un material és un residu i si es troba en qualque categoria fixada en la normativa. Com s'ha comentat abans la Llei 10/98, de Residus, estableix el mar legal y distingeix entre:



- Residus urbans o municipals: són aquells residus generats als domicilis particulars, comerços, oficines i serveis, així com tots aquells que no tinguin la classificació de perillós i que per la seva naturalesa o composició poden assimilar-se als produïts en els llocs anteriors o activitats. També tenen consideració de residus urbans els procedents de la neteja viària, animals morts, voluminosos, i residus de construcció d'obra menor.
- Residus perillosos: són aquells que figuren a la llista de residus perillosos, així com els envasos que contenen substàncies perilloses.

Un altre criteri per a la classificació dels residus és segons el seu origen, ja que moltes de les seves característiques venen establertes pel lloc i forma en que s'originen. D'aquesta manera tenim els següents: residus urbans; residus agrícoles, ramaders i forestals; residus de mineria; residus sanitaris; residus radioactius; residus de construcció i demolició; residus industrials.

A nivell municipal, els residus generats els podem classificar de la següent manera: residus en massa sense seleccionar (rebuig), paper-cartró, vidre d'envasos, envasos lleugers, fracció orgànica dels residus municipals (FORM), residus aportats al Parc Verd.

Quant als residus en massa sense seleccionar, s'inclouen els residus urbans o municipals sense seleccionar generats en els domicilis particulars, comerços, oficines i serveis, així com tots aquells que no siguin classificats com a perillosos i que es puguin assimilar als residus urbans. Segons l'Ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus urbans sòlids i gestió del parc verd són considerats residus urbans o municipals:

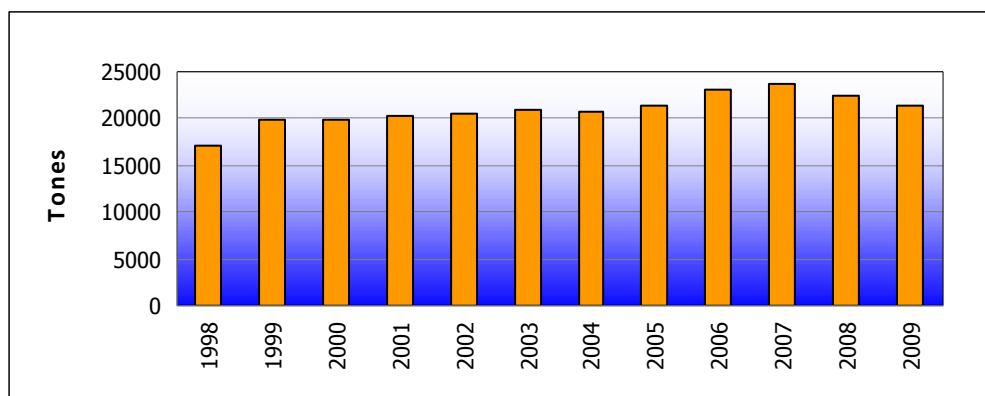
- Els generats als domicilis per l'activitat domèstica particular
- Els produïts per activitats comercials (hotels, restaurants, bars, comerços, oficines, etc.) assimilables en quantitat i qualitat als que es produeixen als domicilis
- Els produïts pels centres d'ensenyament públic o privat que siguin assimilables a residus domèstics sense seleccionar
- Els produïts per les instal·lacions públiques assimilables a residus domèstics
- Els residus procedents de la neteja viària, zones verdes i platges
- Els animals domèstics morts en la via pública

L'aportació d'aquests residus es realitza de diferents formes: aportació als contenidors municipals (color verd) ubicats en la via pública; aportació als contenidors particulars ubicats en recintes privats; o aportació en bosses a la via pública, només a la zona de recollida porta

a porta que es duu a terme a alguns carrers del nucli de Manacor. La recollida d'aquest tipus de residus es realitza per mitjà del contractista del servei de recollida que actualment és l'empresa LUMSA-FCC amb un contracte vigent per al període 2006-2014. Aquesta empresa s'encarrega de la recollida de la fracció rebuig de tot el municipi de Manacor i el seu transport a l'estació de transferència ET-Llevant. La destinació final d'aquests residus és la Planta incineradora de Son Reus. Així mateix, aquesta empresa adjudicatària s'encarrega de la recollida i transport de la FORM recollida selectivament a grans generadors del municipi. Aquesta fracció es destina al tractament de compostatge.

Pel que fa a la producció de residus de rebuig, les xifres han disminuït els darrers 2 anys i s'han situat entorn a les 21.000 tones.

Figura 162. Producció de residus sòlids urbans de rebuig al municipi de Manacor



Font: Ajuntament de Manacor

El motiu d'aquest descens en la producció de residus urbans pot ser, per una banda, l'augment en la taxa de reciclatge i per altra la situació d'alentiment econòmic actual. Aquest darrer motiu es més evident si observam el comparatiu 2007-2008 de la producció de residus per mesos que es pot veure a la figura XX.

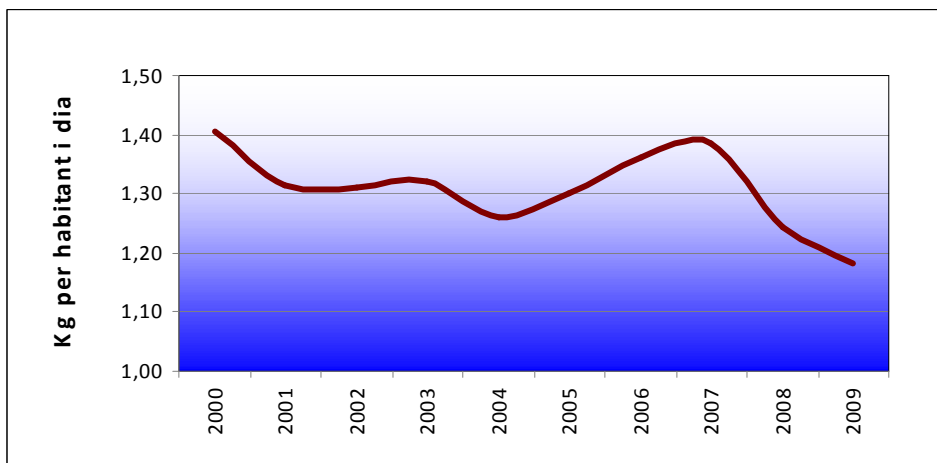
Figura 163. Producció de residus sòlids urbans de rebuig al municipi de Manacor per mesos, de 2007 a 2009

ANY	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	TOTAL
2007	1.492	1.401	1.628	1.731	2.071	2.145	2.449	2.567	2.243	2.024	1.529	1.501	22.780
2008	1.472	1.465	1.691	1.697	2.089	2.192	2.420	2.479	2.203	1.960	1.458	1.374	22.501
2009	1.442	1.300	1.467	1.604	1.904	2.043	2.355	2.347	2.159	1.915	1.431	1.373	21.339

Font. Ajuntament de Manacor

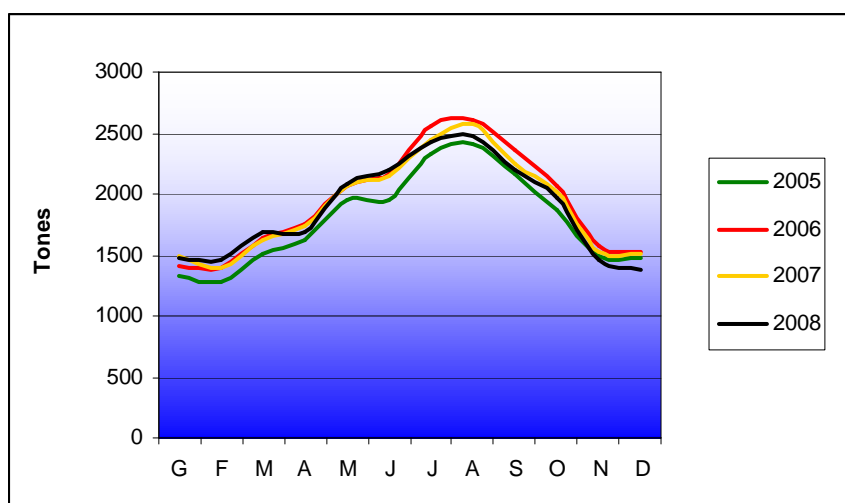
La producció de residus per persona i dia, es refereix a la quantitat mitjana de residus que produeix una persona cada dia, pel còmput d'aquest indicador s'utilitza la població de fet, és a dir la població resident a Manacor més els turistes que s'hi allotgen. L'any 2008 aquest valor s'ha situat als 1,24 Kg de residus per persona i dia, molt per davall de la mitjana de l'estat espanyol que es troba al voltant dels 1,60 Kg diaris per habitant. Les causes d'aquesta valors és el descens experimentat en la producció de residus urbans i l'augment de la població, tant resident com turista.

Figura 164. Producció de residus sòlids urbans de rebuig per habitant i dia al municipi de Manacor, de 2000 a 2009



Font: Ajuntament de Manacor

Figura 165. Producció de residus al municipi de Manacor per mesos, de 2005 a 2008



Font: Ajuntament de Manacor

Un altre aspecte destacable és la distribució de la producció al llarg de l'any. Aquesta distribució es troba fortament lligada a la estacionalitat turística que sofreix el municipi, d'aquesta manera hi ha uns mesos on la quantitat de residus generada és major que corresponen a la temporada alta i uns altres, coincidint amb la temporada baixa, on la diferència en la quantitat de residus pot arribar a ser d'unes 1.100 tones.

Figura 166. Producció de residus al municipi de Manacor, de 2004 a 2009

Producció de residus	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kg RSU de rebuig / hab. de fet / dia	1,25	1,29	1,35	1,36	1,22	1.17
Kg RSU de rebuig / hab. de fet / any	457,8	471,5	491,2	495,9	446,5	426,2
Producció RSU de rebuig anual (tones)	20.770,0	21.394,4	23.128,2	23.780,2	22.501,2	21.339,5
Recollida selectiva paper i cartró (tones)	1.493,2	1.311,5	1.329,4	1.520,9	1.610,7	1.525,4
Recollida selectiva de vidre (tones)	156,9	492,8	494,5	599,1	680,2	684,7
Recollida selectiva d'envasos (tones)	504,8	167,0	178,6	248,1	271,0	284,8
Població de fet	45.370	45.378	47.088	47.950	50.394	50.072

Font: Ajuntament de Manacor

7.3.3 Recollida selectiva de residus urbans

Des de les diferents administracions públiques es fomenta la recollida selectiva de residus urbans amb l'objectiu d'incrementar el reciclatge. En el cas del municipi de Manacor, es treballa amb el paper-cartró, el vidre d'envasos, els envasos lleugers, residus voluminosos d'origen domiciliari, la fracció orgànica dels residus municipals, les restes vegetals, la roba, les piles i els olis.

Paper-cartró, vidre d'envasos i envasos lleugers

S'engloben en aquest grup els residus de paper-cartró, envasos de vidre i envasos lleugers que els particulars i activitats econòmiques segreguen i dipositen de forma selectiva en els llocs especialment habilitats per aquest tipus de residus seleccionats en origen.

Actualment al municipi de Manacor la gestió de la recollida selectiva d'aquestes fraccions es realitza per tres circuits diferents:

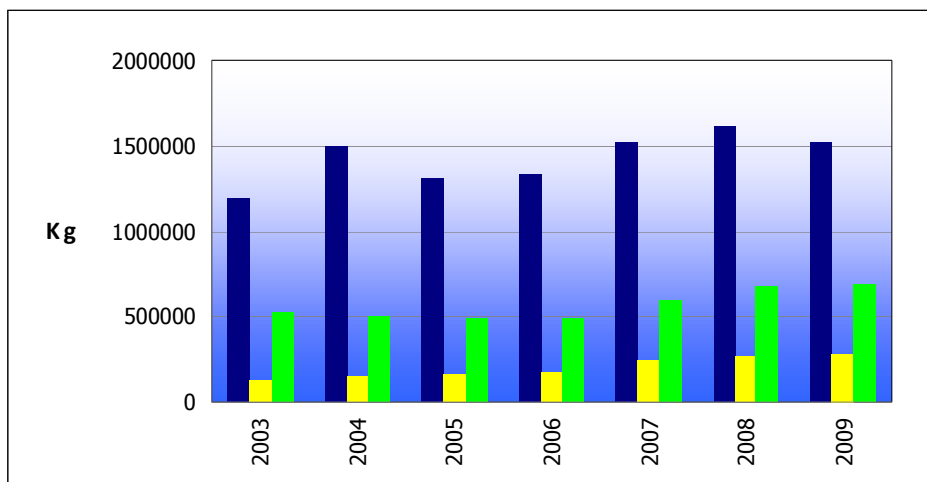


- Aportacions dels ciutadans i dels petits comerços: En aquest cas són els ciutadans i els petits comerços els que voluntàriament dipositen les diferents fraccions seleccionades en origen a les àrees d'aportació, que són lloc en via pública on s'hi troben els contenidors específics de paper-cartró (color blau), d'envasos de vidre (color verd) i d'envasos lleugers (color groc); o bé als contenidors del parc verd del municipi. El buidament dels contenidors específics de cada fracció i lliurament a les plantes corresponents per el seu tractament és un servei que actualment es troba en encomana de gestió al Consell de Mallorca, i que es realitza a través de l'empresa concessionària.

- Aportacions a les instal·lacions municipals: Els diversos edificis municipals disposen de contenidors d'interior selectius per a paper i envasos lleugers. Aquests són utilitzats pels usuaris i treballadors de les instal·lacions. El buidament d'aquests contenidors selectius és realitzat pel mateix ajuntament a través de l'empresa concessionària de la neteja d'edificis municipals. Aquests materials recollits són traslladats al recinte del parc verd, on l'Ajuntament disposa d'una caixa compactadora pels residus de paper i cartró i una àrea per acumular les bosses d'envasos lleugers.

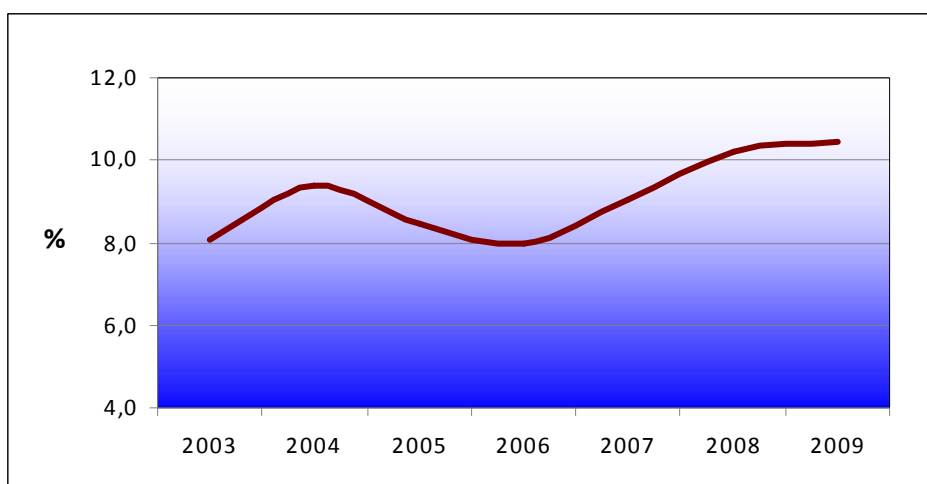
- Aportacions dels grans generadors (generadors singulars qualificats): Els grans productors de residus objecte de separació disposen de diferents possibilitats a l'hora de poder gestionar correctament aquests tipus de residus. Aquestes són les següents: 1.- Circuit de recollida porta a porta a grans generadors de cartró en el nucli de Manacor. En aquest cas, els establiments comercials que generen gran quantitat de residus de cartró disposen d'un circuit de recollida específica per els embalatges de cartró. Actualment se'n diferencien tres zones amb diferents freqüències de recollida: zona centre peatonal, on els comerços disposen d'una recollida de dilluns a divendres; zona Rondes i Polígon Industrial, on la freqüència de recollida és el dilluns, dimecres i divendres; zona Plaça Ramon Llull – Av. Torrent – Rambla Rei en Jaume, amb recollida els dimecres i divendres. Així mateix, pels centres educatius existeix un circuit específic de recollida selectiva de paper i cartró que es realitza cada divendres. 2.- Circuit de recollida porta a porta en la zona costanera del municipi durant la temporada alta. En aquest circuit s'inclouen tots els establiments comercials dels nuclis de Cala Murada, Calas de Mallorca, Estany d'en Mas, Cala Mandia, Cala Anguila, Porto Cristo i s'Illot. 3.- Circuit de recollida d'envasos de vidre porta a porta als bars i restaurants. Es realitza als bars i restaurants de les nuclis de Porto Cristo i s'Illot en temporada alta.

Figura 167. Recollida selectiva al municipi de Manacor, de 2005 a 2008



Font: Ajuntament de Manacor

Figura 168. Percentatge de residus procedents de la recollida selectiva, respecte del total de residus generats al municipi de Manacor, de 2003 a 2009



Font: Ajuntament de Manacor

Residus voluminosos d'origen domiciliari

Els residus d'origen domiciliari que no es poden aportar als contenidors convencionals de voravia ni transportar pels camions de la fracció de rebuig, com electrodomèstics, mobles, matalassos, somiers, portes, etc. Aquests residus són objecte d'una recollida específica que es realitza mitjançant tres vies: recollida municipal porta a porta prèvia petició telefònica; aportació als parcs verds de Manacor i Porto Cristo; recollida de voluminosos abandonats



incorrectament en les vies públiques. Les recollides son realitzades per l'empresa concessionària. La destinació dels residus voluminosos és la planta de pretractament i triatge del servei insular del Consell de Mallorca, a Manacor.

Fracció Orgànica dels Residus Municipals (FORM)

Durant l'any 2006 es va realitzar un estudi previ per a l'avaluació de les possibilitats d'implantació de la recollida selectiva de matèria orgànica als grans generadors i a determinades barriades. L'Ajuntament de Manacor va iniciar la recollida selectiva de matèria orgànica als establiments hotelers del municipi de Manacor, en el marc de la progressiva adaptació als requeriments de la normativa vigent en la gestió dels residus urbans i assimilables a urbans.

I.- Definició: aquesta fracció fa referència als residus orgànics propis de la llar, que es produeixen principalment a les cuines en la manipulació, preparació, i consum del menjar, i també els residus provinents de generadors singulars com els mercats municipals, restaurants, hotels, grans superfícies, etc. També s'inclouen en aquesta categoria els residus de podes.

II.- Producció 2009: la tasca realitzada pels establiments hotelers, en la separació de la matèria orgànica, s'ha traduït en la bona qualitat obtinguda en la selecció. La quantitat total fins al mes de setembre han estat de prop de 160 tones, el tractament de les quals ha estat el compostatge, és a dir, la matèria orgànica recollida s'ha reciclat en forma de compost, un material adequat per a l'aprofitament com esmena nutritiva dels sòls. Així doncs, el volum de residus destinats a la planta incineradora de Son Reus ha disminuït i, en conseqüència, s'han reduït les emissions atmosfèriques de gasos d'efecte hivernacle resultat del procés d'incineració. El període de la recollida ha estat del 20 de maig fins al 10 de novembre, coincidint amb la temporada alta dels establiments hotelers del municipi.

III.- Gestió: la recollida es realitza mitjançant l'empresa concessionària del servei de recollida, que transporta la matèria orgànica fins a la planta de compostatge de son Reus.

L'any 2010 s'ha iniciat la recollida selectiva de matèria orgànica de residus municipals a la Plaça Constitució, del nucli de Manacor, i la seva àrea d'influència.

Recollida de restes vegetals

Compren les restes vegetals procedents de podes i estassades realitzades pels particulars en les seves propietats i les restes vegetals procedents dels treballs de manteniment dels espais i elements vegetals públics. El destí d'aquests residus són les plantes de compostatge del Consell de Mallorca.

- Restes vegetals procedents del habitatges particulars. Els particulars poden aportar selectivament les seves restes als següents punts d'aportació: caixa per a restes de poda del parc verd de Manacor (30 m³); caixa per a restes de poda en les instal·lacions de l'Associació de veïnats i propietaris de Cala Murada (30 m³); recollida selectiva porta a porta prèvia petició telefònica en els nuclis costaners durant els mesos de març a octubre.
- Restes vegetals recollits de la via pública que han estat abocats incorrectament per part de particulars infractors de l'ordenança municipal. Aquestes restes abocades en les vies públiques són recollides per la brigada municipal i per l'empresa adjudicatària de la recollida de residus urbans.
- Restes vegetals generats en les tasques de la brigada municipal i en les tasques de manteniment del verd urbà realitzat per una empresa concessionària del servei. Les restes vegetals que es generen amb les tasques de manteniment de camins i vies públiques es transporten fins a la planta de compostatge de Felanitx. Les restes vegetals que es generen amb les tasques de manteniment del verd urbà són, en part, transportades fins a les plantes de compostatge de Felanitx o Ariany, i, en part, reaprofitades pel mateix servei de jardineria que en fa compost emprat pel mateix servei.

Recollida de roba

Comprèn la roba rebutjada per particulars i que en molts de casos és possible el seu reaprofitament. La roba es pot dur als contenidors selectius de roba que es troben ubicats en el municipi de Manacor, els punts de recollida són el Parc verd de Torre dels Enegestes (Manacor), el claustre Sant Vicenç Ferrer a Manacor, el Parc verd de Porto Cristo i les oficines de la Delegació de Porto Cristo.



Actualment, l'Ajuntament de Manacor desenvolupa un taller d'inserció laboral a Manacor (Taller de roba de 2a Mà), amb l'objectiu de, per una banda ser el tancament del cicle de recuperació de roba de segona mà i per altra donar una formació dirigida al col·lectiu de dones amb risc d'exclusió social. Aquest taller realitza el triatge de la roba dipositada als punts de recollida, seleccionant aquella que es troba en millor estat per poder reutilitzar-la per confeccionar-ne novament altres peces de roba.

Contenidors de piles

Hi ha 57 punts de recollida de piles al municipi de Manacor. El llistat d'ubicacions e pot consultar a: http://www.sab-web.com/_pia/final/consultas/docs/Ubicacions_RECOPILA.pdf

Punts de deposició d'olis

Els residus d'oli vegetal i mineral poden dipositar-se als parcs verds. També es realitza la recollida d'oli domèstic al stand de l'ecopunt.

7.3.4 Recollida selectiva porta a porta de residus urbans a comerços, bars i restaurants

Aportacions dels grans generadors (generadors singulars). Els grans productors de residus objecte de separació disposen de diferents possibilitats a l'hora de poder gestionar correctament aquests tipus de residus. S'entén com a grans generadors a aquells productors de residus que per les seves característiques d'ubicació, de producció Aquestes són les següents:

A.- Circuit de recollida porta a porta a grans generadors de cartró en el nucli de Manacor.

En aquest cas, els establiments comercials que generen gran quantitat de residus de cartró disposen d'un circuit de recollida específica per els embalatges de cartró. Actualment se'n diferencien tres zones amb diferents freqüències de recollida: zona centre peatonal, on els comerços disposen d'una recollida de dilluns a divendres; zona Rondes i Polígon Industrial, on la freqüència de recollida és de 3 dies per setmana; zona Plaça Ramon Llull – Av. Torrent – Rambla Rei en Jaume, 2 dies per setmana. Així mateix, pels centres educatius existeix un circuit específic de recollida selectiva de paper i cartró que es realitza cada divendres.

B.- Circuit de recollida porta a porta de cartró comercial en la zona costanera del municipi durant la temporada alta. En aquest circuit s'inclouen tots els establiments comercials dels nuclis de Cala Murada, Cales de Mallorca, Estany d'en Mas, Cala Mandia, Cala Anguila, Porto Cristo i s'Illot. La recollida és realitzada de forma combinada entre l'Ajuntament de Manacor i el Consell de Mallorca. En principi aquest servei té una freqüència de recollida d'un dia per setmana, però es pot veure modificada segons les necessitats en funció del volum de residus de cartró que es generi.

C.- Circuit de recollida d'envasos de vidre porta a porta als bars i restaurants. Es realitza als bars i restaurants de les nuclis de Manacor i Porto Cristo i s'Illot. La recollida és combinada, i la realitza l'empresa RESENETMA depenent del Consell de Mallorca, que té encomanada aquesta gestió i firmat un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Manacor cobrint la meitat del servei, i el serveis municipals, també a través de l'empresa RESENETMA, que completa la freqüència per a garantir una recollida adequada a la producció d'aquests residus. Al nuclis de Porto Cristo i s'Illot només es realitza aquest circuit durant els mesos de temporada alta.

D.- Circuit de recollida porta a porta de paper-cartró i envasos de vidre als establiments d'allotjament turístic del municipi. Els establiments turístics durant la temporada alta, gaudeixen d'un servei de recollida porta a porta per a les fraccions de paper-cartró i d'envasos de vidre. Les freqüències de recollida per la fracció de cartró varia entre un i tres dies per setmana, en funció de la producció d'aquest residu, per a la fracció d'envasos de vidre la freqüència és d'un dia a la setmana.

E.- Caixa compactadora de paper i cartró municipal. A les instal·lacions del parc verd de Manacor s'hi troba ubicada una caixa compactadora destinada als residus d'embalatges de cartró i paper. L'Ajuntament va habilitar aquesta compactadora per possibilitar l'aportació de cartró d'embalatges dels comerços que han generat una quantitat molt gran d'aquests residus, puntualment, o bé que no són objecte de recollida porta a porta.

7.3.5 Vehicles abandonats dins l'àmbit urbà

L'Ajuntament de Manacor té una nau llogada al solar 71 del polígon industrial de Manacor des del mes d'agost de 2004. És un recinte gran, però durant els darrers sis anys s'ha omplert de vehicles abandonats i la nau s'ha quedat petita. Hi ha una empresa privada que gestiona



les peces dels vehicles. També es disposa d'una màquina de premsat. L'any 2008 i 2009, l'Ajuntament de Manacor tramità 269 i 236 expedients de vehicles abandonats, respectivament.

El capítol X anomenat "Abandonament de vehicles en les vies públiques" de l'ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds (BOIB núm. 25 de 15-02-2007) presenta el següent articulat:

- Queda prohibit que el titular d'un vehicle al final de la seva vida útil es desprengui d'aquest abandonant-lo en les vies públiques, camins i altres espais de titularitat municipal (article 62).
- Al final de la vida útil d'un vehicle el titular està obligat a lliurar-lo a un centre autoritzat de tractament. El lliurament es pot fer directament per part del titular al centre a que es refereix l'apartat anterior o per mitjà d'una instal·lació de recepció (article 63).
- S'entén per vehicle abandonat, d'acord amb l'article 71.1a del R.D.Leg. 339/1990 de trànsit: a) Quan hagin passat més de dos mesos des que el vehicle s'hagi dut al dipòsit després de la seva retirada de la via pública per part de l'autoritat competent. b) Quan estigui estacionat durant un període superior a un mes en un mateix lloc i presenti desperfectes que no facin possible el seu desplaçament per mitjans propis i li faltin les plaques de matriculació (article 64).
- Es sancionarà al titular del vehicle abandonat declarat residu urbà que hagi infringit el que disposa l'article 62, al qual també se li imputaran els costos de retirada, dipòsit i lliurament als centres de tractament per a la descontaminació (article 65).

7.3.6 Contenedors i parcs verds

Contenedors de RSU de rebuig i de recollida selectiva

El municipi de Manacor té 1.151 contenidors de RSU de rebuig repartits pels diferents nuclis de població. Si es té en compte que, segons l'Informe de sostenibilitat del municipi de Manacor, la població urbana del municipi de Manacor per a l'any 2008 és de 47.358 habitants, hi ha un contenidor per cada 41 habitants.

Figura 169. Distribució dels contenidors de RSU de rebuig al municipi de Manacor, any 2009

LOCALITZACIÓ	NOMBRE DE CONTENIDORS
Manacor	441
Porto Cristo	170
Hotels	155
Cala Anguila – Cala Mendia	132
Cala Murada	106
Cales de Mallorca	66
S'Illot	60
Son Macià	21
TOTAL	1.151

Font: Ajuntament de Manacor

Els parcs verds

El municipi de Manacor compta amb dos parcs verds, situats als nuclis urbans de Porto Cristo i Manacor. En aquests parcs verds es poden aportar selectivament diferents tipus de residus d'origen domiciliari i d'aquesta forma segregada són transportats als centres de tractament adients.

El parc verd de Manacor es troba ubicat a la ctra. Manacor - Cales de Mallorca, km 1. Actualment hi ha cubetes, contenidors o àrees específiques per aportar els següents residus:

- Paper-cartró, vidre d'envasos i envasos lleugers
- Residus voluminosos amb fusta i altres sense classificar
- Electrodomèstics amb CFC
- Electrodomèstics sense CFC
- Pneumàtics fora d'ús
- Residus de construcció-demolició
- Electrodomèstics línia marró
- Residus d'EPS (porexpan)
- Envasos de pintura i dissolvents procedents dels domicilis
- Oli vegetal i oli mineral
- Bateries d'automoció
- Ferralla inert



- Bombetes i fluorescents
- Restes de poda
- Cartró d'embalatge
- Roba

L'Ajuntament de Manacor està treballant en un projecte de millora i reubicació de les instal·lacions del parc verd de Manacor, atès que té una gran afluència d'usuaris. Ja es disposen dels terrenys per a la construcció del nou parc verd.

En el parc verd de Porto Cristo es troba ubicat a la plaça del Sol i la Lluna. Aquest parc té cubetes específiques per als següents tipus de residus:

- Paper-cartró, vidre d'envasos i envasos lleugers
- Residus voluminosos amb fusta i altres sense classificar
- Electrodomèstics fora d'ús
- Residus de construcció-demolició
- Oli vegetal i oli mineral
- Bateries d'automoció i ferralla inert
- Electrodomèstics línia marró
- Cartró d'embalatge
- Roba

En el marc del projecte d'execució de la plaça del Sol i la Lluna, l'Ajuntament realitzarà algunes millores a les instal·lacions d'aquest parc verd.

7.3.7 Neteja viària

L'ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds del municipi de Manacor (BOIB núm. 25 de 15-02-2007) desplega en el títol II, anomenat "Neteja viària i normes de comportament sobre les vies i zones públiques", 5 capítols i 23 articles amb el propòsit de gestionar de forma òptima la neteja viària al municipi de Manacor. Els 5 capítols que structuren el títol II són els següents: Prestació del servei de neteja viària (Capítol I); El manteniment de la neteja viària com a resultat d'un comportament cívic (Capítol II); La neteja viària derivada de l'ús especial de la via pública (Capítol III); L'embrutament i la neteja de la via pública derivada d'obres i activitats diverses (Capítol IV); De la neteja i manteniment de solars i immobles (Capítol V).

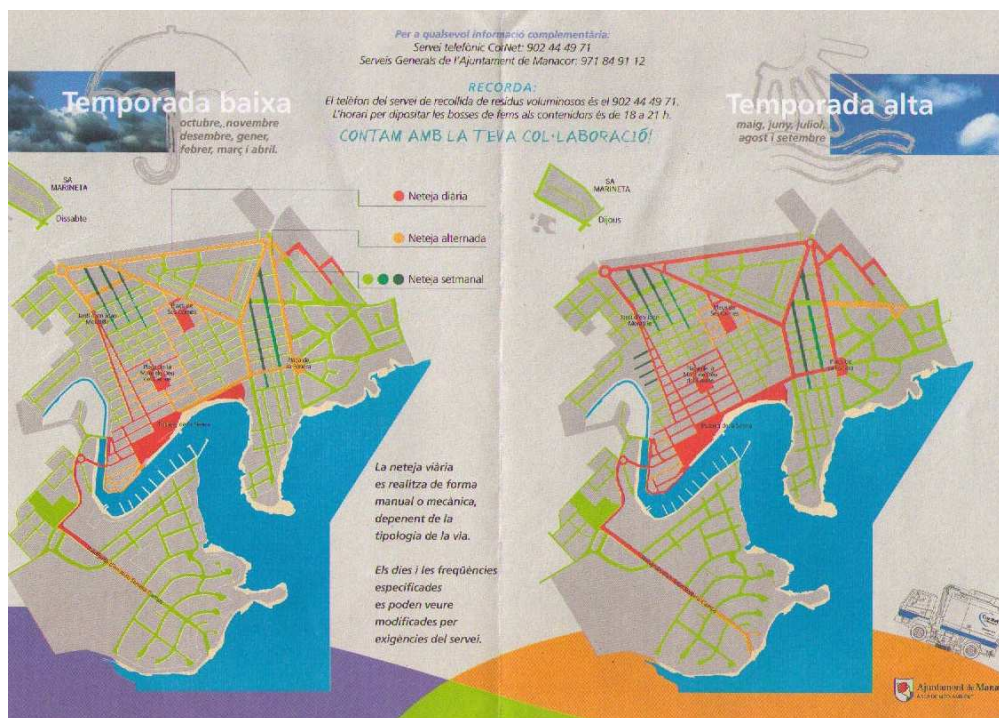
Figura 170. Zonificació de freqüències de neteja viària al nucli de Manacor



Llegenda: neteja diària (color vermell); neteja alternada (color taronja); neteja setmanal (colors verds)

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 171. Zonificació de freqüències de neteja viària al nucli de Porto Cristo



Llegenda: neteja diària (color vermell); neteja alternada (color taronja); neteja setmanal (colors verds)

Font: Ajuntament de Manacor

7.4 ESTRUCTURA ENERGÈTICA

La producció i consum d'energia provoca fortes pressions sobre el medi ambient i la salut humana. El model energètic tradicional s'ha caracteritzat per un ús intensiu de recursos fòssils no renovables i un increment constant de la demanda. Actualment, l'increment del cost del petroli, la inseguretats del seu abastament, o el canvi climàtic, són factors que obliguen a plantejar-se un nou model energètic tant a nivell global com a nivell local.

7.4.1 Normativa

La diferent normativa existent va encaminada a canviar l'escenari actual, impulsant l'ús d'energies renovables, la reducció del consum energètic i l'obtenció de tecnologia energèticament més eficient.

- Decret 96/2005, de 23 de setembre, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla director sectorial energètic de les Illes Balears. L'objecte del Pla és determinar les necessitats energètiques per als quinze anys següents. El document analitza les possibilitats d'implantar mesures d'estalvi energètic; de racionalització en l'ús de l'energia; de diversificació energètica (introduint el gas natural com a font d'energia); i d'implantació d'energies renovables i autòctones netes per tal de disminuir la repercussió que té sobre el medi ambient l'ús de combustibles fòssils. Així mateix, fixa les infraestructures necessàries per a abastar la demanda energètica dels propers onze anys i, en definitiva, estableix els elements necessaris perquè es garanteixi el proveïment, tant d'electricitat com d'altres formes o vectors energètics, a la nostra comunitat, així com la seva qualitat.

7.4.2. Infraestructures energètiques

Per al subministrament de les diferents fonts d'energia fan falta tota una sèrie d'infraestructures d'emmagatzematge de distribució. En aquest sentit podem diferenciar:

- Xarxa de distribució d'energia elèctrica
- Estacions de subministrament de combustibles fòssils
- Xarxa de gasoductes

De tot aquest conjunt de vies de subministrament d'energia, a Manacor comptem en aquests moments amb xarxa elèctrica i estacions de servei de combustibles. No obstant això, i pel que fa a la xarxa de gasoductes, el Pla Director Sectorial Energètic contempla la instal·lació d'un gasoducte entre la Península i les Illes Balears així com també d'una xarxa de distribució

dins l'illa, amb la qual cosa a més dels municipis de Palma, Calvià o part de Marratxí, que actualment ja disposen d'un sistema de distribució de gas natural, la resta de municipis de l'illa també tindran accés aquesta xarxa. Actualment a Mallorca, existeix una instal·lació de cogeneració termoelèctrica, situada a la badia de Palma, que permet un rendiment màxim d'aprofitament de les energies disponibles a partir de la combinació simultània de l'energia mecànica/elèctrica i la tèrmica.

Xarxa de distribució d'energia elèctrica

Les línies d'alta, mitjana i baixa tensió que subministren energia elèctrica a Manacor són dues. La primera es troba localitzada a la subestació "Es Bessons" i l'altra subestació es troba localitzada a les proximitats de Manacor.

Figura 172. Xarxa de subministrament elèctric al municipi de Manacor

Tensió (kV)	Aèria (km)	Soterrada (km)	Total (km)
220	1'6	-	1'6
132	9	-	9
66	56	0'9	57
15	235	64	299
BT	231	315	546

Font: GESA Endesa

Figura 173. Caracterització de la xarxa de distribució de Manacor

Tensió (kV)	Estacions	Transformadors (Nº)	Potència (kVA)
220/132	1	2	126.000
220/66	1	3	240.000
66/15	1	3	94.500
15/BT	424	432	84.790

Font: GESA Endesa

Estacions de subministrament de combustibles fòssils

El municipi de Manacor compta amb 8 estacions de serveis que serveixen com a punt d'emmagatzament i distribució de combustibles líquids derivats del petroli.

Figura 174. Estacions de serveis al municipi de Manacor

EE.SS.	COMPANYIA	SITUACIÓ
E.S. PORTO CRISTO	BP	CTRA. MANACOR- PORTO CRISTO KM 10,9
E.S. MANACOR	CEPSA	POLÍGON INDUSTRIAL DE MANACOR
E.S. SON SUAU	CEPSA	CTRA. MANACOR-PORTO CRISTO KM 5,6
E.S. VIÑAS	RESPOL	CTRA. PALMA-ARTÀ KM 48
E.S. AVENIDAS	REPSOL	AVINGUDA ES PARC
E.S. MIGUEL FEBRER BRUNET	REPSOL	CTRA. PALMA-ARTÀ KM 49,8 (DEVORA HOSPITAL)
E.S. PINARÓ	REPSOL	RONDA DE L'OEST, 123
E.S. FEBRER BRUNET	REPSOL	CARRER JOAN MIRÓ, S/N (DIRECCIÓ FELANITX)

Font: Ajuntament de Manacor

7.4.3 Consum d'energia

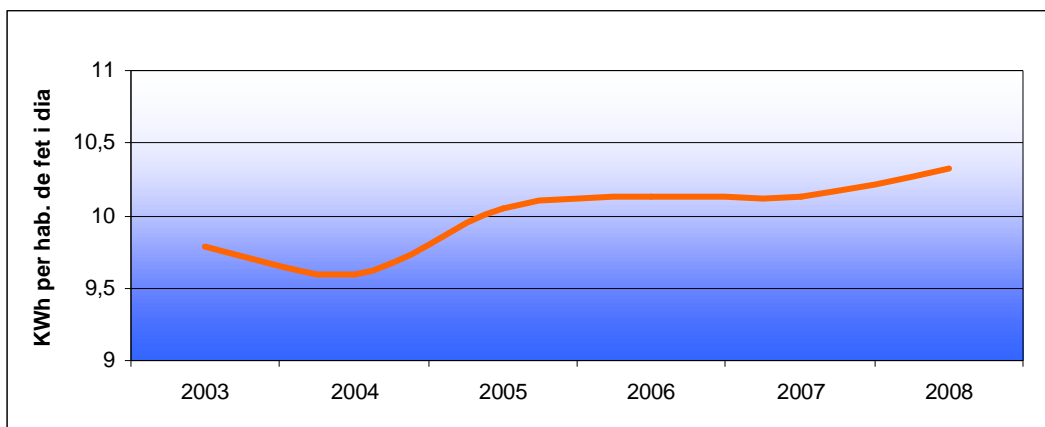
Actualment el subministrament d'energia elèctrica, al municipi de Manacor, el realitza l'empresa Gesa Endesa. Aquesta energia subministrada prové de la central energètica tèrmica d'es Murterar, situada al municipi d'Alcúdia.

Figura 175. Consum elèctric del municipi de Manacor, de 2003 a 2008

Consum elèctric	2003	2004	2005	2006	2007	2008
KWh / hab. de fet / dia	9,78	9,59	10,05	10,13	10,13	10,32
Consum elèctric total (kWh)	155.972.129	158.778.319	166.418.329	174.047.217	177.216.364	189.815.063
Serveis i aigua (kWh)	75.480.354	76.304.301	78.647.302	83.838.452	85.449.276	89.318.671
Usos domèstics (kWh)	58.031.543	60.548.535	65.768.562	66.512.442	69.818.221	78.454.127
Indústria (kWh)	15.208.315	14.649.208	14.158.291	14.412.132	13.237.383	12.924.530
Agricultura (kWh)	4.492.573	4.577.217	4.661.595	5.451.580	4.822.367	5.084.014
Construcció (kWh)	2.445.315	2.407.507	2.923.630	3.527.607	3.548.329	3.852.175
Energia (kWh)	313.884	291.551	258.949	305.004	340.788	181.546
Potència contractada (kW)	141.074	143.912	151.113	160.404	168.429	175.263
Població de fet	43.715	45.370	45.378	47.088	47.950	50.394

Font: Gesa Endesa i Ajuntament de Manacor

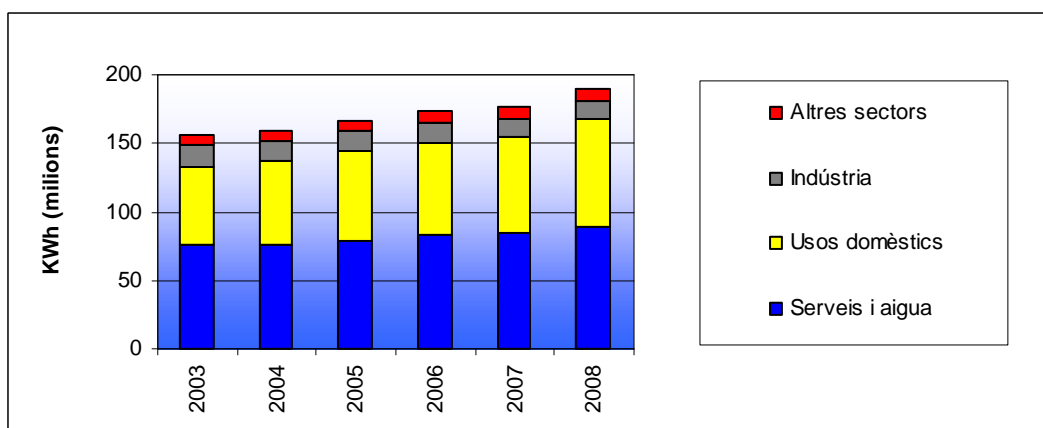
Figura 176. Consum elèctric per càpita al municipi de Manacor, de 2003 a 2008



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Gesa Endesa

Des de l'any 2003 a l'any 2008, el consum diari d'energia elèctrica per habitant de fet ha augmentat un 5,5% arribant el darrer any a 10,32 kWh diaris. En termes absoluts el consum elèctric total s'ha incrementat un 21,7% en el mateix interval de temps, i ha assolit l'any 2008 189,8 milions de kWh. En aquest darrer any, el sector de serveis i aigua i el sector d'usos domèstics han consumit el 47,1% i el 41,3% del total d'energia elèctrica, respectivament.

Figura 177. Consum elèctric per sectors al municipi de Manacor, de 2003 a 2008



Font: Gesa Endesa

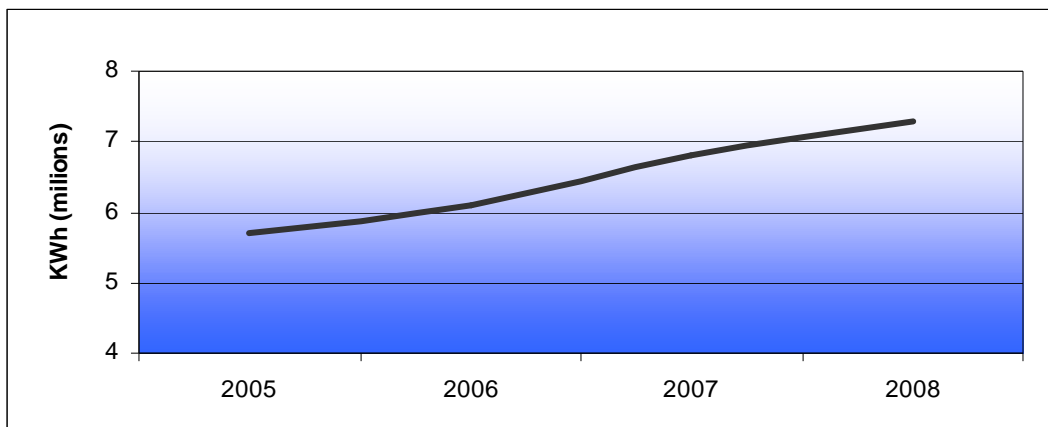
Pel que fa a l'energia facturada per sectors, es pot veure a la figura anterior, com l'increment experimentat en els darrers anys es deu bàsicament als sectors serveis i aigua, i usos

domèstics, els quals han consumit el 47,1% i el 41,3% del total d'energia elèctrica, respectivament.

Quant a la resta de sectors (agricultura, indústria, construcció i energia), el volum d'energia facturada s'ha mantingut gairebé constant, fins i tot en el 2007 han experimentat un lleuger descens. Per tant, en el creixement dels darrers anys és l'energia facturada per a l'ús domèstic la que ha mantingut un augment constant.

Aquest fet pot tenir la seva explicació en la incorporació de nous aparells elèctrics, amb un major consum, a les nostres cases com poden ser els aparells d'aire condicionat, de calefacció elèctrica, plaques de vitroceràmica, etc. Llavors, l'increment moderat del darrer any és resultat d'un descens en el volum d'energia facturada depenent de sectors com l'agricultura o la indústria que suavitzen l'augment en l'ús domèstic.

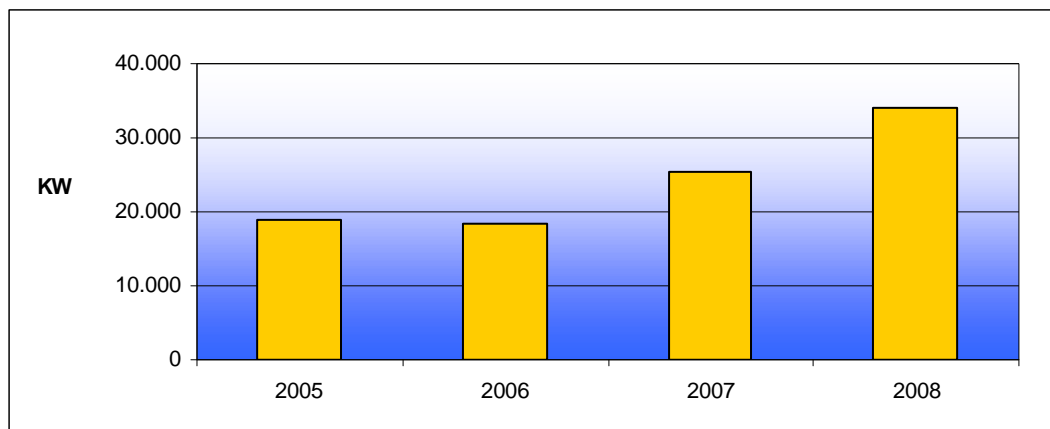
Figura 178. Consum elèctric de l'Ajuntament de Manacor de Manacor, de 2005 a 2008



Font: Gesa Endesa

El consum total d'energia elèctrica a l'Ajuntament de Manacor ha augmentat un 28,8% els darrers 4 anys, i l'any 2008 s'ha arribat fins a 7,3 milions de kWh. Quant a la potència contractada, hi ha hagut un increment substancial del 80,7%, i s'ha obtingut el darrer any una xifra de 34.037 kW.

Figura 179. Potència elèctrica facturada per l'Ajuntament de Manacor, de 2005 a 2008



Font: Gesa Endesa

El fort increment del consum elèctric i de la potència facturada per part de l'Ajuntament de Manacor provoca la necessitat d'aplicar mesures correctores a totes les dependències i instal·lacions d'aquesta corporació local per afavorir l'estalvi energètic amb el propòsit d'estabilitzar les dades.

7.4.4 Actuacions municipals

Amb l'objectiu d'aconseguir un ús racional de la il·luminació del municipi de Manacor, l'Ajuntament ha iniciat les següents actuacions:

1.- Previsió de retirada i substitució per enllumenat de baix consum de les restes de bombetes incandescentes que encara romanen als magatzems municipals.

De conformitat amb els criteris emanats de Directiva EuP 2005/32/CE, que fixa l'eliminació de la incandescència contribuint a la protecció del medi ambient, s'ha realitzat la retirada i substitució de les làmpades d'il·luminació nadalenca de 25W, en uns casos per tires d'enllumenat ornamental amb un consum de 6 a 16 W/m i en altres per làmpades de 15W, a llocs com la Plaça de sa Bassa i El Palau, per altra banda els nous punts de llum instal·lats han estat aquestes tires d'enllumenat ornamental amb un consum mig d'uns 5-6W/m.

Per altra banda també s'està realitzant la retirada i substitució de les làmpades de VMCC (mercuri) per altres de baix consum de VSAP (vapor de sodi alta pressió), de les làmpades existents a les xarxes de l'enllumenat dels carrers de Manacor, Porto Cristo, s'Illot, Son



Macià, Cala Murada i Cales de Mallorca, de tal manera que el nombre de bombetes que s'han previst substituir és de l'ordre de 2.695 unitats.

2.- La il·luminació nadalenca es repartirà entre els diferents nuclis i carrers del municipi seguint uns criteris clars i objectius, i es calcularà el cost tant Econòmic com en termes de CO₂, essent informats els grups municipals.

La reducció de consum de la Plaça de sa Bassa ha passat a ser de 28.000W a 14.000W amb la instal·lació de tires de ornamentals il·luminades en comptes de bombetes de 25W, mentre que la reducció de consum de la carpa del Palau ha passat a ser 25.000W amb 1000 bombetes de 25W a 15.000W amb la instal·lació de bombetes de 15W.

L'horari de funcionament de l'enllumenat nadalenc l'any passat va ser de les 18 hores a les 24 hores, mentre que enguany ha estat de les 18 hores a les 22 hores durant el mes que els llums de Nadal han estat encesos.

Amb aquestes condicions de funcionament, l'estalvi econòmic durant el més que han estat encesos els llums de Nadal ha sigut de l'ordre de:

$$24 \text{ Kwh} \times 6\text{h/dia} \times 30 \text{ dies} \times 0,11 \text{ €/Kwh} = 475,2 \text{ €} + \text{IVA}$$

mentre que l'estalvi en emissions de CO₂ a l'atmosfera per part del consum de l'enllumenat nadalenc amb aquests mateixos criteris de funcionament pot considerar-se de l'ordre de:

$$24 \text{ Kwh} \times 6\text{h/dia} \times 30 \text{ dies} \times 0,650\text{Kg/Kwh} = 2.808 \text{ Kg/mes}$$

Pel que fa referència a l'enllumenat públic, amb un horari de funcionament d'unes 11 o 12 hores diàries, la retirada i posterior substitució d'unes 2.700 bombetes per altres de menys consum de VSAP i de més eficiència energètica suposa un estalvi en el consum energètic d'uns:

$$270 \text{ Kw any} \times 11 \text{ hores/dia} \times \text{any} \times 365 \text{ dies/any} = 1.084.050 \text{ Kwh/any}$$

que suposen un estalvi econòmic en els rebuts d'energia elèctrica de l'ordre de:

$$1.084.050 \text{ Kwh/any} \times 0,11 \text{ €/Kwh} = 119.245,5 \text{ €/any}$$

Així mateix la disminució de l'emissió de CO₂ a l'atmosfera per aquest concepte es de l'ordre de:

$$1.084.050 \text{ Kwh/any} \times 0,650 \text{ Kg/Kwh} = 704.632,5 \text{ Kg CO}_2$$

3.- Redacció del Plec de Prescripcions Tècniques per a la contractació del servei d'optimització de l'estalvi i l'eficiència energètica, a l'objecte de reduir el consum elèctric, la factura energètica municipal i disminuir les emissions de CO₂ a l'atmosfera.

La redacció del Plec de Prescripcions Tècniques per a la contractació del servei d'optimització de l'estalvi i l'eficiència energètica es troba pendent d'ésser completada amb la incorporació de la documentació del inventari dels punts de llum de la zona costanera.

7.5 QUALITAT DE L'AIRE

La contaminació de l'aire es produeix a causa de substàncies a l'atmosfera que provoquen l'alteració del medi natural i alhora poden resultar perjudicials per a la salut humana. L'origen d'aquestes substàncies es divers, des de les que tenen un origen natural, com els volcans, fermentacions, etc., fins a les que tenen un origen antròpic. L'actual ritme de vida fa que la qualitat de l'aire hagi trencat l'equilibri dels seus components, donant lloc a una alteració. Per tot això, quan es parla de la mala qualitat de l'aire es pot diferenciar la contaminació atmosfèrica, la contaminació acústica i la contaminació lumínica.

7.5.1 Contaminació atmosfèrica

El primer responsable de la contaminació de l'aire es deu a l'emissió d'elements contaminants els quals són molt diferents des del punt de vista de la seva composició química, la seva capacitat de reacció, els seus focus emissors i la seva persistència en el medi abans de degradar-se. Es poden diferenciar 2 tipus d'elements contaminants:

- *Els contaminants primaris:* són aquells abocats directament des d'una font d'emissió. Per exemple: diòxid de sofre (SO₂), partícules en suspensió, òxids de nitrogen (NO_x), monòxid de carboni (CO), hidrocarburs...



- *Els contaminants secundaris*: s'originen com a conseqüència de les transformacions químiques i fotoquímiques entre contaminants primaris i components habituals de l'atmosfera. Per exemple: l'ozó (O₃), compostos orgànics volàtils (COV's), etc.

A partir de les activitats que es desenvolupen en el terme municipal, es poden diferenciar diversos focus emissors:

- Focus associats a processos difosos: trànsit
- Focus associats a l'activitat industrial: processos de combustió
- Focus associat a l'activitat agrícola: part dels fertilitzants i pesticides utilitzats s'incorporen a l'atmosfera
- Focus associats a l'activitat domèstica i comercial: Sistemes calefactors de l'habitatge i aires condicionats, fums de les cuines particulars, bars, restaurants,...
- Focus associat a la incineració de les escombraries

Normativa autonòmica

El Reial decret 117/2003, sobre limitació de les emissions de compostos orgànics volàtils degudes a l'ús de dissolvents orgànics en determinades activitats instal·lacions, estableix a l'annex I les activitats incloses al seu àmbit d'aplicació, algunes de les quals són la fabricació de sabates, la renovació de l'acabat de vehicles, les impremtes, etc. A l'annex II s'estableixen també límits d'emissió en funció dels llindars de consum així com la possibilitat d'implementar sistemes de reducció de dissolvents.

Decret 33/2004, de 23 de desembre, del president de les Illes Balears, pel qual es designa l'òrgan competent en l'àmbit de les Illes Balears en matèria d'autoritzacions d'emissió de gasos d'efecte hivernacle i de relacions amb el Registre Nacional de Drets d'Emissió

Les indústries, amb la seva activitat, generen un gran varietat de contaminants. La Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera (BOE núm. 275 de 16-11-2007) estableix a l'annex IV les activitats potencialment contaminadores de l'atmosfera (APCA).

Figura 180. Normativa sobre contaminació atmosfèrica de les Illes Balears

NORMATIVA	DATA DE PUBLICACIÓ
Decret 60/2005, de 27 de maig, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental i el Comitè tècnic sobre Canvi Climàtic.	BOIB núm. 85 de 04/06/2005
Decret 3/2005, de 2 de gener, del president de les Illes Balears, pel qual es crea l'oficina balear de canvi climàtic.	BOIB núm. 17 de 01/02/2005
Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears.	BOIB núm. 65 de 24/05/2005
Decret 33/2004, de 23 de desembre, del president de les Illes Balears, pel que es designa l'òrgan competent a l'àmbit de les illes Balears en matèria d'autoritzacions d'emissió de gasos d'efecte hivernacle i de relacions amb el Registre Nacional de Drets d'Emissió.	BOIB núm. 187 de 31/12/2004
Decret 20/1987, per a la protecció del medi ambient contra la contaminació per emissió de renous i vibracions.	BOIB núm. 54 de 30/04/1987

Font: Direcció General de Canvi Climàtic i Educació Ambiental.

Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Incidències sobre la qualitat atmosfèrica

A Manacor hi ha una àmplia diversificació d'empreses catalogades com a APCA. Principalment, les indústries que realitzen aquestes activitats són les empreses relacionades amb la elaboració de materials de construcció com són les teuleres, les marmolereries, així com també alguna empresa de manteniment i preparació de vehicles de motor. Val a dir però que, probablement el nombre d'empreses que haurien d'estar incloses a l'APCA podria ésser superior a les actualment catalogades.

**Figura 181. Activitats potencialment contaminants de l'atmosfera, segons
Les empreses classificades com a APCA, any 2005**

Grup	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
A	31	9	2	2
B	211	34	14	4
C	364	32	12	1

Font: Direcció General de Canvi Climàtic i Educació Ambiental.

Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Una substància és contaminant de l'atmosfera quan apareix en unes concentracions superiors als valors de referència establerts. Les repercussions d'aquests contaminants depèn del tipus de la concentració present en el medi, del temps d'exposició i de les fluctuacions temporals. Actualment la Conselleria de Medi Ambient compta amb cinc

estacions de mesura de la qualitat de l'aire: dues a Palma una a Menorca, una a Eivissa i una estació mòbil permet ubicar-se a qualsevol indret de l'arxipèlag. A més a més, també es disposa de nou estacions més localitzades a les centrals tèrmiques i una altra ubicada a l'entorn de la fàbrica de ciment de Lloseta. A les Illes Balears, un dels principals emissors de contaminació atmosfèrica són les centrals tèrmiques, generadores d'un elevat percentatge de l'energia consumida a les illes. En aquests moments hi ha quatre centrals tèrmiques: C.T Alcúdia (Es Murterar), C.T.C.C de Son Reus (Palma), C.T Eivissa i C.T Menorca. Com a resultat del procés de generació d'energia elèctrica, les indústries elèctriques emeten elements contaminants. L'emissió d'aquests es variable en funció del combustible emprat per la obtenció de l'energia. En el quadre presentat a continuació es mostren les emissions contaminants produïdes en els processos de producció d'energia elèctrica a les Illes Balears per centrals i per tipus de combustible.

Figura 182. Emissions produïdes per les centrals elèctriques

Illa	Central	Combustible	CO ₂ Tn/ any		SO ₂ Tn/ any		NOX Tn/ any		Partícules Tn/ Any	
			2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004
Mallorca	CT Alcúdia	Carbó	3.220.000	3.400.000	9.100	14.400	6.540	8.410	941	781
	Son Reus	Gas- oil	325.000	652.000	215	754	293	286	63	57
Menorca	Mao	Fueil-oil	169.000	203.000	603	847	775	1.000	17	25
Eivissa	Eivissa	Fuel- oil	400.000	476.000	5.160	6.360	2.850	3.300	107	98
Llindar d'informació, Tn/ any			100.000		150		100		50	

Font: Direcció General de Canvi Climàtic i Educació Ambiental.
Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.

A les Illes Balears hi ha un total de 6 complexes industrials que es classifiquen en tres tipus diferents en funció de l'activitat que desenvolupen:

- Instal·lacions de combustió: C.T Eivissa, C.T.C.C Son Reus, C.T Alcúdia i C.D.E Maó
- Instal·lacions mineres: CEMEX ESPAÑA S.A (Lloseta)
- Gestió de residus: Incineradora Son Reus

**Figura 183. Total d'emissions a l'aire a les Illes Balears
com a resultat de l'activitat del tots els complexos industrials**

Any	Producció	CO2		SO2	
		Tones	g/kWh	Tones	g/kWh
1996	3.339.588	2.684.348	803,80	15.900	4,76
2001	4.952.797	4.306.259	869,46	17.057	3,44
2002	4.640.000	4.114.000		15.078	
2004	5.364.212	4.731.000		22.361	

Any	Producció	NOX		PS	
		Tones	g/kWh	Tones	g/kWh
1996	3.339.588	11.397	3,41	1.55	0,47
2001	4.952.797	13.135	2,65	1.451	0,29
2002	4.640.000	10.458		1.128	
2004	5.364.212	12.996		961	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General de Qualitat Ambiental.
Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Es pot diferenciar la contaminació de l'aire en funció de la font d'emissió, que pot ser industrial, domèstic / comercial, o del transport.

Les indústries es classifiquen segons el seu potencial de contaminació de l'atmosfera. Aquestes indústries són obligades a realitzar un control dels contaminants emesos. Les activitats industrials potencialment contaminants a les Balears són: les centrals elèctriques, la indústria de siderúrgia i fundició, la indústria mecànica de precisió, centres sanitaris, bugaderies, metal·lúrgia no fèrria, indústries químiques, indústries alimentàries, materials de construcció (fàbriques de ciment i de teules), indústries de la pell, etc. La majoria d'aquestes activitats com són algunes indústries químiques, manipulats de ciment i de teules, escorxadors, etc., estan assentades al terme de Manacor.

L'activitat domèstica i comercial no representen focus molt importants de contaminació. Les activitats principals emissores de contaminants deriven dels sistemes de combustió per a la calefacció de l'habitatge (butà, gasoil, fuel o llenya).

El trànsit automobilístic es un dels principals consumidors de combustibles líquids. Els vehicles són una font important d'emissió de gasos contaminants a l'atmosfera. Les

emissions totals que es produeixen a una determinada ciutat dependran directament de la densitat de trànsit així com de la tipologia del vehicle.

Els principals gasos contaminants originats per al a combustió d'hidrocarburs són: el monòxid de carboni (CO), els òxids de nitrogen (NOx), els òxids de sofre (SOx), els hidrocarburs (HC), les partícules en suspensió (PST), els fums negres (FN), alguns metalls pesants (plom...).

A Mallorca no existeix cap campanya ni entitat que reguli les emissions de gasos dels vehicles de motor. En aquest sentit tan sols es disposa dels serveis d'inspecció de vehicles que es duu a terme des del centre d'ITV. El centre d'ITV es dedica a la inspecció dels vehicles i detecta els possibles defectes que puguin presentar els vehicles. Estableix un registre d'aquells vehicles amb defectes greus o lleus. Aquest registre es la font més propera que tenim per a poder estimar les emissions que es poden haver produït ja que els comptabilitza com a defecte lleu o greu principalment per la quantitat de fums o CO₂ que emet.

Figura 184. Servei d'inspecció tècnica de vehicles, any 2006

Estació	Total inspeccions	Defectes lleus	Defectes greus
Manacor, Palma II, Inca	186.940	121.899	90.576

Font: Consell de Mallorca

A més de les estacions de Manacor, Palma II i Inca, també hi ha les estacions de Palma I, l'estació mòbil i l'estació mòbil agrícola.

Pel que fa al terme municipal de Manacor, les emissions contaminants han estat estimades a partir de les dades de consum dels diferents combustibles i del valor de estrapolat d'emissió de cadascun dels gasos en funció del focus d'emissió.

Figura 185. Factors d'emissió de contaminants segons el focus d'emissió i tipus de combustibles (tones de contaminant / tep consumit)

		PST	COV	CO	CO ₂	SO _x	NO _x	CH ₄
Transport	Gasolina	0.0017	0.03196	0.21620	2.89	0.00243	0.03155	
	Gas-oil	0.003548	0.00926	0.02648	2.98	0.005714	0.02292	
Domèstic i serveis	C.S.				4.015			
	Gas Natural	0.00005	0.00048	0.00420	1.69		0.0021	0.00046
	GLP	0.00053	0.00008	0.0005	1.69		0.0018	0.000053
	CL gas-oil	0.00029	0.00034	0.00120	3.04	0.019	0.0025	0.000085
	CL fuel-oil	0.00049	0.00013	0.00060	3.04	0.021	0.0072	0.00013
Indústria i primari	Gas natural	0.00005	0.00080	0.00420	1.69		0.0021	0.000048
	GLP	0.00053	0.00048	0.00050	1.69		0.0021	0.000053
	CL gas-oil	0.00029	0.00034	0.00120	3.04	0.002	0.0025	0.000085
	CL fuel-oil	0.00051	0.00006	0.00060	3.04	0.0021	0.0074	0.000083
PST: Partícules sòlides totals COV: Composts orgànics volàtils CO: Monòxid de carboni			CO ₂ : Diòxid de carboni SO _x : Òxid de sofre NO _x : Òxid de nitrogen			CH ₄ : Metà GLP: Gasos líquids del petroli CL: Combustibles líquids c.s. : Combustibles sòlids		

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimatives del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya

Figura 186. Causes i conseqüències de la contaminació per emissions atmosfèrica

Causa	Conseqüència
CO ₂ emès per les indústries i centrals elèctriques	Escalfament global del planeta
Combinació del SO ₂ amb el vapor d'aigua donant lloc a la formació de H ₂ SO ₄	Pluja àcida i smog (o boirum): afecta greument a la vegetació
N ₂ O, NO, NO ₂ de la combustió dels motors	Irritacions a les mucoses respiratòries i als ulls. En elevades concentracions pot inhibir la fotosíntesi d'algunes plantes
Plom procedent de la indústria metal·lúrgica i les benzines	Afecció al sistema nerviós i a la sang
Monòxid de carboni	Limitació en el transport d'oxigen. El monòxid de carboni es combina amb l'hemoglobina comprometent el transport d'oxigen.
Ozó localitzat a la superfície terrestre	Agreujament dels efectes de la pluja àcida. Afeccions als ulls i a les mucositats. Danys a les fulles de les plantes.

Font: elaboració pròpia



En termes generals, la contaminació atmosfèrica afecta la salut de les persones, animals i plantes, però a més la situació atmosfèrica determina la climatologia la qual cosa en definitiva també afecta al benestar de tots els éssers vius. Per tant, cal reduir les emissions contaminants a l'atmosfera per tal de minvar els efectes negatius que hi repercuteixen.

Algunes de les accions que poden ajudar a millorar la qualitat de l'atmosfera són les següents:

- Utilitzar sistemes per a l'obtenció de l'energia que siguin més respectuoses amb el medi ambient, per mitjà de recursos poc contaminants per a l'aire (vent, sol, marees,...).
- Reduir la combustió de combustibles fòssils (carbó, petroli, ...).
- Potenciar l'ús del transport públic i reduir l'ús del vehicle particular.
- Augmentar els desplaçament curts a peu o en bicicleta.
- Encaminar-nos cap a vehicles que facin servir vehicles sense plom i amb catalitzador.
- Compartir el cotxe privat amb altres persones que facin el mateix trajecte.
- Utilitzar l'energia solar a les cases i als llocs de treball per escalfar els edificis i proveir-los d'aigua calenta.
- Instal·lar filtres i mecanismes de correcció a les indústries contaminants.
- Augmentar la pràctica del reciclatge per sobre la incineració
- Utilitzar sistemes de calefacció no basats en la combustió.
- Evitar l'ús de productes tòxics pel medi ambient i la qualitat de l'aire.
- Establir sistemes d'aïllament dels edificis per tal de minvar l'ús de les calefaccions.
- Evitar la deforestació
- Estalviar energia utilitzant aparells eficients energèticament, com ara bombetes de baix consum, electrodomèstics de classe energètica A.

Però de tots ells l'actuació més necessària es aconseguir que tots els estats es comprometin a reduir l'emissió de gasos i productes químics contaminants.

7.5.2 Contaminació acústica

Normativa

Respecte a la normativa autonòmica, el Decret 20/1987, de 26 de març, de mesures de protecció contra la contaminació acústica al Medi Ambient en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears té com a objectiu la prevenció, vigilància i correcció de la contaminació acústica del medi ambient, amb la conseqüent regulació de renous. L'article 3 estableix que correspon als Ajuntaments l'adopció de mesures correctores necessàries, senyalar les limitacions, ordenar inspeccions i aplicar o proposar les sancions corresponents en el cas d'incompliment del preceptat.

La Llei 1/2007, de 16 de març, contra la contaminació acústica de les Illes Balears té per objecte regular les mesures necessàries per prevenir, vigilar i corregir la contaminació acústica, per evitar y reduir els danys que puguin derivar-se per a la salut humana, els bens o el medi ambient, i regular les actuacions específiques en matèria de renou i vibracions a l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Pel que fa al terme de Manacor, hi ha l'ordenança municipal sobre protecció contra renous i vibracions, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 7 de febrer de 1992 (BOCAIB núm. 49, de 23-04-1992). Posteriorment es realitzaren algunes modificacions que foren aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 7 d'abril de 1995 (BOCAIB núm. 80, de 24-06-1995). Aquesta Ordenança consta amb un total de 5 capítols i a dins d'aquests s'hi troben seccions i els articles.

El primer es parla de les disposicions generals, sobre a qui li correspon el control del compliment de l'Ordenança (Ajuntament) i qui estarà sotmès a aquesta Ordenança (instal·lacions, vehicles, construccions, etc.) El capítol segon fa referència als criteris de prevenció urbana, aplicable a l'organització del trànsit, la recollida de deixalles, a la ubicació de centres de docència, sanitaris, etc. ja que poden produir un augment de soroll aeri. En el tercer s'esmenta que els edificis amb llicència de construcció hauran de complir les condicions acústiques de l'edificació que es determina a la Norma Bàsica d'Edificació-Condicion Acústiques de 1982. També es comenta que els propietaris dels vehicles han de tenir en bones condicions l'estat dels seus vehicles (en termes de soroll: prohibició dels vehicles amb escapament lliure, etc.) i que en els treballs en la via pública s'adoptaran les mesures oportunes per evitar els renous.



En la secció quarta del mateix capítol, es parla sobre els aparells susceptibles de produir renous i vibracions (valora màxims tolerables, estat de conservació d'aquests, etc.) en la cinquena secció es parla de les condicions d'instal·lació i obertura d'activitats (presentació d'un estudi tècnic descripció dels aparells de música, maquinària, activitat industrial que genera el renou, sistemes d'aïllament acústic, limitadors de renous, etc.).

En la secció sisena es té en compte la convivència diària, des d'animals de companyia, fins a l'ús d'aparells de música o instruments a la llar: televisió, rentadores, estris musicals etc (limitant l'hora i el so). En el capítol quart s'esmenten les característiques del mesurament. Els renous s'expressaran en decibels a l'escala A (dBA), l'absorció acústica en decibels (dB) i les vibracions en Pals. Les mesures es duran a terme en el moment en que es causen les molèsties i els propietaris facilitaran als inspectors l'accés a les instal·lacions. Es farien no menys de tres lectures.

El darrer capítol abarca els que són les infraccions i sancions, on la imposició d'aquesta serà la vigent segons la legislació autonòmica. Es tindran en compte la gravetat de la infracció, la capacitat econòmica de l'empresa, el grau d'intencionalitat, reincidència, etc. si el productor de renou no està autoritzat, es pot tancar el recinte. Si té autorització se li dóna entre un i sis mesos per arreglar la deficiència. Després es produirà una nova revisió per part dels inspectors. Cas semblant passa quan es parla dels vehicles.

L'annex fa referència als nivells màxims (tant exteriors com interiors) i als nivells de vibracions màxims (seccionat per zones i segons la categoria de vehicles (expressats en decibels).

Figura 187. Nivells sonors màxims segons l'Ordenança municipal de Manacor

Zona de recepció	Nivell sonor exterior màxim db (A)		Nivell sonor interior màxim db (A)	
	Dia	Nit	Dia	Nit
Hi són excloses totes, excepte la industrial o turística	55	45	35 (30 en dormitoris)	30 (25 en dormitoris)
(a) zona industrial o turística	65	60	40	35

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 188. Nivell de vibracions màxim (acceleració vertical màxima) segons l'Ordenança municipal de Manacor

Vibracions màximes	Dia	Nit
Totes	65	60
Industrial i turística	70	65

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 189. Nivells de vibracions màximes segons l'Ordenança municipal de Manacor

Valors màxims tolerables de vibracions	
A la zona de màxima proximitat i l'element generador de vibracions	30 Pals
Al límit del recinte on es troba ubicat el generador de vibracions	17 Pals
En qualsevol zona de l'edifici, i fora d'aquest, i a la via pública	5 Pals

Font: Ajuntament de Manacor

Figura 190. Límits màxims de nivell sonor a vehicles segons l'Ordenança municipal de Manacor

Categoria de vehicles	Nit
Vehicles automòbils de dues rodes - Ciclomotor	80
Motor de dos temps per cilindrada: - Superior a 50 cm ³ – inferior o igual a 125 cm ³	82
- Superior a 125 cm ³	84
Motor de quatre temps amb cilindrada: - Superior a 50 cm ³ , inferior o igual a 125 cm ³	82
- Superior a 155 cm ³ , a 500 cm ³	84
- Superior a 500 cm ³	86
Vehicles automòbils de tres rodes (amb exclusió de maquinària d'obres públiques, etc.) la cilindrada de la qual sigui superior a 50 cm ³	85
Vehicles automòbils de quatre o més rodes (amb exclusió de maquinària d'obres públiques, etc.)	-
Vehicles destinats al transport de persones que tinguin fins a 9 places, inclosa la del conductor	82
Vehicles destinats al transport de persones que tinguin més de 9 places, inclosa la del conductor el pes màxim autoritzat, dels quals no excedeixi de 3,5 tones	84
Vehicles destinats al transport de mercaderies i el pes màxim autoritzat dels quals no excedeixi de 3,5 tones	84
Vehicles destinats al transport de persones que tinguin més de 9 places inclosa la del conductor i el pes màxim autoritzat dels quals excedeixi 3,5 tones	89
Vehicles destinats al transport de mercaderies, el pes màxim autoritzat dels quals excedeixi de 3,5 tones	89
Vehicles destinats al transport de persones que tinguin més de 9 places inclosa la del conductor, el motor dels quals tingui una potència igual o superior a 200 CV DIN	91
Vehicles destinats al transport de mercaderies, el motor dels quals tingui una potència igual o superior a 200 CV DIN i que disposi d'un pes màxim autoritzat que excedeixi de 12 tones	91

Font: Ajuntament de Manacor

Accions realitzades

L'Ajuntament de Manacor realitza un control periòdic de l'emissió de renous molestos mitjançant tres sonòmetres, en funció de les denúncies fetes. Un dels sonòmetres està a disposició de l'enginyer municipal qui s'encarrega de fer les medicions. Els altres dos sonòmetres estan en mans de la Policia Local de Manacor.

Per altra banda, també s'han realitzat campanyes informatives sobre la disminució de renous a la ciutat i el conseqüent increment de benestar en el moment en què desapareix aquest tipus de contaminació.

Segons la normativa actual, tots els locals musicals han d'estar insonoritzats i a més han de disposar d'un limitador registrador sonogràfic de renou, per dotar de major eficàcia a les tasques d'inspecció i control de la contaminació acústica.

7.5.3 Contaminació lumínica

Normativa

La Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears té el propòsit de regular les instal·lacions i els aparells d'enllumenat exterior i interior, pel que fa a la contaminació lumínica que poden produir i a la seva eficiència energètica. Es tracta d'establir les condicions que han de complir les noves instal·lacions d'enllumenat exterior, tant públiques com privades, situades a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com les mesures correctores a aplicar a les instal·lacions existents inadequades, amb la finalitat de millorar la protecció del medi ambient mitjançant un ús eficient i racional de l'energia que consumeixen i la reducció de la brillantor lluminosa nocturna, tenint en compte la seguretat que ha de proporcionar l'enllumenat als vianants, vehicles i propietats.

L'Ajuntament de Manacor té en projecte una ordenança sobre la protecció de cel nocturn que actualment està pendent d'aprovació.

Aquesta ordenança, entre d'altres, estableix el següent:

- La present Ordenança s'aplicarà a tots els projectes d'il·luminació, tant d'urbanitzacions públiques com privades del terme municipal de Manacor.
- Inclinió de les pantalles. La primera precaució i la més important que es té que adoptar, és la de no dirigir raigs de llum cap al ce. Així, el més determinant per evitar la pèrdua de llum, és emprar un apantallament de les lluminàries adequat:
 - a) Les pantalles no han de dirigir més del 5% del flux lluminós per damunt de la línia paral·lela a l'horitzó.
 - b) Per aconseguir que el flux lluminós quedi ben repartit entre l'acera i el centre de la calçada, les formes parabòliques reflectores han de ser asimètriques. En cap cas la



inclinació màxima d'una lluminària per a dirigir el flux lluminós cap a la calçada superarà els 15 graus. Llavors és quan començaríem a perdre llum per damunt de l'horitzó.

c) En lluminàries antigues en les que aquesta inclinació permeti que el flux pugui ser dirigit cap a la calçada perquè no tenen formes parabòliques asimètriques, s'estudiarà si es pot reduir la inclinació sense deixar d'il·luminar la mateixa zona.

d) Modificació i retirada de totes les lluminàries esfèriques de tipus globus. Són les de menor rendiment energètic perquè teòricament perden el 50% del flux lluminós cap el cel.

Aspectes generals

La contaminació lumínica sorgeix com a resultat de l'emissió de llum de fonts artificials nocturnes en intensitats, direccions o rangs espectrals innecessaris. Les conseqüències més destacades són l'agressió a l'ecosistema nocturn, la pèrdua de visibilitat del cel estrellat, i malbaratament dels recursos energètics i econòmics, etc. Un dels principals objectius per tal de poder controlar la contaminació lumínica es aconseguint una adequada il·luminació ambiental.

La causa fonamental d'aquesta contaminació és la utilització en la xarxa elèctrica pública de punts de llum que no tenen les pantalles adequades per a dirigir la llum a on es necessita i que impedeix la dispersió cap al cel sobre el nivell de l'horitzó. La contaminació lluminosa repercuteix en un sobreconsum d'energia elèctrica ja que una part important de la llum es dispersa i no és utilitzada adequadament. També la utilització de les bombetes de vapor de mercuri comporta una despesa d'un 70% més que les de vapor de sodi d'alta pressió i d'un 40% més que les de baixa pressió.

Existeixen una sèrie de mesures que, permetent el manteniment d'un bon nivell d'il·luminació en els carrers, redundarien en una minvada important de la contaminació lluminosa. Aquestes mesures consisteixen fonamentalment en no perdre llum per damunt de l'horitzó i dirigir-la allà on sia necessària. En aquest sentit, les línies bàsiques tenen les següents consideracions: evitar l'emissió de llum cap al cel; utilització de lluminàries adequades; utilització de làmpades adequades; projecció de la il·luminació d'acord amb les normes vigents.

7.6 EDUCACIÓ AMBIENTAL

7.6.1 Activitats d'educació ambiental per a centres educatius

La Delegació de Medi Ambient i Agenda Local 21 de l'Ajuntament de Manacor ha inclòs dins l'oferta educativa de l'Ajuntament de Manacor les següents activitats d'Educació ambiental:

- **Coneix i estima el territori de Manacor. El Mapa Ambiental de Manacor.**

Activitat de coneixement del territori del municipi de Manacor per mitjà d'un mapa, descripció dels principals ecosistemes i interpretació dels elements bàsics d'un mapa. En aquest taller es realitza una descripció de la biodiversitat natural de Manacor, una interpretació de símbols i elements d'un mapa, i es donen unes recomanacions per a la preservació del medi. Els destinataris són alumnes d'ESO, batxillerat, mòduls professionals i Centre d'Adults. Aquesta activitat s'ha realitzat durant els cursos 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009 i 2009-2010.

- **Na Tortu, la tortuga mediterrània.**

Na Tortu és una tortuga mediterrània que, d'una manera entretinguda i didàctica, ens ensenya la importància del respecte cap als éssers vius i explica els principals problemes que té la seva espècie per poder viure a Mallorca. L'activitat consisteix en un conte narrat per una tortuga mediterrània molt tímida i que explica com és el lloc on viu i quins problemes té per sobreviure. Es realitza un joc complementari al conte per tal de fer l'activitat més didàctica i entretinguda. Els destinataris són alumnes d'educació infantil. L'activitat s'ha duit a terme durant el curs 2009-2010.

- **Ajuda el científic boig a conèixer el cicle de l'aigua.**

El científic boig és un personatge que de manera entretinguda i didàctica ajuda a comprendre el cicle de l'aigua i les necessitats de fer-ne un ús sostenible. L'activitat consisteix a reconstruir el cicle de l'aigua amb l'ajuda dels participants, ja que el científic n'ha oblidat el funcionament. Dins l'aula, el científic boig anirà explicant les parts del cicle de l'aigua, així com les pertorbacions que ocasionen les persones sobre aquest cicle. Per acabar, els alumnes podran comprovar el funcionament del mateix cicle. Els destinataris són alumnes de 1r cicle de primària. L'activitat s'ha desenvolupat durant el curs 2009-2010.



- **Taller d'energia solar.**

L'activitat es desenvolupa en una sessió teòrica i pràctica en la qual els alumnes, mitjançant diversos kits educatius, poden comprovar com funcionen les cèl·lules fotovoltaïques. Els participants aprenen com aprofitar l'energia solar mitjançant uns kits educatius. Poden adquirir els coneixements bàsics sobre l'energia solar a través de la construcció de circuits elèctrics i solars. L'activitat està dotada de material per fer una demostració pràctica de l'aprofitament de l'energia solar, tal com un carregador de piles i un mini generador. Els destinataris són alumnes de 2n i 3r cicle de primària. L'activitat s'ha realitzat durant el curs 2009-2010.

- **Aprèn a reciclar, jugant. Taller de reciclatge de roba usada. Crea el teu aquari / decoració nadalenca.**

Realització de manualitats i joguines a partir de teles reciclades del taller de roba de 2a mà, ben netejades i preparades, recollides en contenidors específics per a la roba fora d'ús. A partir d'unes siluetes en forma de peix preparades per les monitores, els nins i nines les retallaran i cosiran amb l'ajuda dels adults, deixant un espai suficient per al reblliment de wata, en l'interior dels peixos. Es retallen també les plantilles dels ulls i les aletes que s'adhereixen amb velcro. També es pot preparar decoració nadalenca. Els destinataris són alumnes de 2n i 3r cicle de primària. L'activitat s'ha duit a terme durant el curs 2009-2010.

- **Coneix els jardins de la torre dels Enagistes.**

L'activitat consisteix en un recorregut pels jardins del voltant de la torre dels Enagistes. L'itinerari és guiat per un educador, el qual explica les característiques més importants i curiositats de les espècies que es troben en els jardins. Els alumnes tenen material de suport en què es presenten les diferents espècies i que poden colorejar en acabar l'itinerari. Els destinataris són alumnes de 3r cicle de primària. L'activitat s'ha duit a terme durant el curs 2009-2010.

- **Na Branqueta.**

Na Branqueta és una alzina que, d'una manera entretinguda i didàctica, ensenya la importància del respecte cap els éssers vius, del reciclatge i de la mobilitat sostenible. L'activitat consisteix en un conte que és narrat per un personatge divertit, una alzina vinguda d'un bosc proper a Manacor. Durant el conte, els nins i nines han de fer un

dibuix. Després, es realitza un joc complementari al conte per tal de fer l'activitat més didàctica i entretinguda. Els destinataris són alumnes d'educació infantil i de 1r cicle de primària. L'activitat s'ha duit a terme durant el curs 2008-2009.

- **Reciclar és divertit, treu-li joc als residus.**

Activitat de coneixement dels residus que generam a casa i foment del reciclatge i de la reutilització de materials per mitjà del joc. El taller es desenvolupa en tres parts que es complementen i realitzen gairebé simultàniament: en primer lloc es realitza una explicació breu i senzilla sobre els residus que es generen i la seva correcta selecció amb el suport de material gràfic; en segon lloc, es realitza un joc que consisteix a separar correctament diferents residus d'origen domèstic que es dipositen al color que pertoca (groc, blau i verd) i, per últim, es mostren productes i objectes que resulten del reciclatge dels diferents residus. Els destinataris són els alumnes de 1r cicle de primària. L'activitat s'ha desenvolupat durant el curs 2008-2009.

- **Estimar la platja i respectar-la. Neteja del Litoral de Manacor.**

Es realitza una actuació controlada de retirada de residus no perillosos a la zona costanera, des de la platja. Prèviament es realitza una xerrada informativa amb els alumnes abans de realitzar la sortida. Posteriorment es retiren els residus en una zona de platja no urbana. Els destinataris són alumnes d'ESO, batxillerat, mòduls professionals i Centre d'Adults. L'activitat s'ha duit a terme durant els cursos 2005-2006, 2006-2007, i 2007-2008.

- **Tomeurbà, l'educació de la mà. Respecta l'entorn i els veïnats de Manacor.**

Personatge divertit que, en el marc d'un espectacle infantil, transmet un missatge de respecte i urbanitat amb els veïns i amb l'entorn. En Tomeurbà és un personatge simpàtic, aficadís i pacient. Una mica professor-pallasso que escolta el que li transmeten els nins i intenta educar-los i entretenir-los. Es fa una tasca d'educació en tots els hàbits d'urbanitat a una ciutat, és a dir, l'embrutiment dels carrers, els animals domèstics i les seves defecacions, respecte als arbres i al mobiliari urbà, gaudiment respectuós de les zones públiques i difusió del coneixement i respecte per l'entorn en general. Els destinataris són alumnes d'educació infantil i 1r cicle de primària. L'activitat s'ha desenvolupat durant els curs 2007-2008.

- **Semram arbres a Manacor. Una petita passa contra el canvi climàtic.**

Actuació controlada de sembra d'arbres i vegetació i coneixement de l'entorn natural de la zona de sembra. Es realitza una xerrada informativa amb els alumnes abans de realitzar la sortida. Després es dur a terme la sembra d'arbres i vegetació en un emplaçament del territori de Manacor. Els destinataris són alumnes d'ESO, batxillerat, mòduls professionals i Centre d'Adults. L'activitat s'ha realitzat durant el curs 2007-2008.

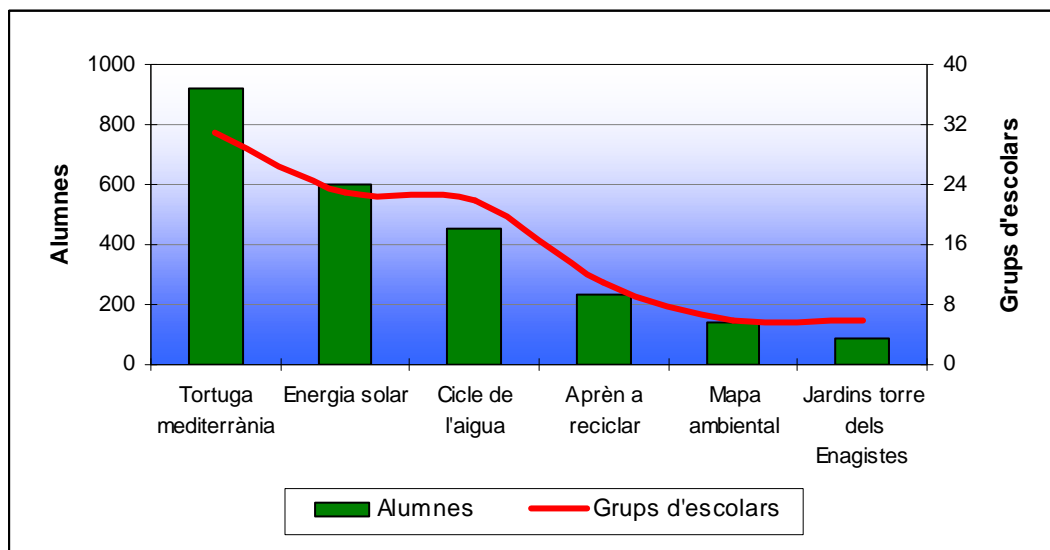
**Figura 191. Activitats d'educació ambiental de l'Ajuntament de Manacor
ofertes als centres educatius**

Activitat	Descripció	Destinataris	Any acadèmic
Coneix i estima el territori de Manacor. El mapa ambiental de Manacor	Explicació de la biodiversitat natural de Manacor i interpretació del mapa ambiental	ESO, batxillerat, mòduls professionals i centre d'adults	09/10, 08/09, 07/08, 06/07, 05/06
Na Tortu, la tortuga mediterrània	Ensenyament sobre la importància del respecte cap als éssers vius. Principals problemes de la tortuga mediterrània en el seu entorn	Educació infantil	09/10
Ajuda el científic boig a conèixer el cycle de l'aigua	Comprensió del cycle de l'aigua i les necessitats de fer-ne un ús sostenible	1r cycle primària	09/10
Taller d'energia solar	Coneixements bàsics sobre l'energia solar per mitjà de la construcció de circuits elèctrics i solars	2n i 3r cycle de primària	09/10
Aprèn a reciclar jugant. Taller de reciclatge de roba usada (...)	Realització de manualitats i joguines amb teles reciclades, ben netejades i preparades.	2n i 3r cycle de primària	09/10
Coneix els jardins de la torre dels Enagistes	Recorregut guiat pels jardins dels voltants de la Torre dels Enagistes i explicació de les característiques de les espècies ubicades en aquest indret.	3r cycle primària	09/10
Na branqueta	Ensenyament de la importància del respecte cap als éssers vius, del reciclatge i de la mobilitat sostenible	Educació infantil i 1r cycle primària	08/09
Reciclar és divertit, treu-li joc als residus	Coneixement dels residus que es generen a les llars i foment del reciclatge i de la reutilització de materials mitjançant el joc	1r cycle primària	08/09
Estimar la platja i respectar-la. Neteja del litoral de Manacor	Xerrada informativa i retirada de residus no perillosos d'una zona costanera	ESO, batxillerat, mòduls professionals i centre d'adults	07/08, 06/07, 05/06
Tomeurbà, l'educació de la mà. Respecta l'entorn i els veïnats de Manacor	Transmissió de valors com el respecte i la urbanitat amb els veïns i amb l'entorn	Educació infantil i 1r cycle primària	07/08
Semra arbres a Manacor. Una petita passa contra el canvi climàtic	Actuació controlada de sembra d'arbres i vegetació. Coneixement de l'entorn natural de la zona de sembra	ESO, batxillerat, mòduls professionals i centre d'adults	07/08

Font: Ajuntament de Manacor

Referent a l'any acadèmic 2009-2010, la resposta dels centres educatius sobre les activitats d'educació ambiental ha estat positiva. Hi ha hagut 2.437 alumnes (99 grups escolars) que han realitzat alguna d'aquestes activitats. Les activitats que han tingut més acceptació són "na Tortu, la tortuga mediterrània", "Taller d'energia solar" i "Ajuda el científic boig a conèixer el cicle de l'aigua".

Figura 192. Alumnes i grups escolars participants a les activitats d'educació ambiental ofertes per l'Ajuntament de Manacor durant el curs escolar 2009-2010



Font: Ajuntament de Manacor

7.6.2 Dinamització ambiental fora dels centres educatius

La Delegació de Medi Ambient i Agenda Local 21 de l'Ajuntament de Manacor ha realitzat les següents actuacions:

Servei d'ecopunt.

L'ecopunt és un punt d'informació ambiental ubicat al centre de Manacor (Plaça Weyler) un dia a la setmana, on els ciutadans poden aclarir qualsevol dubte sobre residus o obtenir informació ambiental sobre el municipi de Manacor. També s'instal·len els contenidors de recollida selectiva perquè els ciutadans que viuen al centre puguin deixar els seus residus.



Cos de voluntaris per a la promoció i suport ambiental.

La idea d'aquest projecte va sortir del Fòrum Ciutadà de l'Agenda Local 21, concretament dels ciutadans manacorins que participen dins la Comissió de Treball de Qualitat Ambiental, Educació Ambiental i Mobilitat. Aquesta iniciativa està reflectida en el projecte 243 (projecte de màxima prioritat) del Pla d'Acció Anual 2008 de l'Agenda Local 21. Aquest Cos de voluntaris Ambiental està regulat mitjançant un reglament aprovat pel Ple de l'Ajuntament en el mes de novembre de 2007 i publicat en el BOIB dia 22 de maig de 2008. Cada any es realitzen 6 activitats relacionades amb el medi ambient (sembra d'arbres, neteja del litoral, observació de la tortuga mediterrània, control de la processonària, etc.)

Setmana del medi ambient a Manacor.

Aprofitant que el dia mundial de medi ambient es celebra dia 5 de juny, la Delegació de Medi Ambient i Agenda Local 21 organitza la setmana del Medi Ambient a Manacor amb diferents actes. L'any 2009 es feren les següents activitats: tallers a les escoles, tallers familiars de joguines amb roba per reciclar, una conferència sobre "Relacions clima-medi ambient, l'exemple de Mallorca", jocs imaginatius amb materials reciclats, presentació del "Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de la Ciutat de Manacor", la III Fireta ambiental de Manacor, un curs de compostage casolà, i una jornada de formació per al cos de voluntaris ambiental de Manacor.

Setmana de la mobilitat sostenible.

Del 16 al 22 de setembre es celebra a nivell europeu la Setmana de la mobilitat sostenible. Manacor també es va voler adherir per segon any a aquesta iniciativa i organitzà tot un seguit d'activitats encaminades a fomentar l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport alternatiu al vehicle privat, millorar la qualitat de l'aire i, sobretot, en millorar el clima de la ciutat, lema central de la campanya d'aquest any.

Fira d'empreses ecològiques.

Diumenge dia 3 de maig tingué lloc a la plaça Ramon Llull la primera Fira d'empreses ecològiques organitzada per l'Ajuntament de Manacor (Delegació de Medi Ambient i Agenda Local 21 i Delegació de Comerç i Indústria) i l'Associació de Professionals i Empresaris Ecologistes de les Illes Balears. En aquesta fira participaren aproximadament 30 empreses, diverses associacions, la Conselleria de Medi Ambient i el Consell de Mallorca. Durant tot el matí hi hagué una bona resposta per part de la gent que acudí a veure, aprendre i, en molts de casos, a comprar aquests tipus de productes. Hi havia des d'articles relacionats amb

energies renovables, materials de bioconstrucció, passant per comerç just, roba ecològica, fruites i verdures, teràpies naturals, etc. Les famílies que vingueren amb infants disposaren d'un espai d'entreteniment infantil amb monitors per poder deixar l'infant.

Campanya de recollida de joguines.

Aquesta iniciativa es realitza cada any durant les festes de Nadal i té un doble propòsit: la solidaritat i el medi ambient. Les joguines que es troben en bon estat són donades a la Creu Roja de Manacor perquè siguin entregades a uns altres nins i nines; les joguines que no es troben en bon estat es reciclen, evitant així augmentar el nombre residus.

Elaboració de material divulgatiu.

Publicació dels següents documents: els llibres anomenats *Informe de Sostenibilitat del municipi de Manacor*, *Escenaris de biodiversitat a Manacor*, *Ordenança reguladora de la neteja viària, recollida de residus sòlids urbans i gestió dels parcs verds*, *Ordenança de protecció dels espais, elements verds i mobiliari urbà*; el Cd *Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de la Ciutat de Manacor*, les guies anomenades *Agenda Local 21 de Manacor*, i *Guia de residus*; el mapa ambiental; els fullets sobre l'adequada gestió de residus voluminosos i sobre la campanya "les llosques no han de consumir el nostre entorn"; i punts de llibre amb informació sobre els contenidors per a roba de 2a mà.

7.7 RISCS AMBIENTALS

Els factors de risc del medi són molt diversos, amb orígens i característiques molt diferents. Per aquest motiu cal adoptar mesures de prevenció, planificació i control per a cada tipologia de risc.

Els riscos ambientals són els esdeveniments del medi, que poden afectar tant al medi ambient com a les persones. Generalment els riscos tenen un caràcter natural i es defineixen com a fenòmens del medi físic que provoquen impactes negatius sobre l'home i que venen originats per causes externes al control humà. Aquestes causes externes són poc controlables i poc previsibles. Els riscos passen a tenir un factor antròpic quan l'home realitza alguna actuació que desequilibra el medi físic, i per tant, provoca el fenomen o n'augmenta les seves conseqüències negatives. Els riscos ambientals a Mallorca es poden classificar en:

- Riscos geològics. Fa referència als moviments sísmics, és a dir, alliberaments d'energia provocats per moviments de plaques tectòniques.



- Riscs geomorfològics. Les esllavissades són moviments de capes superficials del terreny a causa de la inestabilitat dels vessants del relleu i a la força de la gravetat.
- Riscs atmosfèrics. N'hi ha de diferents tipus:
 - Ventades, aire en moviment que assoleix una velocitat prou alta per a provocar danys materials a les infraestructures humanes.
 - Llamps, descàrregues d'electricitat atmosfèrica. Poden provocar danys per acció directe sobre persones o infraestructures per l'electricitat i l'ona sonora del tro, o danys indirectes com incendis forestals.
 - Nevades i onades de fred.
 - Calabruixades i pedregades. Precipitació sòlida en forma de gel compacte. Quan les bolles de gel tenen un tamany superior a uns centímetres passa a anomenar-se pedregada.
 - Sequeres. Manca d'aigua que repercuteix negativament a les activitats humanes.
 - Inundacions. Fenomen que es dona quan les aigües corrents, tant lliures com de curs fix, produeixen danys.
- Riscs biològics. Es poden diferenciar alguns tipus:
 - Plagues d'animals i insectes. Presència massiva d'organismes que posen en perill l'equilibri d'un ecosistema.
 - Virus, bacteris i fongs. Microorganismes que poden provocar danys importants als éssers vius.
- Riscs antròpics. Són els següents:
 - Contaminació per accidents amb mercaderies perilloses i/o contaminants.
 - Incendis forestals.

Els riscs poden tenir un caràcter mixt: de fet en una inundació, tot i que té una causa fonamentalment meteorològica, també hi influeixen fets de caràcter geomorfològic o geològic que en determinen també la magnitud i conseqüències. A part cal considerar la possibilitat de fets induïts per l'acció humana com són els configurats per la desertificació, intrusió marina, contaminació, esllavissaments afavorits per obres, etc. Aquests riscs ambientals es materialitzen en catàstrofes naturals que són una conjunció entre un fenomen

natural i un fenomen antròpic. Una catàstrofe natural podem dir que és l'efecte negatiu d'un fenomen natural sobre la societat.

La Direcció General d'Emergències de la Conselleria d'Interior, és l'òrgan competent en matèria d'emergències i protecció civil en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears . Per aquest motiu, aquesta direcció general ha elaborat els següents plans especials de protecció civil:

- MERPEBAL - Pla especial de risc d'accident de transport de mercaderies perilloses (15 d'octubre de 2005).
- INUNBAL – Pla especial de risc d'inundacions (24 de setembre de 2005).
- INFOBAL – Pla especial d'emergències davant el risc d'incendis forestals (1 de setembre de 2005).
- GEOBAL – Pla especial d'emergències sísmiques a les Illes Balears (8 d'octubre de 2005).
- METEOBAL - Pla especial per fer front al risc de fenòmens meteorològics adversos (18 de gener de 2007).
- CAMBAL – Pla especial de contingència per contaminació accidental d'aigües marines (3 de desembre de 2008).

Aquests plans especials responen al Reial Decret 407/1992, que ordena a les comunitats autònomes l'elaboració dels plans especials de protecció civil per afrontar com a mínim una sèrie de risc catalogats. Mitjançant aquests plans especials es dona compliment a les disposicions que preveuen diverses lleis i normes aplicables en matèria de gestió d'emergències. Aquestes són:

- Llei 2/1985, de protecció civil.
- Reial decret 407/1992, norma bàsica de protecció civil.
- Llei 2/1998, d'ordenació d'emergències a les Illes Balears.
- Decret 50/1998, pel qual s'aprova el Pla Territorial de protecció civil a les Illes Balears (PLATERBAL).



7.7.1 Riscs ambientals a Manacor

Els moviments sísmics

Al municipi de Manacor no hi ha registres de cap terratrèmol que hagi provocat grans danys ni pèrdues de forma directa. Al llarg dels anys s'han pogut notar les vibracions de terratrèmols localitzats a altres indrets de l'illa o de la mediterrània. A les Illes Balears generalment es donen petits terratrèmols pel moviment de la falla, encara activa, que separa les unitats geomorfològiques de la Serra de Tramuntana i el Raiguer. Un dels fenòmens, relacionat amb els moviments sísmics, que s'ha detectat al municipi, va ésser el tsunami que va arribar a les costes del litoral manacorí la tarda del 21 de maig de l'any 2003. Aquest tsunami es va originar a la costa nord argelina degut a un terratrèmol submarí. Els efectes més greus es van donar a Porto Cristo, on es van produir danys materials a nombroses embarcacions, algunes s'enfonsaren, i es van anegar diversos locals comercials.

Les esllavissades

El relleu de Manacor es caracteritza per ser poc abrupte, de poca alçada, i allunyat dels nuclis de població, per tant, les esllavissades que s'hi poden produir són poc importants tenint en compte l'impacte sobre la societat. Malgrat això, el pla territorial insular cataloga les àrees de cim dels principals relleus manacorins com a àrees de prevenció de risc d'esllavissades. Aquestes esllavissades poden produir-se per causes naturals (fracturació del material rocós, gravetat, factors meteorològics, etc...) o per causes antròpiques (desestabilització del terreny per obres properes).

Les ventades

Les ventades generalment provoquen només danys materials de forma directe, però per desgràcia també provoquen morts i ferits de forma indirecte. Els efectes principals de les ventades solen ser caiguda d'arbres, murs i part de d'edificacions (teules, uralites, etc..), a més de provocar temporals marítims. Al municipi de Manacor cal destacar tres episodis de ventades pel seu impacte a la societat. El primer es donà el 17 de febrer de 1963, en el qual morí un pescador de Porto Cristo, que va ser arrossegat per una ona mentre pescava a les roques degut al temporal que hi havia aquell dia. Els altres dos episodis s'han produït en els darrers anys. El segon es va donar el dia 11 de novembre de l'any 2001. En aquesta ocasió es van donar grans danys materials arreu del municipi, ja que van caure una gran quantitat

d'arbres, teules cartells publicitaris, etc..., però no es van produir desgràcies personals. El darrer episodi es va donar el dia 24 de gener de l'any 2009. En aquest cas la ventada fou de menor intensitat que l'any 2001, però també es van produir elevats danys materials per la caiguda d'arbres i altres objectes.

Els llamps

Els llamps poden arribar a destruir edificacions i matar a persones de forma fulminant. Al municipi de Manacor no trobem referències sobre la incidència dels llamps, excepte la destrucció d'un molí i la mort del moliner el 20 de maig de 1844. El fet de que la incidència dels llamps sigui molt localitzada i puntual no té importància des del punt de vista dels mitjans de comunicació, excepte quan es destrueixen edificis o es produeixen morts. A més d'aquests efectes greus, els llamps produeixen anualment la destrucció de nombroses instal·lacions elèctriques i aparells electrònics a les Illes Balears.

Les nevades

Les nevades i les onades de fred associades a aquestes són fenòmens estranys i poc freqüents al municipi de Manacor. Aquest fenomen no provoca normalment danys a les Illes Balears, per la seva poca intensitat. En canvi, les onades de fred associades a aquestes nevades, provoquen grans pèrdues al sector agrari, ja que les collites es fan malbé degut a les baixes temperatures persistents. Les dues grans nevades que s'han donat al municipi de Manacor han estat, la que es va produir al febrer de 1956, que va passar a anomenar-se "l'any de sa neu", i la del 8 i 9 gener de 1985, que va ésser menys intensa i extensa que la del 1956. Aquestes dues nevades varen provocar el tall de les principals vies de comunicació i la incomunicació de diversos pobles, per la falta de mitjans i previsió davant aquests fenòmens. L'onada de fred i les gelades del mes de gener de 1985, amb temperatures mínimes de 7'40C negatiu a Manacor, van provocar greus danys als conreus del municipi.

Les calabruixades

Les calabruixades i pedregades són fenòmens que es donen a la primavera i sobretot a l'estiu. Les calabruixades són habituals i generalment tenen poca importància per la dimensió reduïda dels blocs de gel precipitats, malgrat això, provoquen danys a les collites. Pel que fa a les pedregades, són menys habituals i generalment produeixen majors danys a les collites i als arbres, a més de danys materials a teulades, vehicles, etc... . Tant les calabruixades com les pedregades solen afectar una extensió reduïda de terreny, ja que van lligades a tormentes molt localitzades formades per un cumulonimbus que es forma per ascensió d'aire



calent i humit. Les dues principals pedregades que s'han produït al municipi de Manacor daten del 28 d'agost de 1972 i del 19 i 20 de d'abril de 1976. A la pedregada de 1972 es van veure afectats els municipis de Manacor i Felanitx, amb pèrdues molt importants als conreus i a les vinyes. Es va perdre un 75% de la verema i un 50% de la collita de d'ametles. Degut a aquesta pedregada es va haver de tallar la carretera que uneix Manacor amb Felanitx, degut a la presència de branques d'arbres al mig d'aquesta. A Son Macià es van arribar a acumular gruixos de fins a 50 cm de gel.

Les sequeres

Les sequeres són un fenomen que afecta a grans territoris, per tant haurem de parlar de les principals sequeres que han afectat a les Illes Balears. El clima de les Illes és sec i la necessitat d'aigua per part de la població va en augment constant, per tant les sequeres han estat un fenomen molt present al llarg de la història, ja que es pot dir que la sequera és la insuficiència de les precipitacions respecte a les necessitats de l'home. Les principals sequeres que han afectat les Illes han estat la dels anys 1961 i 1962, la dels anys 1965 i 1966, i la dels 1980 fins al 1985. Aquestes sequeres varen minvar la producció agrícola i van provocar problemes a l'abastament d'aigua urbà.

Les inundacions

Les inundacions són el risc que històricament ha afectat més a Manacor, ja que el seu nucli urbà es troba creuat pels torrents de sa Cabana i de sa Moladora.

Hi ha hagut quatre torrentades principals documentades en els darrers 150 anys (1850, 1932, 1961 i 1989)

El 15 de setembre de 1850 és donà la primera inundació que es té documentada al Torrent de Sa Cabana i que fou coetània a altres revingudes produïdes a Campos i Felanitx. La revinguda de la torrentada assolí els 3 metres d'alçària de l'aigua a la plaça Ramón Llull i fins als 8 pams a l'Avinguda del Torrent, provocant grans desperfectes en els domicilis particulars. Aquesta torrentada va esbucar diverses cases i quatre ponts que unien la barriada de Fartàritx amb la resta de la població.

El torrent de na Borges acaba recollint l'aigua de bona part del vessant occidental de les Serres de Llevant. Aquest fet provocà al 1850, i en aiguades posteriors, que no lluny de la seva desembocadura, al terme municipal d'Artà, s'arribaren a nivells d'inundació fins als 8 metres d'alçària.

El 5 d'octubre de 1932 es van produir grans aiguats arreu de l'illa de Mallorca. A Manacor la revinguda es va constituir a la zona de sa Cabana. La torrentada va provocar grans desperfectes a la zona rural abans d'entrar dins el nucli de població. Va destruir nombroses instal·lacions agràries i ramaderes, amb la mort i arrossegament del bestiar i aviram, juntament amb arbres, carros i utensilis agraris. Quan la torrentada va arribar a Manacor, va provocar l'esbucament de cases, anegament de diversos locals comercials i la mort d'una persona ofegada dins un soterrani. L'aigua va assolir una alçada de fins a 2 metres dins el poble.

El dia 1 de novembre de 1961 l'aigua sorprengué el nucli urbà de Manacor, després d'un any remarcable pel persistent eixut. La violència de la torrentada fou menor que la produïda al 1932. Tot i així es generà una gran destrossa que provocà la recerca per primer cop de solucions per al pas del torrent dins el continu urbà. Principalment es van anegar locals comercials i indústries dins el poble, amb alçaries del nivell de l'aigua de fins a 40 cm.

El 6 de setembre 1989, hi hagué una revinguda d'intensitat comparable amb la del 1850 i 1932. A dins el poble, l'aigua arribà a assolir nivell de fins a 2 metres d'alçada.

Al litoral també s'han registrat esdeveniments importants al llarg de la història. El torrent de ses Talaioles és el tercer curs amb la conca més extensa dins el vessant del litoral del sud-est, recull les aigües dels costers orientals de les Serres de Llevant i desemboca a Porto Cristo, formant un entrant de terra dins mar prou pronunciat conegut amb el nom de Es Riuet.

Les torrentades més rellevants foren les de dia 5 d'octubre del 1932, la del 25 d'agost de 1983, i la del 6 de setembre de 1989. La magnitud dels danys assolits foren problemes en les comunicacions, enfonsament de barques amarrades, negament de diversos locals comercials i d'esbarjo, i danys a les instal·lacions portuàries.

La torrentada del 5 d'octubre de 1932 afectà també a la zona de litoral compresa entre Porto Cristo i Cala Murada, sobretot al barranc de Cala Magraner, allà on es donà una revinguda similar a la de 1989, i en la que va morir una persona.

Des de la Conselleria de Medi Ambient s'han executat tota una sèrie d'obres de millora i de conservació de les lleres de torrents.

Figura 193. Obres realitzades en el Terme Municipal de Manacor, de 2002 a 2006

Id.	Clau	Títol	Any d'actuació	Inversió realitzada
2270	11491194/2112	Desviament del torrent de Manacor. T.M Manacor	2002- 2005	5.725.270,29 €
3942	2/TTE/04024P/OB	Separata de l'acondicionament del torrent de Manacor a l'interior del casc urbà i estudi de la zona inundable associada	2004- 2005	299.960,92 €
3165	2-JA-040407.0-TO	Acondicionament del torrent Son Valls, tram pròxim al camí de Son Fangos. TT.MM Felanitx i Manacor	2004	29.849,86 €
2359	2/TTE/04025P/OB	Separata 2 del projecte d'adequació del Torrent de Manacor a l'interior del casc urbà., T.M Manacor	2005- 2006	4.100.000,00 €
2491	2-JA-0311.0-TO	Reconstrucció de murs en el marge dret del torrent de Manacor, tram coincident amb el camí Medina , T.M Manacor	2003	29.300,00 €

Font: Direcció General de Recursos Hídrics.
Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Figura 194. Actuacions de conservació de llit en el T. M. Manacor, de 2002 a 2006

Id.	Actuació	Any d'execució
3363	Conservació de la Xarxa Hidrològica de Balears	2003
3482	Sol·licitud retirada d'arbres caiguts en el Torrent de Cala Murada. Terme Municipal de Manacor	2004
3674	Neteja del torrent Justani o Son Caules. T.M Manacor	2004
3675	Reconstrucció estació d'aforament amb el Torrent Na Borges. T. M Manacor	2004

Font: Conselleria de Medi Ambient. Direcció General de Recursos Hídrics

Les plagues d'animals i insectes

Les dues plagues més importants que ha patit Mallorca i també Manacor han estat la fil·loxera a les vinyes a l'any 1891 i la processionària dels pins, que encara es segueix patint. La fil·loxera és un petit insecte de 2 a 3 mil·límetres de longitud, que s'alimenta de les arrels de la vinya que es troba al seu pas. Quan mossega produeix tumors incurables a les arrels, i la planta mor poc després. A Mallorca va destruir totes les vinyes, obligant al sector agrari a plantar ametlers i a canviar l'estructura econòmica basada principalment fins aleshores en la producció de vi.

La processionària és un lepidòpter que durant la fase d'eruga es menja les fulles dels pins, debilitant-los i impeding el seu creixement correcte. A més, les erugues estan cobertes per

pèls urticants que són perjudicials si entren en contacte amb les persones. Es tracta d'una espècie estesa per tota la mediterrània, però la introducció a Mallorca data de 1952.

Els vessaments contaminants o perillosos

Respecte al vessament de productes tòxics, perillosos o contaminants al municipi de Manacor, s'han produït episodis històricament coneguts de contaminació de sòls per pràctiques mediambientalment incorrectes per part d'indústries locals. Les competències sobre sòls contaminants corresponen a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, la qual ha iniciat 2 expedients de sòls contaminats:

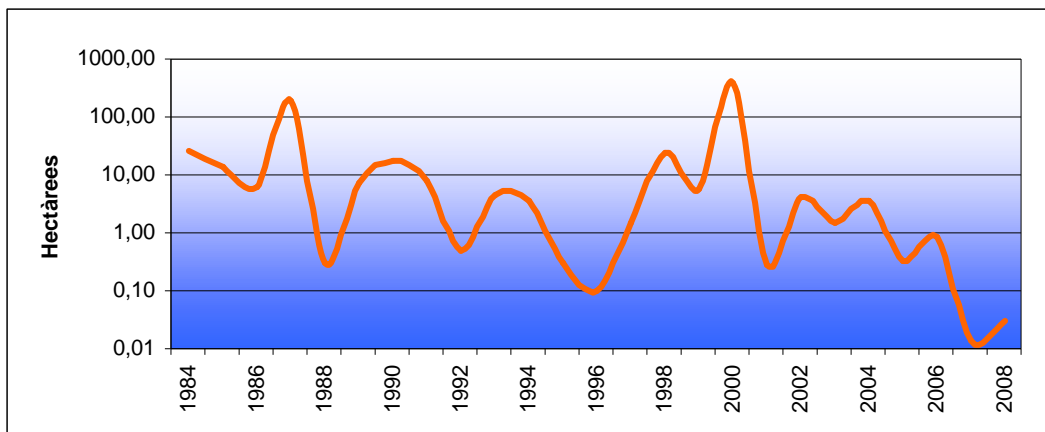
- Pel que fa a les antigues parcel·les d'activitat de l'empresa RECUMASA (empresa dedicada a la recepció de cotxes vells fora d'ús, i la posterior separació i venda d'alguns components), zona molt propera al cementiri i també a prop del camí de Son Fangos, l'expedient ja està tancat atès que es va realitzar la descontaminació dels sòls afectats. L'empresa s'ha reubicat al polígon industrial de Manacor.
- El solar urbà on estava ubicada l'antiga fàbrica perlera de Majòrica presenta contaminació d'alguns elements propis dels processos d'elaboració de la perla. La descontaminació del sòl es troba pendent de fer-se efectiva.

Els incendis

Les causes dels incendis forestals són diverses, però bàsicament podem diferenciar un origen natural o bé provocat per l'home. Dintre d'aquest context es fa molt necessari sensibilitzar fortament a la població per tal de minvar els incendis provocats. Des de la Conselleria de Medi ambient es posen en marxa diverses actuacions de sensibilització i prevenció dels incendis forestals, sobretot a la temporada estival.

De l'any 1984 a l'any 2008 s'han produït 62 conats, 35 incendis i s'ha cremat una superfície de 704,4 ha. L'any 1987 i l'any 2000 destaquen per damunt la resta perquè es cremaren 195,9 ha i 379,3 ha respectivament, el que suposa el 81,7% de la superfície cremada els darrers 25 anys. Cal destacar que des de l'any 2001 fins a l'actualitat no s'han superat les 5 ha cremades a l'any.

Figura 195. Superfície cremada al municipi de Manacor, de 1984 a 2008



Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

Figura 196. Conats, incendis i superfície cremada al municipi de Manacor, de 1984 a 2008

Any	Conats	Incendis	S. cremada (ha)	Any	Conats	Incendis	S. cremada (ha)
1984	2	5	25,80	1997	0	1	1,50
1985	2	4	13,40	1998	8	1	24,20
1986	2	2	6,10	1999	3	2	5,71
1987	9	4	195,90	2000	1	1	379,30
1988	1	0	0,30	2001	4	0	0,27
1989	3	2	7,30	2002	1	1	4,15
1990	1	3	17,30	2003	1	1	1,54
1991	1	1	8,10	2004	1	2	3,48
1992	2	0	0,50	2005	3	0	0,32
1993	2	1	4,40	2006	3	0	0,82
1994	8	1	3,60	2007	0	0	0,00
1995	3	0	0,30	2008	0	3	0,03
1996	1	0	0,10	2009

Font: Direcció General de Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears

7.8 MEDI AMBIENT: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

- 26.- Als darrers 5 anys, el consum d'aigua de subministrament ha disminuït un 35,5% i el volum d'aigua depurada ha davallat un 20,4%.
- 27.- Els mostrejos realitzats per la Conselleria de Salut i Consum els anys 2008 i 2009 al litoral manacorí, donaren la qualificació d'aigües aptes per al bany de molt bona qualitat.
- 28.- Vuit platges del municipi de Manacor obtingueren la Bandera Blava l'any 2010.
- 29.- La producció de RSU de rebuig diari per habitant de fet ha fluctuat entorn a 1,3 kg. La recollida selectiva de residus ha augmentat i la taxa de reciclatge es situà en 10,5% l'any 2009.
- 30.- L'any 2009 s'implantà un nou circuit de recollida de FORM als grans generadors singulars.
- 31.- En el marc del Pla d'Acció per a la Lluita Contra el Canvi Climàtic a les Illes Balears, l'Ajuntament de Manacor ha reduït el temps d'encesa de l'enllumenat públic i ha iniciat la instal·lació d'enllumenat de baix consum.
- 32.- El sector industrial ha disminuït el consum elèctric un 15,0% els darrers 5 anys.
- 33.- Ampliació de l'arbrat viari als nuclis del municipi de Manacor.
- 34.- Àmplia oferta d'activitats d'educació ambiental de l'Ajuntament de Manacor dirigida a escolars.
- 35.- Des de l'any 2001 fins a l'actualitat no s'han superat les 5 ha cremades a l'any.

PUNTS FEBLES

- 35.- Les pèrdues d'aigua a la xarxa d'abastament municipal superen el 25,0% de mitjana, entre els anys 2003 i 2008.
- 36.- Les estacions depuradores d'aigües residuals no disposen de tractament terciari de les aigües depurades.
- 37.- La xarxa col·lectora de Cales de Mallorca manifesta episodis de vessament pel col·lapse de l'estació impulsora de Cala Romaguera durant el mes d'agost.
- 38.- Increment important de la producció de residus durant la temporada alta turística.
- 39.- L'actual parc verd del nucli de Manacor és insuficient per gestionar el volum de residus procedents dels ciutadans. Aquest nucli urbà superarà els 25.000 habitants l'any 2008.
- 40.- Entre els anys 2005 i 2008, el municipi ha incrementat el consum elèctric un 14,0%, mentre que l'Ajuntament de Manacor l'ha incrementat un 28,9%.
- 41.- En aquests darrers 4 anys, la potència contractada s'ha incrementat al municipi un 16,0%, en canvi l'ajuntament l'ha incrementada un 80,7%.
- 42.- No es disposen de dades sobre la qualitat de l'aire del municipi de Manacor.
- 43.- Baixa motivació de moltes famílies a l'hora de realitzar activitats de caire mediambiental.
- 44.- Hi ha edificacions que es troben ubicades dins zones declarades de risc d'inundació.
- 45.- Diverses pedreres inactives poden provocar accidents o esllavissades perquè no estan tancades de forma adequada.



8. MOBILITAT

La mobilitat, entesa com el fet de desplaçar-se d'un lloc a un altre, és una pràctica molt habitual per a la societat actual, ja sigui per qüestions de feina o bé per lleure. Per realitzar aquests desplaçaments és necessari un mitjà de transport. Un dels reptes de la nostra societat és assolir un model de mobilitat sostenible, és a dir, intentar satisfer la necessitat de desplaçar-se en un temps i amb un cost raonables i minimitzant els efectes negatius sobre l'entorn i la qualitat de vida de les persones. Això implica un canvi d'hàbits pel que fa als desplaçaments que es realitzen diàriament.

Dia 6 d'abril de 2009 el Ple de l'Ajuntament de Manacor aprovà per unanimitat el Pla de Mobilitat Sostenible de la ciutat de Manacor, un document que té com a objectiu planificar les actuacions en matèria de mobilitat per impulsar i desenvolupar formes de desplaçament més eficients des del punt de vista social, ambiental i econòmic.

D'acord amb el PMUS de la Ciutat de Manacor, la mobilitat actual es caracteritza per una dependència excessiva del cotxe, i això comporta tota una sèrie de problemes de caire social, ambiental, econòmic i de salut. Aquest model actua de forma excloent amb les altres tipologies de desplaçament, ja que restringeix els possibles usos de l'espai públic, contribueix a convertir els carrers únicament en vies de transport, i disminueix la qualitat de vida de l'entorn urbà. Avui en dia el cotxe s'ha convertit en un paradigma de la llibertat individual, però la realitat és que, a causa de la seva massificació, està actuant com un element congestionador de l'espai públic. Aquest procés de creixent motorització ha fet que molts recursos econòmics s'hagin destinat cap a inversions en xarxa viària i aparcaments, condicionant i limitant les actuacions en altres mitjans de transport menys agressius i més sostenibles.

8.1 NORMATIVA

Normativa autonòmica

Decret 41/2006, de 28 d'abril, d'aprovació del Pla Director Sectorial del Transport de la comunitat autònoma de les Illes Balears (PDSTIB). Aquest pla té una vigència de vuit anys (2005-2012) i es troba emmarcat dins les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT). El pla constitueix un instrument essencial per a la planificació del transport a les Illes Balears d'una manera ordenada i respectuosa amb el medi ambient. El PDSTIB inclou quatre plans directors subsectorials, que són els següents: Pla de transport regular de viatgers per carretera; Pla de transport ferroviari; Pla de transport interinsular (marítim i aeri); i Pla d'intermodalitat.

Decret 87/1998, de 16 d'octubre, d'aprovació del Pla Director Sectorial de Carreteres de les Illes Balears (PDSCIB). Aquest pla que actual és el vigent es va veure modificat puntualment en dues ocasions: la primera mitjançant el decret 59/2001, de 20 d'abril, i la segona que només afecta a Mallorca, mitjançant Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca d'1 de desembre de 2003. El termini de vigència d'aquest pla queda fixat en vuit anys i estableix que es revisarà al manco un any abans de l'acabament de la seva vigència. El desembre de 2008 va tenir lloc l'aprovació inicial de la Revisió del Pla Director Sectorial de Carreteres de l'any 1998. La revisió del Pla té una vigència de vuit anys i abastarà de l'any 2009 fins al 2016. Les actuacions que es preveuen en aquesta revisió i que afecten al municipi de Manacor són les que es mostren a la figura següent.

Figura 197. Actuacions previstes a la revisió del Pla a Manacor. Fase 1: 2009-2016

CARRETERA	ACTUACIÓ	TIPUS D'ACTUACIÓ	LONG. (KM)	PRESSUPOST
-	VARIANT PORTO CRISTO TRAM I	VARIANT DE 2 CARRILS DE NOU TRAÇAT	3,00	6.600.000 €
-	VARIANT PORTO CRISTO TRAM II	VARIANT DE 2 CARRILS DE NOU TRAÇAT	2,50	5.500.000 €
Ma-4014	CONDICIONAMENT Ma-4014	CONDICIONAMENT EN XARXA COMPLEMENTÀRIA	15,40	16.940.000 €
Ma-3322	CONDICIONAMENT CAMÍ DE CONEIS	CONDICIONAMENT EN XARXA SECUNDÀRIA	14,70	13.200.000 €
Ma-4015	CONDICIONAMENT SON FORTESA	CONDICIONAMENT EN XARXA SECUNDÀRIA	4,10	3.300.000 €
Ma-4021	CONDICIONAMENT MANACO-SON CARRIÓ	CONDICIONAMENT XARXA SECUNDÀRIA COMPLEMENTÀRIA	7,60	4.400.000 €

Font: Revisió PDSCIB 2008

Figura 198. Actuacions previstes a la revisió del Pla a Manacor. Fase 2: 2017-2024

CARRETERA	ACTUACIÓ	TIPUS D'ACTUACIÓ	LONG. (KM)	PRESSUPOST
Ma-15	DUPLICACIÓ CALÇADA: MANACOR-SANT LLORENÇ	AUTOVIA DE 4 CARRILS	4,60	15.180.000 €
-	VARIANT MANACOR SUD	VARIANT DE 2 CARRILS DE NOU TRAÇAT	3,20	7.040.000 €
-	VARIANT MANACOR OEST	VARIANT DE 2 CARRILS DE NOU TRAÇAT	2,20	4.480.000 €

Font: Revisió PDSCIB 2008

Figura 199. Actuacions proposades al Pla del 98 i no previstes en la revisió.

CARRETERA	ACTUACIÓ	TIPUS D'ACTUACIÓ	LONG. (KM)	JUSTIFICACIÓ
Ma-14	Prolongació autopista llevant: Felanitx-Manacor	Autovia 4 carrils	8,90	Els volums de trànsit no són prou elevats i el desdoblament de la Ma-15 ha millorat l'accessibilitat de Felanitx
Ma-15	Variant de Manacor Nord (2a calçada)	Variant de 4 carrils. Duplicació de la calçada	4,50	Els volums de trànsit no són prou elevats i en la fase 2 es proposa construir la variant Sud de Manacor
-	Variant de Manacor Est	Construcció d'una nova ronda de 2 carrils	2,00	El trànsit previst per aquest tram és baix.

Font: Revisió PDSCIB 2008.

Figura 200. Mapa de carreteres del municipi de Manacor



Font: Consell de Mallorca

Normativa municipal

Ordenança de circulació, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 11 de febrer de 2002 (BOIB núm. 68, de 06-06-2002). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament dia 3 d'abril de 2006 (BOIB núm. 102, de 22-07-2006).

Ordenança municipal reguladora d'aparcament i trànsit de vehicles en vies urbanes del terme de Manacor, aprovada pel Ple de l'Ajuntament dia 5 de juliol de 2004 (BOIB núm. 171, de 02-12-2004). Modificacions aprovades pel Ple de l'Ajuntament els dies 6 de juny de 2005 (BOIB núm. 94, de 21-06-2005), 10 de juny de 2005, 3 de juliol de 2006, i 3 de març de 2008 (BOIB núm. 79, de 05-06-2008).

Reglament municipal del servei públic de transport de viatgers amb autotaxis, aprovat pel Ple de l'Ajuntament dia 2 d'abril de 2007 (BOIB núm. 118, de 04-08-2007).

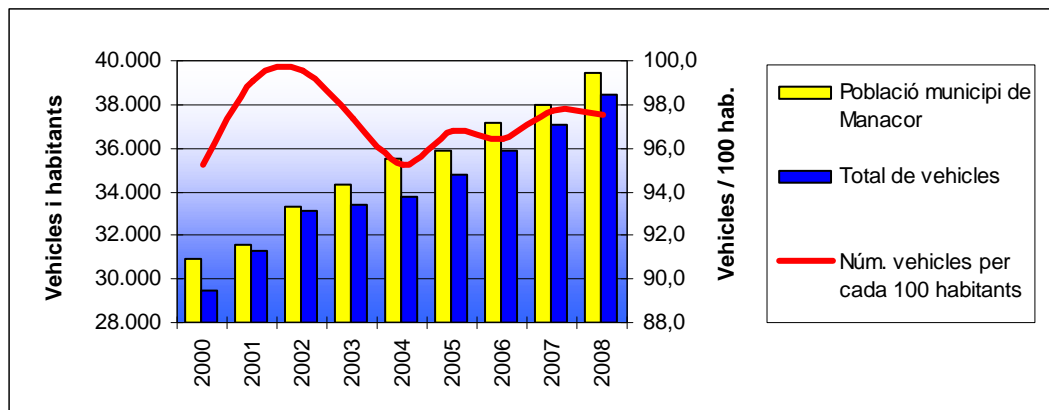
8.2 PARC DE VEHICLES

Un dels problemes més greus avui en dia, referent a la mobilitat, és l'índex de motorització, és a dir, el nombre de vehicles per cada 100 habitants que es troben al municipi. Aquesta taxa ens dona una idea del volum de vehicles que conformen el parc automobilístic.

Al municipi de Manacor, el número de vehicles per cada 100 habitants ha oscil·lat els darrers nou anys entorn a 97,2, xifra que es troba molt per damunt de la mitjana de les Illes Balears que es de 72,2 vehicles per cada 100 habitants. Aquest dada tan alta es deu a l'elevada flota de vehicles que en aquest període de temps s'incrementà un 30,6%. L'any 2008 el municipi de Manacor va suportar fins a 38.444 vehicles, dels quals el 63,7% eren turismes, el 21,0% eren motos i ciclomotors, i el 15,3% eren altres vehicles (camions, autobusos, tractors i remolcs).

Tot i que als anys 2003 i 2004 es produí un descens en el nombre de vehicles per cada 100 habitants del municipi, aquesta dinàmica s'ha revertit i en el darrer any s'ha situat en uns valors que s'aproximen als obtinguts l'any 2002. En els darrers tres anys el nombre de vehicles ha crescut més aviat que el nombre d'habitants del municipi. Aquest fet suposa un agreujament al problema de la mobilitat urbana, el qual es manifesta amb un excés de trànsit en el nucli urbà, dificultat de desplaçament a peu o en bicicleta, dificultat d'accessibilitat al centre del nucli urbà, etc.

Figura 201. Parc de vehicles al municipi de Manacor, de 2000 a 2008



Font: Ajuntament de Manacor

Figura 202. Nombre de vehicles per cada 100 habitants per tipologia

Habitants i vehicles	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vehicles / 100 hab.	95,2	99,1	99,5	97,3	95,2	96,8	96,4	97,7	97,5
Total vehicles	29.429	31.300	33.173	33.414	33.797	34.748	35.845	37.078	38.444
Població de dret	30.923	31.575	33.326	34.335	35.512	35.908	37.165	37.963	39.434
Turismes / 100 hab.	63,9	65,7	66,3	64,0	61,9	62,9	62,3	62,5	62,1
Motos i ciclomotors / 100 hab.	21,2	22,3	21,5	21,1	20,7	20,5	20,4	20,5	20,4
Altres vehicles ¹ / 100 hab.	10,1	11,2	11,7	12,2	12,6	13,3	13,8	14,6	14,9

*Autobusos, camions, tractors i remolcs

Font: Ajuntament de Manacor

8.3 TRÀNSIT I ACCESSIBILITAT

La xarxa viària del municipi de Manacor es conformada per una banda per les carreteres titularitat del Consell de Mallorca i per altra els carrers i camins municipals.

Les vies per les quals transiten el major nombre de vehicles són la Ma-15, Ma-14 i la Ma-3320, de la xarxa primària bàsica, i les Ma-4020 i Ma-4023, de la xarxa primària complementària.

La carretera amb major intensitat mitjana diària és la que uneix Manacor amb Porto Cristo, assolint un valor mitjà de 17.529 vehicles diaris. Aquesta és la principal eix de connexió del nucli de Manacor amb el litoral del municipi, a més aquesta carretera és molt utilitzada per la realització de trajectes que tenen com a destinació la costa de llevant.

Mobilitat al nucli de Manacor

El Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de la Ciutat de Manacor presenta una diagnosi sobre l'estat actual de la mobilitat de Manacor. Aquest document analitza el trànsit i l'accessibilitat del nucli de Manacor des del punt de vista dels desplaçaments a peu, l'ús de la bicicleta, el servei de bus urbà (veure apartat de transport col·lectiu), l'ús del cotxe i els aparcaments.

Pel que fa als desplaçaments a peu, el nucli de Manacor compta amb poc més de 122 km lineals de vorera, inclosa la zona de vianants del centre. Un 10% d'aquestes voreres tenen una amplària inferior a la mínima necessària per poder transitar una persona.

Figura 205. Voreres del nucli de Manacor

Amplària vorera	METRES LINEALS VORERA	PERCENTAGE
< 0,60 m	12.471 m	10 %
0,60 - 0,89 m	25.816 m	21%
0,90 – 1,09 m	22.155 m	18%
1,10 – 1,14 m	6.664 m	5%
1,15 - 1,79 m	25.514 m	21%
> 1,80 m	27.497 m	23%
Zona vianants	1.680 m	1%
TOTAL	122.067 m	100%

Font: PMUS de la Ciutat de Manacor

En el cas de les persones amb mobilitat reduïda, el PMUS ha realitzat una valoració qualitativa de les condicions d'accés a 25 llocs d'interès públic de Manacor. El resultat és que el 56% dels llocs d'interès públic tenen una accessibilitat bona, mentre que un 12% i un 32% d'aquests llocs tenen una accessibilitat regular o dolenta.

Figura 206. Accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda a llocs d'interès públic de Manacor

Recinte	Accessibilitat	Recinte	Accessibilitat
Residència municipal 3a edat	Dolenta	Col·legi La Salle	Dolenta
Hospital de Manacor	Bona	Institut na Camel·la	Bona
Estació de tren i autobusos	Bona	Piscina municipal	Bona
Centre de salut	Bona	Polícia Local	Bona
Escola d'adults	Regular	Camp de futbol na Capallera	Regular
Jutjats / Biblioteca municipal	Bona	Poliesportiu na Capellera	Dolenta
Ajuntament	Bona	Guarderia municipal	Regular
Direcció General Serveis Socials	Dolenta	Escola municipal de música	Bona
Serveis Socials (C/ Nou, 39)	Dolenta	Institut Mossèn Alcover	Bona
Local 3a edat	Dolenta	Multicinemes	Bona
Col·legi Sant Vicenç de Paül	Dolenta	Poliesportiu Torre dels Enagistes	Bona
Mercat Plaça de la Constitució	Dolenta	Poliesportiu Miquel Àngel Nadal	Bona
Església dels Dolors	Bona		

Font: PMUS de la ciutat de Manacor

Respecte a l'ús de la bicicleta, actualment Manacor disposa d'uns viaris destinats a l'ús de la bicicleta. Aquests carrils bici es troben situats a les rondes del nucli urbà, diferenciant-se tres trams:

- Passeig ferrocarril, és un carril de doble sentit i una amplària de 2,30 m. Aquest carril bici es va realitzar sobre l'antic trajecte del tren als seu pas pel nucli de Manacor. Tot i ser un carril bici completament segregat, s'utilitza de forma compartida amb el vianants. Té la seva continuïtat amb el tram de l'Avinguda des Parc.
- Avinguda es Parc, és un carril de doble sentit i una amplària de 2,30 m. Es troba situat a la mateixa plataforma que la vorera però amb paviment diferenciat. Aquest tram queda interromput en arribar a l'alçada de la sortida de Manacor direcció a Porto Cristo.
- Ronda Felanitx, és un carril de doble sentit i una amplària de 1,90 m., aquesta és molt inferior a la mínima proposada pel Ministeri de Foment (2,40 m.). Constitueix un tram aïllat, sense connexió amb la resta de carrils bici del municipi.

- Primer tram de cobriment del torrent, és un carril de doble sentit que només es troba indicat al terra mitjançant senyalització horitzontal, sense disposar de paviment diferenciat.

Les dades sobre la intensitat mitjana diària s'han obtingut del Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de la Ciutat de Manacor. Els anys 2007 i 2009 es realitzaren aforaments a 10 vies de circulació de la ciutat de Manacor. Els resultats obtinguts fan referència al nombre de vehicles que circulen per una via urbana durant un dia laboral.

Els desplaçaments en cotxe al nucli de Manacor, guarden una relació amb el nombre de vehicles per cada 100 habitants, de manera que una augment de l'índex de motorització suposa una major incidència del trànsit en el nucli urbà.

Entre l'any 2007 i l'any 2009, la intensitat mitjana diària ha augmentat un 9,2% en set de les deu vies urbanes analitzades, excepte les vies conegudes com avinguda del Fra Juníper Serra, avinguda d'en Salvador Juan i plaça de sa Bassa on s'aprecia una disminució mitjana del 11,3%.

Els punts d'aforament amb major afluència de vehicles són les avingudes del Parc – Baix des Cós, Mossèn Alcover i Salvador Juan, amb 28.230, 27.758 i 27.504 vehicles diaris l'any 2009, respectivament.

Figura 207. IMD dels principals vials del nucli de Manacor

PUNT D'AFORAMENT	IMD 2007	IMD 2009
(1) Avinguda del Parc – Avinguda de Baix des Cós	27.700	28.230
(2) Avinguda de Mossèn Alcover	23.600	27.758
(3) Avinguda d'en Salvador Juan	30.600	27.504
(4) Passeig del Ferrocarril	22.900	25.549
(5) Avinguda del Fra Juníper Serra	23.800	22.762
(6) Ronda del Port	19.000	19.147
(7) Avinguda del Parc - Ronda del Port	15.500	18.855
(8) Avinguda del Torrent	10.500	10.556
(9) Carrer Joan Lliteres	2.500	2.758
(10) Plaça de sa Bassa	3.900	1.460

Font: PMUS de la Ciutat de Manacor

Pel que fa als aparcaments, el nucli de Manacor disposa de places d'estacionament públic en superfície, tan lliures com regulades per la zona blava; i soterrades, en els dos aparcaments públics que es troben situats a la plaça de Sant Jaume i a la plaça de Jordi Caldentey. En total es comptabilitzen unes 3.118 places d'aparcament per a vehicles, el 85% de les quals corresponen a aparcaments en superfície, 2.661.

Figura 208. Aparcaments a la ciutat de Manacor

TIPOLOGIA		METRES LINEALS	PLACES	%
EN SUPERFÍCIE	LLIURE	13.303	2.661	85%
	ZONA BLAVA	537	107	3%
	NO DISPONIBLE	7.693	-	-
SOTERRATS	PLAÇA DE SANT JAUME	-	175	6%
	PLAÇA JORDI CALDENTEY	-	175	6%
TOTAL		21.533	3.118	100%

Font: PMUS de la Ciutat de Manacor

8.4 TRANSPORT COL·LECTIU

Transport públic urbà

El servei de bus urbà de Manacor, fins dia 31 de desembre de 2009, el realitzà una empresa concessionària per mitjà d'un autobús de 25 places amb un itinerari que connectava amb totes les barriades de Manacor. El recorregut d'una volta completa del bus urbà era el següent: Partida des de la plaça Ramon Llull, Avinguda del torrent cap a l'Avinguda de Mossèn Alcover, plaça Primo de Rivera, Rei Sans, plaça Batle Comas, avinguda Joan Miró, Jordi Sureda, Estació des Tren, Avinguda Fra Juníper Serra, ctra. Palma, Via Majòrica, Passeig del Ferrocarril, Modest Codina, camí de Conilles, carrer 31 d'octubre, Via Palma, Modest Codina, Passeig del Ferrocarril, carrer d'en Tià de sa Real, Passeig Antoni Maura, carrer Amargura, plaça Rector Rubí, Rector Caldentey, Avinguda Baix d'es Cos, carrer 2 de maig, carrer Solimà, Avinguda del Parc, Avinguda Rei en Jaume, i arribada a la plaça Ramon Llull. La freqüència del bus per a cada una de les aturades era d'uns 45 minuts aproximadament.

El PMUS de la Ciutat de Manacor fa una comparativa amb altres serveis urbans de les Illes Balears i s'observa que el servei de transport urbà de Manacor és el que presenta un nivell d'oferta més escàs en nombre de vehicles, km i expedicions. Pel que fa a la utilització del servei, les xifres de viatgers transportats són molt baixes.

Figura 209. Rendiment del servei de bus urbà

Sevei Urbà	Núm. vehicles	Km / any	Expedicions / any ¹	Viatgers / any	Viatgers / expedició ¹
Inca	1	46.500	7.028	50.000	7,1
Calvià	2	115.400	2.610	51.000	19,5
Maó	2	156.800	18.735	140.000	7,5
Ciutadella	1	61.000	4.266	30.000	7,0
Eivissa	4 ²	221.100	13.762	350.000	25,4
Manacor	1	39.541	3.486	7.822	2,2

¹ Expedició completa (anada+tornada)

² 3 vehicles a l'hivern i 5 a l'estiu

Font: PMUS de la Ciutat de Manacor

Aquest servei finalitzà dia 31 de desembre de 2009. Actualment la ciutat de Manacor no disposa d'un servei de bus urbà. Algunes de les causes per la no continuïtat d'aquest servei es detallen a continuació:

- Insuficient demanda del servei (2 usuaris de mitjana per expedició).
- Baixa freqüència, excessiu temps d'espera (aproximadament 45 minuts).
- Difusió deficient de la informació sobre aquest servei.
- Falta de marquesines a la majoria de les aturades.

Transport públic interurbà

El servei de bus interurbà:

L'actual servei de bus interurbà és competència del Govern de les Illes Balears. Les tres empreses concessionàries que realitzen el servei de transport públic en bus, amb línies que tenen aturades dins el municipi de Manacor, són les següents:

- Autocares Manacor SA:

Bus (Línea 411): Font de sa Cala – Cala Rajada – Cala Agulla – Son Moll – Capdepera – Artà – Sant Llorenç – Hospital de Manacor – Manacor – Vilafranca – Montuïri – Algaida – Palma.

Bus (Línea 412): Costa dels pins – Port Vell – Cala Bona – Cala Millor – sa Coma – s'Illot – Porto Cristo – Coves – Coves dels Hams – Manacor – Hospital de Manacor – Vilafranca – Montuïri – Algaida – Palma.

Bus (Línia 414): Son Servera – Cala Bona – Cala Millor – sa Coma – Porto Cristo – Coves – Manacor – Hospital de Manacor – Vilafranca – Montuïri – Palma.

Bus (Línia 415): Cala Murada – Cales de Mallorca – Son Macià – Manacor – Vilafranca – Palma.

Bus (Línia 416): Cala Romàntica – Cala Mendia – Porto Cristo Novo – Porto Cristo – Manacor – Palma.

Bus (Línia 421): Montuïri – Sant Joan – Vilafranca – Hospital de Manacor – Manacor.

Bus (Línia 422): Santa Margalida – Maria – Ariany – Petra – Hospital de Manacor – Manacor.

Bus (Línia 423): Son Servera – Son Carrió – Sant Llorenç – Manacor – Hospital de Manacor.

Bus (Línia 424): Cales de Mallorca – Son Macià – Manacor – Hospital de Manacor.

Bus (Línia 425): Cala d'Or – Calonge – s'Horta – Institut Felanitx – Manacor – Hospital de Manacor.

Bus (Línia 426): Manacor – Sant Llorenç – Son Servera.

Bus + tren (Línia 431): Cala Rajada – Capdepera – Artà – Sant Llorenç – Estació Manacor – Estació Petra – Estació sineu – Estació Intermodal Palma.

Bus + tren (Línia 432): Cala Bona – Cala Millor – Son Servera – Sant Llorenç – Estació Manacor – Estació Petra – Estació Sineu – Estació Intermodal Palma.

Bus + tren (Línia 433): sa Coma – s'Illot – Porto Cristo – Estació Manacor – Estació Petra – Estació Sineu – Estació Intermodal.

Bus (Línia 441): Cala Egos – Cala d'Or – Cala ferrera – Cala Marçal – Porto Colom – Cales de Mallorca – Coves – Porto Cristo – s'Illot – sa Coma – Cala Millor – Cala Bona – Port Vell – Capdepera – Son Moll – Cala Agulla – Cala Rajada.



Bus (Línia 442): Cala Marçal – Porto Colom – Cala Murada – Cales de Mallorca – Coves – Porto Cristo – s'Illot – sa Coma – Cala Millor – Cala Bona – Port Vell – Costa dels Pins.

Bus (Línia 443): Cala Romàntica – Porto Cristo Novo – Cala Magrana – Coves – Porto Cristo.

Bus (Línia 444): Cala Egos – Cala d'Or – Cala Ferrera – Cala Marçal – Porto Colom – Cala Murada – Cales de Mallorca.

Bus (Línia 445): Porto Cristo Novo – Coves – Porto Cristo – s'Illot – sa Coma – Cala Millor – Cala Bona – Port Vell – Artà – Can Picafort – Platja de Muro – Port d'Alcúdia _ Alcúdia – Port de Pollença.

Bus (Línia 447): Port de Pollença – Alcúdia – Port d'Alcúdia – Platja de Muro – Can Picafort – Santa Margalida – Hospital de Manacor – Manacor – Porto Cristo – Coves – s'Illot – sa Coma – Cala Millor – Cala Bona – Port Vell.

Bus (Línia 449): Cala Egos – Cala d'Or – Cala Ferrera – Cala Marçal – Porto Colom – Cala Murada – Cales de Mallorca – Manacor – Santa Margalida – Can Picafort – Platja de Muro – Port d'Alcúdia – Alcúdia – Port de Pollença.

Bus (Línia 451): Costa dels Pins – Port Vell – Cala Bona – Cala Millor – sa Coma – s'Illot – Porto Cristo – Manacor – Santa Maria – Valldemossa – Deià – Sóller – Port de Sóller.

- Autolinesas Mallorca SA

Bus + tren (Línia 406): Sant Joan – estació Sineu – estació Manacor.

- Autocares J. Caldentey SL

Bus (Línia 495): Colònia de Sant Jordi – ses Salines – es Llombards – Santanyí – Campos – Porreres – Manacor – Hospital de Manacor.

Servei de taxis:

El municipi de Manacor disposa d'un servei de taxis amb 50 llicències concedides per l'Ajuntament de Manacor. Aquest servei dona cobertura a tots els nuclis del municipi de Manacor.

El servei de tren:

La Xarxa de Serveis Ferroviaris de Mallorca forma part de les línies de tren de FEVE (Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta), transferides al Govern de les Illes Balears. La xarxa actual no supera els 100 km de longitud. Aquest servei realitza trajectes d'anada i tornada des de Manacor fins a Inca, i de Inca fins a Palma o sa Pobla, i realitza diverses aturades a nuclis de Petra, Sant Joan, Sineu, Llubí, Muro, Lloseta, Binissalem, Alaró / Consell, Santa Maria, Es Caülls / Festival Park, Marratxí, Polígon de Marratxí, Pont d'Inca Nou, Pont d'Inca, Verge de Lluc, Son Fuster, Son coata / Son Fortesa, Jacint Verdaguer, Estació intermodal de Palma.

En el cas de Manacor, L'estació es troba ubicada a l'Avinguda Salvador Joan. El tren passa amb una freqüència de 60 minuts, a partir de les 6.22 h del matí fins a les 22.22 h del vespre. A les 3 primeres expedicions del dia no es permet el transport de bicicletes, en canvi a les 14 expedicions restants sí que es permet el transport de bicicletes.

- **Projecte de Tren Tram a Manacor:**

L'any 2000, Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM) promogueren les obres per a la reobertura del tram Inca-Manacor, el qual s'inagurà l'any 2003. El traçat actual entre Inca i Manacor ha respectat l'antic traçat de l'any 1879, excepte el nucli de Petra. Amb el propòsit de donar continuïtat a les actuacions realitzades, SFM ha desenvolupat els projectes necessaris per definir la línia que connectarà Manacor amb Artà. La línia Manacor-Artà s'ha dissenyat amb una tipologia diferent a la resta de línies existents a l'illa. El material mòbil utilitzat serà del tipus "tren tram" que consisteix en un tren amb velocitat inferior a 50 km/h dins el nucli urbà, que capaç d'incrementar aquesta velocitat fins el 100 km/h en trams interurbans. La línia s'ha dividit en dos trams a causa dels diferents condicionants i necessitats de cada tram: tram 1 "Manacor-Artà", tram 2 "Penetració del tren tram a Manacor". El tram 1 agrupa tota la línia excepte l'entremat urbà de Manacor, mentre que el tram 2 connecta l'anterior tram per mitjà del passeig Ferrocarril amb l'actual estació ferroviària de Manacor.

La situació de les tasques de SFM és la següent:

Tram 1: Manacor – Artà: el mes de juliol de 2008 es desenvolupà un projecte bàsic d'aquest tram que aprofita l'antic traçat de la línia existent. El tram urbà de Manacor s'ha segregat de la resta per la seva complexitat tècnica, tant en el desenvolupament dels projectes com a l'execució de les obres, d'aquesta forma s'agilitzaran els tràmits d'informació i al·legacions els quals tenen dret els organismes públics i privats sobre el tram "Manacor-Artà" que



cobreix quasi la totalitat de la línia. Aquest projecte bàsic incorpora una estació provisional a Manacor perquè, en el cas de que es retrassin les tasques d'enllaç amb l'estació existent, el servei entre Manacor i Artà pugui inagurar-se de forma independent. L'estació provisional s'hauria d'ubicar a una zona que no interfereix amb el planejament del municipi i permet la seva continuïtat fins a l'estació de Manacor existent, independentment d'una solució elegida.

Tram 2: Penetració del Tren Tram dins l'entramat urbà de Manacor: aquest tram es troba actualment en fase d'estudi. Existeixen dues alternatives per a la connexió de la línia que prové d'Artà amb l'actual estació de Manacor. El passeig ferrocarril va ser l'antiga línia que estigué en servei entre 1921 i 1977; actualment es pot identificar el traçat antic al mig de la mitjana del passeig ferrocarril. Quan es finalitzin les obres d'aquest tram, la Estació de Manacor existent es convertirà en un punt d'enllaç entre la línia fèrrea de Palma – Inca – Manacor i la línia "Tren Tram" Manacor – Artà. Els treballs a realitzar a l'estació dependran de la solució seleccionada.

Des d'un primer moment SFM valora dues alternatives per executar aquest projecte:

Alternativa 1: Tram urbà soterrat

Es caracteritza per eliminar el Tren Tram del viari i circular per davall d'una de les calçades del Passeig Ferrocarril. El túnel s'ha de dissenyar per a una via doble entre pantalles. També s'hauria de generar una planta addicional davall el terreny a l'actual Estació de Manacor. A més, l'actual Estació de Manacor s'hauria de traslladar provisionalment, amb el propòsit de poder generar una nova estació de capçalera per al Tren Tram al mateix lloc on està l'actual Estació de viatgers. S'hauran de dissenyar sortides d'emergència cada 500 metres. A causa de l'execució mitjançant pantalles, és necessari desviar tots els serveis del vial afectat, amb la dificultat de desviar el torrent situat davall aquest Passeig. La possibilitat de situar una estació a les proximitats de l'Hospital (intersecció del Carrer Modest Codina amb el Passeig Ferrocarril) provoca un augment considerable a la superfície d'afecció a l'entorn. Amb aquesta alternativa no hi hauria interferència amb el trànsit rodat; l'augmentaria la velocitat de pas per davall el Passeig del Ferrocarril; i es mantindria la superfície del viari per als usos que actualment poseeix.

Alternativa 2: Tram urbà en superfície

Es caracteritza per aprofitar la mitjana existent en el viari per a integrar el Tren Tram en superfície. El tren tram eliminaria el carril bici que es troba a la mitjana. Les interseccions del

Tren Tram amb la calçada i pas de vianants es regularan amb fases semafòriques. La velocitat del tren Tram es limita a 50 Km/h i la conducció és a marxa vista. El termini de duració de les obres és menor. Es poden establir més aturades dins Manacor sense volumnes d'obra significatius. Els serveis afectats es redueixen considerablement. No s'ha de fer una gran actuació sobre l'actual Estació. La accessibilitat de les persones amb mobilitat reduïda queda garantitzada de manera senzilla.

Figura 210. Tren Tram dins l'entramat urbà de Manacor.

Característiques tècniques i d'execució de les alternatives soterrada i en superfície

EXECUCIÓ DE LES OBRES	ALTERNATIVA SOTERRADA	ALTERNATIVA EN SUPERFÍCIE
Volumen d'obra	Maquinària de majors dimensions. 3.600 m de pantalles i excavacions significatives. Estacions de major tamany. És necessari executar l'obra per fases. Poden aparèixer problemes imprevists (cimentacions, geologia, etc.).	Maquinària estàndar. Obra superficial amb excavacions reduïdes. Estacions de tipologia senzilla. Obra continua amb discontinuïtats puntuals. Es redueix el risc d'imprevists.
Superfície d'afecció	Banda d'obres de 15 m d'amplada per al soterrament més 10 m d'amplada per al desviament del marc del torrent. Cal reubicar les palmeres d'un marge de la mitjana del Passeig. El trànsit en els dos sentits s'ha de desviar per una calçada.	Banda d'obres de 9 m d'amplària. Es mantenen la majoria de palmeres; puntualment és necessari retirar-ne alguna perquè interfereix amb les noves andanes. El trànsit pot mantenir-se per les dues calçades actuals.
Risc durant l'execució	Risc addicional de moviments en pantalles o variació del nivell freàtic que produeixin esquerdes i assentaments en edificacions properes.	Riscos similars a obres d'urbanització.
Serveis afectats	Afecta a tots els serveis existents a la banda d'actuació. Requereix el desviament del marc que alberga el torrent, situat sota el Passeig del Ferrocarril. Els encreuaments de serveis s'han de desviar provisionalment i tenen una solució complexa, especialment el sanejament.	Afecta a serveis que es troben a menys de 2 m de profunditat a la banda d'actuació. Els encreuaments de serveis poden mantenir-se protegits en la mateixa situació o es poden traslladar a una reposició definitiva.
Actuacions sobre l'estació actual	S'ha de crear una estació soterrada sota l'actual per ubicar les vies del tren tram. Es trasllada l'estació actual durant l'execució de la soterrada.	Es reforma una part de l'Estació actual. Es mantén el servei d'una andana de l'estació actual.
Noves aturades i estacions	L'execució de noves aturades incrementa la dificultat d'execució de les obres. És necessari executar sortides d'emergència entre estacions cada 500 m.	L'execució de noves aturades no comporta grans actuacions. No és necessari executar sortides d'emergència.
Impacte sobre els ciutadans	Major impacte visual. Important afecció a la circulació de vehicles i vianants.	Impacte visual similar a les obres d'urbanització. Lleugera afecció a vehicles i vianants.
Pressupost total	44.473.800 €	13.234.200 €

Font: Serveis Ferroviaris de Mallorca



Segons els Serveis Ferroviaris de Mallorca, la alternativa en superfície permet incrementar el nombre d'estacions a Manacor, a més, les tasques de manteniment en un tram en superfície són significativament menors que un tram soterrat. Les interferències amb els vehicles en un tram en superfície són senzilles i regulables amb semàfors, en canvi el soterrament presenta una major ocupació que el traçat en superfície durant l'execució de les obres, i l'execució de l'obra passa de 10 a 24 mesos. El soterrament, a causa de la despesa i manteniment, només és recomanable per a una demanda de viatgers elevada, amb freqüències de pas cada 5 ò 10 minuts. El cost de soterrament s'ha estimat 3,5 vegades major. Per tant, SFM recomana executar el tram urbà en superfície, acompanyant aquesta actuació d'un procés de renovació urbana del Passeig del ferrocarril, convertint aquest sistema Tren Tram en una realitat atractiva per al viatger i la ciutat.

8.4 MOBILITAT: PUNTS FORTS I FEBLES

PUNTS FORTS

- 36.- Dia 6 d'abril de 2009, el Ple de l'Ajuntament de Manacor aprovà per unanimitat el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de la Ciutat de Manacor.
- 37.- Els nuclis del municipi de Manacor tenen una tipologia urbana apta per circular a peu o amb bicicleta.
- 38.- Ampliació dels carrers peatonals del nucli de Manacor amb la incorporació del c/ Jaume II i el c/ Estrella.
- 39.- Incorporació de carrils bici aprofitant noves actuacions a la xarxa viària.
- 40.- Existència de diverses vies urbanes amb dimensions suficients per combinar distints usos circulatoris.
- 41.- L'oferta dels dos pàrquings públics de rotació soterrats no està saturada.
- 42.- No hi ha manca d'oferta d'aparcament a les barriades de Manacor, excepte a la zona del centre del nucli de Manacor.

PUNTS FEBLES

- 46.- El 50% de les voravies no arriben a 1,10 metres, amplària mínima perquè dues persones caminin en paral·lel. Les voravies més estretes es concentren al centre de la ciutat.
- 47.- La zona exclusiva per a vianants, l'oferta de carrils bici i aparcaments per a bicicletes és escassa.
- 48.- La xarxa de carrils bici és inconnexa i no integra els principals centres generadors de mobilitat. A més, els elements de senyalització per a ciclistes són escassos i no mantenen una imatge unitària.
- 49.- Absència d'un servei de bus urbà de qualitat.
- 50.- Des de l'any 2000 fins a l'any 2008 hi ha hagut més de 95 vehicles per cada 100 habitants.
- 51.- Alguns carrers del centre històric del nucli de Manacor (c/ Joan Lliteres i c/ Pius XII) registren unes intensitats de trànsit excessivament altes.
- 52.- Molts habitatges de la zona del centre no disposen d'aparcament privat.